

AKO PRACUJE PARLAMENT

VII. volebné obdobie

Bratislava, marec 2016

*Spracoval: Parlamentný inštitút pod odborným vedením
JUDr. Ľubomíra Fajtáka*

Autorský kolektív 6. doplneného vydania:

PhDr. Natália Petranská Rolková, PhD. (kap. 1)

JUDr. Peter Vodráška (kap. 2)

JUDr. Eva Panenková (kap. 3)

Ing. Martina Hogenová (kap. 4)

Mgr. Barbora Blašková (kap. 5)

Mgr. Natália Švecová, (kap. 6, kap. 7)

Ing. Anna Kováčiková (kap.8)

Technická spolupráca: PhDr. Ivana Martinkovičová

---

*Materiál sa spracúval pre vnútornú potrebu Národnej rady Slovenskej republiky
a neprešiel redakčnou jazykovou úpravou.*

OBSAH

1. ČASŤ

NÁRODNÁ RADA SLOVENSKEJ REPUBLIKY..... 13

1.1 Z histórie slovenského parlamentarizmu..... 13

Korene slovenského parlamentarizmu v Uhorsku (do roku 1918) 13

Slovenská reprezentácia v Česko-Slovensku (1918 – 1939) 15

Prvá Slovenská republika (1939 – 1945) a slovenský snem..... 16

Slovenská národná rada v systéme centralizmu (1945 – 1989)..... 18

Demokratická revolúcia a vznik Slovenskej republiky (po roku 1989) 19

1.2 Národná rada Slovenskej republiky

v I. – VI. volebnom období 20

Predčasné parlamentné voľby 1994 20

Parlamentné voľby 1998 21

Parlamentné voľby 2002 22

Predčasné parlamentné voľby 2006 23

„Supervolebný“ rok 2009..... 24

Parlamentné voľby 2010 24

Predčasné parlamentné voľby 2012 25

Zmeny v roku 2014 26

Parlamentné voľby 2016 26

1.3 Ústavná pôsobnosť Národnej rady

Slovenskej republiky 27

2. ČASŤ

POSTAVENIE A PRÁCA POSLANCA

NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY 29

2.1 Mandát poslanca národnej rady..... 29

Overenie mandátu 29

Sťažnosť proti overeniu/neovereniu mandátu..... 30

Sľub poslanca 30

Porušenie sľubu..... 31

Slobodný mandát..... 32

Inkompatibilita 33

Neuplatňovanie mandátu..... 33

Zánik mandátu..... 35

Náhradník 36

2. 2 Poslanecká imunita.....	37
Hlasovanie	37
Výroky.....	37
Priestupková imunita a trestnoprávna imunita.....	38
Právoplatné odsúdenie	39
Svedectvo	40
Etický kódex.....	40
2.3 Funkcionári a orgány národnej rady	40
Predseda národnej rady	40
Voľba.....	40
Ústavné právomoci predsedu národnej rady	41
Ďalšia pôsobnosť	41
Podpredsedovia národnej rady	42
Poslanecké grémium	43
Poslanecké kluby.....	43
Utvorenie klubu.....	43
Zabezpečenie klubu.....	44
Oprávnenia klubu	45
Výbory národnej rady.....	46
Zriaďovanie výborov.....	46
Voľba členov výborov.....	47
Výnimka	47
Voľba funkcionárov výborov	47
Vzťah k národnej rade.....	47
Európske záležitosti.....	48
Zákonodarná iniciatíva.....	48
Činnosť výboru.....	48
Návrhy a odporúčania výboru	49
Podnety a pripomienky	49
Správy.....	49
Vysvetlenia	50
Odborné posudky	50
Ústavnoprávny výbor NR SR.....	50
Výbor NR SR pre európske záležitosti	51
Osobitné kontrolné výbory.....	51
Komisie	51
Poslanecký prieskum.....	52

2.4 Platové a iné náležitosti poslanca národnej rady	52
Plat poslanca.....	52
Funkčné príplatky.....	54
Paušálne náhrady.....	54
Ďalšie paušálne náhrady.....	54
Poslanecké kancelárie, asistenti	55
Poistné	56
Práceschopnosť.....	56
Prídavky na deti.....	56
Pracovný pomer.....	56
Strata nárokov	57
Účasť poslancov na schôdzach	57
2.5 Rozpor záujmov pri výkone funkcie poslanca Národnej rady Slovenskej republiky	58
Získavanie výhod	58
Výbor pre nezlučiteľnosť funkcií.....	60
Rozpor záujmov	61
Konanie vo veci rozporu záujmov	61
2.6 Vybrané ustanovenia niektorých zákonov týkajúce sa postavenia poslanca Národnej rady Slovenskej republiky	64

3. ČASŤ

LEGISLATÍVNA ČINNOSŤ

NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY .....

3.1 Dôvody prípravy návrhu zákona	69
3.2 Zákonodarná iniciatíva.....	70
3.3 Náležitosti návrhu zákona	71
Paragrafované znenie návrhu zákona.....	71
Dôvodová správa k návrhu zákona	71
3.4 Podanie návrhu zákona	72
Posúdenie návrhu zákona predsedom národnej rady	73
Stanovisko vlády k poslaneckému návrhu zákona.....	74
Zaradenie návrhu zákona do programu schôdze národnej rady	74
3.5 Prvé čítanie.....	75
Navrhovateľ a spravodajca.....	75
Všeobecná rozprava	75
Rozhodnutie národnej rady	76
Pridelenie návrhu zákona výborom.....	76
3.6 Druhé čítanie.....	77
Rokovanie o návrhu zákona vo výboroch.....	77

Spravodajca	77
Uznesenie výboru	79
Gestorský výbor	79
Spoločná správa výborov	80
Informácia o výsledkoch rokovania výborov	80
Rokovanie o návrhu zákona na schôdzi národnej rady	81
Späťvzatie návrhu zákona	82
3.7 Tretie čítanie	82
Opakované druhé čítanie	83
Hlasovanie na schôdzi národnej rady	83
Tajné hlasovanie	83
Hlasovanie	84
3.8 Prezidentské veto	85
3.9 Publikovanie zákona	85
Platnosť a účinnosť zákona	86
3.10 Osobitný postup pri rokovaní o niektorých návrhoch zákonov	86
Skrátené legislatívne konanie	86
Rokovanie o návrhu zákona o štátnom rozpočte	86
Rokovanie o medzinárodných zmluvách	87
3.11 Ústavný súd Slovenskej republiky a legislatívna činnosť Národnej rady Slovenskej republiky	88

4. ČASŤ KONTROLNÁ ČINNOSŤ NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY .....

90

4.1 Kontrolné právomoci, ktoré môže uplatňovať národná rada ako celok	91
Vyslovenie dôvery/nedôvery (iba vláde alebo jej členovi)	91
Rokovanie o programovom vyhlásení vlády	92
Správy	93
Povinnosť vlády zúčastňovať sa na schôdzach národnej rady a schôdzach výborov	93
4.2 Kontrolné právomoci, ktoré môžu uplatňovať orgány národnej rady	94
Kontrolná činnosť výborov	94
Osobitné kontrolné výbory	96
Poslanecký prieskum	96
4.3 Kontrolné právomoci, ktoré môžu uplatňovať individuálni poslanci Národnej rady Slovenskej republiky	97

Hodina otázok	97
Interpelácie	98
4.4 Štátny rozpočet, kontrola finančného hospodárenia štátu	101

5. ČASŤ

KREAČNÁ ČINNOSŤ

NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY	104

5.1 Právny základ kreačnej činnosti

národnej rady	104

5.2 Inštitúcie spadajúce pod kreačnú činnosť

Národnej rady Slovenskej republiky	106
Najvyšší kontrolný úrad	106
Ústavný súd	107
Súdna Rada Slovenskej republiky	108
Generálny prokurátor	108
Verejný ochranca práv	109
Komisár pre deti	110
Komisár pre osoby so zdravotným postihnutím	111
Špeciálny prokurátor	112
Najvyšší súd Slovenskej republiky – Disciplinárny senát	112
Národná banka Slovenska	115
Fond národného majetku	116
Rada pre vysielanie a retransmisii	116
Rozhlas a televízia Slovenska	117
Národný bezpečnostný úrad - NBÚ	123
Telekomunikačný úrad	124
Poštový regulačný úrad	124
Úrad pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb	124
Úrad pre reguláciu sieťových odvetví	125
Ústav pamäti národa	127
Úrad na ochranu osobných údajov	128
Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou	128
Sociálna poisťovňa	130
Slovenský pozemkový fond	131
Tlačová agentúra Slovenskej republiky	132
Prehľad kreačnej činnosti národnej rady	133

**6. ČASŤ
PÔSOBNOSŤ NÁRODNEJ RADY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY
V ZÁLEŽITOSTIACH EURÓPSKEJ ÚNIE 134**

6.1 Úloha národných parlamentov 134	
Žltá a oranžová karta 135	
Politický dialóg 137	
Zelená karta 138	
Medziparlamentná spolupráca v EÚ 139	
Parlamentná dimenzia predsedníctva v Rade EÚ 142	
6.2 Spolupráca Národnej rady Slovenskej republiky a vlády Slovenskej republiky v záležitostiach Európskej únie 143	
Ústavný zákon č. 397/2004 Z. z. 144	
6.3 Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre európske záležitosti 146	
Zloženie výboru 146	
Pôsobnosť výboru 147	
Predbežné stanovisko 149	
Stanovisko Slovenskej republiky 150	
Správa o záležitostiach súvisiacich s členstvom Slovenskej republiky v EÚ 151	
Odbor pre európske záležitosti 151	

**7. ČASŤ
MEDZINÁRODNÉ ORGANIZÁCIE
A SPOLUPRÁCA NÁRODNEJ RADY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY
S ICH PARLAMENTNÝMI ORGÁNMI 152**

7.1 Medziparlamentné štruktúry v rámci medzinárodných organizácií 152	
7.2 Pôsobenie poslancov Národnej rady Slovenskej republiky v medzinárodných inštitúciách 154	
Parlamentné zhromaždenie Rady Európy 154	
Parlamentné zhromaždenie Organizácie pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe 157	
Medziparlamentná únia 159	

Parlamentné zhromaždenie Severoatlantickej aliancie	161
Stredoeurópska iniciatíva	164
Parlamentné zhromaždenie Únie pre Stredomorie	166
Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj	167
Parlamentné zhromaždenie Čiernomorskej hospodárskej spolupráce	169

8. ČASŤ

KANCELÁRIA NÁRODNEJ RADY

SLOVENSKEJ REPUBLIKY 171

8.1 Úlohy Kancelárie Národnej rady

Slovenskej republiky 171

8.2 Vedúci Kancelárie Národnej rady

Slovenskej republiky 172

8.3 Činnosť jednotlivých útvarov Kancelárie Národnej rady

Slovenskej republiky 173

Špecializované útvary 175

Útvary kancelárie národnej rady priamo riadené

vedúcim kancelárie národnej rady 176

P R Í L O H Y

Príloha č.1 Uznesenie NR SR č. 1179/1998

Príloha č.2 Uznesenie NR SR č. 267/2010

Príloha č. 3 Schéma legislatívneho procesu

Príloha č. 4 Kontrolná činnosť NR SR - vybrané predkladané správy a materiály

Príloha č. 5 Kreačná činnosť NR SR

Príloha č. 6 Organizačné schéma Kancelárie NR SR

Príloha č. 7 Objekty Bratislavského hradu

*Vážená pani poslankyňa,
vážený pán poslanec,*

*dovoľujeme si Vám predložiť 6. doplnené a prepracované vydanie publikácie **AKO PRACUJE PARLAMENT**, ktorú ako praktického sprievodcu prácou parlamentu pripravil Parlamentný inštitút Kancelárie Národnej rady Slovenskej republiky.*

Cieľom publikácie je predovšetkým stručným a zrozumiteľným spôsobom charakterizovať postavenie a prácu poslanca, ako aj parlamentné procedúry súvisiace so zákonodarnou, kontrolnou, kreačnou a zahraničnopolitickou pôsobnosťou Národnej rady Slovenskej republiky. Uvádzame aj stručný prehľad organizačnej štruktúry a náplne činnosti jednotlivých útvarov Kancelárie Národnej rady Slovenskej republiky, ktorá poskytuje odbornú podporu a technický servis pre prácu poslancov.

Príprave tejto publikácie predchádzalo zhodnotenie rozsiahlych praktických skúseností Národnej rady Slovenskej republiky a tiež skúseností zahraničných parlamentov, ktoré s nástupom nového volebného obdobia tradične zostavujú podobné publikácie.

Naším úsilím je pomôcť touto publikáciou najmä novozvoleným poslancom v ich orientácii v zodpovednom a náročnom pôsobení v zákonodarnom zbore.

Veríme, že obsah publikácie prispeje k vytvoreniu dobrých predpokladov pre odbornú a technickú podporu pôsobenia poslancov a podporu pre rozhodovacie procesy v Národnej rade Slovenskej republiky.

1. ČASŤ

NÁRODNÁ RADA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

1.1 Z histórie slovenského parlamentarizmu

Slovenská republika sa stala 1. januárom 1993 suverénnym zvrchovaným štátom založeným na princípoch parlamentnej demokracie. Naplnili sa tak túžby slovenského národa, ktorý si napriek tomu, že žil dlhodobo v nerovnoprávných podmienkach viacnárrodných štátov, zachoval svoju identitu a dokázal svoj národno-emancipačný zápas dotiahnuť až do založenia vlastnej nezávislej štátnosti.

Hoci je Slovenská republika pomerne mladým štátom a jej parlamentná tradícia sa v podmienkach samostatnosti vyvíja len od 20. storočia, realizácia idey demokratickej reprezentácie Slovákov má hlbšie korene.¹

Korene slovenského parlamentarizmu v Uhorsku (do roku 1918)

Územie dnešného Slovenska bolo po niekoľko storočí súčasťou viacnárrodného uhorského kráľovstva, v ktorom nikdy netvorilo autonómiu. Zachovávalo si však svoje významné postavenie. V bratislavskom Zelenom dome zasadal uhorský stavovský **snem**, ktorý **v rokoch 1536 – 1848** (pred presťahovaním do Pešti) **v Bratislave dokonca sídlil**. Miestom jeho rokovaní boli priestory Uhorskej kráľovskej komory na Michalskej a Ventúrskej ulici. Od polovice 20. storočia je tu umiestnená Univerzitná knižnica.

V roku 1847 sa riadnym poslancom uhorského stavovského snemu stal popredný **predstaviteľ Slovákov Ľudovít Štúr** zvolený za mesto Zvolen. V konzervatívnych podmienkach dozívajúceho feudálneho systému sa postavil na stranu pokroku a v duchu myšlienok francúzskej revolúcie obhajoval najmä občianske, ale aj politické a národné práva ľudu. Štúrove prejavy na sneme boli dôkazom nadčasovosti a hlbokej demokratickosti jeho myslenia, ktoré sa stalo určujúcou líniou slovenskej politiky.

V rokoch 1848 – 1849, v kontexte revolučných pohybov v Rakúskej monarchii a v celej Európe, získalo národnoemancipačné úsilie slovenského národa prvýkrát organizovaný charakter. Základným **politickým programom** sa stali **Ziadosti**

---

¹ Zdroje: *Dokumenty slovenskej národnej identity a štátnosti I., II.* Bratislava: Národné literárne centrum, 1998. *Desaťročie Slovenskej republiky* (ed. N. Rolková). Martin: Matica slovenská, 2004. *Hrnko, A. – Rolková, N.: Slovenský parlament v premenách času.* Bratislava: NR SR, 2008. *Slovenské národné rady a cesta k parlamentarizmu* (ed. M. Pekník). Bratislava: ÚPV SAV, Veda, 2008. *Národná rada v kontexte slovenských dejín* (ed. J. Žatkuliak). Bratislava: NR SR a SHS pri SAV, 1999. *Lexikón slovenských dejín.* Bratislava: SPN, 1997.

slovenského národa prijaté v Liptovskom Sv. Mikuláši - Ondrášovej 10. mája 1848. Ich podstatou bola najmä požiadavka rešpektovania práv nielen Slovákov, ale tiež iných národov a národností v Uhorsku, zrušenia poddanstva, ako aj všeobecné demokratizačné požiadavky (sloboda tlače, rovné hlasovacie právo a podobne). Prvýkrát sa oficiálne objavil návrh na založenie osobitných národných snemov.

Dlhodobé ignorovanie požiadaviek a neúspech rokovaní s uhorskou vládou priviedli Slovákov k organizovaniu dobrovoľníckeho vojska a do otvoreného boja s aktuálnou mocou. Ako najvyšší slovenský politický a vojenský reprezentatívny orgán sa na dvestočlennom zhromaždení vo Viedni konštituovala 16. septembra **1848 prvá Slovenská národná rada**. Pôsobila pod vedením kňaza, spisovateľa, novinára Jozefa Miloslava Hurbana a ďalších politických členov – Ľudovíta Štúra a Michala Miloslava Hodžu. Pochopili, že zápas Slovákov za národnopolitické požiadavky sa nezaobíde bez ústredného orgánu. (Prvého predsedu SNR J. M. Hurbana pripomína busta vo vestibule budovy NR SR.) SNR sídlila v dome Anny Koléniovej v Myjave.

Verejne bol akt založenia prvej SNR deklarovaný 19. septembra 1848 na národnom **zhromaždení v Myjave**. Oficiálne tu jej predstavitelia vypovedali poslušnosť uhorskej vláde a proklamovali samostatnosť slovenského národa vyjadrenú formou autonómie v rámci monarchie. Úsilie o osamostatňovanie tak nadobudlo aj inštitucionálnu formu. Kľúčovou úlohou SNR bolo organizovanie dobrovoľníckych výprav. **Slovenské povstanie** v rokoch 1848/1849 sa uskutočňovalo pod slovenskou trikolórou s tromi heslami: Bratstvo a svornosť; Za kráľa a národ slovenský; Sláva všetkým Slovákom! V zložitej domácej i zahranično - politickej situácii však nemalo nádej na úspech.

Neoabsolutistické porevolučné pomery vrátili Slovákov v 50. rokoch 19. storočia viac-menej do situácie pred roka 1848. Neskoršie neúspechy monarchie v zahraničnej politike viedli k čiastočnej demokratizácii domácich spoločenských pomerov. Počnúc rokom 1861 sa začali opätovne aktivizovať aj Slováci. V duchu **Memoranda národa slovenského** prijatého v Turčianskom Sv. Martine 7. júna **1861** bolo následne vypracované Viedenské memorandum. V oboch dominovala požiadavka zriadenia politickej samosprávy v podobe **slovenského Okolia** s národným zastupiteľstvom a vlastnou politickou a súdnou správou. Na základe týchto dokumentov vznikla v auguste 1863 prvá celonárodná kultúrna ustanovizeň Matica slovenská a následne aj tri slovenské gymnáziá. Stali sa však iba dočasným výdobytkom. Rakúsko-maďarské vyrovnanie z roku 1867 prinieslo novú vlnu maďarizácie. Nemožná bola nielen existencia vlastného zastupiteľského orgánu, ale uhorské úrady dokonca zrušili aj spomínané kultúrne a vzdelávacie inštitúcie.

V rokoch **1869 – 1918** mali Slováci zastúpenie v dolnej komore uhorského snemu v osobách **zvolených slovenských poslancov**. Ustanovila sa aj prvá slovenská politická strana – Slovenská národná strana pod vedením Viliama Paulinyho-Tótha. Samotné voľby, ktoré neboli tajné, sprevádzalo množstvo násilností, vyhrážok, kupovanie hlasov, tak, aby sa zabránilo zvoleniu slovenských kandidátov. Aj preto bol počet poslancov zastupujúcich Slovákov veľmi nízky. Najviac – sedem – ich bolo zvolených vo voľbách v roku 1906.

Na líniu štátoprávnych úsilí štúrovskej a memorandovej generácie priamo nadväzoval politický **program Slovenskej národnej strany** z rokov 1913 – 1914. V napätej situácii roka 1914 ožila myšlienka potreby inštitucionálneho vyjadrenia svojbytnosti slovenského národa v podobe vlastného parlamentu. Pokus o založenie reprezentatívnej Slovenskej národnej rady však zmarilo vypuknutie 1. svetovej vojny.

Hlavnú iniciatívu v národnoemancipačnom hnutí prevzala počas vojnového vrenia emigrácia. V Paríži sa v roku 1916 vytvorila Česko-Slovenská národná rada. Stala sa ústredným orgánom česko-slovenského zahraničného odboja. Viedli ho – za Slovákov diplomat, generál **Milan Rastislav Štefánik**, za českú stranu budúci prezidenti Česko-Slovenska Tomáš Garrigue Masaryk a Edvard Beneš. Ich programovým cieľom bolo vytvorenie česko-slovenského štátu. Významným činiteľom daného procesu boli tiež **slovenskí emigranti v USA**, ktorí pod vplyvom demokratického prostredia občiansky vyzreli a čoraz intenzívnejšie nastoľovali národnopolitické požiadavky. V kontexte diania smerujúceho k naplneniu plánu založenia spoločného štátu Slovákov a Čechov – ako medzinárodne akceptovateľného stredoeurópskeho štátneho útvaru – upozorňovali na potrebu zasadenia sa za budúce rovnoprávne postavenie Slovákov. Ich myslenie sa odzrkadlilo v prijatí **Clevelandskej dohody** (1915) a **Pittsburskej dohody** (1918), ktoré obsahovali princíp štátneho dualizmu a zakotvovali požiadavku autonómie Slovenska v rámci ČSR.

Slovenská reprezentácia v Česko-Slovensku (1918 – 1939)

Rozhodujúci krok k založeniu **druhej Slovenskej národnej rady** sa uskutočnil na porade slovenských politikov v Budapešti 12. septembra 1918, bezprostredne pred skončením 1. svetovej vojny a vznikom Česko-Slovenskej republiky. Oficiálne sa tento najvyšší zastupiteľský orgán slovenského národa konštituoval na pamätnom deklaračnom zhromaždení v budove Tatra Banky v Turčianskom Svätom Martine **30. októbra 1918**. Predsedom sa stal dlhoročný politik a čelný predstaviteľ Slovenskej národnej strany Matúš Dula.

Kľúčovým aktom novovzniknutej SNR bolo prijatie **Deklarácie slovenského národa**, ktorou na základe sebaurčovacieho práva vyjadrila politickú vôľu

vystúpiť zo zväzku s maďarským národom a žiť v spoločnom štáte s českým národom. Zároveň sa vyjadrila, že v mene slovenského národa je oprávnená hovoriť jedine SNR. Tento akt mal veľký význam pre legitimitu vzniku ČSR a jej uznanie Parížskou mierovou konferenciou. Neprezieravosť málo skúsenej slovenskej politickej špičky, tragická smrť významnej osobnosti M. R. Štefánika a absencia presného vymedzenia podmienok koexistencie oboch štátotvorných národov mali však za následok opätovné okliešťovanie politických práv Slovákov napriek tomu, že vznik ČSR bol inšpirovaný Wilsonovou deklaráciou zakotvujúcou právo národov na sebaurčenie. Ani tentoraz sa Slovenskej národnej rade nepodarilo získať plnú moc na Slovensku a jej existencia mala len krátke trvanie – v januári 1919 ju centrálné orgány zrušili. Slováci mali síce počas existencie ČSR svojich poslancov v Národnom zhromaždení v Prahe, v rokoch 1918 – 1920 združených v Klube slovenských poslancov, tí však nedisponovali reálnou silou presadiť národné požiadavky. **Ústava ČSR z roku 1920**, vychádzajúca z idey existencie tzv. „**československého národa**“, uzákonila jednotný československý štát ako demokratickú parlamentnú republiku, ale bez slovenských národných orgánov. Neschopnosť zachovať Slovenskú národnú radu a pretvoriť ju na zastupiteľský orgán bola na škodu ďalšiemu vývoju slovenskej otázky. Pokusy slovenskej politickej reprezentácie o presadenie rovnoprávnejšieho postavenia Slovenska v spoločnom štáte tým stratili inštitucionálne zázemie.

Asimilačná tendencia oficiálnej politiky voči Slovákom, okliešťujúca ich národné práva v politickej, hospodárskej i kultúrnej oblasti, vyvolávala protireakciu. Mala podobu silnejúceho **autonomistického hnutia** pod vedením predsedu Slovenskej ľudovej strany Andreja Hlinku a neskôr aj predsedu Slovenskej národnej strany Martina Rázusa. Toto hnutie sa zasadzovalo prioritne za program Pittsburskej dohody, ktorá sa 20 rokov v praxi nerealizovala.

Ochota vyjednávať so Slovákami prišla prineskoro – v napätej medzinárodnej situácii spojenej s podpísaním Mníchovskej dohody, ako aj neskoršej Viedenskej arbitráže, ktoré znamenali značné oklieštenie územia ČSR. Predstavitelia slovenských politických strán vyhlásili 6. októbra **1938** v Žiline **autonómiu Slovenská krajina** s vlastným snemom a vládou, ktorú právne uznali aj česko-slovenské orgány.

Prvá Slovenská republika (1939 – 1945) a slovenský snem

V decembri 1938 sa konali prvé voľby do **Snemu Slovenskej krajiny**. Na jeho čelo zvolili poslanci na ustanovujúcej schôdzi v januári 1939 Martina Sokola. Slávnostné zasadnutia snemu sa uskutočňovali v aule dnešnej Univerzity Komenského. Jeho sídelnou budovou sa stal tzv. Župný dom v Bratislave.

V čase komplikovanej medzinárodnej situácie, keď v celom stredoeurópskom priestore dominoval vplyv Nemecka, odsúhlasilo 57 prítomných poslancov slovenského snemu 14. marca **1939 vznik samostatného Slovenského štátu**; následne prijalo v tomto duchu zákon. Stalo sa tak pol roka pred vypuknutím 2. svetovej vojny. Na jeho vznik naliehalo Nemecko v zmysle svojich strategických plánov. Slovensku predložilo alternatívu vyhlásenia samostatnosti, alebo zámer ponechať ho vlastnému osudu. Vplyv Nemecka obmedzoval suverenitu štátu počas celej jeho ďalšej existencie, hoci sa vyskytovali pokusy oslabiť ho. Do konca roka 1939 štát diplomaticky uznali Veľká Británia, Francúzsko, ZSSR a ďalšie štáty, spolu 27 krajín sveta.

Snem prijal 21. júla 1939 ústavu, ktorá zakotvovala existenciu **Slovenskej republiky** a jej zákonodarného orgánu voleného na päť rokov. Voľby sa však vzhľadom na objektívne okolnosti nekonali ani raz a personálne zloženie bolo totožné so zložením snemu zvoleného v období ČSR. Za prezidenta štátu zvolili poslanci v októbri 1939 dovtedajšieho predsedu vlády Jozefa Tisu. **Snem Slovenskej republiky** mal obmedzené kompetencie v prospech výkonnej moci a v dôsledku vývoja na konci vojny navyše stratil možnosť zasiahnuť do povojnového štátoprávneho usporiadania.

V rokoch 2. svetovej vojny pôsobili ako exilové orgány odboja s rozličným programovým zameraním SNR v Paríži a SNR v Londýne. **SNR v Paríži** sa pod vedením Milana Hodžu ustanovila v novembri 1939, po necelých dvoch mesiacoch sa však stala súčasťou Česko-slovenskej národnej rady. Na prelome rokov 1943/1944 vznikla **SNR v Londýne** na čele s Petrom Prídavkom, ktorej úsilím bolo zachovať slovenskú štátnosť vo federalizovanej strednej Európe aj po skončení vojny. V tomto duchu pôsobila po roku 1948 vedená Karolom Sidorom pod zmeneným názvom **SNR v zahraničí**. V roku 1960 sa stala súčasťou Slovenskej oslobodzovacej rady.

Medzinárodná situácia, najmä postoj britsko-americko-sovietskej koalície, a z nej vyplývajúce domáce okolnosti, spochybňujúce možnosť zaručiť optimálne podmienky na národnú existenciu, nedávali Slovenskej republike v danej podobe nádej na úspech. Vianočná dohoda koncom roka 1943 deklarovala vznik **ilegálnej inštitúcie – Slovenskej národnej rady** ako najvyššieho orgánu domáceho odboja. Tá sa za podpory česko-slovenskej emigrácie v Londýne a Moskve stala hybnou silou Slovenského národného povstania v roku 1944.

Tento revolučný parlament začal zasadať v septembri 1944 v secesnom paláci Obchodnej a priemyselnej komory v Banskej Bystrici. Po príchode sovietskej armády na územie Slovenska naň nadviazala Slovenská národná rada sídliaca postupne v Trebišove, Košiciach a Bratislave. V Košiciach sa dotvorili jej štruktúry – **predsedníctvo, plénum a Zbor povereníkov**. Post spolupredsedov

SNR zastávali za občiansky blok Vavro Šrobár a za komunistov Karol Šmidke, v ďalšom období Karol Šmidke a Jozef Lettrich. Na konci 2. svetovej vojny SNR formálne disponovala ako ústredný národný orgán širokými právomocami. V tomto čase sa definitívne usídlila v Župnom dome v Bratislave.

Slovenská národná rada v systéme centralizmu (1945 – 1989)

Obnovené Česko-Slovensko sa z rozhodnutia veľmocí (Teherán, Jalta) stalo súčasťou záujmovej sféry Sovietskeho zväzu. Prísľuby časti českej politickej reprezentácie o rovnoprávnejšom postavení Slovenska, zakotvené aj v Košickom vládnom programe z roku 1945, sa však opäť nenaplnili. V roku 1946 sa konali nadhlo posledné relatívne slobodné **parlamentné voľby** (a to len do Národného zhromaždenia), ktorých víťazom sa stala v Čechách Komunistická strana Československa (ďalej len „KSČ“) a na Slovensku Demokratická strana. Jej predsedu – Jozefa Lettricha – zvolili na čelo 100-člennej Slovenskej národnej rady, vytvorenej na základe výsledkov týchto volieb. Jej právomoci však už predtým postupne oklieštili tri pražské dohody, pričom tretia z nich sa stala základom **Ústavy z 9. mája 1948**. Tá uzákonila **asymetrický model štátoprávneho usporiadania**, keď slovenské orgány s obmedzenou autonómiou nemali, pri absencii osobitných českých orgánov, svoj náprotivok.

Existujúci tzv. ľudovodemokratický režim bol predvojom nástupu **komunistickej diktatúry po 25. februári 1948** pod vedením budúceho prezidenta Klementa Gottwalda, éry neslobody a tvrdých perzekúcií. Parlamentné voľby boli nedemokratické a mali čisto formálne potvrdiť legitimitu štátnych orgánov ovládaných komunistickou stranou. Postavenie Slovenska sa navyše výrazne zhoršilo po prijatí **ústavy z roku 1960**, ktorá rušila Zbor povereníkov ako výkonný orgán SNR. Zakotvovala existenciu **unitaristickej** „Československej socialistickej republiky“. Povojujové pôsobenie SNR možno teda rozdeliť na etapy rokov 1945 – 1947, 1948 – 1968, 1969 – 1989 a 1989 – 1992, pričom sa jej právomoci a činnosť odvíjali od aktuálneho režimu a štátoprávneho usporiadania.

Odpor Slovákov proti pražskému centralizmu bol jedným z dôležitých faktorov spoločenského vývinu, ktorý viedol v roku **1968 k pokusu o reformu** komunistického režimu v Česko-Slovensku a vošiel do histórie pod nie celkom výstižným názvom Pražská jar. Na čele obrodného procesu stáli prvý tajomník Ústredného výboru KSČ Alexander Dubček a prezident, generál Ludvík Svoboda. Slováci opäť prejavili ambíciu skoncovať so svojím nerovnoprávnym postavením v štáte a prebrať správu svojich vecí do vlastných rúk. Prvý iniciatívny krok na ceste k federalizácii unitárneho štátu urobila Slovenská národná rada, ktorá 15. marca 1968 prijala v tomto zmysle uznesenie. Ústavným zákonom č. 77/1968 Zb. z 24. júna 1968 sa vytvorila Česká národná rada, ktorá bola v spolupráci so SNR poverená plnením úloh spojených s prípravou zákona o federácii. Na pozadí

pokusu o demokratizáciu pomerov prijalo Národné zhromaždenie **ústavný zákon č. 143/1968 Zb. o česko-slovenskej federácii**, ktorý v októbri podpísali najvyšší štátni predstavitelia. Zákon definoval Česko-Slovensko ako federatívny socialistický štát s dvoma republikami – Slovenskou a Českou (s plánovanými ústavami SSR a ČSR). Zároveň vymedzoval pôsobnosť federálneho parlamentu (Federálneho zhromaždenia) a národných parlamentov. Slovenskej národnej rade predsedal od júna 1968 Ondrej Klokoč.

Proces demokratizácie násilne prerušil **vstup okupačných vojsk** Varšavskej zmluvy do Česko-Slovenska v noci z 20. na 21. augusta 1968. Okupácia zásadným spôsobom ovplyvnila aj ďalší ústavnoprávny vývin v štáte. Mnohé ustanovenia zákona č. 143/1968 Zb. o československej federácii, ktorý vstúpil do platnosti paradoxne až 1. januára 1969, ostali len na papieri. V politickej praxi sa opäť presadil model štátneho centralizmu. **Obdobie tzv. normalizácie** znemožnilo nastoľovanie akýchkoľvek ďalších národnoštátnych požiadaviek. Upevnilo sa byrokratické stranícke rozhodovanie z jedného centra (vedúcu úlohu v štáte mala unitaristicky organizovaná KSČ). V tomto prostredí sa **posilnil aj pražský centralizmus**, takže federácia už v zárodku stratila zmysel a postupne degenerovala. Stalo sa tak aj v dôsledku prijatia ústavného zákona č. 125/1970 Zb., ktorým sa menil a dopĺňal ústavný zákon č. 143/1968 Zb. o československej federácii a ďalších, na základe ktorých erodoval ústavnoprávny podklad na širšiu autonómiu republík. Do funkcie prezidenta štátu poslanci Federálneho zhromaždenia zvolili v roku 1975 Slováka, niekdajšieho viacnásobného predsedu Zboru poverenikov, Gustáva Husáka. Napriek tomu, už po štvrtý raz sa v histórii slovensko-českých vzťahov v tomto období opakoval podobný postup ignorujúci politickú vôľu Slovákov, ktorí tak postupne strácali vieru v zmyslupnosť spoločného štátneho zväzku s českým národom.

Demokratická revolúcia a vznik Slovenskej republiky (po roku 1989)

Naplnilo sa otázkou zmysluplnosti spoločného štátu ukázala po **zmene režimu v novembri 1989**, ktorý priniesol politickú demokratizáciu a spoločenskú transformáciu. Do 150-člennej jednokomorovej Slovenskej národnej rady, ktorá pôsobila vo svojom 8. volebnom období, boli kooptovaní noví (nekomunistickí) poslanci. V roku 1990 sa do národnej rady prvý raz konali **slobodné parlamentné voľby**. Predsedom sa stal katolícky disident, predstaviteľ masového politického hnutia Verejnosť proti násiliu František Mikloško. Slovenská národná rada z rokov 1990 – 1992 bola historicky prvým skutočne demokraticky, všeľudovo zvoleným parlamentom v slovenských dejinách.

Vývoj na Slovensku sa v tomto období, aj v kontexte medzinárodno-politického diania, niesol v znamení **národnoštátnej emancipácie Slovákov** smerujúcej k dosiahnutiu zásadnej zmeny v postavení v česko-slovenskom štáte, resp. k

dovršeniu vlastnej štátnosti. Už spory v roku 1990 o názov štátu, ktorý sa nakoniec prijal v podobe Česká a Slovenská Federatívna Republika, ako aj ďalšie necitlivé politické kroky a diskusie potvrdzovali problematickosť zachovania spoločného štátu. Víťazi ďalších parlamentných volieb v roku 1992 – Hnutie za demokratické Slovensko v SR a Občianska demokratická strana v ČR dospeli v auguste 1992 v Brne k definitívnemu rozhodnutiu o harmonograme zániku ČSFR a vzniku samostatných republík.

Poslanci Slovenskej národnej rady, vedenej Ivanom Gašparovičom, schválili 17. júla 1992 **Deklaráciu SNR o zvrchovanosti Slovenskej republiky**. Ústava Slovenskej republiky bola prijatá 1. septembra 1992. Po nadobudnutí jej účinnosti 1. októbra 1992 sa nahradil názov Slovenská národná rada názvom **Národná rada Slovenskej republiky**. Poslanci Federálneho zhromaždenia schválili 25. novembra 1992 vládny návrh ústavného zákona č. 542/1992 Zb. o **zániku Českej a Slovenskej federatívnej republiky k 31. decembru 1992**.

Samostatná **Slovenská republika vznikla 1. januára 1993**, pričom ju ihneď uznali desiatky štátov. Dňa 19. januára 1993 ju prijali za 180. člena OSN; 8. februára 1993 došlo k menovej odluke, keď následne začala platiť nová mena – Slovenská koruna. Poslanci NR SR zvolili 15. februára 1993 za prezidenta Slovenskej republiky Michala Kováča. Rozbehla sa bohatá legislatívna činnosť, ktorá stovkami zákonných úprav upevnila právne základy nezávislého štátu.

Historické medzníky si NR SR uctila vyhlásením roka 2007 za *Rok Jozefa Miloslava Hurbana* (prvého predsedu SNR) a roka 2008 za *Rok prvej Slovenskej národnej rady* (pri príležitosti 160. výročia jej založenia). Práve na tradície tohto prvého reprezentatívneho politického orgánu Slovákov totiž náš súčasný parlament s hrdosťou nadväzuje.

1.2 Národná rada Slovenskej republiky v I. – VI. volebnom období

NR SR sídlila až do roku 1994 v Župnom dome a jeho priestory využíva aj v súčasnosti. Slúžia najmä ako konferenčné centrum. Provizórium v Župnom dome sa skončilo presťahovaním NR SR do jej súčasnej **budovy na hradnom vrchu** v Bratislave. Jej výstavba sa začala v júni 1986. Architektonický projekt bol prispôbený existencii pôsobenia jednej politickej strany a musel sa preto počas výstavby meniť. Poslancom slávnostne odovzdali do užívania ich prvú skutočnú sídelnú budovu 25. mája 1994.

Predčasné parlamentné voľby 1994

Vnútropolitická situácia vyústila na jeseň **1994** do vypísania **predčasných parlamentných volieb**, ktoré boli prvými slobodnými voľbami v samostatnom štáte (konali sa 30. septembra a 1. októbra 1994, účasť 76 %). Ich výsledky odzrkadlili štruktúru politických preferencií obyvateľstva, pričom potvrdili legitimitu vzniku štátu založeného na princípoch parlamentnej demokracie a pluralitného politického systému.

Zloženie NR SR bolo nasledujúce:

Strana, I. volebné obdobie	%	Počet mandátov
<i>Hnutie za demokratické Slovensko (+RSS)</i>	35,0	61
<i>Združenie robotníkov Slovenska</i>	7,3	13
<i>Slovenská národná strana</i>	5,4	9
Spoločná voľba	10,4	18
Maďarská koalícia	10,2	17
Kresťanskodemokratické hnutie	10,1	17
Demokratická únia Slovenska	8,6	15

Poznámka: Strany vyznačené kurzívou tvorili vládu SR

Napriek rôznym problémom a politickým napätiam, ku ktorým v situácii budovania štátu dochádzalo, si vládna koalícia pod vedením premiéra Vladimíra Mečiara zachovala po celé štyri roky **I. volebného obdobia** v NR SR väčšinu. Po prvý raz sa tak podarilo doviesť do konca ústavou stanovené štvorročné funkčné obdobie parlamentu. V tomto volebnom období bol prijatý aj nový **Rokovací poriadok NR SR** (zákon č. 350/1996 Z. z.), ktorý platí v znení neskorších predpisov až dodnes. Parlament viedol Ivan Gašparovič.

Parlamentné voľby 1998

V dňoch 24. a 25. **septembra 1998** sa uskutočnili **riadne voľby** do Národnej rady Slovenskej republiky (účasť 84 %). Ich výsledky sa premietli v **II. volebnom období** do výraznej zmeny zastúpenia politických strán v zákonodarnom zbore a najmä vo vláde SR:

Strana, II. volebné obdobie	%	Počet mandátov
<i>Slovenská demokratická koalícia</i>	26,3	42
<i>Strana demokratickej ľavice</i>	14,7	23
<i>Strana maďarskej koalície</i>	9,1	15
<i>Strana občianskeho porozumenia</i>	8,0	13
Hnutie za demokratické Slovensko	27,0	43
Slovenská národná strana	9,1	14

Poznámka: Strany vyznačené kurzívou tvorili vládu SR

Vládu pod vedením Mikuláša Dzurindu vytvorila päťkoalícia bývalých opozičných strán pod názvom SDK s dominanciou KDH a DÚ, spolu s tradičnými stranami SDL a SMK a novovzniknutou stranou SOP. V tomto volebnom období uzákonila NR SR pod vedením Jozefa Migaša **nové územnosprávne členenie SR** s ôsmimi vyššími územnými celkami, do ktorých sa v decembri 2001 konali prvé voľby. Po prvý raz sa uskutočnila aj priama voľba prezidenta, z ktorej v roku 1999 víťazne vzišiel Rudolf Schuster.

Parlamentné voľby 2002

Tretie voľby do Národnej rady Slovenskej republiky sa konali 20. a 21. septembra **2002** (účasť 70 %). V nich po tretí raz zvíťazilo HZDS. Výsledky však napriek tomu v podstate potvrdili predchádzajúce smerovanie. Vládu vytvorili štyri pravicové strany na čele s SDKÚ, ktorá sa stala pokračovateľkou rozpadnutej SDK. V parlamente i vo vláde vystriedala Stranu občianskeho porozumenia liberálna Aliancia nového občana. Päťpercentný prah vstupu do NR SR po prvý raz prekročila aj Komunistická strana Slovenska. V porovnaní s predchádzajúcimi volebnými obdobiami sa do parlamentu nedostala rozdelená Slovenská národná strana ani Strana demokratickej ľavice, ktorú nahradila strana Smer. Predsedom parlamentu sa stal Pavol Hrušovský.

Strana, III. volebné obdobie	%	Počet mandátov
<i>Slovenská demokratická a kresťanská únia</i>	15,1	28
<i>Strana maďarskej koalície</i>	11,2	20
<i>Kresťanskodemokratické hnutie</i>	8,3	15
<i>Aliancia nového občana</i>	8,0	15
Hnutie za demokratické Slovensko	19,5	36
Smer	13,5	25
Komunistická strana Slovenska	6,3	11

Poznámka: Strany vyznačené kurzívou tvorili vládu SR

Z vnútropolitického hľadiska to bolo obdobie charakteristické štiepením subjektov na pravej strane politického spektra a naopak, zjednocovaním ľavice. Pred koncom volebného obdobia vystúpilo z vládnej koalície KDH, čo prispelo k presunutiu termínu parlamentných **voľieb zo septembra na jún**. Tento časový posun možno v perspektívnom horizonte označiť za pozitívum najmä vzhľadom na možnosť kvalitnejšej prípravy zákona o štátnom rozpočte a súvisiacich opatrení. V roku 2004 zvolili občania za prezidenta SR Ivana Gašparoviča. Z ekonomického hľadiska bola dôležitá najmä daňová reforma a zavedenie tzv. rovnej dane. Zo zahraničnopolitického hľadiska boli významné dva okamihy – **vstup Slovenskej republiky do NATO 29. marca 2004 a do EÚ 1. mája 2004,**

pričom 13. júna 2004 sa po prvý raz konali voľby slovenských poslancov do Európskeho parlamentu. Takto sa prostredníctvom 14 poslancov (za SDKÚ, HZDS, Smer, KDH a SMK) ocitol slovenský parlamentarizmus aj na medzinárodnej scéne.

Predčasné parlamentné voľby 2006

Termín predčasných – **štvrtých parlamentných volieb** v Slovenskej republike bol stanovený na 17. júna 2006. Určitou zmenou oproti predchádzajúcim voľbám bolo, že sa konali iba v jeden deň. Túto, ale aj ďalšie zmeny priniesol zákon č. 333/2004 Z. z. o voľbách do Národnej rady Slovenskej republiky prijatý v máji 2004. Do parlamentu kandidovalo celkovo 21 politických strán a hnutí, medzi ktorými boli aj všetky politické subjekty pôsobiace v Národnej rade Slovenskej republiky v III. volebnom období.

Účasť na voľbách dosiahla 54,7 %, čo je v tomto prípade historické minimum. Víťazom sa stala strana Smer – sociálna demokracia, do parlamentu sa dostalo celkovo šesť politických subjektov. Päťpercentný prah neprekročili Komunistická strana Slovenska, Slobodné fórum a ani predtým vládnuca Aliancia nového občana.

Ustanovujúca schôdza NR SR pre **IV. volebné obdobie**, na čelo ktorej bol zvolený Pavol Paška, sa konala 4. júla 2006. V rovnaký deň vymenoval prezident novú vládu SR pod vedením Roberta Fica, ktorú utvorili tri dovedty opozičné strany a to Smer-SD, SNS a ĽS-HZDS.

Strana, IV. volebné obdobie	%	Počet mandátov
<i>Smer – sociálna demokracia</i>	29,1	50
<i>Slovenská národná strana</i>	11,7	20
<i>ĽS – Hnutie za demokratické Slovensko</i>	8,8	15
Slovenská demokratická a kresťanská únia – DS	18,4	31
Strana maďarskej koalície	11,7	20
Kresťanskodemokratické hnutie	8,3	14

Poznámka: Strany vyznačené kurzívou tvorili vládu SR

Významné bolo toto obdobie pre Slovensko najmä z medzinárodného hľadiska. Koncom roka 2007 prijala NR SR zákon o zavedení **meny euro** v Slovenskej republike, ktoré sa stalo realitou od 1. januára 2009. V decembri 2007 sa Slovenská republika stala súčasťou **schengenského priestoru**. V apríli 2008 NR SR schválila **Lisabonskú zmluvu**, ktorá nanovo upravila pravidlá fungovania Európskej únie.² Slovenská republika a Národná rada Slovenskej republiky boli

² Pozri podrobnejšie v 6. časti *Pôsobenie NR SR v európskych záležitostiach*.

25. – 26. mája 2007 hosťiteľom významného podujatia – Konferencie predsedov parlamentov členských a kandidátskych krajín Európskej únie.

„Supervolebný“ rok 2009

Z vnútropolitického hľadiska boli vo IV. volebnom období dôležité predovšetkým **voľby prezidenta**. V druhom kole bol na post hlavy štátu 4. apríla 2009 zvolený opätovne Ivan Gašparovič. Rok **2009** ako tzv. „**supervolebný rok**“ bol aj rokom volieb do vyšších územných celkov (14. a 28. november). Konali sa tiež **voľby do Európskeho parlamentu** za Slovenskú republiku, a to začiatkom júna 2009 pri relatívne nízkej účasti 19,6 % voličov. Zvolených bolo nasledujúcich 13 poslancov:

1.	Edit Bauer	Strana maďarskej koalície – Magyar Koalíció Pártja
2.	Monika Flašíková-Beňová	SMER – sociálna demokracia
3.	Sergej Kozlík	Ľudová strana – Hnutie za demokratické Slovensko
4.	Eduard Kukan	Slovenská demokratická a kresťanská únia – Demokratická strana
5.	Vladimír Maňka	SMER – sociálna demokracia
6.	Alajos Mészáros	Strana maďarskej koalície – Magyar Koalíció Pártja
7.	Miroslav Mikolášik	Kresťanskodemokratické hnutie
8.	Katarína Neved'alová	SMER – sociálna demokracia
9.	Jaroslav Paška	Slovenská národná strana
10.	Monika Smolková	SMER – sociálna demokracia
11.	Peter Šťastný	Slovenská demokratická a kresťanská únia – Demokratická strana
12.	Boris Zala	SMER – sociálna demokracia
13.	Anna Záborská	Kresťanskodemokratické hnutie

Parlamentné voľby 2010

Piate voľby do NR SR vyhlásil predseda parlamentu Pavol Paška na 12. júna 2010. O priazeň voličov sa uchádzalo celkovo 18 strán. Volieb sa zúčastnilo 58,83 % oprávnených voličov. Voľby priniesli niekoľko prekvapujúcich výsledkov. Päťpercentnú hranicu prekročilo šesť politických subjektov s nasledujúcim ziskom voličských hlasov a príslušným počtom mandátov v NR SR:

Strana, V. volebné obdobie	%	Počet mandátov
<i>Slovenská demokratická a kresťanská únia – Demokratická strana</i>	15,42	28
<i>Sloboda a solidarita</i>	12,14	22
<i>Kresťanskodemokratické hnutie</i>	8,52	15
<i>Most – Híd</i>	8,12	14
Smer – sociálna demokracia	34,79	62
Slovenská národná strana	5,07	9

Poznámka: Strany vyznačené kurzívou tvorili vládu SR

Do parlamentu sa dostali dve novovytvorené strany: liberálna Sloboda a solidarita a Most – Híd, deklarujúci sa ako strana slovensko-maďarskej spolupráce. Naopak, päťpercentnú hranicu neprekročili dve tradičné parlamentné strany, a to Ľudová strana – HZDS, ktorá získala 4,32 % hlasov a Strana maďarskej koalície, ktorá získala 4,33 % hlasov oprávnených voličov. Tým sa **V. volebné obdobie** stalo v určitom zmysle novou etapou v slovenskom politickom systéme.

Dve nové parlamentné strany sa spolu s Kresťanskodemokratickým hnutím stali aj súčasťou pravicovej vládnej koalície pod vedením SDKÚ-DS, ktorá nominovala na post premiérky Ivetu Radičovú. Predsedom parlamentu sa stal šéf SaS Richard Sulík. Po kríze v koalícii, súvisiacej s odlišným postojom SaS k schváleniu dodatku k tzv. **Eurovalu** ako finančného záchranného systému eurozóny (European Financial Stability Facility – EFSF), nebola vláde v parlamente dňa 11. októbra 2011 vyslovená dôvera. **Pád vlády** rezultoval do rozhodnutia parlamentu o vypísaní predčasných parlamentných volieb, ktoré boli vyhlásené na 10. marca 2012. Piate volebné obdobie sa tak stalo najkratším v histórii NR SR. V jeho závere stál na čele parlamentu pôvodne jeho podpredseda Pavol Hrušovský.

Predčasné parlamentné voľby 2012

Vo voľbách 10. marca 2012 sa nenaplnili pesimistické scenáre o podpriemernej účasti voličov. Napokon sa volieb zúčastnilo 59,11 % občanov. Kandidovalo rekordných 26 politických strán a hnutí. Voľby sa skončili jednoznačným víťazstvom ľavice, keď strana Smer získala viac ako 44% podiel platných hlasov. To rezultovalo do najvyššieho zisku poslaneckých mandátov v histórii slobodných volieb v počte 83. Predseda Smeru Robert Fico tak má možnosť vytvoriť nekoaličnú vládu, ktorá bude mať dostatočnú podporu v parlamente. Ustanovujúca schôdza Národnej rady SR v VI. volebnom období je zvolaná na 4. apríla 2012.

Do parlamentu bolo zvolených tiež päť pravicových strán – tradičné KDH, novovzniknutá strana Obyčajní ľudia a nezávislé osobnosti, maďarsko-slovenský

Most – Híd, dovtedy najsilnejšia pravicová strana SDKÚ-DS a liberálna SaS. Ich volebné zisky sa pohybujú od necelých 6 do takmer 9 % a zostávajú tak v opozícii. Pomerne tesne za bránami parlamentu skončili Slovenská národná strana a Strana maďarskej koalície, čo je tiež určitým medzníkom v slovenskom politickom živote.

Strana, VI. volebné obdobie	%	Počet mandátov
<i>Smer – sociálna demokracia</i>	44,4	83
Kresťanskodemokratické hnutie	8,8	16
Obyčajní ľudia a nezávislé osobnosti	8,6	16
Most – Híd	6,9	13
Slovenská demokratická a kresťanská únia – Demokratická strana	6,1	11
Sloboda a solidarita	5,9	11

Poznámka: Strana vyznačená kurzívou tvorila vládu SR

Zmeny v roku 2014

V rámci VI. volebného obdobia bol významný aj rok 2014, v ktorom sa udiali hneď viaceré zmeny. Po uplynutí dvoch po sebe nasledujúcich funkčných období prezidenta Ivana Gašparoviča, bol 29. marca 2014 v druhom kole volieb za **nového prezidenta** Slovenskej republiky zvolený Andrej Kiska.

V dôsledku kauzy predraženého nákupu CT prístroja pre piešťanskú nemocnicu, sa zmeny koncom roka 2014 diali aj v NR SR a vo vláde. 3. novembra 2014 podala demisiu ministerka zdravotníctva SR, Zuzana Zvolenská po tom, čo ju o to požiadal predseda vlády, Róbert Fico. Funkcie podpredsedníčky NR SR sa rovnako na premiérov podnet vzdala aj Renáta Zmajkovičová a pod tlakom verejnosti svoje odstúpenie oznámil v noci z 15. na 16. novembra 2014 vtedajší predseda NR SR, Pavol Paška. **Novým predsedom NR SR** sa stal Peter Pellegrini, voľnú pozíciu podpredsedu NR SR obsadil Miroslav Číž a do funkcie ministra zdravotníctva bol 6. novembra 2014 vymenovaný bývalý štátny tajomník Ministerstva zdravotníctva SR, Viliam Čislák.

Parlamentné voľby 2016

Vo voľbách 5. marca 2016 sa zúčastnilo 59,94 % občanov. Kandidovalo celkovo 23 politických strán a hnutí. Päťpercentnú hranicu prekročilo 8 politických subjektov s nasledujúcim ziskom voličských hlasov a príslušným počtom mandátov v NR SR:

Strana, VII. volebné obdobie	%	Počet mandátov
Smer – sociálna demokracia	28,28	49

Sloboda a solidarita	12,10	21
Obyčajní ľudia a nezávislé osobnosti	11,02	19
Slovenská národná strana	8,64	15
Kotleba - Ľudová strana Naše Slovensko	8,04	14
SME RODINA - Boris Kollár	6,62	11
Most – Híd	6,50	11
#SIEŤ	5,60	10

Do národnej rady sa tak dostali tri nové strany, a to Kotleba - Ľudová strana Naše Slovensko, SME RODINA - Boris Kollár a strana #SIEŤ. Tesne pred bránami parlamentu skončili Kresťanskodemokratické hnutie so ziskom 4,9 % a Strana maďarskej komunity - Magyar Közösség Pártja so ziskom 4 % hlasov oprávnených voličov. Volebné zisky ostatných kandidujúcich strán neprekročili 1 %.

1.3 Ústavná pôsobnosť Národnej rady Slovenskej republiky

Národná rada Slovenskej republiky je jediným ústavodarným a zákonodarným orgánom Slovenskej republiky³.

Národná rada Slovenskej republiky (ďalej len „národná rada“) je **jednokomorový parlament so 150 poslancami** volenými na štyri roky vo všeobecných, rovných a priamych voľbách tajným hlasovaním.⁴ Za poslanca možno zvoliť občana, ktorý má volebné právo, dosiahol vek 21 rokov a má trvalý pobyt na území Slovenskej republiky.⁵ Poslanci ako zástupcovia občanov po zložení sľubu vykonávajú svoj mandát osobne podľa svojho svedomia a presvedčenia a nie sú viazaní príkazmi.⁶

Pôsobnosť národnej rady upravuje Ústava Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“). **Do pôsobnosti národnej rady patrí najmä⁷**

- uznávať sa na ústave, ústavných a ostatných zákonoch a kontrolovať, ako sa dodržiavajú,
- ústavným zákonom schvaľovať zmluvu o vstupe do štátneho zväzku Slovenskej republiky s inými štátmi a o vypovedaní takejto zmluvy,
- rozhodovať o návrhu na vyhlásenie referenda,
- pred ratifikáciou vyslovovať súhlas s medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách, s medzinárodnými politickými zmluvami, s medzinárodnými zmluvami vojenskej povahy, s medzinárodnými

³ Čl. 72 Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb.

⁴ Čl. 73 ods. 1 a čl. 74 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb.

⁵ Čl. 74 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb.

⁶ Čl. 73 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb.

⁷ Čl. 86 Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb.

zmluvami, z ktorých vzniká Slovenskej republike členstvo v medzinárodných organizáciách, medzinárodnými hospodárskymi zmluvami všeobecnej povahy, s medzinárodnými zmluvami, na ktorých vykonanie je potrebný zákon, ako aj s medzinárodnými zmluvami, ktoré priamo zakladajú práva alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb a zároveň rozhodovať o tom, či ide o medzinárodné zmluvy podľa čl. 7 ods. 5.

- zriaďovať zákonom ministerstvá a ostatné orgány štátnej správy,
- rokovať o programovom vyhlásení vlády Slovenskej republiky (ďalej len „vláda“), kontrolovať činnosť vlády a rokovať o dôvere vláde alebo jej členom,
- schvaľovať štátny rozpočet, preverovať jeho plnenie a schvaľovať štátny záverečný účet,
- rokovať o základných otázkach vnútornej, medzinárodnej, hospodárskej, sociálnej a inej politiky,
- voliť a odvolávať predsedu a podpredsedu Najvyššieho kontrolného úradu SR a troch členov Súdnej rady Slovenskej republiky (ďalej len „súdna rada“),
- uznášať sa o vypovedaní vojny⁸, ak je Slovenská republika napadnutá alebo ak to vyplýva zo záväzkov z medzinárodných zmlúv o spoločnej obrane proti napadnutiu, a po skončení vojny o uzavretí mieru,
- vysloviť súhlas na vyslanie ozbrojených síl mimo územia Slovenskej republiky [pokiaľ vyslovenie takéhoto súhlasu nemá na základe čl. 119 písm. p) v kompetencii vláda],
- vysloviť súhlas s prítomnosťou zahraničných ozbrojených síl na území Slovenskej republiky.

Národná rada ako najvyšší zákonodarný orgán Slovenskej republiky je miesto, kde sa **formuluje a realizuje politická vôľa** ľudu. Poslanci národnej rady ako zástupcovia ľudu sa snažia presadiť jej názory a záujmy pri rozhodovaní o smerovaní politického a hospodárskeho života krajiny. Pluralita názorov a záujmov sa musí pritom pretransformovať do kolektívneho rozhodnutia – zákona, uznesenia a pod. Na organizáciu tohto zložitého procesu aktov rokovania, hlasovania a schvaľovania slúži predovšetkým zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovanom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov (ďalej len „rokovací poriadok“), ktorý ustanovuje pravidlá rokovania a činnosti národnej rady, postavenie orgánov národnej rady a jej vzťahy navonok.⁹

Rokovací poriadok vychádza z ústavy, opierajúc sa pritom o zmocnenie čl. 92 ods. 2 ústavy.¹⁰

---

⁸ V zmysle čl. 2 ods. 1 ústavného zákona č. 227/2002 Z. z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu, vojnu vypovie prezident na základe rozhodnutia národnej rady.

⁹ Zákon NR SR č. 350/1996 Z. z. o rokovanom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov.

¹⁰ Dôvodová správa k návrhu skupiny poslancov národnej rady na vydanie zákona Národnej rady Slovenskej republiky o rokovanom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky z 30. mája 1996 (tlač 426), s. 3.

2. ČASŤ

POSTAVENIE A PRÁCA POSLANCA NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

2.1 Mandát poslanca národnej rady

Poslanec národnej rady nadobúda svoje práva a povinnosti zvolením.¹¹ Štátna komisia pre voľby a kontrolu financovania politických strán vydá zvoleným kandidátom osvedčenia o zvolení.¹²

Overenie mandátu

Platnosť voľby poslancov overuje národná rada.¹³ Mandátový a imunitný výbor NR SR (ďalej len „mandátový a imunitný výbor“) preskúmava poslancami predložené osvedčenia o zvolení a predkladá národnej rade správu o ich preskúmaní spolu s návrhom na rozhodnutie o overení platnosti voľby poslancov.¹⁴ Národná rada rozhoduje o overení platnosti nadpolovičnou väčšinou prítomných poslancov.

Pod overením mandátu poslanca treba rozumieť overenie platnosti voľby poslanca a jediný dôvod neoverenia mandátu spočíva v neplatnosti voľby poslanca.¹⁵

K overovaniu mandátov poslancov národnej rady dochádza len u tých poslancov, ktorí získali svoj mandát na základe výsledkov volieb do národnej rady. Mandát sa neoveruje u poslancov, ktorí svoj mandát získali v dôsledku uprázdnenia mandátu iného poslanca, t. j. u náhradníkov.¹⁶

Po overení platnosti voľby je poslancovi vydaný poslanecký preukaz.¹⁷ Poslanecký preukaz je doklad, ktorým môže poslanec na výzvu policajta preukázať svoju totožnosť.¹⁸

---

¹¹ § 3 ods. 1 ústavného zákona č. 227/2002 Z. z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu.

¹² § 70 zákona č. 180/2014 Z. z. o podmienkach výkonu volebného práva a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

¹³ Čl. 76 Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb.

¹⁴ § 8 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

¹⁵ Z uznesenia Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 9/97 z 5. februára 1997.

¹⁶ Z uznesenia Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 9/97 z 5. februára 1997.

¹⁷ § 8 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

¹⁸ § 18 ods. 2 písm. a) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov.

Sťažnosť proti overeniu/neovereniu mandátu

O sťažnosti proti rozhodnutiu o overení alebo neoverení mandátu rozhoduje Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“).

Ak sa poslanec domnieva, že bol platne zvolený, a napriek tomu takto nadobudnutý mandát národná rada neoverila, môže podať ústavnému súdu sťažnosť proti neovereniu svojho mandátu.

Pokiaľ ide o sťažnosť proti overeniu mandátu poslanca, opodstatnený dôvod na jej podanie môže nastať vtedy, ak bol mandát poslanca overený, ale iný poslanec sa domnieva, že tento poslanec nebol platne zvolený, preto k overeniu jeho mandátu nemalo dôjsť. V takomto prípade každý ďalší poslanec národnej rady môže podať sťažnosť proti overeniu mandátu poslanca.¹⁹

Lehota na podanie sťažnosti proti uzneseniu o overení alebo neoverení mandátu je 30 dní.

O návrhu rozhodne senát ústavného súdu uznesením.²⁰ Proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.²¹

Sľub poslanca

Poslanec sa ujíma svojej funkcie a začína vykonávať svoj mandát zložením sľubu.²² Poslanec skladá sľub na ustanovujúcej schôdzi národnej rady do rúk doterajšieho predsedu Národnej rady Slovenskej republiky (ďalej len „predseda národnej rady“). Poslanec, ktorý sa nemôže zúčastniť na ustanovujúcej schôdzi, skladá sľub na schôdzi národnej rady, na ktorej sa zúčastňuje po prvý raz.²³

Poslanec skladá sľub tak, že po verejnom prečítaní textu sľubu **„Sľubujem na svoju česť a svedomie vernosť Slovenskej republike. Svoje povinnosti budem plniť v záujme jej občanov. Budem dodržiavať ústavu a ostatné zákony a pracovať tak, aby sa uvádzali do života.“**²⁴ položí pravú ruku na ústavu, povie slovo „sľubujem“ a podá ruku doterajšiemu predsedovi národnej rady. Poslanec svojím podpisom potvrdí zloženie sľubu.²⁵

¹⁹ Z uznesenia Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 9/97 z 5. februára 1997.

²⁰ § 71 až 73 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov.

²¹ Čl. 133 Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb.

²² § 5 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

²³ § 4 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

²⁴ Čl. 75 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb.

²⁵ § 4 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

Ak bol doterajší predseda národnej rady znovu zvolený za poslanca, skladá sľub ako prvý do rúk doterajšieho podpredsedu národnej rady.²⁶

Odmietnutie sľubu alebo sľub s výhradou má za následok stratu mandátu.²⁷ Túto skutočnosť zisťuje mandátový a imunitný výbor, ktorý, keď zistí, že poslanec odmietol zložiť sľub alebo ho zložil s výhradou, navrhne národnej rade, aby schválila uznesenie o strate mandátu poslanca.²⁸

Na miesto poslanca, ktorý stratil mandát, nastupuje náhradník.²⁹

Porušenie sľubu

Poslanec podlieha disciplinárnej právomoci národnej rady.³⁰

Disciplinárne konanie sa začína v mandátovom a imunitnom výbore.³¹

Návrh na začatie konania môže podať:

- orgán národnej rady alebo
- poslanec.³²

Mandátový a imunitný výbor môže začať konať aj na základe vlastného uznesenia.³³

Poslanec, proti ktorému sa vedie disciplinárne konanie, má právo oboznámiť sa so všetkými písomnosťami slúžiacimi ako podklad na rozhodovanie mandátového a imunitného výboru a vyjadriť sa o nich.³⁴

Ak mandátový a imunitný výbor nezistí závažné porušenie sľubu, oznámi túto skutočnosť národnej rade.³⁵ Ak mandátový a imunitný výbor zistí, že poslanec závažným spôsobom porušil poslancecký sľub, odporučí národnej rade, aby poslancovi navrhla vzdať sa funkcie poslanca.³⁶

---

²⁶ § 4 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovanom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

²⁷ Čl. 75 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb.

²⁸ § 57 ods. 1 písm. b) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovanom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

²⁹ § 10 ods. 2 písm. a) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovanom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

³⁰ § 135 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovanom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

³¹ § 136 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovanom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

³² § 136 ods. 2 písm. c) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovanom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

³³ § 136 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovanom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

³⁴ § 137 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovanom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

³⁵ § 139 ods. 4 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovanom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

³⁶ § 139 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovanom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

Ak sa poslanec vzdá mandátu, na jeho miesto nastupuje náhradník.³⁷ Ak došlo k vzdaniu sa funkcie poslanca, nemožno prerokovať návrhy, ktoré podal.³⁸

Disciplinárne konanie možno začať a disciplinárne opatrenie možno uložiť do jedného roka odo dňa, v ktorom došlo k disciplinárnemu previneniu.³⁹

Slobodný mandát

Poslanci sú zástupcovia občanov. Mandát vykonávajú osobne podľa svojho svedomia a presvedčenia a nie sú viazaní príkazmi.⁴⁰ Ústava týmto zakotvuje princíp zákazu imperatívneho mandátu. Poslanci národnej rady sú nositeľmi tzv. slobodného mandátu. Nezodpovedajú priamo voličom v tom zmysle, že za výkon svojej funkcie sú voličmi priamo odvolateľní.

Zvolením za poslanca národnej rady vzniká poslancovi nielen právo poslancom byť, ale aj právo vykonávať túto funkciu, t.j. mandát a to osobne, podľa svojho presvedčenia a svedomia, pričom nie je viazaný príkazmi (reprezentatívny mandát).⁴¹ Poslanec nadobúda svoje práva a povinnosti zvolením.⁴²

Výkon mandátu konkretizuje rokovací poriadok, podľa ktorého je zastúpenie poslanca iným poslancom alebo osobou pri hlasovaní vylúčené. Proti poslancovi, ktorý hlasoval za iného poslanca, sa začne disciplinárne konanie.⁴³

Návrh na začatie konania môže podať ktorýkoľvek orgán národnej rady alebo poslanec.⁴⁴ Mandátový a imunitný výbor môže začať disciplinárne konanie aj na základe vlastného uznesenia.⁴⁵

Ak mandátový a imunitný výbor zistí, že poslanec hlasoval za iného poslanca, odporučí národnej rade, aby mu udelila pokarhanie a pokutu vo výške 1000 eur.⁴⁶

---

³⁷ § 10 ods. 2 písm. c) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

³⁸ § 147 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

³⁹ § 138 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

⁴⁰ Čl. 73 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb.

⁴¹ Rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 8/97 z 23. júla 1997.

⁴² § 5 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

⁴³ § 39 ods. 6 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

⁴⁴ § 136 ods. 2 písm. b) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

⁴⁵ § 136 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

⁴⁶ § 139 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

Pokuta uložená v disciplinárnom konaní je príjmom štátneho rozpočtu. Ak poslanec neuhradí pokutu do 15 dní odo dňa jej uloženia, Kancelária Národnej rady Slovenskej republiky (ďalej len „kancelária národnej rady“) vykoná jej úhradu zrážkou z platu poslanca.⁴⁷

Konanie možno začať a pokutu s pokarhaním možno uložiť do jedného roka odo dňa, v ktorom došlo k hlasovaniu poslanca za iného poslanca.⁴⁸

Inkompatibilita

Funkcia poslanca je nezlučiteľná s výkonom funkcie (inkompatibilita):

- sudcu,
- prokurátora,
- verejného ochrancu práv,
- príslušníka ozbrojených síl,
- príslušníka ozbrojeného zboru,
- poslanca Európskeho parlamentu.⁴⁹

Dňom, keď sa poslanec ujal niektorej z vymenovaných funkcií, zaniká jeho mandát poslanca.

Ak bol poslanec zvolený za prezidenta Slovenskej republiky (ďalej len „prezident“), odo dňa zvolenia prestane vykonávať svoju doterajšiu funkciu.⁵⁰

Neuplatňovanie mandátu

O zániku mandátu poslanca rokuje mandátový a imunitný výbor, ktorý svoje návrhy podáva národnej rade.⁵¹ Národná rada berie zánik mandátu poslanca na vedomie.⁵²

Ak bol poslanec vymenovaný

- za člena vlády,⁵³
- do verejnej funkcie vedúceho ústredného orgánu štátnej správy, ktorý nie je členom vlády,

---

⁴⁷ § 148 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

⁴⁸ § 138 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

⁴⁹ Čl. 77 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb.

⁵⁰ Čl. 103 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb.

⁵¹ § 57 ods. 1 písm. g) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

⁵² § 2 ods. 3 písm. e) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

⁵³ Čl. 77 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb.

- do funkcie štátneho tajomníka,⁵⁴
- jeho mandát počas výkonu tejto verejnej funkcie nezaniká, iba sa neuplatňuje (tzv. spočívajúci mandát).

Ak je poslanec vo výkone väzby, jeho mandát nezaniká, iba sa neuplatňuje.⁵⁵

Národná rada berie neuplatňovanie mandátu poslanca na vedomie na návrh Mandátového a imunitného výboru.⁵⁶

Návrhy, ktoré podal poslanec, ktorého mandát sa neuplatňuje, nemožno prerokovať.⁵⁷ Na miesto poslanca, ktorého mandát sa neuplatňuje, nastupuje náhradník.⁵⁸

Počas neuplatňovania mandátu poslanca zaniká jeho funkcia

- predsedu národnej rady,
- podpredsedu národnej rady,
- predsedu výboru,
- podpredsedu výboru,
- člena výboru,
- predsedu alebo člena osobitného kontrolného výboru,
- predsedu alebo člena komisie, do ktorej bol zvolený, a to dňom vymenovania do funkcie, počas výkonu. ktorej sa mandát poslanca neuplatňuje.⁵⁹

Po zániku funkcie, počas ktorej sa neuplatňoval mandát poslanca, sa jeho mandát opäť uplatňuje a trvanie mandátu poslanca, ktorý za neho nastúpil ako náhradník, zaniká.⁶⁰

O funkcii alebo o členstve poslanca, ktorého mandát sa bude opäť uplatňovať, rozhodne národná rada vo voľbách podľa volebného poriadku.⁶¹

⁵⁴ Čl. 5 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov.

⁵⁵ Čl. 78 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb.

⁵⁶ § 2 ods. 3 písm. e) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovanom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

⁵⁷ § 147 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovanom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

⁵⁸ § 10 ods. 2 písm. b) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovanom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

⁵⁹ § 11 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovanom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

⁶⁰ Čl. 77 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb.

Čl. 5 ods. 8 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení ústavného zákona č. 545/2005 Z. z.

⁶¹ § 71 ods. 5 zákona č. 180/2014 Z. z. o podmienkach výkonu volebného práva a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

⁶¹ § 11 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovanom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

Poslanec sa môže funkcie poslanca vzdať. Poslanec sa vzdáva svojho mandátu osobným vyhlásením na schôdzi národnej rady alebo písomne.⁶² O vzdaní sa mandátu poslanca rokuje mandátový a imunitný výbor.⁶³ Vzdanie sa funkcie poslanca berie národná rada na vedomie.⁶⁴

Zánik mandátu

Ústava upravuje niekoľko spôsobov zániku mandátu poslanca národnej rady⁶⁵.

Mandát poslanca zaniká

- uplynutím volebného obdobia,
- vzdaním sa mandátu,
- stratou voliteľnosti,
- rozpustením národnej rady,
- vznikom nezlučiteľnosti podľa čl. 77 ods. 1,
- dňom nadobudnutia právoplatnosti rozsudku, ktorým bol poslanec odsúdený za úmyselný trestný čin alebo ktorým bol poslanec odsúdený za trestný čin a súd nerozhodol v jeho prípade o podmieňanom odložení výkonu trestu odňatia slobody.

Patrí sem aj odmietnutie zložiť sľub alebo zloženie sľubu s výhradou. Mandát (t. j. právo vykonávať funkciu poslanca) môže teda poslanec „stratiť“ priamo – odmietnutím sľubu poslanca alebo vykonaním sľubu s výhradou (čl. 75 ods. 2 ústavy).⁶⁶

Mandát môže zaniknúť aj tým, že poslanec sa ho vzdá na základe prejavu jeho vôle. Prejav vôle poslanca národnej rady spojený s uskutočňovaním ústavného práva upraveného v čl. 81 ods. 1 ústavy, a to tak prejav pozitívny, ktorým poslanec vyjadruje svoju vôľu vzdať sa funkcie poslanca, ako aj prejav negatívny, ktorým poslanec vyjadruje svoju vôľu nevzdať sa funkcie poslanca, sú prejavom jeho subjektívneho práva na výkon funkcie poslanca. Vzdanie sa funkcie poslanca je možné vykonať len osobne a výlučne na základe slobodne, vážne a nespochybniteľne prejavenej vôle.

Poslanec sa môže svojho mandátu vzdať osobným vyhlásením na schôdzi národnej rady. Ak mu v tom bránia vážne okolnosti, môže tak urobiť písomne do rúk predsedu národnej rady; v takom prípade mandát poslanca zaniká dňom

⁶² Čl. 81 Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb.

⁶³ § 57 ods. 1 písm. g) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

⁶⁴ § 2 ods. 3 písm. e) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

⁶⁵ Čl. 81a Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb.

⁶⁶ Rozhodnutie Ústavného súdu SR, sp. zn. I. ÚS 26/06-22 zo dňa 31. januára 2006.

doručenia písomného rozhodnutia o vzdaní sa mandátu poslanca predsedovi národnej rady.⁶⁷

K faktickému zániku mandátu poslanca dochádza v prípade jeho smrti. Hoci tento dôvod nie je taxatívne uvedený v čl. 81a ústavy, ustanovenie rokovacieho poriadku deklaruje nástup náhradníka v prípade, ak poslanec zomrel.⁶⁸

Náhradník

Ak sa uprázdni mandát poslanca pred skončením ustanovujúcej schôdze alebo počas volebného obdobia národnej rady, nastupuje náhradník tej istej politickej strany alebo koalície podľa poradia, v akom bol uvedený na kandidátnej listine. Ak však boli na kandidátnej listine uplatnené prednostné hlasy, nastupuje z kandidátov, ktorí získali aspoň tri percentá prednostných hlasov, ten kandidát, ktorý dostal najvyšší počet prednostných hlasov.⁶⁹

Nastúpenie náhradníka vyhlási predseda národnej rady do 15 dní od uprázdnenia mandátu poslanca, prípadne od vymenovania do funkcie, počas ktorej sa mandát poslanca neuplatňuje.

Predseda národnej rady odovzdá náhradníkovi osvedčenie o tom, že sa stal poslancom a od ktorého dňa. Ak náhradník nastupuje na miesto poslanca, ktorého mandát sa neuplatňuje, v osvedčení sa uvedie aj to, že mandát náhradníka trvá len počas výkonu funkcie člena vlády, prípadne počas výkonu inej štátnej funkcie.⁷⁰

Ak nie je náhradník tej istej politickej strany, zostane mandát prázdny do konca volebného obdobia.⁷¹

Náhradník, ktorý sa stal poslancom, skladá sľub na schôdzi národnej rady, na ktorej sa zúčastňuje po prvý raz.⁷²

---

⁶⁷ Čl. 81 Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb.

⁶⁸ § 10 ods. 2 písm. e) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

⁶⁹ § 10 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

§ 71 ods. 1 zákona č. 180/2014 Z. z. o podmienkach výkonu volebného práva a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

⁷⁰ § 71 ods. 5 zákona č. 180/2014 Z. z. o podmienkach výkonu volebného práva a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

⁷¹ § 71 ods. 2 zákona č. 180/2014 Z. z. o podmienkach výkonu volebného práva a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

⁷² § 10 ods. 4 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

2. 2 Poslanecká imunita

Hlasovanie

Za hlasovanie na schôdzi národnej rady alebo v jej výboroch nemožno poslanca stíhať, a to ani po zániku jeho mandátu.⁷³ Ide o absolútny a trvalý zákaz významný pre nezávislý výkon slobodného mandátu.

Výroky

Za výroky pri výkone funkcie poslanca prednesené v národnej rade alebo v jej orgáne poslanec podlieha len disciplinárnej právomoci národnej rady.⁷⁴

Návrh na začatie disciplinárneho konania môže podať orgán národnej rady alebo poslanec, ktorý sa cíti urazený výrokom, ktorý predniesol poslanec pri výkone svojej funkcie v národnej rade alebo v jej orgáne.⁷⁵ Mandátový a imunitný výbor môže začať konať aj na základe vlastného uznesenia.⁷⁶

Ak mandátový a imunitný výbor zistí, že poslanec svojím výrokom pri výkone funkcie poslanca predneseným v národnej rade alebo v jej orgáne urazil orgán národnej rady alebo poslanca, alebo iného ústavného činiteľa, a ak samo prerokovanie veci nepostačuje, odporučí mu, aby sa na najbližšej schôdzi národnej rady ospravedlnil. Ak to poslanec neurobí, mandátový a imunitný výbor bezodkladne postúpi vec národnej rade s návrhom na uznesenie. Národná rada môže poslancovi uložiť pokutu až do výšky 1000 eur.⁷⁷

Pokuta uložená v disciplinárnom konaní je príjmom štátneho rozpočtu. Ak poslanec neuhradí pokutu do 15 dní odo dňa jej uloženia, kancelária národnej rady vykoná jej úhradu zrážkou z platu poslanca.⁷⁸

Disciplinárne konanie možno začať a disciplinárne opatrenie možno uložiť do jedného roka odo dňa, v ktorom došlo k disciplinárnemu previneniu.⁷⁹

---

⁷³ Čl. 78 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb.

⁷⁴ Čl. 78 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb.

⁷⁵ § 136 ods. 2 písm. a) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovanom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

⁷⁶ § 136 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovanom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

⁷⁷ § 139 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovanom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

⁷⁸ § 148 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovanom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

⁷⁹ § 138 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovanom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

Priestupková imunita a trestnoprávna imunita

Do konca V. volebného obdobia národnej rady poskytovala právna úprava priestupkového zákona⁸⁰ poslancom národnej rady špecifický druh priestupkovej imunity (netýkala sa len priestupkov, ktoré boli spáchané v súvislosti s porušením zákazu požívať alkoholické nápoje alebo iné návykové látky).

S účinnosťou od 1. marca 2012 v zmysle novelizácie ustanovení o pôsobnosti zákona o priestupkoch sa podľa tohto zákona prejedná konanie fyzickej osoby, ktoré je priestupkom podľa zákona o priestupkoch alebo podľa osobitného predpisu, ktorého sa dopustil poslanec národnej rady, sudca ústavného súdu a sudca. V praxi toto ustanovenie znamená **úplné zrušenie priestupkovej imunity poslancov národnej rady.**

V nadväznosti na zrušenie priestupkovej imunity poslancov koncom V. volebného obdobia národnej rady, došlo ústavným zákonom č. 232/2012 Z. z. v VI. volebnom období národnej rady **k zrušeniu trestnoprávnej imunity poslancov.**

Na vzatie poslanca **do väzby** je nevyhnutný súhlas národnej rady.⁸¹

Ak bol poslanec **pristihnutý a zadržaný pri trestnom čine**, príslušný orgán je povinný to ihneď oznámiť predsedovi národnej rady a predsedovi mandátového a imunitného výboru. Ak mandátový a imunitný výbor následný súhlas na zadržanie nedá, poslanec musí byť ihneď prepustený.⁸²

Generálny prokurátor **oznamuje** predsedovi národnej rady a predsedovi mandátového a imunitného výboru národnej rady, že poslanec národnej rady bol pristihnutý a zadržaný pri trestnom čine a **žiada o vydanie súhlasu na jeho zadržanie.** Ak generálny prokurátor oznámi predsedovi národnej rady a predsedovi mandátového a imunitného výboru, že poslanec bol pristihnutý a zadržaný pri trestnom čine, predseda mandátového a imunitného výboru neodkladne zvolá mandátový a imunitný výbor. Mandátový a imunitný výbor rozhodne o žiadosti o vydanie súhlasu na zadržanie poslanca.⁸³

---

⁸⁰ Zákon Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.

⁸¹ Čl. 78 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb.

⁸² Čl. 78 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb.

⁸³ § 140 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

§ 57 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

Generálny prokurátor **žiada národnú radu aj o vydanie súhlasu na vzatie poslanca národnej rady do väzby**; podanie žiadosti o vydanie súhlasu na vzatie poslanca národnej rady do väzby **oznámi** predsedovi národnej rady.⁸⁴

Ak generálny prokurátor oznámi predsedovi národnej rady, **že žiada národnú radu o vydanie súhlasu na vzatie poslanca do väzby**, predseda národnej rady požiada o zvolanie mandátového a imunitného výboru. Mandátový a imunitný výbor takúto žiadosť prerokuje a poslancovi, ktorého sa žiadosť týka, umožní zúčastniť sa na rokovaní výboru a vyjadriť sa o žiadosti. Mandátový a imunitný výbor predkladá správu o výsledku svojich zistení a návrh na uznesenie národnej rade.⁸⁵

Národná rada po oboznámení sa so **žiadosťou** a na základe predloženej správy mandátového a imunitného výboru o výsledku jeho zistení rozhodne, či vydá súhlas na vzatie poslanca do väzby. Národná rada rozhodne o žiadosti na najbližšej schôdzi po predložení správy mandátového a imunitného výboru odo dňa, keď túto žiadosť predseda národnej rady dostal.⁸⁶

Právoplatné odsúdenie

Ak bol poslanec právoplatne odsúdený za úmyselný trestný čin alebo trestný čin a súd nerozhodol v jeho prípade o podmienечnom odložení výkonu trestu odňatia slobody, jeho mandát zaniká.⁸⁷

Pojem a druhy trestných činov obsahuje Trestný zákon.⁸⁸

Vo veci zániku mandátu poslanca rokuje mandátový a imunitný výbor, ktorý svoje návrhy podáva národnej rade.⁸⁹ Národná rada berie zánik mandátu na vedomie.⁹⁰

---

⁸⁴ § 13 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre.

⁸⁵ § 141 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovanom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

⁸⁶ § 57 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovanom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

⁸⁷ § 142 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovanom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

⁸⁸ Čl. 81a písm. f) Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb.

⁸⁹ § 8 a nasl. zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon.

⁹⁰ § 57 ods. 1 písm. g) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovanom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

⁹⁰ § 2 ods. 3 písm. e) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovanom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

Ak došlo k zániku mandátu poslanca, nemožno prerokovať návrhy, ktoré podal.⁹¹ Na miesto poslanca, ktorého mandát zanikol, nastupuje náhradník.⁹²

Svedectvo

Poslanec môže odoprieť svedectvo vo veciach, o ktorých sa dozvedel pri výkone svojej funkcie, a to aj keď prestal byť poslancom.⁹³

Etický kódex

Poslanec je povinný pri výkone svojej funkcie správať sa v súlade so zásadami slušného správania a dobrých mravov a dodržiavať ústavu, zákony a Etický kódex poslanca, ktorý môže schváliť národná rada uznesením.⁹⁴

2.3 Funkcionári a orgány národnej rady

Predseda národnej rady

Činnosť národnej rady riadi a organizuje predseda národnej rady spolu s jej podpredsedami.⁹⁵

Voľba

Predseda je zodpovedný len národnej rade, ktorá ho volí a odvoláva v tajnom hlasovaní nadpolovičnou väčšinou hlasov všetkých poslancov.⁹⁶

Ak bolo na funkciu predsedu národnej rady navrhnutých viac kandidátov a ani jeden z nich nezískal nadpolovičnú väčšinu hlasov všetkých poslancov, vykoná sa na ustanovujúcej schôdzi opakovaná voľba; zúčastnia sa na nej kandidáti, ktorí získali v prvom kole najväčší počet hlasov a druhý najväčší počet hlasov. Ak ani v opakovanej voľbe nebol predseda národnej rady zvolený, vykonajú sa nové voľby, a to najskôr na druhý deň. Do nových volieb možno navrhnúť aj poslancov, ktorí neboli zvolení v prvom kole volieb ani v opakovanej voľbe.⁹⁷

---

⁹¹ § 147 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

⁹² § 10 ods. 2 písm. d) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

⁹³ Čl. 79 Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb.

⁹⁴ § 9a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky s účinnosťou od 1. júla 2016.

⁹⁵ Čl. 91 Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb.

⁹⁶ § 14 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

⁹⁷ § 14 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

Ústavné právomoci predsedu národnej rady

Predseda národnej rady

- zvoláva a riadi schôdze národnej rady,
- podpisuje ústavu, ústavné zákony a zákony,
- prijíma sľub poslancov národnej rady,
- vyhlasuje voľby do národnej rady, vyhlasuje voľbu prezidenta, vyhlasuje voľby do orgánov územnej samosprávy,
- vyhlasuje ľudové hlasovanie o odvolaní prezidenta,
- vykonáva ďalšie úlohy, ak tak ustanoví zákon.⁹⁸

V čase neobsadenia funkcie hlavy štátu predseda národnej rady najmä:

- zvoláva ustanovujúcu schôdzu národnej rady,
- vymenúva a odvoláva predsedu a ostatných členov vlády, poveruje ich riadením ministerstiev a prijíma ich demisiu; predsedu a ostatných členov vlády odvoláva v prípadoch uvedených v čl. 115 a 116,
- vymenúva a odvoláva vedúcich ústredných orgánov, vyšších štátnych funkcionárov a ďalších funkcionárov v prípadoch, ktoré ustanoví zákon; vymenúva a odvoláva rektorov vysokých škôl, vymenúva vysokoškolských profesorov, vymenúva a povyšuje generálov,
- vypovedáva vojnu na základe rozhodnutia národnej rady, ak je Slovenská republika napadnutá alebo ak to vyplýva zo záväzkov z medzinárodných zmlúv o spoločnej obrane proti napadnutiu, a uzatvára mier,
- môže na návrh vlády nariadiť mobilizáciu ozbrojených síl, vyhlásiť vojnový stav alebo vyhlásiť výnimočný stav a ich skončenie,
- vymenúva a odvoláva sudcov ústavného súdu, predsedu a podpredsedu ústavného súdu, prijíma sľub sudcov ústavného súdu a sľub generálneho prokurátora,
- vymenúva a odvoláva sudcov, predsedu a podpredsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, generálneho prokurátora a troch členov súdnej rady, prijíma sľub sudcov.⁹⁹

Ďalšia pôsobnosť

Za účelom výkonu pôsobností podľa ústavy predseda národnej rady najmä:

- zastupuje národnú radu navonok,
- podpisuje uznesenia národnej rady,
- podáva národnej rade správy o opatreniach, ktoré vykonal,
- vyhlasuje voľby do orgánov samosprávy obcí,

---

⁹⁸ Čl. 89 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb.

⁹⁹ Čl. 105 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb.

- zabezpečuje vyhlasovanie zákonov národnej rady a návrhov prijatých v referende; ak to vyžaduje povaha veci, aj uznesení národnej rady,
- vyhlasuje úplné znenie zákona, na ktoré ho splnomocnil zákon,
- zabezpečuje úlohy spojené s konaním pred ústavným súdom,
- bezodkladne oznamuje mandátovému a imunitnému výboru zadržanie poslanca pri trestnom čine,
- berie na vedomie oznámenie o utvorení poslaneckého klubu a jeho zložení a zánik poslaneckého klubu,
- dáva súhlas na skončenie pracovného alebo obdobného pracovného vzťahu proti vôli poslanca v čase výkonu jeho funkcie a do 12 mesiacov po zániku jeho mandátu,
- vymenúva a odvoláva vedúceho kancelárie národnej rady,
- plní ďalšie úlohy, ktorými ho poverí národná rada alebo ak to ustanovuje zákon.¹⁰⁰

Ak to povaha veci vyžaduje, predseda národnej rady zvoláva poradu predsedov výborov.¹⁰¹

Predseda národnej rady ostáva vo funkcii aj po uplynutí volebného obdobia, kým si národná rada nezvolí nového predsedu.¹⁰²

Podpredsedovia národnej rady

Predsedu národnej rady zastupujú jeho podpredsedovia. Tajným hlasovaním ich volí a odvoláva národná rada nadpolovičnou väčšinou hlasov všetkých poslancov. Podpredseda národnej rady je zodpovedný národnej rade.¹⁰³

Podpredsedovia národnej rady

- riadia a organizujú úseky činnosti národnej rady podľa poverenia predsedom národnej rady,
- zastupujú predsedu národnej rady v určenom poradí a v plnení jeho úloh, ktorými ich poverí,
- vykonávajú ďalšiu činnosť podľa rokovacieho poriadku.¹⁰⁴

Podpredsedovia národnej rady ostávajú vo funkcii aj po uplynutí volebného obdobia, kým si národná rada nezvolí nových podpredsedov.¹⁰⁵

¹⁰⁰ § 43 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

¹⁰¹ § 43 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

¹⁰² Čl. 89 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb.

¹⁰³ Čl. 90 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb.

¹⁰⁴ § 44 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

¹⁰⁵ Čl. 90 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb.

Poslanecké grémium

Poslanecké grémium posudzuje otázky politickej a procedurálnej povahy, ktoré súvisia s činnosťou národnej rady a jej orgánov.¹⁰⁶ Stanoviská poslaneckého grémia majú pre národnú radu, jej orgány a pre predsedu národnej rady povahu odporúčaní.¹⁰⁷

Poslanecké grémium sa skladá z členov delegovaných poslaneckými klubmi. Počet členov poslaneckého grémia sa určí tak, že počet poslancov každého poslaneckého klubu sa vydeli päťnástimi a výsledok sa zaokrúhli na celé číslo podľa štatistických zásad.¹⁰⁸

Predseda národnej rady zvoláva poslanecké grémium podľa potreby alebo na žiadosť aspoň dvoch poslaneckých klubov; v tomto prípade ho zvolá bezodkladne.¹⁰⁹

Na poslaneckom grémiu sa môžu zúčastniť aj podpredsedovia národnej rady.¹¹⁰

Poslanecké kluby

Poslanecké kluby sa utvárajú na ustanovujúcej schôdzi národnej rady po tom, ako mandátový a imunitný výbor overil platnosť voľby poslancov. Za týmto účelom predseda národnej rady preruší ustanovujúcu schôdzu.¹¹¹

Utvorenie klubu

Poslanci sa môžu združovať v poslaneckých kluboch, a to podľa príslušnosti k politickým stranám, politickým hnutiam alebo k volebným koalíciám, za ktoré boli zvolení do národnej rady.¹¹²

Ak sa chcú poslanci zlúčiť na inom princípe, ako je zastúpenie v národnej rade na základe volebných výsledkov, musí utvorenie klubu schváliť národná rada.¹¹³

---

¹⁰⁶ § 66 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovanom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

¹⁰⁷ § 66 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovanom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

¹⁰⁸ § 66 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovanom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

¹⁰⁹ § 66 ods. 4 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovanom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

¹¹⁰ § 66 ods. 5 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovanom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

¹¹¹ § 12 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovanom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

¹¹² § 64 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovanom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

¹¹³ § 64 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovanom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

Ak dôjde počas volebného obdobia k rozdeleniu volebných koalícií alebo k zlúčeniu politických strán alebo hnutí, rozdelia sa alebo zlúčia sa aj ich poslanecké kluby, ak spĺňajú podmienku minimálneho počtu poslancov.

Na utvorenie poslaneckého klubu treba najmenej osem poslancov. Poslanec môže byť členom len jedného poslaneckého klubu. Počet členov poslaneckého klubu musí byť splnený počas celého volebného obdobia. Ak počas volebného obdobia klesne počet členov poslaneckého klubu pod túto hranicu, poslanecký klub zaniká.

O utvorení poslaneckého klubu sa vyhotoví zápisnica, ktorú podpíšu všetci ustanovujúci členovia poslaneckého klubu. Predseda poslaneckého klubu písomne oznámi predsedovi národnej rady utvorenie poslaneckého klubu, jeho názov, meno a priezvisko predsedu a podpredsedu poslaneckého klubu a mená a priezviská poslancov, ktorí sú jeho členmi.¹¹⁴

Predseda národnej rady berie oznámenie o vytvorení poslaneckého klubu a jeho zložení na vedomie.¹¹⁵

V mene poslaneckého klubu koná jeho predseda alebo podpredseda alebo poverený člen poslaneckého klubu.¹¹⁶

Zabezpečenie klubu

Poslanecké kluby majú právo používať na svoju činnosť miestnosti v priestoroch národnej rady. Podrobnosti upraví predseda národnej rady.

Na úhradu nákladov poslaneckých klubov sa poskytujú príspevky z rozpočtu kancelárie národnej rady vo výške, ktorú určí na každý rozpočtový rok predseda národnej rady, a to s prihliadnutím na počet členov jednotlivých poslaneckých klubov.

Pravidlá hospodárenia poslaneckých klubov schvaľuje predseda národnej rady.

Poslanecké kluby vedú prehľad o príspevkoch poskytnutých z rozpočtu kancelárie národnej rady a dbajú, aby ich čerpanie bolo doložené príslušnými dokladmi.

---

¹¹⁴ § 64 ods. 2, 5 a 6 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

¹¹⁵ § 43 ods. 2 písm. ch) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

¹¹⁶ § 64 ods. 7 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

Poslanecké kluby sú povinné predložiť predsedovi národnej rady doklady o čerpaní týchto príspevkov, kedykoľvek o to požiada. Poslanecké kluby predkladajú predsedovi národnej rady súhrnnú správu o čerpaní poskytnutých príspevkov za predchádzajúci kalendárny rok v termíne, ktorý určil.¹¹⁷

Oprávnenia klubu

- Poslanecké kluby sú oprávnené podávať na ustanovujúcej schôdzi písomné návrhy kandidátov na predsedu, podpredsedov národnej rady vrátane návrhov na určenie ich počtu, ako aj návrhy na zriadenie ďalších výborov, ktoré nie sú ustanovené zákonom, kandidátov na predsedov výborov a členov výborov.¹¹⁸
- Poslanecké kluby sú oprávnené podať počas schôdze návrh zaradiť nový bod programu schôdze alebo vypustiť schválený bod jej programu (musí ísť o návrh aspoň troch poslaneckých klubov).¹¹⁹
- Poslanecké kluby sú oprávnené poveriť svojho člena vystúpením v mene klubu v rozprave. Každý klub môže poveriť vystúpením len jedného člena. Predsedajúci im prideluje slovo ako prvým, ak sa prihlásili do zoznamu rečníkov.¹²⁰
- Ak sa národná rada uznesie na dĺžke rečnickeho času v rozprave, člen poverený vystúpením v rozprave za poslanecký klub nemôže mať čas kratší ako 20 minút.¹²¹
- Na návrh aspoň dvoch poslaneckých klubov môže národná rada rozhodnúť o skončení rozpravy pred vystúpením všetkých prihlásených rečníkov. O návrhu sa hlasuje len vtedy, ak z každého poslaneckého klubu dostal možnosť vystúpiť aspoň jeden poslanec.¹²²
- Po skončení rozpravy a pred hlasovaním na žiadosť aspoň dvoch poslaneckých klubov predsedajúci preruší rokovanie o bode programu schôdze národnej rady a určí čas najmenej 15 minút na poradu poslaneckých klubov.¹²³
- Po skončení rozpravy a po porade poslaneckých klubov môže poverený člen poslaneckého klubu informovať o stanovisku poslaneckého klubu; informácia nesmie trvať dlhšie ako dve minúty.¹²⁴

---

¹¹⁷ § 65 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

¹¹⁸ § 13 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

¹¹⁹ § 24 ods. 5 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

¹²⁰ § 27 ods. 4 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

¹²¹ § 30 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

¹²² § 35 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

¹²³ § 35 ods. 4 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

¹²⁴ § 35 ods. 5 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

- Poslanecké kluby delegujú svojich členov do poslaneckého grémia.¹²⁵
- Poslanecké kluby môžu požiadať predsedu národnej rady o zvolanie poslaneckého grémia (musí ísť o žiadosť aspoň dvoch klubov). V tomto prípade zvolá predseda národnej rady poslanecké grémium bezodkladne¹²⁶.
- Predsedovi poslaneckého klubu je doručované rozhodnutie predsedu národnej rady alebo výboru, ktorého je poslanec príslušného klubu členom, o strate, prípadne úprave niektorých peňažných nárokov poslanca z dôvodu neúčasti na schôdzach národnej rady alebo jej výboru.¹²⁷
- Poslanecký klub, ako orgán národnej rady, môže podať návrh na začatie disciplinárneho konania vo veci závažného porušenia poslaneckého sľubu alebo v prípade, keď sa cíti urazený výrokom, ktorý predniesol poslanec pri výkone svojej funkcie v národnej rade alebo v jej orgáne.¹²⁸

Výbory národnej rady

Národná rada zriaďuje z poslancov výbory ako svoje iniciatívne a kontrolné orgány.¹²⁹

Výbory si môžu v medziach rokovacieho poriadku upraviť svoje vnútorné pomery a podrobnejšie pravidlá svojho rokovania.¹³⁰

Zriaďovanie výborov

Zo zákona sa zriaďuje mandátový a imunitný výbor, Výbor NR SR pre nezlučiteľnosť funkcií (ďalej len „výbor pre nezlučiteľnosť funkcií“), Výbor NR SR pre európske záležitosti, Ústavnoprávny výbor NR SR a osobitné kontrolné výbory – Výbor NR SR na kontrolu činnosti NBÚ,¹³¹ Osobitný kontrolný výbor NR SR na kontrolu činnosti SIS,¹³² Osobitný kontrolný výbor NR SR na kontrolu činnosti Vojenského spravodajstva¹³³, Výbor NR SR na preskúmanie rozhodnutí NBÚ.¹³⁴ Ďalšie výbory sú zriaďované na ustanovujúcej schôdzi národnej rady na

¹²⁵ § 66 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

¹²⁶ § 66 ods. 4 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

¹²⁷ § 63 ods. 6 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

¹²⁸ § 136 ods. 2 písm. a) a c) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

¹²⁹ Čl. 92 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb.

¹³⁰ § 45 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

¹³¹ § 1 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

¹³² § 72 zákona č. 215/2004 Z.z. o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

¹³³ § 5 a 6 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 46/1993 Z. z. o Slovenskej informačnej službe.

¹³⁴ § 5 a 6 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 198/1994 Z. z. o Vojenskom spravodajstve.

¹³⁴ Čl. 1 ústavného zákona č. 254/2006 Z. z. o zriadení a činnosti výboru Národnej rady Slovenskej republiky na preskúmanie rozhodnutí Národného bezpečnostného úradu.

návrh poslancov alebo klubov. Národná rada zriaďuje výbory podľa potreby a zároveň určuje úseky ich činnosti.¹³⁵

Voľba členov výborov

Predsedia jednotlivých výborov a ich členovia sú volení na ustanovujúcej schôdzi národnej rady. Predsedov výborov volí národná rada v tajnom hlasovaní nadpolovičnou väčšinou prítomných poslancov.¹³⁶ Členovia výborov sú volení nadpolovičnou väčšinou prítomných poslancov.

Pri zaradovaní poslancov do výborov sa vychádza z predstavy, že každý poslanec je zaradený v niektorom zo „stálych“, resp. „základných“ výborov. Ide o výbory, ktorých ťažisková úloha spočíva v prerokovaní návrhov zákonov na rozdiel od „špecializovaných“ výborov, ktoré majú svoje špecifické oblasti činnosti a spravidla sa legislatívneho procesu nezúčastňujú [mandátový a imunitný výbor, výbor pre nezlučiteľnosť funkcií, Výbor NR SR na preskúmavanie rozhodnutí NBÚ, osobitné kontrolné výbory].

Poslanec môže byť členom viacerých výborov.

Výnimka

Predseda národnej rady nemôže byť zo zákona členom žiadneho výboru.¹³⁷

Voľba funkcionárov výborov

Na ustanovujúcej schôdzi výboru, ktorú zvoláva predseda výboru, si členovia výboru volia jedného alebo dvoch podpredsedov výboru a dvoch overovateľov. Na zvolenie alebo na odvolanie podpredsedu výboru a overovateľov výboru je potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny všetkých členov výboru.¹³⁸

Vzťah k národnej rade

Výbory prerokujú veci, ktoré im predseda národnej rady alebo národná rada prideli a veci, na ktorých prerokovaní sa uznesú. Veci pridelené výborom prerokujú výbory v určenej lehote.¹³⁹ Ak ide o návrh zákona, táto lehota nemôže

---

¹³⁵ § 45 ods. 2 a § 13 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

¹³⁶ § 15 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

¹³⁷ § 45 ods. 4 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

¹³⁸ § 48 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

¹³⁹ § 46 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

byť kratšia ako 30 dní odo dňa pridelenia. To neplatí, ak je návrh zákona prerokúvaný v skrátrenom legislatívnom konaní.¹⁴⁰

Výbory podávajú svoje návrhy, podnety a stanoviská národnej rade. Môžu ich podávať aj predsedovi národnej rady.¹⁴¹

Európske záležitosti

Výbory podávajú na žiadosť výboru pre európske záležitosti svoje stanoviská k návrhom právne záväzných aktov a iných aktov Európskej únie, o ktorých sa rokuje v národnej rade¹⁴² v zmysle ústavného zákona o spolupráci národnej rady a vlády v záležitostiach Európskej únie.¹⁴³

Zákonodarná iniciatíva

Výbory môžu podávať návrhy zákonov.¹⁴² Návrh zákona podpisuje na piatich výtlačkoch predseda výboru.¹⁴³ Návrh sa považuje za podaný, ak je doručený predsedovi národnej rady cez podateľňu kancelárie národnej rady v písomnej forme v počte 5 podpísaných výtlačkov so sprievodným listom predsedu výboru a s príslušným uznesením výboru a v elektronickej forme.¹⁴⁴ V sprievodnom liste sa uvádza osoba poverená na uvedenie návrhu zákona v národnej rade a v jej výboroch.¹⁴⁵

Činnosť výboru

Výbory najmä

- podávajú národnej rade návrhy zákonov a iné odporúčania vo veciach, ktoré patria do úseku ich činnosti,
- sledujú, ako sa dodržiavajú a vykonávajú zákony a či predpisy vydané na ich vykonanie sú s nimi v súlade. Ak výbor zistí porušenie zákona, alebo že vykonávací predpis nie je s ním v súlade alebo nebol vôbec vydaný alebo včas vydaný, upovedomí o tom príslušného člena vlády alebo príslušného vedúceho iného ústredného orgánu štátnej správy a požiada ho o neodkladné vykonanie nápravy; ak nápravu nevykoná, upovedomí o tom národnú radu,
- na úseku svojej činnosti rokujú o zásadných otázkach hospodárskeho a sociálneho rozvoja Slovenskej republiky, najmä o plnení programového vyhlásenia vlády, o návrhu štátneho rozpočtu a jeho plnení a o štátnom záverečnom účte; na tento účel spolupracujú s členmi vlády a vedúcimi iných

---

¹⁴⁰ § 89 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

¹⁴¹ § 46 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

¹⁴² Čl. 87 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb.

¹⁴³ Čl. 9 ods. 2 a 4 Legislatívnych pravidiel tvorby zákonov publikovaných pod č. 19/1997 Z. z.

¹⁴⁴ Čl. 9 ods. 4 Legislatívnych pravidiel tvorby zákonov publikovaných pod č. 19/1997 Z. z.

¹⁴⁵ Čl. 9 ods. 3 Legislatívnych pravidiel tvorby zákonov publikovaných pod č. 19/1997 Z. z.

štátnych orgánov, verejnoprávnych ustanovizní a orgánov zriadených zákonom,

- spolupracujú s orgánmi verejnej správy a využívajú na svoju činnosť ich podnety a návrhy. Na získanie poznatkov môžu pozyvať na svoje schôdze k prerokúvaným otázkam, najmä k návrhom zákonov, predstaviteľov orgánov verejnej správy; môžu vykonávať aj poslanecké prieskumy a výjazdové schôdze výborov.¹⁴⁶

Návrhy a odporúčania výboru

Výbory môžu svoje návrhy, podnety a stanoviská zasielať príslušným členom vlády, prípadne vedúcim ďalších ústredných orgánov. Podľa povahy vecí o tom informujú predsedu národnej rady. Členovia vlády a vedúci ďalších ústredných orgánov sú povinní výboru do 30 dní, ak výbor neurčí dlhšiu lehotu, oznámiť, aké opatrenia prijali na jeho odporúčanie. Ak výbor nedostal v určenej lehote odpoveď alebo ak s ňou nesúhlasí, môže predložiť svoje odporúčanie národnej rade.¹⁴⁷

Podnety a pripomienky

Na schôdzach výborov môžu poslanci podávať podnety a pripomienky členom vlády vo veciach ich pôsobnosti. Ak sa podnety a pripomienky poslancov počas rokovania výboru nevysvetlili, zašle ich predseda výboru príslušným členom vlády a požiada ich, aby do 30 dní oznámili, aké opatrenia na ich základe prijali. S týmito opatreniami sa poslanci oboznámia na ďalšej schôdzi výboru.¹⁴⁸

Poverení zamestnanci kancelárie národnej rady môžu na schôdzach výborov podávať stanoviská k prerokúvaným návrhom zákonov a iným materiálom.¹⁴⁹

Správy

V rámci kontrolnej činnosti môže výbor žiadať od členov vlády, vedúcich ostatných ústredných orgánov štátnej správy a vyšších štátnych funkcionárov správy o otázkach patriacich do ich pôsobnosti. Tí sú povinní žiadosti výborov vyhovieť do 30 dní.¹⁵⁰

---

¹⁴⁶ § 45 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

¹⁴⁷ § 47 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

¹⁴⁸ § 132 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

¹⁴⁹ § 143 ods. 12 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

¹⁵⁰ § 128 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

Vysvetlenia

Výbory majú právo pozývať na svoje schôdze

- členov vlády,
- vedúcich iných orgánov štátnej správy a
- generálneho prokurátora

a vyžadovať od nich vysvetlenia, správy a potrebné podklady. Tí sú povinní prísť na schôdzu výboru, podať požadované vysvetlenia a správy a predložiť podklady. Môžu sa dať zastúpiť poverenými zástupcami, ak s tým výbor súhlasí.¹⁵¹

Odborné posudky

Výbory môžu pozývať na svoje schôdze aj odborníkov a ďalšie osoby a požiadať ich o stanovisko. Výbory môžu požiadať odborníkov, vedecké ústavy alebo iné ustanovizne, aby vypracovali odborné posudky a stanoviská potrebné na rokovanie výborov. Na vyjasnenie obsahu podaného posudku môže výbor požadovať, aby ten, kto ho vypracoval, podal ústne vysvetlenie na schôdzi výboru.¹⁵²

Osoby prizvané na schôdzu výboru si môžu uplatniť do troch dní u predsedu výboru nárok na úhradu preukázaných výdavkov a ušlého zárobku, inak nárok zaniká. Predseda výboru upozorní prizvané osoby na ich nárok a lehotu jeho uplatnenia. Tieto výdavky výboru sa uhrádzajú z rozpočtu kancelárie národnej rady.¹⁵³

Ústavnoprávny výbor NR SR

Ústavnoprávny výbor NR SR najmä

- podáva národnej rade podnety na zdokonalenie právneho poriadku Slovenskej republiky,
- prerokúva všetky návrhy zákonov najmä z hľadiska ich súladu s ústavou, ústavnými zákonmi, medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná, zákonmi Slovenskej republiky a s právom Európskej únie,
- odporúča predsedovi národnej rady spôsob zabezpečenia úloh súvisiacich s konaním pred ústavným súdom,
- prerokúva a odporúča národnej rade návrhy na zvolenie kandidátov na sudcov ústavného súdu a v prípade poverenia aj na ďalších ústavných činiteľov volených národnou radou podľa osobitných predpisov,

---

¹⁵¹ § 53 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovanom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

¹⁵² § 54 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovanom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

¹⁵³ § 149 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovanom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

- prerokúva správy o stave zákonnosti a činnosti prokuratúry, súdnictva a väznenstva.¹⁵⁴

Výbor NR SR pre európske záležitosti

Národná rada volí predsedu a členov Výboru NR SR pre európske záležitosti (ďalej len „výbor pre európske záležitosti“) na základe princípu pomerného zastúpenia politických strán a politických hnutí, za ktoré boli poslanci zvolení do národnej rady v príslušnom volebnom období.¹⁵⁵

Podrobnejšie informácie o zložení a pôsobnosti výboru sú v VI. časti tejto publikácie.

Osobitné kontrolné výbory

Národná rada si na základe zákona z poslancov zriaďuje osobitné kontrolné výbory na kontrolu činnosti Národného bezpečnostného úradu a služieb vykonávaných podľa osobitných predpisov.¹⁵⁶

Členov osobitného kontrolného výboru volí národná rada podľa princípu pomerného zastúpenia členov poslaneckého klubu alebo poslaneckých klubov a vzhľadom na určený počet členov osobitného kontrolného výboru. Poslanec sa môže členstva v kontrolnom výbore vzdať.

Rokovanie osobitných kontrolných výborov je neverejné, zúčastňujú sa na ňom členovia výboru a ďalšie osoby len so súhlasom výboru. Právo účasti na rokovaní osobitných kontrolných výborov má aj predseda národnej rady.

Komisie

Národná rada a výbory si môžu zriaďovať stále alebo dočasné komisie na konzultovanie otázok a na prípravu stanovísk k veciam, ktoré patria do ich pôsobnosti. Členmi komisie môžu byť poslanci a iné osoby. Predsedom komisie je vždy poslanec. Výbory môžu zriaďovať aj spoločné komisie.¹⁵⁷

Osoby prizvané na schôdzu komisie si môžu uplatniť do troch dní u predsedu komisie nárok na úhradu preukázaných výdavkov a ušlého zárobku. Predseda

---

¹⁵⁴ § 59 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

¹⁵⁵ § 58a ods. 1 a 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

¹⁵⁶ § 60 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

¹⁵⁷ § 61 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

komisie na túto skutočnosť prizvané osoby upozorní. Výdavky sa hradia z rozpočtu kancelárie národnej rady.¹⁵⁸

Poslanecký prieskum

Poslanec alebo skupina poslancov môže vykonávať poslanecký prieskum, aby zistili, ako sa dodržiavajú a vykonávajú zákony a či hospodárenie s verejnými prostriedkami je v nimi v súlade, ak ich vykonaním poslaneckého prieskumu poverí národná rada alebo výbor. Poslanecký prieskum môže vykonať poslanec alebo skupina poslancov podľa § 63a zákona o rokovacom poriadku.¹⁵⁹

2.4 Platové a iné náležitosti poslanca národnej rady

Plat poslanca

Poslancovi národnej rady patrí plat vo výške trojnásobku priemernej mesačnej nominálnej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky za predchádzajúci kalendárny rok znížený podľa § 2 ods. 2 zákona,¹⁶⁰ zaokrúhlený nahor na celé euro, začínajúc dňom zvolenia za poslanca národnej rady.

Zníženie sa rovná:

- **0,15 násobku trojnásobku priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky za kalendárny rok, ktorý predchádza kalendárnemu roku, na ktorý sa plat poslanca vypočítava, ak podiel schodku rozpočtu verejnej správy Slovenskej republiky a hrubého domáceho produktu Slovenskej republiky za kalendárny rok, ktorý predchádza kalendárnemu roku, na ktorý sa plat poslanca vypočítava, zverejneného Európskou komisiou (Eurostatom) v apríli kalendárneho roka, na ktorý sa plat poslanca vypočítava, je rovný alebo vyšší ako 0,07;**
- **0,1 násobku trojnásobku priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky za kalendárny rok, ktorý predchádza kalendárnemu roku, na ktorý sa plat poslanca vypočítava, ak podiel schodku rozpočtu verejnej správy Slovenskej republiky a hrubého domáceho produktu Slovenskej republiky za kalendárny rok, ktorý predchádza kalendárnemu roku, na ktorý sa plat poslanca vypočítava, zverejneného Európskou komisiou (Eurostatom) v**

¹⁵⁸ § 149 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

¹⁵⁹ § 63a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

¹⁶⁰ Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 120/1993 Z. z. o platových pomeroch niektorých ústavných činiteľov Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov.

apríli kalendárneho roka, na ktorý sa plat poslanca vypočítava, **je rovný alebo vyšší ako 0,05 a nižší ako 0,07;**

- **0,05 násobku trojnásobku priemernej nominálnej mesačnej mzdy** zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky za kalendárny rok, ktorý predchádza kalendárnemu roku, na ktorý sa plat poslanca vypočítava, **ak podiel schodku rozpočtu verejnej správy Slovenskej republiky a hrubého domáceho produktu** Slovenskej republiky za kalendárny rok, ktorý predchádza kalendárnemu roku, na ktorý sa plat poslanca vypočítava, zverejneného Európskou komisiou (Eurostatom) v apríli kalendárneho roka, na ktorý sa plat poslanca vypočítava, **je rovný alebo vyšší ako 0,03 a nižší ako 0,05.**

Poslancovi patrí plat **po zániku poslaneckého mandátu** podľa dĺžky výkonu poslaneckého mandátu a to:

- ešte počas **dvoch mesiacov** po tom, ako došlo k zániku jeho poslaneckého mandátu, ak vykonával poslanecký mandát **najmenej päť mesiacov a menej ako 5 rokov,**
- ešte počas **troch mesiacov,** ak vykonával mandát poslanca **aspoň päť rokov.**

Uvedené sa nevzťahuje na poslanca, ktorý:

- bol zvolený za poslanca v nasledujúcom volebnom období
- bezprostredne po zániku mandátu začal vykonávať inú funkciu ústavného činiteľa alebo bol zvolený do Európskeho parlamentu, alebo začal vykonávať inú funkciu v štátnej službe¹⁶¹ do ktorej bol vymenovaný
  - prezidentom,
  - vládou,
  - predsedom národnej rady, alebo
  - predsedom ústavného súdu.

Ak poslanec vykonáva mandát ako náhradník, patrí mu nárok na „odstupné“ (plat) po zániku mandátu iba raz počas toho istého volebného obdobia.

Ak došlo k zániku mandátu poslanca smrťou poslanca, vyplatia sa peňažné nároky postupne priamo jeho manželke, deťom a rodičom, ak s ním žili v čase jeho smrti v spoločnej domácnosti. Ak týchto osôb niet, stávajú sa prostriedky predmetom dedičstva.

---

¹⁶¹ § 6 ods. 3 písm. b) zákona č. 400/2009 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Funkčné príplatky

Okrem platu patrí poslancovi, ktorý vykonáva niektorú z funkcií v národnej rade, aj mesačný funkčný príplatok vyplácaný odo dňa, v ktorom bol do funkcie zvolený.

- **Predsedovi národnej rady** patrí funkčný príplatok vo výške **497,91 eura**.
- **Podpredsedovi národnej rady** patrí funkčný príplatok vo výške **331,94 eura**.
- **Predsedovi výboru národnej rady** patrí funkčný príplatok vo výške **165,97 eura**.
- **Podpredsedovi výboru národnej rady** patrí funkčný príplatok vo výške **82,99 eura**.¹⁶²

Platy, funkčné príplatky a odmeny ústavných činiteľov **sa zdaňujú**.¹⁶³

Paušálne náhrady

Paušálnymi náhradami sú diéty a náhrady ďalších výdavkov spojených s výkonom poslanskej funkcie. Patria poslancovi vo výške, ktorá závisí od miesta jeho trvalého pobytu nasledovne:

- ak má poslanec trvalý pobyt v **Bratislavskom kraji**, paušálne náhrady sú vo výške **1,8 násobku priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca** v hospodárstve Slovenskej republiky za predchádzajúci rok,
- ak má poslanec trvalý pobyt **mimo Bratislavského kraja**, paušálne náhrady sú vo výške **2,1 násobku priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca** v hospodárstve Slovenskej republiky za predchádzajúci rok.

Paušálne náhrady ústavných činiteľov **nepodliehajú zdaneniu**.

Ďalšie paušálne náhrady

Poslancovi okrem toho patrí náhrada za **ubytovanie** v preukázanej výške, ak cestu vykonal v súvislosti s výkonom poslanskej funkcie. Výšku cestovných náhrad pri cestách do zahraničia, ktoré súvisia s výkonom poslanskej funkcie, určí národná rada uznesením.¹⁶⁴ Počas výkonu funkcie prináleží poslancovi diplomatický pas.¹⁶⁵

---

¹⁶² § 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 120/1993 Z. z. o platových pomeroch niektorých ústavných činiteľov Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov.

¹⁶³ Zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov.

¹⁶⁴ § 4 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 120/1993 Z. z. o platových pomeroch niektorých ústavných činiteľov Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov.

¹⁶⁵ § 9 ods. 1 písm. b) zákona č. 647/2007 Z. z. o cestovných dokladoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Poslanec môže bezplatne používať prostriedky **osobnej železničnej dopravy** (na základe platného preukazu poslanca) u toho železničného podniku, ktorý má **uzavretú zmluvu o dopravných službách** vo verejnom záujme podľa osobitného predpisu.¹⁶⁶

Poslancovi patria **technické prostriedky** potrebné na výkon jeho mandátu v rozsahu a za podmienok ustanovených uznesením národnej rady,¹⁶⁷ ktoré mu po skončení volebného obdobia ostávajú.¹⁶⁸

Predseda národnej rady má počas výkonu svojej funkcie právo bezplatne užívať primerane **vybavený byt**.

Podpredseda národnej rady má toto právo len vtedy, ak má trvalý pobyt mimo sídla národnej rady.

Okrem toho majú predseda a podpredsedovia národnej rady počas výkonu svojej funkcie právo **bezplatne používať služobné motorové vozidlo** a právo na zriadenie a bezplatné používanie účastníckej telefónnej stanice a mobilného telefónu.¹⁶⁹

Poslanec s trvalým pobytom mimo Bratislavského kraja má právo na **ubytovanie** v zariadeniach kancelárie národnej rady alebo na úhradu nákladov v ubytovacích zariadeniach, ktoré určí kancelária národnej rady.

Poslanecké kancelárie, asistenti

Poslanec má na zabezpečenie výkonu poslaneckého mandátu nárok na primerane vybavenú kanceláriu v priestoroch kancelárie národnej rady. Poslanec si môže zriadiť aj ďalšiu, resp. ďalšie kancelárie okrem kancelárie v priestoroch kancelárie národnej rady. Zvyčajne si ich zriaďuje mimo hlavného mesta.

Na výkon odborných a administratívnych prác spojených s činnosťou poslaneckej kancelárie poskytne kancelária národnej rady poslancovi asistenta, s ktorým po dohode s poslancom uzavrie zmluvu o zabezpečení služieb asistenta poslanca.

Náklady na asistenta a výdavky na prevádzku ďalšej kancelárie (mimo priestory národnej rady) nemôžu presiahnuť **2,7-násobok priemernej nominálnej mesačnej mzdy** zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky

---

¹⁶⁶ § 21 zákona č. 514/2009 Z. z. o doprave na dráhach.

¹⁶⁷ Uznesenie NR SR č. 1179 z 8. júla 1998 (príloha č. 1)

¹⁶⁸ § 4 ods. 4 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 120/1993 Z. z. o platových pomeroch niektorých ústavných činiteľov Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov.

¹⁶⁹ § 6 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 120/1993 Z. z. o platových pomeroch niektorých ústavných činiteľov Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov.

za predchádzajúci kalendárny rok. Podrobnosti uhrádzania ustanoví národná rada uznesením.¹⁷⁰

Poistné

Poslanci sú počas výkonu svojej funkcie **zúčastnení na zdravotnom, nemocenskom a dôchodkovom poistení rovnako ako zamestnanci v pracovnom pomere.**¹⁷¹

Práceschopnosť

V čase, keď poslanec nevykonáva poslaneckú funkciu pre chorobu, patrí mu náhrada príjmu pri dočasnej pracovnej neschopnosti¹⁷² počas prvých troch dní 25 % denného vymeriavacieho základu, od štvrtého dňa do desiateho dňa dočasnej pracovnej neschopnosti 55 % vymeriavacieho základu; tieto náhrady poskytuje kancelária národnej rady. Od jedenásteho dňa dočasnej pracovnej neschopnosti až do jej ukončenia náhradu príjmu vo výške 55 % denného vymeriavacieho základu poskytuje Sociálna poisťovňa.¹⁷³

Prídavky na deti

Poslancom patria prídavky na deti vo výške a za podmienok ustanovených osobitným predpisom.¹⁷⁴

Pracovný pomer

Poslancovi poskytne zamestnávateľ na požiadanie pracovné voľno. Náhrada mzdy od zamestnávateľa mu nepatrí.¹⁷⁵

Poslancovi, ktorý je v pracovnom alebo obdobnom pracovnom vzťahu, patrí za vykonanú prácu mzda (odmena) podľa osobitných predpisov, ak nie je v tomto zákone ustanovené inak.¹⁷⁶

---

¹⁷⁰ Uznesenie NR SR č. 267 z 15. decembra 2010 (príloha č. 2)

¹⁷¹ § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 120/1993 Z. z. o platových pomeroch niektorých ústavných činiteľov Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení a o zmene a doplnení zákona č. 95/2002 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov.

¹⁷² § 8 ods. 1 zákona č. 462/2003 Z. z. o náhrade príjmu pri dočasnej pracovnej neschopnosti zamestnanca a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

¹⁷³ § 33 ods. 1 a § 37 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov.

¹⁷⁴ Zákon č. 600/2003 Z. z. o prídavku na dieťa a o zmene a doplnení zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení.

¹⁷⁵ § 8 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 120/1993 Z. z. o platových pomeroch niektorých ústavných činiteľov Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov.

¹⁷⁶ § 8 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 120/1993 Z. z. o platových pomeroch niektorých ústavných činiteľov Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov.

V čase, keď je poslanec ako zamestnanec dlhodobu uvoľnený na výkon verejnej funkcie, zamestnávateľ mu nesmie dať výpoveď.¹⁷⁷

Pracovný alebo obdobný pracovný vzťah poslanca možno skončiť proti jeho vôli len s predchádzajúcim súhlasom predsedu národnej rady, ktorý ho môže udeliť po predchádzajúcom prerokovaní v mandátovom a imunitnom výbore; inak je skončenie pracovného alebo obdobného pracovného vzťahu neplatné. To platí aj počas 12 mesiacov po zániku poslaneckého mandátu.¹⁷⁸

Strata nárokov

Ak sa poslanec bez riadneho ospravedlnenia nezúčastní najmenej dvoch rokovacích dní schôdzí národnej rady alebo jej výborov, do ktorých bol zvolený, v období jedného kalendárneho mesiaca, stráca nárok na polovicu platu, funkčného príplatku a polovicu paušálnych náhrad, ktoré by mu inak patrili na nasledujúci mesiac.¹⁷⁹

Ak sa poslanec bez riadneho ospravedlnenia nezúčastní najmenej štyroch rokovacích dní schôdzí národnej rady alebo jej výborov, do ktorých bol zvolený, v období jedného kalendárneho mesiaca, stráca nárok na plat, funkčný príplatok a paušálne náhrady, ktoré by mu inak patrili na nasledujúci mesiac.¹⁸⁰

Účasť poslancov na schôdzach

Poslanec je povinný zúčastňovať sa na schôdzach národnej rady a na schôdzach jej výborov, do ktorých bol zvolený. Poslanec je tiež povinný zúčastňovať sa aj na činnostiach, ktoré patria do pôsobnosti výborov, ktoré mu národná rada alebo výbor určil alebo ktorými ho poveril.¹⁸¹

Ospravedlnenie je povinný poslať poslanec **pred konaním schôdze**, na ktorej sa nemôže zúčastniť pre chorobu alebo z iného vážneho dôvodu. Ospravedlnenie treba poslať **písomne** predsedovi národnej rady, ak ide o schôzdu národnej rady; predsedovi výboru, ak ide o schôzdu výboru.

Ospravedlnenie sa nevyžaduje, ak dôvod neúčasti poslanca na schôdzi súvisí s plnením povinností poslanca, na ktoré dal súhlas predseda národnej rady alebo predseda výboru.

---

¹⁷⁷ § 64 ods. 1 písm. d) zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce.

¹⁷⁸ § 8 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 120/1993 Z. z. o platových pomeroch niektorých ústavných činiteľov Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov.

¹⁷⁹ § 7 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 120/1993 Z. z. o platových pomeroch niektorých ústavných činiteľov Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov.

¹⁸⁰ § 7 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 120/1993 Z. z. o platových pomeroch niektorých ústavných činiteľov Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov.

¹⁸¹ § 63 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

Ak nemožno doručiť písomné ospravedlnenie, poslanec sa môže ospravedlniť iným vhodným spôsobom. Takéto ospravedlnenie treba bezodkladne písomne potvrdiť.

Po skončení kalendárneho mesiaca predseda národnej rady, resp. výboru posudzuje, či dôvod neúčasti na schôdzi možno považovať za závažný a ospravedlnenie poslanca za riadne. Po posúdení neúčasti oznámia svoje rozhodnutie poslancovi a kancelárii národnej rady, ktorá v prípade neospravedlnenia neúčasti poslanca zabezpečí vykonanie straty nárokov alebo úpravu niektorých nárokov poslanca. Kancelária národnej rady doručí rozhodnutie aj predsedovi poslaneckého klubu, ktorého je poslanec členom.

Poslanec do piatich dní od doručenia oznámenia o neospravedlnení neúčasti môže požiadať predsedu národnej rady, aby jeho námietky proti neospravedlneniu neúčasti s prihliadnutím na stanovisko mandátového a imunitného výboru a podpredsedov národnej rady o veci opäť rozhodol. Toto rozhodnutie predsedu národnej rady je konečné.

Neúčasť poslancov sa zisťuje z prezenčných listín, ktoré sa vyhotovujú v utorok a piatok na celý deň a v stredu a štvrtok na dopoludňajšiu a odpoľudňajšiu časť rokovacieho dňa schôdze národnej rady. Evidenciu o účasti poslancov na rokovacích dňoch schôdzi národnej rady a výborov vedie a uschováva kancelária národnej rady.¹⁸²

2.5 Rozpor záujmov pri výkone funkcie poslanca Národnej rady Slovenskej republiky

Poslanec ako verejný funkcionár je povinný pri výkone svojej funkcie presadzovať a chrániť verejný záujem. Pri výkone svojej funkcie nesmie uprednostniť osobný záujem pred verejným záujmom. Poslanec sa musí pri výkone svojej funkcie zdržať všetkého, čo môže byť v rozpore s ústavným zákonom č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení ústavného zákona č. 545/2005 Z. z.

Získavanie výhod

Poslanec nesmie:

---

¹⁸² § 63 ods. 2 až 10 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

využívať svoju funkciu, právomoci z nej vyplývajúce a informácie nadobudnuté pri jej výkone alebo v súvislosti s jej výkonom na získavanie výhod vo svoj prospech, v prospech jemu blízkych osôb ani iných fyzických osôb alebo právnických osôb; to sa nevzťahuje na činnosť alebo úlohu, ktorá vyplýva verejnému funkcionárovi z výkonu jeho funkcie,

žiadať dary, prijímať dary, navádzať iného na poskytovanie darov alebo získavať iné výhody v súvislosti s výkonom svojej funkcie; to sa nevzťahuje na dary poskytované zvyčajne pri výkone verejnej funkcie alebo dary poskytované na základe zákona,

sprostredkovať pre seba, blízku osobu, pre inú fyzickú osobu alebo právnickú osobu okrem prípadu, ak to pre verejného funkcionára vyplýva z výkonu jeho verejnej funkcie, **obchodný styk** so štátom, obcou, vyšším územným celkom, štátnym podnikom, štátnym fondom, s Fondom národného majetku Slovenskej republiky¹⁸³ alebo inou právnickou osobou zriadenou štátom, rozpočtovou organizáciou alebo príspevkovou organizáciou zriadenou obcou, rozpočtovou organizáciou alebo príspevkovou organizáciou zriadenou vyšším územným celkom alebo inou právnickou osobou s majetkovou účasťou štátu, Fondu národného majetku Slovenskej republiky,¹⁸⁵ obce alebo vyššieho územného celku,

nadobúdať majetok od štátu alebo Fondu národného majetku Slovenskej republiky¹⁸⁵ inak ako vo verejnej súťaži alebo vo verejnej dražbe; toto ustanovenie sa vzťahuje aj na blízke osoby poslanca,

uzatvoriť **zmluvu o tichom spoločenstve** alebo nadobúdať akcie na doručiteľa inak ako dedením,

používať **svoju osobu, svoje meno** a priezvisko, svoju podobizeň, obrazovú snímku, záznam svojho hlasu alebo svoj podpis **na reklamu**,

používať symboly spojené s výkonom svojej funkcie na osobný prospech.¹⁸⁴

Ďalej nesmie:

vykonávať funkcie, zamestnania a činnosti, ktoré sú nezlučiteľné s funkciou poslanca podľa ústavy a zákonov (funkcia prezidenta, sudcu, prokurátora, verejného ochrancu práv, príslušníka ozbrojených síl, príslušníka ozbrojeného zboru a poslanca Európskeho parlamentu),

nesmie byť štatutárnym orgánom alebo členom štatutárneho orgánu, členom riadiaceho, kontrolného alebo dozorného orgánu právnickej osoby, ktorá

---

¹⁸³ Fond národného majetku bol zrušený zákonom č. 375/2015 Z. z. o zrušení Fondu národného majetku Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

¹⁸⁴ Čl. 4 ods. 1 a 2 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov.

bola zriadená na výkon podnikateľskej činnosti, okrem valného zhromaždenia a členskej schôdze, **nesmie podnikat'**; to sa nevzťahuje na výkon povolania, ktoré môže vykonávať len fyzická osoba za zákonom ustanovených podmienok.¹⁸⁵

Výbor pre nezlučiteľnosť funkcií

Výbor pre nezlučiteľnosť funkcií preskúmava, či poslanec nevykonáva funkciu nezlučiteľnú s funkciou poslanca alebo funkciu, pre ktorú sa mandát poslanca neuplatňuje, a plní úlohy súvisiace s preskúvaním, či konanie poslanca je v rozpore s ústavným zákonom. O výsledku svojho preskúvania podáva národnej rade správu a navrhuje uznesenie, ktoré by mala schváliť.¹⁸⁶

Poslanec je povinný do 30 dní odo dňa, keď sa ujal výkonu mandátu a počas jeho výkonu vždy do 31. marca podať výboru pre nezlučiteľnosť funkcií písomné oznámenie za predchádzajúci kalendárny rok, v ktorom uvedie

- či spĺňa podmienky nezlučiteľnosti výkonu funkcie verejného funkcionára s výkonom iných funkcií, zamestnaní alebo činností,
- aké zamestnanie vykonáva v pracovnom pomere, obdobnom pracovnom vzťahu alebo štátnozamestnaneckom pomere a akú podnikateľskú činnosť vykonáva popri výkone funkcie verejného funkcionára,
- aké má funkcie v štátnych orgánoch, v orgánoch územnej samosprávy, v orgánoch právnických osôb vykonávajúcich podnikateľskú činnosť a v orgánoch iných právnických osôb; taktiež uvedie, z ktorých uvádzaných funkcií má príjem, funkčné alebo iné požitky,
- svoje príjmy dosiahnuté v uplynulom kalendárnom roku z výkonu funkcie verejného funkcionára a z výkonu iných funkcií, zamestnaní alebo činností, v ktorých vykonávaní verejný funkcionár pokračuje aj po ujatí sa výkonu funkcie verejného funkcionára,
- svoje majetkové pomery a majetkové pomery manžela a neplnoletých detí, ktorí s ním žijú v domácnosti, vrátane osobných údajov v rozsahu titul, meno, priezvisko a adresa trvalého pobytu.

K tomuto písomnému oznámeniu poslanec priloží najneskôr do 30. apríla potvrdenie o podanom daňovom priznaní k dani z príjmov fyzických osôb alebo iný doklad vydávaný na daňové účely potvrdzujúci sumu príjmov, ktoré získal za predchádzajúci kalendárny rok.¹⁸⁷

---

¹⁸⁵ Čl. 5 ods. 1 a 2 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov.

¹⁸⁶ § 58 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

¹⁸⁷ Čl. 7 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení ústavného zákona č. 545/2005 Z. z.

Poslanec sa považuje za verejného funkcionára aj v období jedného roka odo dňa skončenia výkonu mandátu na účely oznámenia funkcií, zamestnaní, činností a majetkových pomerov.¹⁸⁸

Ak bol poslanec zvolený alebo vymenovaný do inej verejnej funkcie alebo je opätovne zvolený za poslanca alebo si uplatňuje spočívajúci mandát a podal v kalendárnom roku takéto oznámenie, nie je povinný ho podať opätovne.¹⁸⁹

Výbor pre nezlučiteľnosť funkcií je oprávnený v prípade pochybností o úplnosti alebo pravdivosti oznámenia požiadať poslanca o vysvetlenie. Ak nepovažuje podané vysvetlenie za dostatočné, je oprávnený dať podnet na začatie konania podľa osobitného predpisu.

Rozpor záujmov

Výbor pre nezlučiteľnosť funkcií zverejňuje oznámenia funkcií, zamestnaní, činností a majetkových pomerov poslancov v rozsahu určenom čl. 7 ods. 7 až 9 ústavného zákona¹⁹⁰ na webovom sídle národnej rady.

Ak poslanec vykonáva niektorú zo spomínaných funkcií, zamestnaní alebo činností, je povinný do 30 dní odo dňa zloženia sľubu takú funkciu, zamestnanie alebo činnosť skončiť alebo vykonať zákonom ustanovený právny úkon smerujúci k jej skončeniu.¹⁹¹

Konanie vo veci rozporu záujmov

Konanie o návrhu vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov¹⁹² vykonáva výbor pre nezlučiteľnosť funkcií. Výbor začne konanie

- z vlastnej iniciatívy, ak jeho zistenia nasvedčujú tomu, že verejný funkcionár v oznámení funkcií, zamestnaní, činností a majetkových pomerov uviedol neúplné alebo nepravdivé údaje, alebo že verejný funkcionár nesplnil alebo porušil povinnosť alebo obmedzenie ustanovené týmto ústavným zákonom alebo zákonom alebo
- na základe riadne odôvodneného podnetu, z ktorého je zrejmé, kto ho podáva, ktorého verejného funkcionára sa týka, a čo sa namieta.

¹⁸⁸ Čl. 3 ods. 1 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov.

¹⁸⁹ Čl. 7 ods. 1 až 3 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení ústavného zákona č. 545/2005 Z. z.

¹⁹⁰ Čl. 7 ods. 6 a 7 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení ústavného zákona č. 545/2005 Z. z.

¹⁹¹ Čl. 5 ods. 7 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov.

¹⁹² Čl. 9 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení ústavného zákona č. 545/2005 Z. z.

Výbor pre nezlučiteľnosť funkcií rozhodne vo veci do 60 dní odo dňa začatia konania. Ak sa konanie začína na podnet, dňom začatia konania je deň doručenia podnetu výboru pre nezlučiteľnosť funkcií. Ak sa konanie začína z vlastnej iniciatívy tohto výboru, konanie je začaté dňom, keď výbor urobil prvý úkon voči verejnému funkcionárovi, proti ktorému sa vedie konanie.

Rozhodnutie výboru sa následne doručí verejnému funkcionárovi, proti ktorému konanie smeruje a tomu, na čí podnet sa koná. Rozhodnutie sa doručí aj predsedovi národnej rady alebo podpredsedovi národnej rady, ak konanie smeruje proti predsedovi národnej rady.

Ak sa v konaní preukázalo, že poslanec nesplnil alebo porušil povinnosť alebo obmedzenie ustanovené ústavným zákonom alebo zákonom, alebo v oznámení funkcií, zamestnaní, činností a majetkových pomerov uviedol neúplné alebo nepravdivé údaje, rozhodnutie obsahuje výrok, v ktorom sa uvedie, v čom je konanie alebo opomenutie verejného funkcionára v rozpore s ústavným zákonom alebo zákonom, odôvodnenie a poučenie o opravnom prostriedku. Rozhodnutie obsahuje aj povinnosť zaplatiť pokutu podľa ústavného zákona č. 357/2004 Z.z.

Ak sa takýmto rozhodnutím vysloví, že poslanec vykonáva funkciu, zamestnanie alebo činnosť, ktorá je nezlučiteľná s výkonom verejnej funkcie podľa ústavy, ústavného zákona č. 357/2004 Z.z. alebo osobitných predpisov, súčasťou rozhodnutia je aj povinnosť bezodkladne zanechať takú funkciu, zamestnanie alebo činnosť.

Takýmto rozhodnutím sa vysloví strata mandátu alebo strata verejnej funkcie, ak

- sa v predchádzajúcom konaní proti verejnému funkcionárovi právoplatne rozhodlo, že nesplnil alebo porušil povinnosť alebo obmedzenie ustanovené ústavným zákonom alebo zákonom, alebo v oznámení funkcií, zamestnaní, činností a majetkových pomerov uviedol neúplné alebo nepravdivé údaje,
- verejný funkcionár nepreukázal spôsobom ustanoveným ústavným zákonom pôvod svojich majetkových prírastkov, najmä ak ide o taký majetkový prírastok, ktorý verejný funkcionár vzhľadom na svoje príjmy v oznámení funkcií, zamestnaní, činností a majetkových pomerov nemohol dosiahnuť.

Rozhodnutie musí byť prijaté najmenej trojpätinovou väčšinou prítomných členov výboru pre nezlučiteľnosť funkcií, inak to znamená, že sa konanie zastavuje. Výbor je schopný uznášať sa, ak je prítomná najmenej polovica jeho členov.

Rozhodnutie o strate mandátu alebo verejnej funkcie prijaté výborom musí schváliť národná rada najmenej trojpätinovou väčšinou všetkých poslancov. Národná rada schválené rozhodnutie zverejňuje.

Dotknutý poslanec môže podať návrh na preskúmanie rozhodnutia národnej rady alebo rozhodnutia výboru o pokute na ústavný súd v lehote 30 dní odo dňa doručenia rozhodnutia, ktorým bola vyslovená strata mandátu alebo funkcie, alebo ktorým bolo rozhodnuté o pokute voči poslancovi. Podanie návrhu na preskúmanie rozhodnutia výboru má odkladný účinok. Ústavný súd rozhodne o tomto návrhu do 60 dní odo dňa jeho doručenia.

Rozhodnutie ústavného súdu je konečné. Výnimku predstavuje možnosť obrátiť sa na medzinárodný orgán so žiadosťou o preskúmanie rozhodnutia, ktorým bola vyslovená strata mandátu alebo verejnej funkcie na základe medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná. Ak sa poslanec obráti na tento medzinárodný orgán so žiadosťou o preskúmanie takého rozhodnutia, považuje sa také rozhodnutie o strate mandátu alebo verejnej funkcie za právoplatné a vykonateľné až vtedy, keď ho tento medzinárodný orgán potvrdí.¹⁹³

Ak sa v konaní nepreukázali spomínané skutočnosti, výbor pre nezlučiteľnosť funkcií rozhodne o zastavení konania. Na prijatie platného rozhodnutia o zastavení konania je potrebná najmenej trojpätinová väčšina prítomných členov výboru. Také rozhodnutie je konečné. Konanie sa zastaví aj vtedy, ak sa verejný funkcionár pred hlasovaním o rozhodnutí, ktorým by sa preukázali spomínané skutočnosti, vzdal svojej funkcie.¹⁹⁴ Konanie sa zastaví aj v prípade, ak výbor neprijme platné rozhodnutie o pokute.

Ak je súčasťou rozhodnutia aj povinnosť zanechať funkciu, zamestnanie alebo činnosť, ktorých výkon je nezlučiteľný s výkonom poslaneckého mandátu ústavného zákona alebo zákona, je poslanec povinný do 30 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia ich vykonávanie skončiť alebo urobiť zákonom ustanovený právny úkon smerujúci k ich skončeniu a oznámiť to výboru pre nezlučiteľnosť funkcií. Ak poslanec nesplní tieto povinnosti, znamená to, že dňom uplynutia stanovenej lehoty sa vzdal funkcie poslanca.¹⁹⁵

---

¹⁹³ Čl. 12 ods. 2 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov.

¹⁹⁴ Čl. 9 a 10 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení ústavného zákona č. 545/2005 Z. z.

¹⁹⁵ Čl. 11 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov.

2.6 Vybrané ustanovenia niektorých zákonov týkajúce sa postavenia poslanca Národnej rady Slovenskej republiky

Ústavný zákon č. 227/2002 Z. z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu v znení neskorších predpisov

Ústavným zákonom sa zriaďuje Parlamentná rada Slovenskej republiky. Ak je v čase vojny, vojnového stavu alebo výnimočného stavu znemožnená činnosť národnej rady, vykonáva jej ústavné právomoci až do obnovenia činnosti Parlamentná rada, s výnimkou:

- uznášaniam sa na ústave a ústavných zákonoch, volebných zákonoch, zákonoch o politických stranách a politických hnutiach a na zákonoch o spôsobe vykonania referenda,
- vyslovovania súhlasu s medzinárodnou zmluvou,
- uznášaniam sa na ľudovom hlasovaní o odvolaní prezidenta a na návrhoch na vyhlásenie referenda,
- podania obžaloby na prezidenta.

Predsedom Parlamentnej rady je predseda národnej rady; ďalšími členmi Parlamentnej rady sú podpredsedovia národnej rady, predsedovia a podpredsedovia výborov a predsedovia poslaneckých klubov. Parlamentná rada zodpovedá za svoju činnosť národnej rade. Rozhoduje v zbore, pričom na prijatie uznesenia je potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny jej členov. Ak národná rada opätovne začne vykonávať svoju činnosť, na prvej schôdzi po obnovení činnosti schváli alebo zruší uznesenie Parlamentnej rady. Ak národná rada neschváli alebo zruší uznesenie prijaté Parlamentnou radou, takéto uznesenie stráca platnosť.¹⁹⁶

Zákon č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov

Každá povinná osoba, a teda aj národná rada, je povinná zverejniť tieto informácie:

- spôsob zriadenia povinnej osoby, jej právomoci a kompetencie a popis organizačnej štruktúry,
- miesto, čas a spôsob, akým možno získať informácie; informácie o tom, kde možno podať žiadosť, návrh, podnet, sťažnosť alebo iné podanie,

---

¹⁹⁶ Čl. 7 ústavného zákona č. 227/2002 Z. z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu.

- miesto, lehotu a spôsob podania opravného prostriedku a možnosti súdneho preskúmania rozhodnutia povinnej osoby vrátane výslovného uvedenia požiadaviek, ktoré musia byť splnené,
- postup, ktorý musí povinná osoba dodržiavať pri vybavovaní všetkých žiadostí, návrhov a iných podaní, vrátane príslušných lehôt, ktoré je nutné dodržať,
- prehľad predpisov, pokynov, inštrukcií, výkladových stanovísk, podľa ktorých povinná osoba koná a rozhoduje alebo ktoré upravujú práva a povinnosti fyzických osôb a právnických osôb vo vzťahu k povinnej osobe,
- sadzobník správnych poplatkov, ktoré povinná osoba vyberá za správne úkony, a sadzobník úhrad za sprístupňovanie informácií.

Národná rada je tiež povinná zverejniť:

- termíny jej schôdzí a zasadaní výborov a návrh programu rokovania,
- zápisnice z verejných schôdzí,
- texty predložených návrhov zákonov do troch dní po ich podaní do kancelárie národnej rady,
- texty schválených zákonov do troch dní po ich schválení v treťom čítaní,
- údaje o dochádzke poslancov národnej rady na jej schôdzach a na zasadnutiach jej výborov do troch dní po skončení každej schôdze národnej rady,
- výpisy o hlasovaní poslancov po každej schôdzi národnej rady okrem prípadov tajného hlasovania a hlasovania na neverejnej schôdzi.¹⁹⁷

Zákon č. 215/2004 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Utajovanou skutočnosťou je podľa zákona informácia alebo vec určená pôvodcom utajovanej skutočnosti, ktorú vzhľadom na záujem Slovenskej republiky treba chrániť pred vyzradením, zneužitím, poškodením, neoprávneným rozmnožením, zničením, stratou alebo odcudzením a ktorá môže vzniknúť len v oblastiach, ktoré ustanoví vláda svojím nariadením.

Oprávnenu osobou s osobitným postavením podľa tohto zákona je v rozsahu svojej funkcie poslanec národnej rady. Poslanec sa stáva oprávnenu osobou po zložení predpísaného sľubu. Na poslanca národnej rady sa nevykonáva bezpečnostná previerka, ak tento zákon, osobitný zákon alebo medzinárodná zmluva, ktorou je Slovenská republika viazaná, neustanovuje inak. Poslanec je povinný okrem iného zachovávať pred nepovolnou osobou a pred cudzou mocou

---

¹⁹⁷ § 5 ods. 1 a 2 zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií).

mlčanlivosť o informáciách a veciach obsahujúcich utajované skutočnosti počas utajenia týchto skutočností, a to aj po zániku oprávnenia oboznamovať sa s utajovanými skutočnosťami.

Prezidenta, poslanca národnej rady, predsedu vlády, predsedu a podpredsedu Najvyššieho kontrolného úradu SR, sudcu ústavného súdu môže oslobodiť od povinnosti mlčanlivosti o utajovaných skutočnostiach, s ktorými sa oboznámil počas výkonu funkcie, ak má vypovedať v konaní pred štátnym orgánom, národná rada.¹⁹⁸

Zákon č. 647/2007 Z. z. o cestovných dokladoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Podľa tohto zákona má poslanec právo na vydanie diplomatického pasu, ktorý mu vydá Ministerstvo zahraničných vecí Slovenskej republiky na obdobie výkonu funkcie.¹⁹⁹ Žiadosť o vydanie diplomatického pasu a služobného pasu môže za občana podať poverený zástupca štátneho orgánu alebo inej právnickej osoby. Vyhotovený diplomatický pas a služobný pas môže za občana prevziať poverený zástupca štátneho orgánu alebo inej právnickej osoby.²⁰⁰

Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov

Policajt je oprávnený vyzvať osobu, ak je to potrebné na plnenie úloh podľa tohto zákona, aby preukázala svoju totožnosť dokladom totožnosti. Namiesto dokladu totožnosti môže poslanec národnej rady predložiť preukaz poslanca národnej rady.²⁰¹

Zákon č. 570/2005 Z. z. o brannej povinnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Občan, ktorému vznikla branná povinnosť, je oslobodený od výkonu mimoriadnej služby počas výkonu funkcie poslanca národnej rady.²⁰²

---

¹⁹⁸ § 2 písm. a), § 34 ods. 1 a § 40 ods. 2 zákona č. 215/2004 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

¹⁹⁹ § 9 ods. 1 zákona č. 647/2007 Z. z. o cestovných dokladoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

²⁰⁰ § 17 a 18 zákona č. 647/2007 Z. z. o cestovných dokladoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

²⁰¹ § 18 ods. 2 písm. a) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov.

²⁰² § 17 ods. 1 písm. c) zákona č. 570/2005 Z. z. o brannej povinnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Zákon č. 85/2005 Z. z. o politických stranách a politických hnutiach

Občania majú právo založiť stranu a združovať sa v nej. Strana je právnická osoba, ktorá sa zapisuje do registra strán. Register strán vedie Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky.²⁰³

Strana nesmie svojimi stanovami, svojím programom alebo činnosťou porušovať ústavu, ústavné zákony, zákony a medzinárodné zmluvy.²⁰⁴

Príspevkami strane zo štátneho rozpočtu sú:

- príspevok za hlasy získané vo voľbách,
- príspevok na činnosť,
- príspevok na mandát.²⁰⁵

Príspevok za hlasy sa poskytuje politickej strane alebo koalícii, ktorá vo voľbách získala viac ako 3% z celkového počtu odovzdaných platných hlasov v rámci Slovenskej republiky. Za každý takýto hlas sa zo štátneho rozpočtu Slovenskej republiky uhradí príspevok vo výške 1 % priemernej nominálnej mesačnej mzdy v hospodárstve za kalendárny rok predchádzajúci roku, v ktorom sa konajú voľby do národnej rady.²⁰⁶

Príspevok na činnosť vzniká strane, ktorá získala príspevok za hlasy. Príspevok na činnosť sa rovná celkovej sume príspevku za hlasy, ktorá sa rozdelí na 48 podielov. V roku konania volieb sa vyplatia najviac tri podiely, v každom celom roku volebného obdobia sa vyplatí 12 podielov a v roku konania nasledujúcich volieb sa vyplatia zvyšné podiely. Ak sa činnosť národnej rady skončí pred uplynutím volebného obdobia, zvyšné podiely sa znižujú o počet mesiacov, za ktoré sa volebné obdobie skrátilo.²⁰⁷

Príspevok na mandát patrí strane podľa počtu získaných mandátov v národnej rade v sume násobku priemernej nominálnej mesačnej mzdy v hospodárstve Slovenskej republiky zistenej Štatistickým úradom SR za kalendárny rok predchádzajúci roku, v ktorom sa konali voľby. Za každý získaný mandát, a to najviac za dvadsať mandátov, patrí strane príspevok na mandát v sume tridsaťnásobku priemernej mzdy. Za dvadsiaty prvý mandát a každý ďalší mandát patrí strane príspevok na mandát v sume dvadsaťnásobku priemernej mzdy.

Príspevok na mandát sa vypláca na jeden rok a jeden mandát po celé volebné obdobie tej strane, na ktorej kandidátnej listine poslanec kandidoval. Ak strana kandidovala v rámci volebnej koalície, príspevok na mandát sa vypláca tej strane,

²⁰³ § 4 ods. 1 a 2 zákona č. 85/2005 Z. z. o politických stranách a politických hnutiach.

²⁰⁴ § 2 zákona č. 85/2005 Z. z. o politických stranách a politických hnutiach.

²⁰⁵ § 25 zákona č. 85/2005 Z. z. o politických stranách a politických hnutiach.

²⁰⁶ Zákon č. 180/2014 Z. z. o podmienkach výkonu volebného práva a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

²⁰⁷ § 27 ods. 1 a 2 zákona č. 85/2005 Z. z. o politických stranách a politických hnutiach.

pre ktorú sa mandát získal. Nárok na príspevok na mandát vzniká strane za celý mesiac, v ktorom sa konali voľby. Tento nárok zaniká uplynutím mesiaca, ktorý predchádza mesiacu, v ktorom sa konajú nasledujúce voľby.

Nárok na príspevok za hlasy, na činnosť ani na mandát strana nemá a tieto nároky zaniknú strane, ktorá nepredložila predbežnú správu alebo záverečnú správu alebo nepredložila výročnú správu za predchádzajúci kalendárny rok a túto povinnosť mala podľa zákona. Zákon upravuje i ďalšie podrobnosti pre výplatu príspevku na mandát. Príspevok na mandát vypláca strane Ministerstvo financií SR každoročne počas volebného obdobia, a to do konca júla.²⁰⁸

---

²⁰⁸ § 28 ods. 1 až 4 zákona č. 85/2005 Z. z. o politických stranách a politických hnutiach.

3. ČASŤ

LEGISLATÍVNA ČINNOSŤ

NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Národná rada je jediným ústavodarným a zákonodarným orgánom Slovenskej republiky.²⁰⁹

Zákonodarný proces je osobitným druhom ústavného procesu,²¹⁰ postupom navrhovania, prerokovávanía, schvaľovania a zverejňovania ústavných zákonov a zákonov. Národná rada okrem návrhov zákonov prerokúva a vyslovuje súhlas s medzinárodnými zmluvami a opätovne prerokúva zákony vrátené prezidentom.

Pravidlá rokovania národnej rady sú obsiahnuté najmä v ústave,²¹¹ v rokovacom poriadku, v Legislatívnych pravidlách tvorby zákonov prijatých uznesením Národnej rady Slovenskej republiky č. 519/1996 z 18. decembra 1996 a uverejnených v Zbierke zákonov Slovenskej republiky pod č. 19/1997 Z. z.²¹² a v Podrobnejších pravidlách rokovania Národnej rady Slovenskej republiky.²¹³

3.1 Dôvody prípravy návrhu zákona

Dôvody, ktoré vedú k príprave návrhu zákona môžu byť rôzne. Môže ísť o úsilie odstrániť alebo zmeniť v zákone ustanovenia, ktoré pri výklade a aplikácii zákona spôsobujú problémy (napr. nedostatočná zrozumiteľnosť, nejednoznačnosť, nepresnosť, resp. absencia definície pojmov a pod.). Zámerom predloženia návrhu zákona môže byť zrušenie právnej úpravy, ktorá nezodpovedá novým spoločenským podmienkam alebo naopak potreba prijať novú právnu úpravu v právnom poriadku chýbajúcu, ktorá reaguje na novú spoločenskú situáciu.

Podnetom k príprave návrhu zákona môže byť tiež rozhodnutie ústavného súdu o rozpore zákona alebo jeho ustanovení s ústavou a potreba tento stav odstrániť.

Najčastejším dôvodom prípravy návrhu zákona je politické rozhodnutie o novom spôsobe riešenia spoločenských vzťahov, ktoré treba upraviť zákonom (napr.

---

²⁰⁹ Čl. 72 Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb.

²¹⁰ Rozhodnutie Ústavného súdu SR, sp. zn. PL. ÚS 48/03 z 11. decembra 2003.

²¹¹ Piata hlava Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb.

²¹² Legislatívne pravidlá tvorby zákonov schválila národná rada svojim uznesením č. 519 z 18. decembra 1996 prijatým podľa § 69 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

²¹³ V zmysle § 1 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky si národná rada a jej výbory môžu v medziach tohto zákona upraviť svoje vnútorné pomery a podrobnejšie pravidlá svojho rokovania uznesením.

zníženie daní, sprísnenie podmienok pre získanie licencie na televízne vysielanie, zavedenie verejnoprospešných prác).

Uvedený výpočet dôvodov prípravy návrhu zákona nie je úplný; takmer vždy dochádza k ich kumuláciám, keďže obsah zákona je ovplyvnený ekonomicko-sociálnymi podmienkami, historickým vývojom, právnym vedomím spoločnosti a najmä jej politickým kontextom.

Okrem toho má Slovenská republika povinnosť zabezpečiť súlad svojho právneho poriadku s právom Európskej únie vyplývajúcu z členstva v Európskej únii (ďalej len „EÚ“) v zmysle **Zmluvy o prístupí k Európskej únii**.²¹⁴

3.2 Zákonodarná iniciatíva

Právo predložiť návrh zákona na rokovanie národnej rady priznáva ústava poslancom národnej rady, výborom národnej rady a vláde. Toto oprávnenie sa nazýva právom zákonodarnej iniciatívy.²¹⁵

Najčastejšie svoju zákonodarnú iniciatívu využíva vláda, ktorá takto realizuje svoje ciele, ktoré si stanovila v Programovom vyhlásení vlády na začiatku volebného obdobia.

Využívajúc svoju zákonodarnú iniciatívu realizuje vláda svoje ciele, ktoré si stanovila v Programovom vyhlásení vlády na začiatku volebného obdobia. Vláda v predchádzajúcom VI. volebnom období predložila do národnej rady okolo 30 % návrhov zákonov, približne 70 % návrhov zákonov predstavujú iniciatívne návrhy poslancov, ktorí svojimi návrhmi spravidla reagovali na aktuálnu potrebu upraviť či pozmeniť niektoré spoločenské vzťahy formou zákona.

V porovnaní s predchádzajúcimi volebnými štatistikami došlo v VI. volebnom období k významnej zmene pokiaľ ide o percentuálne zastúpenie zákonodarnej vládnej iniciatívy a zákonodarnej iniciatívy poslancov, keďže v minulých volebných obdobiach predkladala vláda približne dvojnásobne viac návrhov zákonov v porovnaní s poslancekou zákonodarnou iniciatívou.

Výbory národnej rady svoje právo na zákonodarnú iniciatívu využívajú zriedkavejšie.

Parlamentná forma vlády určuje vzťah medzi najvyššími orgánmi štátu, predovšetkým vzťah medzi zákonodarnou mocou a výkonnou mocou. Vláda na

---

²¹⁴ Zmluva o prístupí Slovenskej republiky k Európskej únii (Oznámenie č. 185/2004 Z. z.)

²¹⁵ Čl. 87 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb.

začiatku volebného obdobia predstupuje pred parlament so svojim programovým vyhlásením a uchádza sa o vyslovenie dôvery. Po vyslovení dôvery parlamentom začína vláda pracovať. Vláda a jej členovia sú za výkon svojej funkcie zodpovední parlamentu, ktorý vládu v jej činnosti kontroluje a môže jej ako celku alebo jej jednotlivému členovi kedykoľvek vysloviť nedôveru.

Programové vyhlásenie vlády je politický dokument, ktorý upravuje stratégiu, ktorou výkonná moc v štáte plánuje presadzovať opatrenia v nastávajúcom funkčnom období v jednotlivých oblastiach spoločenského života. Nástrojom na realizáciu týchto opatrení je najmä zmena platných právnych predpisov a tvorba nových právnych predpisov.

Pri príprave návrhov zákonov postupuje vláda podľa **Plánu legislatívnych úloh**, ktorý vychádza z Programového vyhlásenia vlády a je vypracovaný osobitne na každý rok. **Rámcový plán legislatívnych úloh vlády** zahŕňa legislatívne úlohy na celé volebné obdobie. V Pláne legislatívnych úloh sa uvádza názov zákona, ktorý má byť pripravený, ministerstvo alebo iný ústredný orgán štátnej správy, ktorý je zodpovedný za splnenie úlohy, termín v ktorom má byť táto úloha splnená a hlavné dôvody predloženia návrhu zákona.

Plán legislatívnych úloh je harmonogramom práce, ktorý si stanovuje vláda a sama si ho v priebehu roka upravuje. Okrem toho vláda predkladá do národnej rady aj návrhy zákonov, ktoré nie sú v Pláne legislatívnych úloh zahrnuté. Tieto návrhy zákonov sú pripravené nad rámec Plánu legislatívnych úloh a sú výsledkom rozhodnutia vlády venovať sa riešeniu aktuálnych problémov.

3.3 Náležitosti návrhu zákona

Paragrafované znenie návrhu zákona

Rokovací poriadok ustanovuje všeobecné náležitosti návrhu zákona medzi ktoré patrí najmä požiadavka vypracovať návrh zákona v paragrafovanom znení, t. j. v podobe, v akej má byť schválený a predložiť s návrhom zákona aj dôvodovú správu.²¹⁶ V podrobnostiach sa postupuje podľa Legislatívnych pravidiel tvorby zákonov, ktoré sú pre navrhovateľa zákona záväzné.

Dôvodová správa k návrhu zákona

Dôvodová správa je povinnou súčasťou každého návrhu zákona. Úlohou dôvodovej správy je ozrejmíť zmysel návrhu zákona ako celku a odôvodniť

---

²¹⁶ § 68 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

znenie jeho jednotlivých ustanovení. Z toho vyplýva delenie dôvodovej správy na všeobecnú časť a osobitnú časť.

Všeobecná časť dôvodovej správy objasňuje cieľ predloženého návrhu zákona a formou podrobnej analýzy zhodnocuje súčasný stav najmä zo spoločenskej, ekonomickej a právnej stránky. Na toto zhodnotenie nadväzuje zdôvodnenie potreby novej právnej úpravy, spôsob jej vykonávania, jej hospodársky a finančný dosah, najmä vplyv na verejné financie a nároky na pracovné sily a organizačné zabezpečenie.

Z hľadiska finančných dôsledkov návrhu zákona na štátny rozpočet a rozpočty obcí treba návrh zákona vždy prerokovať s Ministerstvom financií Slovenskej republiky. Stanovisko Ministerstva financií Slovenskej republiky sa uvádza v dôvodovej správe.

Vo všeobecnej časti predkladateľ ďalej uvádza súlad návrhu zákona s ústavou, súvislosť s inými zákonmi a medzinárodnými zmluvami a súlad návrhu zákona s právom EÚ vypracovaný formou doložky zlučiteľnosti tohto návrhu zákona s právom EÚ.

Osobitná časť dôvodovej správy obsahuje zdôvodnenie jednotlivých ustanovení navrhovaného zákona, t. j. jednotlivých paragrafov, resp. bodov.

Dôvodová správa ako dokument vysvetľujúci hlavné dôvody návrhu zmien a tvorby nového zákona nemá charakter prameňa práva, no považuje sa za súčasť návrhu zákona a použije sa pri jeho výklade a uplatňovaní,²¹⁷ rovnako ako písomné odôvodnenie schválených zmien a doplnkov k návrhu zákona.

3.4 Podanie návrhu zákona

Návrh zákona, ktorý bol podaný do národnej rady, označuje kancelária národnej rady **číslom parlamentnej tlače**, ktoré je identifikačným číslom návrhu zákona s evidenčným významom v rámci národnej rady. Parlamentnou tlačou je každý materiál, ktorý je určený na rokovanie národnej rady (napr. návrhy zákonov, návrhy na voľbu sudcov, návrhy na vyslovenie nedôvery členovi vlády). Materiály sú číslované postupne, číslovanie sa končí skončením volebného obdobia. Číslo parlamentnej tlače je uvedené na obale materiálu a je súčasťou označenia návrhu vo všetkých ďalších štádiách legislatívneho procesu.

---

²¹⁷ § 96 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

Návrh zákona sa podáva predsedovi národnej rady písomne v potrebnom počte výtlačkov a v elektronickej forme.²¹⁸ Národná rada schválila uznesením č. 1146 zo 6. novembra 2008 účinným od 1. januára 2009 elektronickú formu podávania a doručovania materiálov národnej rade a zmenu Legislatívnych pravidiel tvorby zákonov.

Návrh zákona podaný národnej rade musí byť vyhotovený v písomnej a aj elektronickej forme; musí obsahovať odôvodnenie a návrh uznesenia národnej rady. Elektronická forma sa nevyžaduje pri návrhu zákona obsahujúcom utajované skutočnosti podľa osobitného zákona.

Vládny návrh zákona sa považuje za podaný vtedy, ak je doručený predsedovi národnej rady cez podateľňu kancelárie národnej rady v písomnej forme v počte 55 výtlačkov vrátane 5 podpísaných výtlačkov so sprievodným listom predsedu vlády a s príslušným uznesením vlády a v elektronickej forme.

Návrh výboru na vydanie zákona sa považuje za podaný vtedy, ak je doručený predsedovi národnej rady cez podateľňu kancelárie národnej rady v písomnej forme v počte 5 podpísaných výtlačkov so sprievodným listom predsedu výboru a s príslušným uznesením výboru a v elektronickej forme.

Poslanecký návrh zákona sa považuje za podaný vtedy, ak je doručený predsedovi národnej rady cez podateľňu kancelárie národnej rady v písomnej forme v počte 5 podpísaných výtlačkov so sprievodným listom podpísaným povereným poslancom a v elektronickej forme.²¹⁹

V sprievodnom liste sa uvádza aj osoba poverená uvedením návrhu zákona v národnej rade a jej výboroch.

Posúdenie návrhu zákona predsedom národnej rady

Predseda národnej rady, ktorému bol návrh zákona doručený, posudzuje, či návrh spĺňa všetky náležitosti podľa rokovacieho poriadku a podľa Legislatívnych pravidiel tvorby zákonov.

Predseda národnej rady posúdi náležitosti návrhu zákona do 24 hodín od jeho doručenia národnej rade. Ak návrh zákona nespĺňa náležitosti podľa rokovacieho poriadku a Legislatívnych pravidiel tvorby zákonov, predseda národnej rady odporučí navrhovateľovi zákona, aby nedostatky odstránil. Ak navrhovateľ s odporúčaním nesúhlasí, predseda národnej rady predloží svoje odporúčanie

---

²¹⁸ § 67 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

²¹⁹ Čl. 9 Legislatívnych pravidiel tvorby zákonov.

spolu so stanoviskom navrhovateľa zákona na najbližšiu schôdzu národnej rady, ktorá o nich rozhodne bez rozpravy.²²⁰

Stanovisko vlády k poslaneckému návrhu zákona

V zmysle zákona č. 399/2015 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon NR SR č. 350/1996 Z.z. o rokovanom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov s účinnosťou od 1. januára 2016 poslanecký návrh zákona alebo návrh výboru na vydanie zákona, ktorý spĺňa ustanovené náležitosti doručí predseda národnej rady vláde a požiada ju o zaujatie stanoviska v lehote do 30 dní, až po tom, čo sa národná uzniesla, že **návrh stanoviska prerokuje v druhom čítaní**.

Pred rokovaním vlády o poslaneckom návrhu zákona sa zaoberá poslaneckým návrhom zákona Legislatívna rada vlády ako poradný orgán vlády. Na zasadnutí Legislatívnej rady vlády odôvodňuje návrh zákona poslanec, ktorý ho predkladá alebo poslanec poverený skupinou poslancov. Ak vláda nezaujme v 30-dňovej lehote stanovisko k poslaneckému návrhu zákona, národná rada rokuje o ňom aj bez stanoviska vlády, pričom dodatočne doručené stanovisko môže národná rada zohľadniť.²²¹

Lehota 30 dní na zaujatie stanoviska vlády je lehota poriadková a jej plynutie nemá vplyv na obsah návrhu programu schôdze národnej rady.²²²

Zaradenie návrhu zákona do programu schôdze národnej rady

Návrh zákona, ktorý bol predložený v súlade s rokovacím poriadkom a Legislatívnymi pravidlami tvorby zákonov, zaradí predseda národnej rady do programu schôdze národnej rady.

Rokovací poriadok ustanovuje v procese rokovania o návrhu zákona viacero časových obmedzení, ktoré majú zabezpečiť poslancom dostatočný priestor na preštudovanie návrhu zákona a sformulovanie pripomienok alebo pozmeňujúcich návrhov.

Predseda národnej rady zaradí návrh zákona do programu najbližšej schôdze, ak bol tento doručený najmenej 15 dní pred schôdzou, na ktorej sa uskutoční jeho

---

²²⁰ § 70 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovanom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

²²¹ § 70 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovanom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

²²² Stanovisko Ústavnoprávneho výboru NR SR z 3. júla 2000.

prvé čítanie;²²³ ak bol návrh doručený neskôr, predseda ho zaradí do programu ďalšej schôdze.

Na začiatku každej schôdze schvaľuje národná rada návrh programu schôdze, ktorý navrhuje predseda národnej rady. Poslanci môžu podávať návrhy na zmenu programu; o každom návrhu rozhodujú hlasovaním. Po schválení programu možno tento meniť zaradením nového bodu alebo vypustením schváleného bodu na návrh aspoň troch poslaneckých klubov; nový bod programu môže národná rada hlasovaním bez rozpravy zaradiť aj na návrh predsedu národnej rady; poslanec môže navrhnúť presunutie bodov alebo zlúčenie rozpravy k viacerým bodom.²²⁴

Návrh zákona sa musí zverejniť na webovom sídle národnej rady najmenej 15 dní pred schôdzou národnej rady, na ktorej sa uskutoční jeho prvé čítanie.

3.5 Prvé čítanie

Prvé čítanie²²⁵ prebieha na schôdzi národnej rady. Účelom prvého čítania je oboznámenie sa s návrhom zákona; navrhovateľ (poslanec, poverený poslanec alebo za vládu jej člen) ho uvedie na schôdzi národnej rady a zdôvodní, prečo je potrebné návrh prijať; zároveň ozrejmi podstatu a účel, ktorý návrh zákona sleduje.

Navrhovateľ a spravodajca

V rámci prvého čítania sa koná o návrhu zákona všeobecná rozprava. Ak ide o vládny návrh zákona, uvádza ho člen vlády, ktorý bol poverený uznesením vlády. Po navrhovateľovi vystupuje spravodajca, ktorého určí navrhnutý gestorský výbor. Úlohou spravodajcu je odporučiť poslancom ďalší postup rokovania o návrhu zákona (tzn. prerokovať návrh v druhom čítaní alebo vrátiť návrh predkladateľovi na dopracovanie alebo nepokračovať v rokovaní o návrhu). Spravodajca odporúča jednu z uvedených možností podľa vlastnej úvahy.

Všeobecná rozprava

Po vystúpení spravodajcu sa koná k návrhu zákona všeobecná rozprava zameraná na podstatu návrhu zákona, v ktorej nemožno predkladať návrhy na zmenu a doplnenie návrhu zákona. Poslanci môžu len v rámci všeobecnej rozpravy

---

²²³ § 72 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

²²⁴ § 24 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

²²⁵ § 71 a nasl. zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

navrhnuť ďalší postup v rokovaní o návrhu zákona, ktorý sa môže obsahom líšiť od postupu, ktorý navrhol spravodajca. Po skončení rozpravy sa najprv hlasuje o návrhu podanom poslancami a až potom sa hlasuje o návrhu spravodajcu.

Rozhodnutie národnej rady

Národná rada hlasovaním rozhodne, či

- vráti návrh zákona navrhovateľovi na dopracovanie,
- nebude pokračovať v rokovaní o návrhu zákona, alebo
- návrh zákona prerokuje v druhom čítaní.

V prípade, ak žiadna z uvedených možností nezíska potrebnú väčšinu, národná rada nepokračuje v rokovaní o návrhu zákona.²²⁶

Vrátenie návrhu zákona na dopracovanie znamená odloženie rokovania o návrhu zákona do času, kým navrhovateľ v súlade s názorom národnej rady dopracuje návrh zákona a opätovne ho doručí do národnej rady. Dopracovanému návrhu zákona ostáva pôvodné číslo parlamentnej tlače, ku ktorému sa pridáva rímska jednotka.

Rozhodnutie nepokračovať v rokovaní o návrhu zákona je odmietnutím návrhu zákona a národná rada sa ním viac nezaobera. **Nový návrh zákona v tej istej veci možno podať najskôr o 6 mesiacov odo dňa jeho neschválenia;** „tou istou vecou“ sa rozumejú tie isté právne vzťahy, ktoré upravoval neschválený návrh zákona.

To sa nevzťahuje na návrh zákona, ktorý národná rada vrátila navrhovateľovi zákona na dopracovanie, na návrh zákona o štátnom rozpočte a na návrhy rozpočtov subjektov verejnej správy, ktorých rozpočty schvaľuje národná rada, a ktoré sa opätovne predkladajú za podmienok podľa osobitného zákona.

Ak sa národná rada rozhodne prerokovať návrh zákona v druhom čítaní, poslanci zároveň rozhodnú, ktorým výborom pridelia návrh zákona na prerokovanie, ktorý výbor bude gestorským a v akej lehote majú uvedené výbory návrh zákona prerokovať.

Pridelenie návrhu zákona výborom

Podkladom na rozhodovanie o pridelení návrhu zákona výborom je návrh predsedu národnej rady, ktorý môžu poslanci zmeniť a navrhnuť pridelenie návrhu zákona ďalším výborom alebo menšiemu počtu výborov, alebo môžu

---

²²⁶ § 73 ods. 4 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

navrhnuť iný gestorský výbor alebo predĺženie lehoty na prerokovanie návrhu zákona.

Ak poslanci podajú návrhy, ktoré dopĺňajú rozhodnutie predsedu národnej rady na pridelenie návrhu zákona výborom, ide väčšinou o rozšírenie počtu výborov, ktorým má byť návrh zákona pridelený. K odmietnutiu návrhu na pridelenie návrhu zákona na prerokovanie výboru dochádza málokedy. V takomto prípade musia poslanci rešpektovať ustanovenie rokovacieho poriadku podľa ktorého Ústavnoprávny výbor NR SR prerokúva všetky návrhy zákonov, z čoho vyplýva, že ak chcú poslanci prideliť návrh na prerokovanie len jednému výboru národnej rady musí ísť vždy o Ústavnoprávny výbor NR SR.

3.6 Druhé čítanie

Druhé čítanie začína rokovaním o návrhu zákona vo výboroch národnej rady a pokračuje na schôdzi národnej rady.

Rokovanie o návrhu zákona vo výboroch

Rokovanie vo výboroch národnej rady sa pokladá za najdôležitejšiu časť zákonodarného procesu. Výbory sú iniciatívne a kontrolné orgány národnej rady. Ich hlavnou úlohou je podrobne rokovať o návrhoch zákonov, ktoré im národná rada pridelila.

Rokovanie sa začína vystúpením navrhovateľa, ktorým je pri vládnom návrhu zákona poverený člen vlády alebo vedúci iného ústredného orgánu štátnej správy.

V prípade, ak sa člen vlády nemôže zúčastniť rokovania, môže byť so súhlasom výboru zastúpený štátnym tajomníkom alebo iným vedúcim pracovníkom rezortu.²²⁷

Poslanecký návrh zákona uvádza navrhovateľ; návrh na vydanie zákona skupinou poslancov, resp. výborom, uvádza poverený poslanec.

Spravodajca

Po uvedení návrhu zákona dostáva slovo člen výboru, ktorého výbor poveril v súvislosti s konkrétnym návrhom zákona funkciou spravodajcu. Úlohou spravodajcu je informovať výbor o vyjadreniach, posudkoch a informáciách, ktoré mu boli doručené alebo ktoré si výbor alebo spravodajca vyžiadal. Ide najmä o stanovisko k návrhu zákona vypracované Odborom legislatívy a aproximácie

---

²²⁷ § 76 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

práva kancelárie národnej rady, ktoré majú poslanci k dispozícii. Navrhnuté pozmeňujúce alebo doplňujúce návrhy tohto stanoviska si môžu poslanci osvojiť.

Pri poslaneckom návrhu zákona alebo návrhu výboru na vydanie zákona spravodajca informuje o stanovisku vlády k tomuto návrhu zákona.

Spravodajca informuje ďalej o vyžiadaných vyjadreniach odborníkov, vedeckých ústavov alebo iných inštitúcií, petíciách občanov a o doručených nevyžiadaných stanoviskách zástancov a odporcov návrhu zákona. Na záver svojho vystúpenia spravodajca navrhne uznesenie výboru, v ktorom odporučí návrh zákona schváliť alebo ho vrátiť na dopracovanie, nepokračovať v rokovaní o ňom alebo ho odložiť.

Po vystúpení spravodajcu predsedajúci otvorí rozpravu, v ktorej majú poslanci možnosť vyjadrovať sa k jednotlivým ustanoveniam návrhu zákona, klásť navrhovateľovi otázky a podávať pozmeňujúce a doplňujúce návrhy. Rokovania výborov sú verejné (okrem rokovania mandátového a imunitného výboru a osobitných kontrolných výborov);²²⁸ poslanci môžu hlasovaním udeliť v rozprave slovo zamestnancom kancelárie národnej rady. Výbor udelí kedykoľvek slovo prezidentovi, členovi vlády, generálnemu prokurátorovi a predsedovi Najvyššieho kontrolného úradu SR.²²⁹ K prerokúvanej veci sa majú právo vyjadrovať aj poslanci, ktorí nie sú členmi tohto výboru; nemajú však právo hlasovať.

Okrem pozmeňujúcich návrhov môžu poslanci v rámci rozpravy navrhnúť v rokovaní o návrhu zákona postup odlišný od postupu navrhnutého spravodajcom. Záverečné slovo v rozprave patrí navrhovateľovi, ktorý má právo vyjadriť sa ku všetkému, čo v rozprave odznelo, najmä k pozmeňujúcim a doplňujúcim návrhom. Po skončení rozpravy výbor hlasuje o pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhoch podaných členmi výboru. O iných návrhoch, ktoré sú súčasťou doručených stanovísk, posudkov alebo petícií môže výbor hlasovať len v prípade, ak si ich niektorý z prítomných členov výboru osvojil, tzn. predložil ako vlastné návrhy.

Každý pozmeňujúci alebo doplňujúci návrh musí byť predložený písomne, sformulovaný v súlade s Legislatívno-technickými pokynmi Legislatívnych pravidiel tvorby zákonov a musí byť odôvodnený.

---

²²⁸ § 50 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

²²⁹ § 53 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

Ak je predmetom rokovania návrh zákona, ktorým sa mení alebo dopĺňa iný zákon, tzn. novela, o pozmeňujúcich návrhoch, ktoré predložený návrh zákona rozširujú, môže výbor rokovať, len ak s tým navrhovateľ vyjadrí súhlas najneskôr pred hlasovaním.²³⁰

V zmysle zákona č. 399/2015 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon NR SR č. 350/1996 Z.z. o rokovacom poriadku Národnej Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov s účinnosťou od 1. januára 2016 nemožno pri prerokúvaní návrhu zákona podať návrh, ktorým sa mení alebo dopĺňa iný zákon, ktorý obsahovo nesúvisí s prerokúvaným návrhom zákona.²³¹

Uznesenie výboru

Záverečným hlasovaním môže výbor odporučiť národnej rade

- návrh zákona schváliť,
- vrátiť návrh zákona navrhovateľovi na dopracovanie,
- odložiť rokovanie o návrhu zákona, alebo
- nepokračovať v rokovaní o návrhu zákona.

Výbor vypracúva o výsledku prerokovania návrhu zákona v druhom čítaní pre národnú radu **písomnú správu**, ktorá obsahuje schválené pozmeňujúce a doplňujúce návrhy a záverečné stanovisko výboru a ktorú výbor schvaľuje uznesením.

Ak najmenej tretina prítomných členov výboru nevyslovila s uznesením výboru súhlas, na požiadanie ktoréhokoľvek prítomného člena výboru sa ich stanovisko uvedie v uznesení ako menšinový názor; o uvedenie tohto stanoviska do uznesenia výboru môže požiadať aj poslanec, ktorý nehlasoval spolu s menšinou.

Gestorský výbor

Ak návrh zákona prerokovali viaceré výbory, podajú národnej rade písomnú **spoločnú správu**, ktorú vypracuje gestorský výbor. **Úlohou gestorského výboru je zjednotiť stanoviská výborov**, ktoré o návrhu zákona rokovali a vypracovať pre národnú radu spoločnú správu výborov. Poslanci, ktorí sú členmi gestorského výboru tak rokujú o návrhu zákona dvakrát; prvýkrát v pozícii členov výboru, keď majú možnosť predkladať pozmeňujúce a doplňujúce návrhy k návrhu zákona a druhýkrát v pozícii gestorského výboru, keď sa vyjadrujú k návrhom a stanoviskám ostatných výborov. Gestorský výbor zaujíma stanovisko k správam výborov a informuje o návrhoch, ktoré mu do začiatku jeho rokovania doručili

---

²³⁰ § 94 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

²³¹ § 94 ods. 4 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

poslanci, ak výboru, ktorého sú členmi, nebol pridelený návrh zákona na prerokovanie.

Na schôdzi gestorského výboru vystupuje ako prvý spravodajca s informáciou o výsledku rokovania výborov, ktorým bol návrh zákona pridelený. Spravodajca navrhuje spôsob hlasovania, tzn. poradie hlasovania o pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhoch k návrhu zákona, spoločné hlasovanie o návrhoch, ktoré spolu súvisia, resp. samostatné hlasovanie. Zároveň navrhuje, ktoré pozmeňujúce a doplňujúce návrhy by mal gestorský výbor odporučiť národnej rade schváliť a ktoré neschváliť. Na záver navrhuje gestorský výbor svoje záverečné stanovisko k tomu, či odporúča národnej rade návrh zákona schváliť alebo ho vrátiť navrhovateľovi zákona na dopracovanie, alebo odložiť rokovanie o ňom, alebo nepokračovať v rokovaní o ňom. Po vystúpení spravodajcu predsedajúci otvorí rozpravu. V rozprave členovia gestorského výboru nemajú možnosť navrhovať ďalšie pozmeňujúce a doplňujúce návrhy ani zasahovať do návrhov ostatných výborov; môžu sa k nim len vyjadriť a navrhnúť spôsob hlasovania alebo znenie záverečného stanoviska odlišné od návrhu spravodajcu.

Spoločná správa výborov

Po skončení rozpravy poslanci hlasujú o jednotlivých návrhoch obsiahnutých v správach výborov. Svojím záverečným stanoviskom môže gestorský výbor odporučiť národnej rade návrh zákona schváliť, vrátiť ho navrhovateľovi na dopracovanie, odložiť rokovanie o ňom alebo nepokračovať v rokovaní o ňom. Výsledkom rokovania gestorského výboru je spoločná správa, ktorá sa doručuje všetkým poslancom a navrhovateľovi zákona. V spoločnej správe sú zoradené všetky schválené pozmeňujúce a doplňujúce návrhy obsiahnuté v správach výborov s uvedením stanoviska gestorského výboru pozmeňujúci a doplňujúci návrh schváliť alebo neschváliť.

Gestorský výbor určí **spoločného spravodajcu** na prerokovanie návrhu zákona v národnej rade. Spoločný spravodajca informuje národnú radu o výsledku rokovania výborov a odôvodňuje návrh a stanovisko gestorského výboru.

Informácia o výsledkoch rokovania výborov

Ak gestorský výbor neschválil spoločnú správu alebo stanovisko, podáva spoločný spravodajca len informáciu o výsledkoch rokovania výborov a predkladá návrh na ďalší postup.

Rokovanie o návrhu zákona na schôdzi národnej rady

Rokovanie o návrhu zákona v druhom čítaní pokračuje na schôdzi národnej rady.²³² O návrhu zákona v druhom čítaní môže národná rada rokovať najskôr **po uplynutí 48 hodín od doručenia spoločnej správy výborov alebo informácie spoločného spravodajcu**. O skrátení tejto lehoty môže na návrh gestorského výboru alebo spoločného spravodajcu rozhodnúť národná rada bez rozpravy, ak ide o jednoduchý návrh zákona.²³³

Návrh zákona uvedie na schôdzi národnej rady jeho navrhovateľ a po ňom vystúpi spoločný spravodajca, ktorý informuje poslancov o výsledku rokovania výborov a odôvodňuje návrh a stanovisko gestorského výboru.

Ak gestorský výbor neschválil spoločnú správu, spoločný spravodajca podáva len informáciu o výsledkoch rokovania výborov. Ak gestorský výbor alebo spoločný spravodajca odporúča vrátiť návrh zákona na dopracovanie, odložiť rokovanie o ňom, alebo nepokračovať v rokovaní o ňom, národná rada hlasuje najskôr o takomto návrhu hneď po vystúpení spravodajcu.

Národná rada rozhoduje o každom návrhu hlasovaním. Hlasovanie sa spravidla uskutoční bezprostredne po skončení alebo po uzavretí rozpravy, ak národná rada nerozhodne bez rozpravy inak.²³⁴

Ak poslanci takéto odporúčenie neschválili alebo ak gestorský výbor odporučil pokračovať v rokovaní o návrhu zákona, predsedajúci otvorí rozpravu, v ktorej môžu podávať pozmeňujúce alebo doplňujúce návrhy k návrhu zákona, na ktoré je potrebný súhlas aspoň 15 poslancov. Svoj súhlas s podaním návrhu prejavia poslanci svojimi podpismi pod riadne sformulované písomné a odôvodnené znenie pozmeňujúceho návrhu. O pozmeňujúcich návrhoch, ktoré rozširujú predložený návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa iný zákon, tzn. novelu, možno hlasovať, len ak s návrhmi navrhovateľ vyjadril súhlas.

Po skončení rozpravy a pred hlasovaním na žiadosť aspoň dvoch poslaneckých klubov alebo na návrh predsedu národnej rady predsedajúci preruší rokovanie o bode programu schôdze národnej rady a určí čas najmenej 15 min. na poradu poslaneckých klubov. Po skončení rozpravy pristúpia poslanci k hlasovaniu o jednotlivých návrhoch na zmenu a doplnenie návrhu zákona podľa odporúčania gestorského výboru. Najprv sa hlasuje o podaných pozmeňujúcich návrhoch zo spoločnej správy a potom o ostatných pozmeňujúcich návrhoch. Hlasovanie o

---

²³² § 80 a nasl. zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

²³³ § 81 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

²³⁴ § 36 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

návrhoch zo spoločnej správy výborov a o pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhoch podaných na schôdzi národnej rady sa koná najskôr po uplynutí 48 hodín od podania pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov v rozprave. O skrátení lehoty rozhodne národná rada bez rozpravy, ak o to požiada gestorský výbor alebo spoločný spravodajca. Ak niektorý z poslancov navrhol v rozprave návrh zákona vrátiť, odložiť alebo nepokračovať v rokovaní o ňom, tzn. postup, ktorý je odlišný od záverečného stanoviska gestorského výboru, hlasuje sa najprv o tomto návrhu.

Ak v druhom čítaní národná rada neschválila návrh na vrátenie, odloženie alebo nepokračovanie v rokovaní o návrhu zákona, postúpi návrh zákona do tretieho čítania.

Ak v druhom čítaní boli schválené pozmeňujúce alebo doplňujúce návrhy, koná sa tretie čítanie najskôr na druhý deň po ich schválení; skôr sa môže konať, ak o tom na návrh gestorského výboru alebo spoločného spravodajcu rozhodne národná rada bez rozpravy²³⁵ a hlasuje o pristúpení k tretiemu čítaniu ihneď.

Spät'vzatie návrhu zákona

Navrhovateľ zákona môže svoj návrh zákona vziať späť; v treťom čítaní však len so súhlasom národnej rady.²³⁶

V prípade, že navrhovateľom zákona je vláda, rozhoduje o návrhoch zákonov v zbere. Ak rozhoduje v zbere o návrhoch zákonov, potom musí v zbere rozhodovať aj o ich vzatí späť.²³⁷ Podľa právneho názoru ústavného súdu sa rozhodnutie vlády podľa čl. 119 ústavy prijíma v zbere a nemožno ho nahradiť rozhodnutím člena vlády ani nijakého iného subjektu.²³⁸

3.7 Tretie čítanie

V treťom čítaní²³⁹ hlasuje národná rada **o návrhu zákona ako o celku**. Poslanci môžu v rozprave **navrhovať len opravu legislatívno-technických alebo jazykových chýb** pozmeňujúcich alebo doplňujúcich návrhov, ktoré už boli prijaté v druhom čítaní. Ak by malo ísť o opravu iných chýb, vzťahujúcich sa na už schválené návrhy, pozmeňujúce alebo doplňujúce návrhy môže predložiť

---

²³⁵ § 84 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

²³⁶ § 95 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

²³⁷ Stanovisko Ústavnoprávneho výboru NR SR z 3. februára 2004.

²³⁸ Rozhodnutie Ústavného súdu SR, sp. zn. PL. ÚS 1/96 z 21. novembra 1996.

²³⁹ § 84 a nasl. zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

najmenej 30 poslancov.²⁴⁰ Rovnaký počet poslancov môže navrhnúť opakovanie druhého čítania.

Opakované druhé čítanie

V opakovanom druhom čítaní (vo výboroch, v gestorskom výbore alebo na schôdzi národnej rady) sa rokuje o návrhu zákona v znení doteraz schválených pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov. Tieto možno ďalej meniť a doplňať; to sa vzťahuje aj na ustanovenia, ku ktorým neboli doteraz schválené pozmeňujúce a doplňujúce návrhy.

O opakovaní druhého čítania rozhodne národná rada bezodkladne hlasovaním po zistení, že ide o **podnet 30 poslancov** a návrh doteraz nebol uplatnený a nebolo o ňom rozhodnuté.²⁴¹

Tretie čítanie je záverečným štádiom rokovania o návrhu zákona. Poslanci hlasovaním vyjadrujú svoj postoj k návrhu zákona ako k celku.

Hlasovanie na schôdzi národnej rady

Národná rada rozhoduje o každom návrhu hlasovaním. Miesto poslanca, rečnícky pult a miesta pre navrhovateľa a spravodajcu sú pre tento účel vybavené technickým zariadením. Poslanci majú pridelené hlasovacie karty, ktoré umožňujú určiť, ktorý poslanec ako hlasoval. Poslanec musí pred hlasovaním vsunúť hlasovaciu kartu do hlasovacieho zariadenia. Informačné panely umiestnené v rokovacej sále zobrazujú čas zostávajúci do konca hlasovania a výsledky hlasovania.

Ak z technických dôvodov nie je možné použiť elektronické hlasovanie, poslanci hlasujú zdvihnutím ruky, použitím hlasovacích lístkov alebo iným spôsobom, na ktorom sa uznesie národná rada.

Tajné hlasovanie

Národná rada využíva v niektorých prípadoch tajné hlasovanie. Tajne sa hlasuje v prípadoch ustanovených ústavou alebo ak sa na tom na návrh najmenej 15 poslancov uznesie bez rozpravy národná rada. Taký návrh sa podáva najneskôr do začiatku rokovania o tomto bode programu schôdze národnej rady.

---

²⁴⁰ § 85 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

²⁴¹ Stanovisko Ústavnoprávneho výboru NR SR z 25. septembra 1997.

Pri hlasovaní poslanca je zastúpenie iným poslancom alebo inou osobou vylúčené.²⁴²

Hlasovanie

Aby sa o návrhu zákona mohlo hlasovať, musí byť prítomný potrebný počet poslancov ustanovený ústavou (kvórum), t.j. nadpolovičná väčšina všetkých poslancov (tzv. absolútna väčšina, t.j. 76 hlasov), ktorá musí byť prítomná na začiatku každej schôdze a potom aj pri každom hlasovaní.

Na schválenie zákona je potrebná nadpolovičná väčšina prítomných poslancov (tzv. relatívna väčšina, t.j. 39 hlasov).

Na prijatie ústavy alebo ústavného zákona sa vyžaduje podpora troch pätín všetkých poslancov (tzv. kvalifikovaná alebo ústavná väčšina, t.j. 90 hlasov).

V niektorých prípadoch sa vyžaduje na schválenie návrhu absolútna väčšina, a to pri hlasovaní o návrhoch zákonoch, ktoré prezident vrátil národnej rade na opätovné prerokovanie, pri voľbe predsedu a podpredsedov národnej rady, pri vyslovení súhlasu s medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 3 a 4 ústavy a pri vyslovení nedôvery vláde alebo jej členovi.²⁴³

Ak národná rada návrh zákona neschválila, nový návrh zákona v tej istej veci možno podať najskôr o šesť mesiacov odo dňa neschválenia návrhu zákona, ak národná rada na návrh predsedu národnej rady nerozhodne bez rozpravy inak; „tou istou vecou“ sa rozumejú tie isté právne vzťahy, ktoré upravoval neschválený návrh zákona. To sa nevzťahuje na návrh zákona, ktorý národná rada vrátila navrhovateľovi zákona na dopracovanie.²⁴⁴

Po schválení návrhu zákona Odbor legislatívy a aproximácie práva kancelárie národnej rady pripraví čistopis zákona, v ktorom sú zapracované schválené pozmeňujúce a doplňujúce návrhy. Čistopis zákona podpisujú najvyšší ústavní činitelia. Prvý podpisuje schválený zákon predseda národnej rady, následne doručí kancelária národnej rady zákon na podpis predsedovi vlády a prezidentovi.

---

²⁴² § 39 ods. 6 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

²⁴³ Čl. 84 ods. 3, čl. 88 ods. 2, čl. 89 ods. 1 a čl. 90 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb.

²⁴⁴ § 96 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

3.8 Prezidentské veto

Prezident má právo **vrátiť schválený zákon s pripomienkami do 15 dní** odo dňa doručenia²⁴⁵ na opätovné prerokovanie do národnej rady. Ide o právo veta,²⁴⁶ ktoré môže prezident uplatniť, len ak ide o zákon, nie ústavný zákon.

Ak prezident využije právo veta, vrátený zákon je zaradený do druhého čítania.²⁴⁷ Predmetom rokovania sú **len pripomienky prezidenta**, ktoré musia obsahovať presné znenie navrhovanej úpravy, ak prezident nenavrhne neprijatie celého zákona.

Pri prerokúvaní zákona, ktorý prezident vrátil do národnej rady s pripomienkami, nie je možné podať návrh na vrátenie tohto zákona navrhovateľovi, na jeho dopracovanie, na odloženie rokovania o ňom, alebo na nepokračovanie v rokovaní o ňom.²⁴⁸

Na opätovné schválenie zákona, ktorý bol vrátený prezidentom do národnej rady je potrebné, aby zaň hlasovala nadpolovičná väčšina všetkých poslancov (t. j. minimálne 76).

3.9 Publikovanie zákona

Ak prezident nevyužil svoje právo veta a zákon nevrátil na opätovné prerokovanie, predseda národnej rady zašle zákon na uverejnenie v Zbierke zákonov Slovenskej republiky **najneskôr do 21 dní od jeho schválenia.**

Ak národná rada schváli zákon, ktorý prezident vrátil národnej rade s pripomienkami, zašle predseda národnej rady schválený zákon, vrátený prezidentom, po jeho opätovnom prerokovaní, najneskôr do 14 dní od jeho schválenia na vyhlásenie v Zbierke zákonov Slovenskej republiky.

V zmysle zákona č. 400/2015 Z.z. o tvorbe právnych predpisov a o Zbierke zákonov Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov sa s účinnosťou od 1. januára 2016 vydáva Zbierka zákonov Slovenskej republiky v elektronickej podobe a v listinnej podobe, ktoré majú rovnaké právne účinky.

---

²⁴⁵ Čl. 102 ods. 1 písm. o) Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. a § 90 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

²⁴⁶ Prezident disponuje právom tzv. relatívneho veta, ktoré môže národná rada prehlasovať väčšinou stanovenou ústavou (nadpolovičná väčšina všetkých poslancov).

²⁴⁷ § 90 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

²⁴⁸ Stanovisko Ústavnoprávneho výboru NR SR z 10. septembra 2003.

Platnosť a účinnosť zákona

Zákon nadobúda platnosť dňom vyhlásenia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky a stáva sa tak súčasťou právneho poriadku Slovenskej republiky. **Dátumom uvedeným v zákone ako deň účinnosti sa zákon stáva právne záväzným** a každý je povinný riadiť sa jeho ustanoveniami. Čas medzi platnosťou a účinnosťou zákona sa označuje ako **legisvakančná lehota**. Jej účelom je poskytnúť časový priestor na to, aby sa každý, komu zo zákona vyplývajú určité práva alebo povinnosti, mohol oboznámiť s jeho obsahom. Pri tvorbe, schvaľovaní a vyhlasovaní právnych predpisov sa dbá na to, aby medzi vyhlásením právneho predpisu v Zbierke zákonov Slovenskej republiky a dňom nadobudnutia jeho účinnosti uplynulo najmenej 15 dní.

3.10 Osobitný postup pri rokovaní o niektorých návrhoch zákonov

Skrátené legislatívne konanie

Lehoty ustanovené rokovacím poriadkom sa neuplatňujú v prípade, ak národná rada rozhodne o prerokovaní návrhu zákona v skrátanom legislatívnom konaní.²⁴⁹ Ide o procedúru, ktorá umožňuje v krátkom čase schváliť návrh zákona. Neuplatňujú sa časové lehoty, ktoré ustanovuje rokovací poriadok v súvislosti s rokovaním o návrhu zákona. Poslanci môžu na návrh vlády rozhodnúť, že budú rokovať o návrhu zákona v skrátanom legislatívnom konaní, len ak si to vyžadujú mimoriadne okolnosti.

Na návrh vlády môže národná rada rozhodnúť **o skrátanom legislatívnom konaní za mimoriadnych okolností, keď môže dôjsť k ohrozeniu základných ľudských práv a slobôd alebo bezpečnosti, alebo ak hrozia štátu značné hospodárske škody**. Národná rada môže o skrátanom legislatívnom konaní rozhodnúť aj vtedy, ak si **rozhodnutie Rady bezpečnosti Organizácie Spojených národov o akciách na zabezpečenie medzinárodného mieru a bezpečnosti vydané podľa čl. 41 Charty Organizácie Spojených národov vyžaduje neodkladné prijatie zákona**.

Rokovanie o návrhu zákona o štátnom rozpočte

Rokovanie o návrhu zákona o štátnom rozpočte²⁵⁰ prebieha **v druhom a treťom čítaní**; národná rada nerokuje o tomto návrhu v prvom čítaní, keďže návrh sa

---

²⁴⁹ § 89 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

²⁵⁰ § 87 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

predkladá na základe osobitného zákona.²⁵¹ Vláda predkladá národnej rade na informáciu návrh rozpočtu verejnej správy **do 15. októbra** bežného roka, ak národná rada nerozhodne inak. Súčasťou rozpočtu verejnej správy je aj štátny rozpočet na príslušný rozpočtový rok, pričom na rozdiel od rozpočtu verejnej správy schvaľuje národná rada štátny rozpočet **zákonom o štátnom rozpočte**.

Návrh zákona o štátnom rozpočte sa **prideluje všetkým výborom okrem** mandátového a imunitného výboru, výboru pre nezlučiteľnosť funkcií, osobitného kontrolného výboru na kontrolu činnosti SIS, osobitného kontrolného výboru na kontrolu činnosti Vojenského spravodajstva a osobitného kontrolného výboru na kontrolu činnosti NBÚ. Rokovací poriadok ustanovuje sa, že návrh zákona o štátnom rozpočte **nesmie obsahovať zmeny, doplnenia ani zrušenia iných zákonov**.

Rokovanie o medzinárodných zmluvách

Rokovací poriadok ustanovuje osobitné pravidlá pre rokovanie o medzinárodných zmluvách.²⁵² Medzinárodná zmluva, pred ktorej ratifikáciou je potrebný súhlas národnej rady sa **prerokuje v druhom a treťom čítaní**. O pridelení medzinárodnej zmluvy výborom a určení lehoty na prerokovanie rozhodne predseda národnej rady.

Ak vláda predkladá národnej rade na vyslovenie súhlasu medzinárodnú zmluvu podľa čl. 7 ods. 5 ústavy,²⁵³ musí byť takáto zmluva predložená spolu s **doložkou prednosti**. Doložka prednosti obsahuje posúdenie zmluvy z hľadiska jej prednosti voči konkrétnym zákonom a jej vplyvu na právny poriadok Slovenskej republiky.

V druhom čítaní gestorský výbor v uznesení najmä odporučí, či národná rada má alebo nemá vysloviť s medzinárodnou zmluvou súhlas. V treťom čítaní národná rada rozhodne, či vyslovuje alebo nevyslovuje s medzinárodnou zmluvou súhlas. Môže tiež rozhodnúť, že rokovanie o vyslovení súhlasu odkladá.

---

²⁵¹ § 14 ods. 5 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

²⁵² § 88 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

²⁵³ Medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách, medzinárodné zmluvy, na ktorých vykonanie nie je potrebný zákon, a medzinárodné zmluvy, ktoré priamo zakladajú práva alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom, majú prednosť pred zákonmi.

3.11 Ústavný súd Slovenskej republiky a legislatívna činnosť Národnej rady Slovenskej republiky

Strážcom ústavnosti v Slovenskej republike je ústavný súd. Je tiež **jediným orgánom, ktorý môže ex post zasiahnuť do zákonodarnej činnosti národnej rady** a konštatovať rozpor prijatého zákona s ústavou.²⁵⁴

Ústavný súd rozhoduje **o súlade zákonov s ústavou**, s ústavnými zákonmi a medzinárodnými zmluvami, s ktorými vyslovila súhlas národná rada a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom.²⁵⁵

Ústavný súd začne konanie, ak návrh podá

- a) najmenej päťina poslancov národnej rady,
- b) prezident,
- c) vláda,
- d) súd, v súvislosti so svojou rozhodovacou činnosťou,
- e) generálny prokurátor Slovenskej republiky,
- f) predseda súdnej rady vo veciach súladu právnych predpisov podľa čl. 125 ods. 1 ústavy týkajúcich sa výkonu súdnictva,
- g) verejný ochranca práv vo veciach súladu právnych predpisov podľa čl. 125 ods. 1 ústavy, ak ich ďalšie uplatňovanie môže ohroziť základné práva alebo slobody alebo ľudské práva a základné slobody vyplývajúce z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a ktorá bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom,
- h) každý, o ktorého práve sa má konať v prípadoch ustanovených v čl. 127 a čl. 127a ústavy.²⁵⁶

Ak ústavný súd prijme návrh na konanie o súlade právnych predpisov,²⁵⁷ môže uznesením pozastaviť účinnosť napadnutých právnych predpisov, ich častí, prípadne niektorých ich ustanovení, ak ich ďalšie uplatňovanie môže ohroziť základné práva alebo slobody, alebo ľudské práva a základné slobody vyplývajúce z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala, a ktorá bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak hrozí značná hospodárska škoda alebo iný vážny nenapraviteľný následok.

²⁵⁴ Rozhodnutie Ústavného súdu SR, sp. zn. PL. ÚS 48/03 z 11. decembra 2003.

²⁵⁵ Čl. 125 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb.

²⁵⁶ § 18 ods. 1 a § 38 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov.

²⁵⁷ § 37 a nasl. zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov.

Ústavný súd môže rozhodnúť o pozastavení účinnosti napadnutých právnych predpisov, ich častí, prípadne niektorých ich ustanovení aj na návrh účastníka konania.

Rozhodnutia ústavného súdu o súlade právnych predpisov, o pozastavení účinnosti napadnutých právnych predpisov, ich častí, niektorých ustanovení, o zrušení pozastavenej účinnosti, ako aj rozhodnutia o výklade ústavy alebo ústavného zákona sa uverejňujú v Zbierke zákonov Slovenskej republiky.

Rozhodnutia ústavného súdu sú všeobecne záväzné odo dňa ich vyhlásenia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky. Zánik rozhodnutia vyhlásením rozhodnutia ústavného súdu vo veci samej alebo zastavením konania oznámi predseda ústavného súdu v Zbierke zákonov Slovenskej republiky.

Ak ústavný súd svojím rozhodnutím vysloví, že medzi právnymi predpismi je nesúlad, strácajú príslušné zákony, ich časti, prípadne niektoré ich ustanovenia účinnosť. Národná rada je povinná do šiestich mesiacov od vyhlásenia rozhodnutia ústavného súdu uviesť zákon do súladu s ústavou, s ústavnými zákonmi a s medzinárodnými zmluvami vyhlásenými spôsobom ustanoveným zákonom. Ak tak národná rada neurobí, také zákony, ich časti alebo ustanovenia strácajú platnosť po šiestich mesiacoch od vyhlásenia rozhodnutia.

Ústavný súd nerozhoduje o súlade návrhu zákona s ústavou, s medzinárodnou zmluvou, ktorá bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom alebo s ústavným zákonom.

4. ČASŤ

KONTROLNÁ ČINNOSŤ NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

„Podstata kontroly záleží v tom, že parlament má právo bdieť nad mocí vládni a výkonnou a činnosť této moci také posuzovat.“ Týmito slovami je vyjadrená základná koncepcia výkonu parlamentnej kontroly vlády.²⁵⁸

Vzťah medzi zákonodarnou a výkonnou mocou vychádza z teórie del'by moci a je daný najmä formou vlády. Slovenská republika má parlamentnú formu vlády, ktorú v tejto súvislosti charakterizuje najmä primárna legitimita parlamentu získaná voľbami a odvodená legitimita vlády, ústavnoprávna zodpovednosť vlády parlamentu, ktorá sa realizuje prostredníctvom rokovania o programovom vyhlásení vlády a jeho schvaľovaní, možnosti parlamentu vysloviť vláde nedôveru a ďalšími kontrolnými nástrojmi.²⁵⁹ Kontrola sa nevzťahuje na dodržiavanie zákonov orgánmi súdnej moci. (PL. ÚS 16/95)

Základným princípom parlamentnej demokracie je, že vláda zodpovedá parlamentu a je viazaná na jeho dôveru. Parlament má právo kontrolovať vládu, pýtať sa na určité jej úkony, informovať sa o nich (ide o informačné právo parlamentu) a posudzovať ich.²⁶⁰

Pokiaľ ide o kontrolnú funkciu národnej rady, vychádza z čl. 86 ústavy. Do pôsobnosti národnej rady patrí najmä uznávať sa na ústave, ústavných a ostatných zákonoch a kontrolovať, ako sa dodržiavajú; rokovať o programovom vyhlásení vlády, kontrolovať činnosť vlády a rokovať o dôvere vláde alebo jej členom. Túto svoju pôsobnosť musí však uplatňovať len v súlade s ústavou.

V súlade s čl. 86 písm. a) ústavy národná rada vykonáva kontrolu činnosti vlády aj iným spôsobom, prípadne aj s pomocou svojich orgánov (čl. 80 ods. 1, čl. 92 ods. 1 ústavy), a to len v rámci ústavného oprávnenia [čl. 86 písm. g) ústavy]. Ústava žiadnu inú kontrolu činnosti vlády národnou radou neupravuje. (PL. ÚS 16/95)

Okrem toho, podľa názoru ústavného súdu, kontrolná právomoc národnej rady voči vláde a jej jednotlivým členom vyplýva z ústavou založených vzťahov národnej rady a vlády, resp. jej jednotlivých členov. Tento vzťah principiálnym spôsobom zakladajú najmä čl. 114 ods. 1 prvá veta ústavy („Vláda je za výkon

²⁵⁸ Šylová, J., Kolář, P., Kysela, J., Georgiev, J., Pecháček, Š. PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY, 2. vydanie, Linde Praha, 2008, ISBN 978-80-7201-689-4, s. 271.

²⁵⁹ Bližšie pozri Svák, J., Cibulka L., Ústavné právo Slovenskej republiky, Poradca podnikateľa, II. vydanie, 2007, ISBN 978-80-88931-63-8, s. 210.

²⁶⁰ Z odlišného stanoviska sudcu Alexandra Bröstla vo veci sp. zn. PL. ÚS 9/04.

svojej funkcie zodpovedná Národnej rade Slovenskej republiky.“) a čl. 116 ods. 1 ústavy („Člen vlády je za výkon svojej funkcie zodpovedný Národnej rade Slovenskej republiky.“). Ide teda o vzťah zodpovednosti vlády voči národnej rade (**kolektívna zodpovednosť**) a tiež jednotlivého člena vlády voči národnej rade (**individuálna zodpovednosť**), ktorý treba považovať za kľúčový znak parlamentnej formy vlády, z ktorej ústava vychádza. Ústavná koncepcia zodpovednosti vlády a jej jednotlivého člena voči národnej rade je založená na „inštitúte dôvery“, t. j. na požiadavke, aby vláda, ako aj jej jednotliví členovia počas svojho pôsobenia v ústavných funkciách disponovali dôverou národnej rady. K uplatneniu zodpovednosti vlády a jej jednotlivých členov voči národnej rade ustanovuje ústava reálne kontrolné (zodpovednostné) mechanizmy, ako aj spôsob a právne (ústavné) dôsledky ich uplatnenia (*PL. ÚS 9/04*).

Národná rada môže kontrolné mechanizmy uplatňovať ako celok, t.j. ako celý zákonodarný orgán, ale aj prostredníctvom svojich orgánov či individuálnych poslancov.

4.1 Kontrolné právomoci, ktoré môže uplatňovať národná rada ako celok

Vyslovenie dôvery/nedôvery (iba vláde alebo jej členovi)

Ide o právo národnej rady vysloviť vláde, ako aj jej jednotlivému členovi nedôveru, vyjadrené v čl. 114 ods. 1 druhej vete a v čl. 116 ods. 3 ústavy, čoho právnym (ústavným) dôsledkom je povinnosť prezidenta vládu, resp. jednotlivého člena vlády odvolať podľa čl. 115 ods. 1, resp. čl. 116 ods. 3 ústavy.

Z čl. 88 ústavy zároveň vyplýva, že návrh na vyslovenie nedôvery vláde alebo jej jednotlivému členovi národná rada prerokuje (len) vtedy, ak o to požiada najmenej päťina poslancov (odsek 1), pričom na vyslovenie nedôvery vláde alebo jej jednotlivému členovi je potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny všetkých poslancov (odsek 2). **Právo národnej rady vysloviť vláde, resp. jej jednotlivému členovi nedôveru treba považovať za hlavný ústavný nástroj na uplatňovanie kontrolnej právomoci národnej rady voči vláde, resp. jej jednotlivému členovi, ktorý v konečnom dôsledku smeruje k uplatneniu zodpovednosti vlády, resp. jej jednotlivého člena voči národnej rade.**

Podľa názoru ústavného súdu v prípade vyslovenia dôvery, resp. nedôvery ide o samostatné ústavné inštitúty, ktoré zaručujú dynamiku vo vzťahu zodpovednosti vlády voči národnej rade tým, že umožňujú aktivitu oboch subjektov tohto vzťahu smerujúcu k dosiahnutiu želaného stavu, pri ktorom vláda, ako aj jej jednotliví členovia požívajú dôveru národnej rady.

Za účelom uplatňovania kontrolnej právomoci národnej rady voči vláde, ako aj jej jednotlivému členovi, ústava zveruje do pôsobnosti národnej rady okrem iného oprávnenie „rokovať o programovom vyhlásení vlády, kontrolovať činnosť vlády a rokovať o dôvere vláde alebo jej členom“ [čl. 86 písm. f) ústavy], ďalej tiež „schvaľovať štátny rozpočet, preverovať jeho plnenie a schvaľovať štátny záverečný účet“ [čl. 86 písm. g) ústavy], alebo „rokovať o základných otázkach vnútornej, medzinárodnej, hospodárskej, sociálnej a inej politiky“ [čl. 86 písm. h) ústavy]. Rokovanie môže v konečnom dôsledku vyústiť do uplatnenia hlavného nástroja zabezpečujúceho uplatnenie zodpovednosti vlády, resp. jej jednotlivého člena, t. j. do vyslovenia nedôvery vláde, resp. jej jednotlivému členovi, za predpokladu, že to navrhne najmenej pätina poslancov národnej rady (čl. 88 ods. 1 ústavy). (*PL. ÚS 9/04*)

Podľa čl. 114 ods. 3 **môže vláda spojiť hlasovanie o prijatí zákona alebo hlasovanie v inej veci s hlasovaním o dôvere vláde.**

V zmysle § 109 rokovacieho poriadku, najmenej jedna pätina poslancov môže požiadať národnú radu o prerokovanie ich návrhu na vyslovenie nedôvery vláde alebo jej členovi. Návrh sa podáva predsedovi národnej rady; návrh musí byť vyhotovený písomne a odôvodnený. Predseda národnej rady zvolá schôdzu na prerokovanie tohto návrhu do 30 dní odo dňa, keď návrh dostal, ak poslanci nežiadajú zvolať schôdzu do siedmich dní. Návrh pridelí predseda národnej rady na prerokovanie všetkým výborom okrem mandátového a imunitného výboru a výboru pre nezlučiteľnosť funkcií.

Rokovanie o programovom vyhlásení vlády

V zmysle čl. 113 ústavy je vláda povinná **do 30 dní** po svojom vymenovaní predstúpiť pred národnú radu, **predložiť jej svoj program** a požiadať ju o vyslovenie dôvery. Programové vyhlásenie vlády je základným dokumentom novovytvorenej vlády obsahujúcim jej program a tézy na konkrétne volebné obdobie. Na jeho základe potom vláda predkladá do národnej rady návrhy zákonov. Národná rada pri svojej kontrolnej činnosti vychádza aj z tohto dokumentu, na základe ktorého vyslovila vláde dôveru.

Rokovanie o programovom vyhlásení vlády bližšie upravuje § 107 rokovacieho poriadku. Predseda národnej rady zvolá po vymenovaní vlády schôdzu národnej rady tak, aby na nej predseda vlády predniesol programové vyhlásenie vlády a požiadal o vyslovenie dôvery v tridsiaty deň po vymenovaní vlády. Predseda národnej rady môže na návrh vlády zvolať schôdzu národnej rady aj pred uplynutím lehoty uvedenej v predchádzajúcej vete (odsek 1). Predseda národnej rady programové vyhlásenie vlády a žiadosť vlády o vyslovenie dôvery pridelí na prerokovanie všetkým výborom okrem mandátového a imunitného výboru a výboru pre nezlučiteľnosť funkcií (odsek 2).

Správy

Ide o naplnenie informačného práva národnej rady, ktorá môže **od vlády, vedúcich ústredných orgánov a vyšších štátnych funkcionárov** žiadať správy o otázkach patriacich do ich pôsobnosti (§ 128 rokovacieho poriadku). Správu musia uvedené subjekty alebo funkcionári podať do 30 dní alebo v inej lehote určenej národnou radou, ktorá nemôže byť kratšia ako 15 dní. Ide o právo parlamentu, ktoré sa nevzťahuje iba na vládu alebo jej členov, ale aj na širší okruh orgánov, resp. funkcionárov orgánov výkonnej moci.

Prerokovanie správ je jedným zo základných kontrolných nástrojov národnej rady voči vláde, ktorým sleduje predovšetkým plnenie jej Programového vyhlásenia, Plánu legislatívnych úloh vlády ako aj vecných kompetencií jednotlivých ministerstiev.

Okrem toho, vláda, ministerstvá a niektoré ústredné orgány štátnej správy predkladajú národnej rade na rokovanie rôzne druhy správ v zmysle rokovacieho poriadku²⁶¹ a ostatných zákonov. Takéto správy sa predkladajú pravidelne; národná rada nemusí o ne osobitne žiadať. Národná rada prerokúva napríklad dvakrát ročne správu Národnej banky Slovenska o menovom vývoji a raz za rok správu generálneho prokurátora o činnosti prokuratúry, z ktorej vyplývajú jej poznatky o stave zákonnosti. Správu o činnosti predkladá aj verejný ochranca práv, ktorého volí národná rada. V správe uvádza svoje poznatky o dodržiavaní základných práv a slobôd fyzických a právnických osôb orgánmi verejnej správy ako aj svoje návrhy a odporúčania na nápravu zistených nedostatkov.²⁶²

Počet týchto správ nie je stály; v priebehu volebného obdobia sa môže meniť v nadväznosti na prijaté zákony.

Povinnosť vlády zúčastňovať sa na schôdzach národnej rady a schôdzach výborov

V zmysle čl. 85 ústavy, na požiadanie národnej rady alebo jej orgánu sa člen vlády alebo vedúci iného orgánu štátnej správy **musí zúčastniť na jej schôdzi alebo na schôdzi jej orgánu.**

Okrem toho, v zmysle § 20 rokovacieho poriadku, predseda vlády a ostatní členovia vlády, predseda ústavného súdu, predseda Najvyššieho súdu SR, predseda Najvyššieho kontrolného úradu SR, guvernér Národnej banky Slovenska a generálny prokurátor majú právo byť prítomní na schôdzach národnej

---

²⁶¹ Napr. § 2 ods. 2 písm. f) až l) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

²⁶² § 23 ods. 1 zákona č. 564/2001 Z. z. o verejnom ochrancovi práv v znení neskorších predpisov.

rady a nemožno ich zo schôdzi národnej rady vylúčiť'. **Na požiadanie národnej rady sa člen vlády alebo vedúci iného orgánu štátnej správy musí zúčastniť na jej schôdzi.** Na schôdzi národnej rady môže člena vlády zastupovať len iný člen vlády.

4.2 Kontrolné právomoci, ktoré môžu uplatňovať orgány národnej rady

V kontrolnej činnosti národnej rady majú osobitné postavenie výbory. Národná rada si zriaďuje výbory ako svoje kontrolné a iniciatívne orgány. Okrem prerokovania návrhov zákonov a iných materiálov vykonávajú výbory aj kontrolnú činnosť.

V súlade s čl. 86 písm. a) ústavy národná rada vykonáva kontrolu činnosti vlády aj iným spôsobom, **prípadne aj s pomocou svojich orgánov** (čl. 80 ods. 1, čl. 92 ods. 1 ústavy), a to len v rámci ústavného oprávnenia [čl. 86 písm. f) ústavy]²⁶³ (PL. ÚS 16/95).

Je tiež potrebné uviesť, že národná rada si nemôže zriaďovať tzv. vyšetrovacie výbory ani komisie, pretože ústava neumožňuje národnej rade vykonávať niektoré právomoci, podobné orgánom činným v trestnom konaní, ani jej neumožňuje predvolávať občanov, vypočúvať ich a ukladať im ďalšie obmedzenia ich základných práv a slobôd z dôvodu uskutočňovania kontrolnej pôsobnosti národnej rady, a to bez ohľadu na to, či kontrolu vykonáva poslanec alebo orgán národnej rady (*bližšie pozri PL. ÚS 29/95*). Takúto právomoc národnej rady by musela ustanoviť priamo ústava.

Kontrolnú činnosť vykonávajú jednak výbory, ktoré sa bežne zúčastňujú na zákonodarnej činnosti a jednak osobitné kontrolné výbory, zriadené špeciálne na výkon kontroly činnosti spravodajských služieb a Národného bezpečnostného úradu.

Kontrolná činnosť výborov

Výbory majú v zmysle príslušných ustanovení rokovacieho poriadku vo všeobecnosti k dispozícii tieto kontrolné mechanizmy:

- **sledujú, ako sa dodržiavajú a vykonávajú zákony** a či predpisy vydané na ich vykonanie sú s nimi v súlade. Ak výbor zistí porušenie zákona, alebo že vykonávací predpis nie je s ním v súlade, alebo nebol

---

²⁶³ Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb.

vôbec vydaný alebo včas vydaný, upovedomí o tom príslušného člena vlády alebo príslušného vedúceho iného ústredného orgánu štátnej správy a požiada ho o neodkladné vykonanie nápravy; ak nápravu nevykoná, upovedomí o tom národnú radu [§ 45 ods. 3 písm. b)];

- na úseku svojej činnosti **rokujú o** zásadných otázkach hospodárskeho a sociálneho rozvoja Slovenskej republiky, **najmä o plnení programového vyhlásenia vlády, o návrhu štátneho rozpočtu a jeho plnení a o štátnom záverečnom účte**; na tento účel spolupracujú s členmi vlády a vedúcimi iných štátnych orgánov, verejnoprávnych ustanovizní a orgánov zriadených zákonom [§ 45 ods. 3 písm. c)];
- spolupracujú s orgánmi verejnej správy a využívajú na svoju činnosť ich podnety a návrhy. Na získanie poznatkov môžu **pozývať** na svoje schôdze k prerokúvaným otázkam, najmä k návrhom zákonov, **predstavitel'ov orgánov verejnej správy**; môžu vykonávať aj **poslanecké prieskumy a výjazdové schôdze výborov** [§ 45 ods. 3 písm. d)];
- majú právo **zasilať návrhy, podnety a stanoviská príslušným členom vlády alebo vedúcim ďalších ústredných orgánov**, a títo sú povinní výboru do 30 dní, ak výbor neurčí dlhšiu lehotu, oznámiť, aké opatrenia prijali na jeho odporúčanie; ak výbor nedostal v uvedenej lehote odpoveď alebo ak s ňou nesúhlasí, môže predložiť svoje odporúčanie národnej rade (§ 47), ktoré potom národná rada môže prerokovať;
- majú právo **žiadať od členov vlády, vedúcich ostatných ústredných orgánov štátnej správy a vyšších štátnych funkcionárov správy**. Tí sú povinní žiadosti výborov vyhovieť do 30 dní (§ 128 ods. 2);
- na schôdzach výborov majú poslanci právo **podávať podnety a pripomienky členom vlády vo veciach ich pôsobnosti**. Ak sa podnety a pripomienky poslancov počas rokovania výboru nevysvetlili, zašle ich predseda výboru príslušným členom vlády a požiada ich, aby do 30 dní oznámili, aké opatrenia na ich základe prijali. S týmito opatreniami sa poslanci oboznámia na ďalšej schôdzi výboru (§ 132);
- majú právo **pozývať na svoje schôdze členov vlády, vedúcich iných orgánov štátnej správy a generálneho prokurátora a vyžadovať od nich vysvetlenia, správy a potrebné podklady**; tí sú povinní prísť na schôdzu výboru, podať požadované vysvetlenia a správy a predložiť podklady. Môžu sa dať zastúpiť poverenými zástupcami, ak s tým výbor súhlasí. Prezident, členovia vlády, vedúci iných orgánov štátnej správy a generálny prokurátor alebo ich poverení zástupcovia si môžu na schôdze výborov pribrať odborníkov a požiadať predsedu výboru, aby im udelil slovo (§ 53 ods. 2 a 3).

Osobitné kontrolné výbory

V zmysle § 60 rokovacieho poriadku si národná rada zriaďuje z poslancov osobitné kontrolné výbory **na kontrolu činnosti Národného bezpečnostného úradu a služieb vykonávaných podľa osobitných predpisov, t.j. Slovenskej informačnej služby a Vojenského spravodajstva**. Práva a povinnosti osobitných kontrolných výborov a ich členov upravujú osobitné predpisy, konkrétne § 5 a 6 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 46/1993 Z. z. o Slovenskej informačnej službe, § 5 a 6 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 198/1994 Z. z. o Vojenskom spravodajstve a § 72 až 76 zákona č. 215/2004 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov (t.j. kontrola činnosti Národného bezpečnostného úradu).

Členov osobitného kontrolného výboru volí národná rada podľa princípu pomerného zastúpenia členov poslaneckého klubu alebo poslaneckých klubov a vzhľadom na určený počet členov osobitného kontrolného výboru. Poslanec sa môže členstva v kontrolnom výbore vzdať. Rokovanie osobitných kontrolných výborov je neverejné, zúčastňujú sa na ňom členovia výboru a ďalšie osoby len so súhlasom výboru. Predseda národnej rady má právo zúčastniť sa na rokovaní osobitných kontrolných výborov. Ostatné ustanovenia tohto zákona sa na rokovanie týchto výborov vzťahujú primerane.

Národná rada vykonáva tiež **kontrolu použitia informačno-technických prostriedkov**, v zmysle § 9 ods. 1 zákona č. 166/2003 Z. z. o ochrane súkromia pred neoprávneným použitím informačno-technických prostriedkov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Okrem toho bol zriadený **Výbor NR SR na preskúmavanie rozhodnutí NBÚ**, a to ústavným zákonom č. 254/2006 Z. z. o zriadení a činnosti výboru Národnej rady Slovenskej republiky na preskúmanie rozhodnutí Národného bezpečnostného úradu. Výbor preskúmava rozhodnutia Národného bezpečnostného úradu na základe doručeného odvolania a rozhodne vo veci do 60 dní. Rozhodnutie výboru je preskúmateľné Najvyšším súdom Slovenskej republiky.

Poslanecký prieskum

Poslanec alebo skupina poslancov môže vykonať poslanecký prieskum, aby zistili, ako sa dodržiavajú a vykonávajú zákony a či hospodárenie s verejnými prostriedkami je s nimi v súlade, ak ich vykonaním poslaneckého prieskumu poverí národná rada alebo výbor. Poslanecký prieskum podľa prvej vety môže poslanec alebo skupina poslancov vykonať v :

- orgánoch verejnej moci a vo verejnoprávnych inštitúciách, ktoré hospodária s prostriedkami rozpočtov, ktoré podľa zákona schvaľuje národná rada,
- subjektoch, ktoré hospodária s majetkom, záväzkami, finančnými prostriedkami, majetkovými právami a pohľadávkami štátu a verejnoprávnych inštitúcií,
- právnických osobách s majetkovou účasťou štátu a v právnických osobách s majetkovou účasťou verejnoprávnych inštitúcií.

Subjekty podľa sú povinné poskytnúť poslancovi alebo skupine poslancov informácie, vysvetlenia a podklady súvisiace s výkonom poslaneckého prieskumu a na žiadosť ich prijať (§ 63a ods. 1 a 2).

4.3 Kontrolné právomoci, ktoré môžu uplatňovať individuálni poslanci Národnej rady Slovenskej republiky

Hodina otázok

Hodina otázok²⁶⁴ je súčasťou programu schôdze národnej rady vždy vo štvrtok, ak je rokovacím dňom, a začína sa o 14. hodine. Do programu nie je zaradená vtedy, ak bola schôdza zvolaná na žiadosť najmenej jednej pätiny poslancov.

Počas hodiny otázok **odpovedajú členovia vlády, generálny prokurátor a predseda Najvyššieho kontrolného úradu SR na aktuálne otázky, najmä z ich pôsobnosti**, ktoré položili poslanci do 12.00 hodiny dňa, ktorý predchádza dňu tohto bodu programu.

Generálny prokurátor a predseda Najvyššieho kontrolného úradu SR sú povinní zúčastniť sa hodiny otázok, ak im bola položená otázka; na ich vystúpenie v tomto prípade nie je potrebný súhlas národnej rady.²⁶⁵

Otázky musia byť **formulované stručne a musia umožňovať stručnú odpoveď**. Ak chce poslanec položiť viac ako jednu otázku, každá z nich musí byť napísaná a predložená osobitne. Poradie otázok sa určuje žrebom zo všetkých podaných otázok. Žrebovanie vykonávajú poverení overovatelia národnej rady. Osobitne sa žrebujú otázky adresované **predsedovi vlády, ktorý odpovedá prvých 15 minút**, a otázky adresované ostatným členom vlády, generálnemu prokurátorovi a predsedovi Najvyššieho kontrolného úradu SR.

²⁶⁴ § 24 ods. 6 a § 131 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

²⁶⁵ Uznesenie č. 462 Ústavnoprávneho výboru NR SR zo 16. septembra 1997.

Predseda vlády na začiatku hodiny otázok určí a oznámi, ktorý člen vlády bude odpovedať za neprítomného člena vlády. V prípade neprítomnosti predsedu vlády táto zodpovednosť prechádza na zastupujúceho predsedu vlády zároveň so zodpovednosťou odpovedať na písomné otázky položené predsedovi vlády. Na otázky poslancov, ktorí nie sú prítomní počas hodiny otázok, sa neodpovedá. Poslanec sa môže svojho poradia vzdať. V takom prípade vždy nasleduje ďalšia otázka. Na otázky sa odpovedá od rečníckeho pultu. Prvých 15 minút je venovaných otázkam predloženým predsedovi vlády.

Poslanec, ktorý písomne položil otázku, má právo položiť ešte jednu doplňujúcu otázku ústne. Odpoveď na položenú otázku môže trvať najviac päť minút. Prednes ústne podanej doplňujúcej otázky môže trvať najviac dve minúty. Na otázky, na ktoré opýtaní na hodine otázok bezprostredne neodpovedali, podajú poslancovi písomnú odpoveď do 30 dní.

Poslanec má právo na písomnú odpoveď do 30 dní len vtedy, ak mal možnosť otázku predniesť v rámci 60 minút, t. j. v rámci hodiny otázok, a ak nedostal na svoju otázku odpoveď (napríklad pre neprítomnosť člena vlády, nedostatok potrebných informácií a podobne). Ak z časových dôvodov nepredniesol svoju otázku v rámci 60 minút určených na hodinu otázok a opytovaní nemohli na položenú otázku odpovedať bezprostredne v rámci týchto 60 minút, nie sú písomne opýtaní povinní podať poslancovi písomnú odpoveď do 30 dní.²⁶⁶

Národná rada môže rozhodnúť, že na hodine otázok sa bude diskutovať len o určitom probléme. Aj v tomto prípade je prvých 15 minút rezervovaných na akékoľvek otázky predsedovi vlády. Zvyšných 45 minút môže byť venovaných osobitnej vybranej téme.

Na hodine otázok nemožno prijímať konkrétne návrhy ani podávať procedurálne návrhy.

Interpelácie

„Interpelácia (z latinského: interpellare = vyrušovať, skákať do reči, žiadať o vysvetlenie, podávať námietky, resp. podávať otázku) sa z historického hľadiska spája s otázkou parlamentu (poslanca parlamentu) na vládu (jej člena, ministra) v súvislosti s určitým vládny opatrením. Znamená požiadavku, **aby vláda (minister vlády) objasnila určité konanie alebo svoju politiku**. Tento inštitút vyplýva zo zásady zodpovednosti vlády (ministrov) parlamentu. Francúzske Ústavodarné zhromaždenie (Constituante) v jednom zo svojich prvých dekrétov 21. júla 1791 vyhlásilo, že ministrov je potrebné privolať na každé zasadnutie tohto zboru, aby boli neustále pripravení prijímať rozhodnutia a opatrenia v

---

²⁶⁶ Uznesenie č. 462 Ústavnoprávneho výboru NR SR zo 16. septembra 1997.

zhromaždení a aby mohli podávať potrebné vysvetlenia (reseignements nécessaires). Rokovací poriadok zákonodarnej moci, ktorá sa konštituovala na základe práce na francúzskej ústave z roku 1791, obsahoval toto ustanovenie: „Ak sú ministri prítomní na zasadnutiach zhromaždenia, môže voči nim vzniknúť interpeláciu iba predseda zhromaždenia. Predseda zhromaždenia predkladá žiadosti o vysvetlenia zo strany jednotlivých poslancov. Predtým žiada zhromaždenie o dovoľenie, aby vedel, či zhromaždenie chce alebo nechce, aby minister odpovedal.“ Takto vo Francúzsku bolo prakticky zavedené právo na interpeláciu. V ďalšom období došlo (po roku 1830 a návrate k absolutizmu) k jeho úplnému zrušeniu. Obnovuje sa až po roku 1867, pričom v roku 1870 sa popri ostrejšej interpelácii vo vlastnom zmysle objavuje ďalší inštitút – otázka (question), miernejší druh interpelácie.

V ústavách väčšiny štátov, ako aj v rokovacích poriadkoch jednotlivých zákonodarných zborov obvykle možno nájsť úpravu interpelácií a otázok v duchu pôvodného francúzskeho vzoru, ale aj v iných obmenách (censure – ako kritika, výčitka), pričom variabilita s ohľadom na spojenie tohto inštitútu s otázkami vyslovenia dôvery vláde či vyslovenia nedôvery vláde, resp. jednotlivému členovi vlády je značná.“²⁶⁷

Interpelácia je kontrolným prostriedkom národnej rady voči vláde, jej členovi alebo vedúcemu ústredného orgánu štátnej správy. Poslanec môže toto právo uplatniť samostatne. Čl. 80 ods. 1 ústavy ustanovuje **právo poslanca národnej rady interpelovať vládu, člena vlády alebo vedúceho iného ústredného orgánu štátnej správy vo veciach ich pôsobnosti.** Zároveň toto ustanovenie ústavy poslancovi národnej rady zaručuje právo dostať od interpelovaného odpoveď na interpeláciu v lehote do 30 dní, z čoho možno implikovať povinnosť interpelovaného odpovedať na interpeláciu v tejto ústavnej lehote.

Právo poslanca národnej rady podľa čl. 80 ods. 1 ústavy treba podľa názoru ústavného súdu vnímať ako **jeden z právnych (ústavných) prostriedkov slúžiacich vo svojej podstate na uplatňovanie kontrolnej právomoci národnej rady voči vláde, jej jednotlivým členom, ako aj ďalším vláde podriadeným subjektom** (vedúcim ústredných orgánov štátnej správy). Tento záver vyplýva práve z jeho možných dôsledkov vyplývajúcich z organického spojenia čl. 80 ods. 1 ústavy s čl. 80 ods. 2 ústavy, t. j. z možnosti spojiť hlasovanie o odpovedi na interpelácie (interpeláciu) s hlasovaním o dôvere. Podľa názoru ústavného súdu možnosť spojiť hlasovanie o odpovedi na interpeláciu (interpelácie) s hlasovaním o dôvere podľa čl. 80 ods. 2 ústavy treba vnímať ako „nástroj“ v rukách vlády pre prípad, ak by reakcia poslancov národnej rady počas rozpravy (prípadne aj pred ňou) o odpovedi na interpelácie (interpeláciu) signalizovala stratu dôvery vlády,

---

²⁶⁷ Z odlišného stanoviska sudcu Alexandra Bröstla vo veci sp. zn. PL. ÚS 9/04.

resp. jej jednotlivého člena. V danom prípade ide o právny prostriedok na upevnenie legitimacy vlády, a tým nepriamo prípadne aj jej jednotlivého člena, ktorý bol v danom prípade interpelovaný (*PL. ÚS 9/04*).

Interpelácie²⁶⁸ sú pravidelnou súčasťou programu schôdze národnej rady s výnimkou schôdze, ktorá je zvolaná na žiadosť najmenej päťiny poslancov. Interpeláciou je **kvalifikovaná otázka, ktorá sa vzťahuje na uplatňovanie a vykonávanie zákonov, plnenie Programového vyhlásenia vlády a uznesení národnej rady vládou a jej členmi.**

Poslanec môže interpelovať

- vládu,
- člena vlády, alebo
- vedúceho iného ústredného orgánu štátnej správy vo veciach ich pôsobnosti.²⁶⁹

K iným ústredným orgánom štátnej správy, na čele ktorých nestojí člen vlády, patrí napr. Štatistický úrad SR, Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR, Úrad priemyselného vlastníctva SR, Úrad jadrového dozoru SR, Úrad pre verejné obstarávanie, Národný bezpečnostný úrad a ďalšie. **Nemožno interpelovať prezidenta, generálneho prokurátora, predsedu ústavného súdu alebo ďalších ústavných činiteľov alebo štátnych funkcionárov, ktorí nie sú členmi vlády alebo vedúcimi iného ústredného orgánu štátnej správy.**

Na interpeláciách **musia byť prítomní všetci členovia vlády.** V odôvodnených prípadoch môže predseda vlády určiť, ktorý člen vlády bude za neprítomného člena na interpelácie odpovedať, alebo oznámi, že bude na ne odpovedať sám. Ak poslanec prednesie v rámci určeného bodu programu interpeláciu ústne, písomné znenie doručí predsedovi národnej rady a národná rada interpelovanému.

Interpelácia sa podáva písomne predsedovi národnej rady (prostredníctvom podateľne), ktorý ju zašle interpelovanému, predsedovi vlády a na vedomie poslaneckým klubom.

Interpelovaný je do 30 dní povinný písomne odpovedať interpelujúcemu a predsedovi národnej rady. Môže odpovedať aj ústne v rámci bodu programu schôdze určeného na interpelácie, čo ho však nezaväzuje povinnosti odpovedať aj písomne. Ak národná rada vyhlási interpeláciu za naliehavú, určí na odpoveď kratšiu lehotu, ktorá však nesmie mať menej ako 15 dní. Lehota určená na

---

²⁶⁸ § 24 ods. 7, § 129 a 130 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

²⁶⁹ Čl. 80 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb.

odpoveď začína plynúť od odoslania prepisu interpelácie z kancelárie národnej rady.²⁷⁰

Po doručení odpovede na interpeláciu sa na najbližšiu schôdzu národnej rady zaradí do programu rozprava o tejto odpovedi, na ktorej je nevyhnutná prítomnosť interpelovaného. Interpelujúci poslanec sa vyjadrí, či považuje odpoveď za uspokojivú. Ak ju nepovažuje za uspokojivú, národná rada zaujme stanovisko k odpovedi prijatím uznesenia. Na návrh vlády sa hlasovanie o uznesení môže spojiť s hlasovaním o dôvere vláde.

4.4 Štátny rozpočet, kontrola finančného hospodárenia štátu

Národná rada vykonáva významnú kontrolnú funkciu vo vzťahu k finančnému hospodáreniu štátu a celej verejnej správy.

Národná rada schvaľuje každoročne zákon o štátnom rozpočte. Do tohto procesu je zapojený aj Najvyšší kontrolný úrad SR, ktorý vypracúva stanoviská k návrhu štátneho rozpočtu a k návrhu záverečného účtu. Tieto stanoviská prerokúva národná rada.²⁷¹

Vláda zodpovedá národnej rade za hospodárenie s prostriedkami štátneho rozpočtu, a preto jej predkladá správu o plnení štátneho rozpočtu v rámci správy **o plnení rozpočtu verejnej správy za prvý polrok**. Súčasťou správy o plnení štátneho rozpočtu je aj **informácia o vykonaných opatreniach vlády na preklenutie nesúladu medzi príjmami a výdavkami štátneho rozpočtu** a o povolenom prekročení výdavkov štátneho rozpočtu dosiahnutím vyšších príjmov.²⁷²

Po skončení rozpočtového roka vláda predkladá národnej rade najneskôr do šiestich mesiacov návrh záverečného účtu a na informáciu záverečný účet verejnej správy.

Národná rada schvaľuje aj rozpočty iných právnických osôb, ktoré vytvorila a prerokúva ich plnenie. Počet takýchto návrhov rozpočtov sa mení a súvisí so vznikom nových, prípadne zánikom existujúcich inštitúcií v priebehu volebného obdobia, resp. so zmenou úloh, ktorá im vyplýva z novoprijatých zákonov.

---

²⁷⁰ Uznesenie NR SR č. 212 z 20. mája 1993.

²⁷¹ § 2 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov.

²⁷² § 30 ods. 1 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

V procese kontroly finančného hospodárenia štátneho rozpočtu majú dôležité postavenie výbory, ktoré prerokujú jednotlivé kapitoly štátneho rozpočtu podľa svojho vecného zamerania a následne aj ich plnenie predložené vo forme záverečného účtu kapitol. Výbory detailne poznajú problematiku, ktorej sa permanentne venujú, a preto môžu kvalifikovane posúdiť vecné úlohy príslušných rezortov vo vzťahu k ich finančnému zabezpečeniu a následne aj efektívnosť vynaložených finančných prostriedkov.

Kontrolná činnosť národnej rady sa realizuje aj nepriamo prostredníctvom väzieb na iné štátne orgány, ktoré majú kontrolu vo svojej priamej pôsobnosti.

Štátnym orgánom na výkon kontroly je Najvyšší kontrolný úrad SR, ktorý je vo svojej činnosti nezávislý a viazaný len zákonom.

Národná rada má väzby na činnosť Najvyššieho kontrolného úradu SR v tom, že:

- volí a odvoláva predsedu a dvoch podpredsedov Najvyššieho kontrolného úradu SR,²⁷³
- Najvyšší kontrolný úrad SR predkladá národnej rade najmenej raz do roka správy o výsledkoch kontrolnej činnosti a vždy vtedy, keď o to národná rada požiada.²⁷⁴

Národná rada vykonáva tiež kontrolu výkonu trestu v ústavoch na výkon trestu odňatia slobody.²⁷⁵ Okrem toho vykonáva kontrolu výkonu väzby v ústavoch na výkon väzby.²⁷⁶

Pokiaľ ide o opačnú kontrolu, t.j. kontrolu parlamentu, národná rada je jednokomorový parlament, a teda neexistuje druhá komora, ktorá by kontrolovala zákonodarnú činnosť prvej komory. Okrem toho mandát poslancov národnej rady je slobodný, nie imperatívny a teda poslanci nie sú počas výkonu svojej poslaneckej činnosti odvolateľní občanmi; tí môžu svoj názor a spokojnosť či nespokojnosť prejavíť najmä vo voľbách do národnej rady.

Zákonodarná činnosť národnej rady je kontrolovaná ústavným súdom, a to ex post, keďže ústavný súd nepreskúmava návrhy zákonov. Návrh na konanie o súlade právnych predpisov nemôžu podať občania, ale ich volení zástupcovia, a to najmenej jedna pätina poslancov (okrem toho aj prezident, vláda, súd a generálny prokurátor, resp. aj verejný ochranca práv).

---

²⁷³ § 8 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 39/1993 Z. z. o Najvyššom kontrolnom úrade Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov.

²⁷⁴ Čl. 62 Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb.

²⁷⁵ § 97 zákona č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

²⁷⁶ Zákon č. 221/2006 Z. z. o výkone väzby.

Na zákonodarnú činnosť parlamentu dohliada aj prezident prostredníctvom práva veta, keď má právo vrátiť schválený zákon s pripomienkami národnej rade na opätovné prerokovanie. Ak národná rada zákon schvália a prezident ho nepodpíše, zákon sa vyhlási aj bez podpisu prezidenta.

5. ČASŤ

KREAČNÁ ČINNOSŤ

NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

5.1 Právny základ kreačnej činnosti národnej rady

Kreačná činnosť národnej rady predstavuje významnú oblasť jej pôsobnosti a môžeme ju rozdeliť na kreačnú činnosť smerom dovnútra a smerom navonok. Kreačnou činnosťou smerom dovnútra rozumieme voľbu funkcionárov národnej rady – predsedu, podpredsedov a iných funkcionárov národnej rady, vytváranie výborov národnej rady a voľbu ich funkcionárov. Smerom navonok sa pod ňou rozumie zriaďovanie iných orgánov ustanovených ústavou a ďalšími zákonmi, a taktiež voľba ich funkcionárov.

Kreačnú činnosť národnej rady definuje **ústava**. Do pôsobnosti národnej rady patrí :

- zriaďovať zákonom ministerstvá a ostatné orgány štátnej správy,
- voliť a odvolávať predsedu a podpredsedu Najvyššieho kontrolného úradu SR a troch členov súdnej rady.²⁷⁷

Kreačnú činnosť smerom dovnútra upravuje taktiež ústava. Predsedu národnej rady volí a odvoláva v tajnom hlasovaní národná rada nadpolovičnou väčšinou hlasov všetkých poslancov. Predseda je zodpovedný len národnej rade. Predseda národnej rady ostáva vo funkcii aj po uplynutí volebného obdobia, kým si národná rada nezvolí nového predsedu²⁷⁸.

Predsedu národnej rady zastupujú podpredsedovia. Tajným hlasovaním ich volí a odvoláva národná rada nadpolovičnou väčšinou hlasov všetkých poslancov. Podpredseda národnej rady je zodpovedný národnej rade.²⁷⁹

Národná rada zriaďuje z poslancov výbory ako svoje iniciatívne a kontrolné orgány; ich predsedov volí tajným hlasovaním.²⁸⁰

Rokovací poriadok stanovuje, že národná rada vykonáva pôsobnosť podľa ústavy v zákonodarnej a kontrolnej činnosti, v oblasti zahraničných vzťahov a v

---

²⁷⁷ Čl. 86 Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb.

²⁷⁸ Čl. 89 Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb.

²⁷⁹ Čl. 90 Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb.

²⁸⁰ Čl. 92 Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb.

zriaďovaní vlastných a iných orgánov, ako aj v ďalších činnostiach, ak to ustanovuje zákon.²⁸¹

Národná rada okrem iných oblastí pôsobnosti najmä:

- podáva prezidentovi návrhy na vymenovanie sudcov ústavného súdu,
- podáva prezidentovi návrhy na vymenovanie a odvolanie generálneho prokurátora.²⁸²

Národná rada vykonáva svoju pôsobnosť aj tým, že:

- volí a odvoláva predsedu národnej rady a podpredsedov národnej rady,
- zriaďuje výbory, osobitné kontrolné výbory a komisie národnej rady, určuje ich počty a volí a odvoláva ich predsedov a členov.²⁸³

Národná rada vykonáva svoju pôsobnosť aj voľbami, ktorá jej patrí podľa osobitných predpisov.²⁸⁴

Národná rada **schvaľuje volebný poriadok**, v ktorom sa upravujú podrobnosti o hlasovaní a o voľbách na ustanovujúcej schôdzi. Tento volebný poriadok sa uplatní aj počas volebného obdobia.²⁸⁵ Volebný poriadok o voľbe a odvolávaní funkcionárov bol naposledy schválený uznesením Národnej rady Slovenskej republiky č. 498 zo 17. júna 2011.

Podrobnejšie pravidlá voľby predsedu a podpredsedov národnej rady, predsedov a podpredsedov výborov národnej rady stanovuje rokovací poriadok (§ 13 až 16). Detaily a presný postup jednotlivých druhov volieb stanovuje Volebný poriadok, ktorý spravídla schvaľuje národná rada na začiatku nového volebného obdobia.

Rokovací poriadok a zákony, upravujúce jednotlivé ďalšie oblasti, presnejšie definujú funkcionárov jednotlivých orgánov a inštitúcií, ktorých volí, navrhuje, alebo schvaľuje národná rada. Tieto zákony upravujú kritériá, ktoré títo kandidáti musia spĺňať, dĺžku ich funkčného obdobia, ako aj spôsob a podmienky, za akých môžu predčasne ukončiť svoje funkčné obdobie, alebo byť odvolaní zo svojej funkcie.

V 15. časti rokovacieho poriadku bola v minulosti upravená voľba a odvolávanie sudcov. Táto časť bola však zrušená zákonom č. 399/2015 Z. z. (§ 117 až 122).

---

²⁸¹ § 2 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

²⁸² § 2 ods. 2 písm. n) a p) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

²⁸³ § 2 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

²⁸⁴ § 2 ods. 4 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

²⁸⁵ § 6 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

Návrhy kandidátov na vymenovanie sudcov a návrhy na odvolanie sudcov predkladá prezidentovi súdna rada.²⁸⁶ Prezident na návrh súdnej rady vymenúva a odvoláva sudcov.²⁸⁷ Vymenúva ich bez časového obmedzenia.²⁸⁸

5.2 Inštitúcie spadajúce pod kreačnú činnosť Národnej rady Slovenskej republiky

Najvyšší kontrolný úrad

Návrhy kandidátov na **predsedu a podpredsedov Najvyššieho kontrolného úradu SR** môžu podávať poslanci, a to písomne, predsedovi národnej rady najneskôr do desiatich dní pred určeným dňom voľby. Súčasťou návrhu je prehľad o vzdelaní a praxi navrhovaných a ich písomný súhlas s kandidatúrou.

Za predsedu a podpredsedu Najvyššieho kontrolného úradu SR je zvolený kandidát, ktorý získal v hlasovaní nadpolovičnú väčšinu hlasov prítomných poslancov.

Ak predseda alebo podpredseda Najvyššieho kontrolného úradu SR nebol zvolený, vykoná sa opakovaná voľba. Na opakovanej voľbe sa zúčastnia tí dvaja kandidáti, ktorí získali najväčší počet hlasov; v prípade rovnosti počtu hlasov sa na opakovanej voľbe zúčastnia všetci kandidáti, ktorí tento počet získali.

Ak predseda alebo podpredseda Najvyššieho kontrolného úradu SR nebol zvolený, vykonajú sa nové voľby.²⁸⁹

Voľby predsedu a podpredsedov Najvyššieho kontrolného úradu SR sa konajú najneskôr 30 dní pred uplynutím ich funkčného obdobia. Deň **voľby predsedu a podpredsedov Najvyššieho kontrolného úradu SR** určuje predseda národnej rady.²⁹⁰

Návrh na odvolanie predsedu a podpredsedu Najvyššieho kontrolného úradu SR **môžu podávať poslanci**; návrhy sa podávajú predsedovi národnej rady, ktorý ich predloží národnej rade na jej najbližšej schôdzi. Návrhy musia byť podané písomne a odôvodnené. Predsedovi alebo podpredsedovi Najvyššieho kontrolného úradu SR sa musí umožniť vyjadriť sa o návrhu na jeho odvolanie.

---

²⁸⁶ Čl. 141a ods. 5 písm. c) Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb.

²⁸⁷ Čl. 102 ods. 1 písm. t) Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb.

²⁸⁸ Čl. 145 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb.

²⁸⁹ § 110 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

²⁹⁰ § 111 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

Návrh na odvolanie predsedu a podpredsedu Najvyššieho kontrolného úradu SR je **schválený, ak zaň hlasovala nadpolovičná väčšina prítomných poslancov.**²⁹¹

Ústavný súd

Národná rada navrhuje prezidentovi dvojnásobný počet kandidátov na sudcov ústavného súdu, ktorých má prezident vymenovať; navrhnutí sú tí kandidáti, ktorí získajú najviac hlasov, najmenej však nadpolovičnú väčšinu hlasov prítomných poslancov.

Ak sa nenavrhne dvojnásobný počet kandidátov na sudcov ústavného súdu, tajná voľba ďalších kandidátov do uvedeného počtu sa opakuje.

Ak v opakovanej voľbe nebol navrhnutý zostávajúci počet kandidátov na sudcov ústavného súdu, vykonajú sa nové voľby; v nich sa zvolí zostávajúci počet kandidátov.

Návrhy sa podávajú Ústavnoprávnemu výboru NR SR, ktorý ich predloží so svojím stanoviskom predsedovi národnej rady. Predseda národnej rady navrhne zaradenie voľby kandidátov na sudcov ústavného súdu na najbližšiu schôdzu národnej rady.²⁹²

Návrhy na voľbu kandidátov na sudcov ústavného súdu môžu podať národnej rade

- poslanci národnej rady,
- vláda,
- predseda ústavného súdu,
- predseda Najvyššieho súdu Slovenskej republiky,
- generálny prokurátor Slovenskej republiky,
- záujmové organizácie právnikov,
- vedecké inštitúcie.²⁹³

Ak sa sudca ústavného súdu vzdá svojej funkcie sudcu ústavného súdu alebo ak je z tejto funkcie odvolaný, prezident vymenuje iného sudcu ústavného súdu na nové funkčné obdobie z dvoch kandidátov navrhnutých národnou radou.²⁹⁴

---

²⁹¹ § 112 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

²⁹² § 115 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

²⁹³ § 11 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov.

²⁹⁴ § 116 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

Súdna Rada Slovenskej republiky

Národná rada **volí troch zo 17 členov súdnej rady**. Za člena súdnej rady možno ustanoviť osobu, ktorá je bezúhonná a má vysokoškolské právnické vzdelanie a najmenej 15 rokov odbornej praxe.

Funkčné obdobie členov súdnej rady je **päť rokov**. Tú istú osobu možno zvoliť alebo vymenovať za člena súdnej rady **najviac v dvoch po sebe nasledujúcich obdobiach**.²⁹⁵

Predseda národnej rady oznámi predsedovi súdnej rady meno, priezvisko, akademický titul, rodné číslo a trvalý pobyt člena súdnej rady zvoleného národnou radou do 60 dní po zániku funkcie člena súdnej rady zvoleného národnou radou. Tieto údaje predseda národnej rady oznámi aj prezidentovi a predsedovi vlády.²⁹⁶

Generálny prokurátor

Návrhy na vymenovanie **generálneho** prokurátora podávajú poslanci predsedovi národnej rady písomne a odôvodnené v termíne, ktorý určí predseda národnej rady; predseda národnej rady prideli návrhy na prerokovanie Ústavnoprávnemu výboru NR SR. Súčasťou návrhu na vymenovanie je životopis a súhlas navrhovaného s kandidatúrou. Ústavnoprávny výbor NR SR predloží návrh so svojím stanoviskom predsedovi národnej rady, ktorý ho so stanoviskom Ústavnoprávneho výboru NR SR navrhne na program najbližšej schôdze národnej rady.

Kandidáta na vymenovanie generálneho prokurátora **navrhuje prezidentovi národná rada**. Navrhnutý je kandidát, ktorý získal vo voľbách nadpolovičnú väčšinu hlasov prítomných poslancov.

Ak kandidát nebol zvolený, vykoná sa opakovaná voľba. Na opakovanej voľbe sa zúčastnia dvaja navrhovaní, ktorí získali najväčší počet hlasov. V prípade rovnosti počtu hlasov sa na opakovanej voľbe zúčastnia všetci navrhovaní, ktorí tento počet získali.

Ak kandidát na vymenovanie generálneho prokurátora nebol zvolený, vykonajú sa nové voľby.²⁹⁷

Návrh na odvolanie generálneho prokurátora môže písomne podať **najmenej päťina poslancov**. Návrh sa podáva Ústavnoprávnemu výboru NR SR, ktorý ho

²⁹⁵ Čl. 141a Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb.

²⁹⁶ § 24 ods. 2 zákona č. 185/2002 Z. z. o Súdnej rade Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

²⁹⁷ § 123 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

so svojim stanoviskom predloží predsedovi národnej rady. Predseda národnej rady zaradí návrh na odvolanie generálneho prokurátora so stanoviskom Ústavnoprávneho výboru NR SR na program najbližšej schôdze národnej rady. Generálnemu prokurátorovi musí byť umožnené vyjadriť sa o návrhu na jeho odvolanie.

Návrh na odvolanie generálneho prokurátora je schválený, ak zaň hlasovala nadpolovičná väčšina prítomných poslancov. Návrh na odvolanie generálneho prokurátora podáva národná rada prezidentovi.²⁹⁸

Verejný ochranca práv

Verejného ochrancu práv volí národná rada z kandidátov, ktorých jej navrhne najmenej 15 poslancov. Za verejného ochrancu práv možno zvoliť občana Slovenskej republiky, ktorý

- v deň voľby dosiahol vek 35 rokov,
- má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu,
- je bezúhonný a jeho vzdelanie, schopnosti, skúsenosti a morálne vlastnosti dávajú záruku, že funkciu verejného ochrancu práv bude riadne vykonávať,
- nie je členom politickej strany ani politického hnutia,
- má trvalý pobyt na území Slovenskej republiky,
- súhlasí s voľbou za verejného ochrancu práv.

Splnenie týchto podmienok overuje národná rada pred hlasovaním o návrhu na voľbu.²⁹⁹

Funkčné obdobie verejného ochrancu práv je päť rokov; začína plynúť dňom zloženia sľubu. Tú istú osobu možno zvoliť za verejného ochrancu práv najviac **v dvoch po sebe nasledujúcich funkčných obdobiach.**³⁰⁰

Národná rada môže odvolať z funkcie verejného ochrancu práv, ak mu zdravotný stav dlhodobo, najmenej však počas troch mesiacov, nedovoľuje riadne vykonávať povinnosti vyplývajúce z jeho funkcie. Verejný ochranca práv je odvolaný z funkcie dňom nasledujúcim po dni, keď mu bolo doručené rozhodnutie národnej rady o odvolaní z funkcie.³⁰¹

---

²⁹⁸ § 124 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

²⁹⁹ § 4 zákona č. 564/2001 Z. z. o verejnom ochrancovi práv.

³⁰⁰ § 5 zákona č. 564/2001 Z. z. o verejnom ochrancovi práv.

³⁰¹ § 10 zákona č. 564/2001 Z. z. o verejnom ochrancovi práv.

Verejný ochranca práv sa môže vzdať svojej funkcie písomným oznámením predsedovi národnej rady. Výkon funkcie verejného ochrancu práv sa v takom prípade skončí uplynutím kalendárneho mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom bolo písomné oznámenie o vzdaní sa funkcie doručené predsedovi národnej rady. Verejný ochranca práv je však povinný vykonať všetky úkony, ktoré neznesú odklad, aby podávateľ podnetu neutrpel ujmu na svojich právach.³⁰²

Komisár pre deti

Komisára volí národná rada z kandidátov navrhnutých príslušným výborom národnej rady. Návrh na kandidáta na komisára môže príslušnému výboru národnej rady predložiť len poslanec národnej rady.

Voľbu komisára vyhlasuje predseda národnej rady tak, aby sa voľba vykonala :

- v lehote začínajúcej šesťdesiatym dňom pred uplynutím funkčného obdobia komisára, nie však skôr ako 30 dní po jej vyhlásení, alebo
- do 60 dní od zániku výkonu funkcie komisára, ak k zániku výkonu funkcie komisára došlo pred uplynutím jeho funkčného obdobia, nie však skôr ako 30 dní po jej vyhlásení.³⁰³

Za komisára možno zvoliť fyzickú osobu, ktorá

- je občanom Slovenskej republiky,
- má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu,
- dosiahla vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa,
- je bezúhonná,
- je akceptovaná reprezentatívnymi organizáciami a
- písomne súhlasila s kandidatúrou za komisára.

Splnenie podmienok voliteľnosti overuje príslušný výbor národnej rady.³⁰⁴

Funkčné obdobie komisára je šesť rokov a začína plynúť dňom začatia výkonu funkcie komisára.³⁰⁵

Národná rada na návrh príslušného výboru národnej rady komisára odvolá, ak komisár

- prestal spĺňať podmienky voliteľnosti podľa § 15 ods. 1 písm. a) až d),

---

³⁰² § 9 zákona č.564/2001 Z. z. o verejnom ochrancovi práv.

³⁰³ §16 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č.176/2015 Z. z. o komisárovi pre deti a komisárovi pre osoby so zdravotným postihnutím a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

³⁰⁴ §15 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č.176/2015 Z. z. o komisárovi pre deti a komisárovi pre osoby so zdravotným postihnutím a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

³⁰⁵ §17 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č.176/2015 Z. z. o komisárovi pre deti a komisárovi pre osoby so zdravotným postihnutím a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

- začal vykonávať funkciu alebo činnosť, ktorá je nezlučiteľná s výkonom jeho funkcie,
- ak nevykonáva funkciu komisára viac ako šesť po sebe nasledujúcich mesiacov.

Komisár sa môže vzdať svojej funkcie písomným oznámením predsedovi národnej rady. Výkon funkcie komisára zanikne dňom doručenia písomného oznámenia predsedovi národnej rady, ak v oznámení nie je uvedený neskorší deň vzdania sa funkcie.³⁰⁶

Komisár pre osoby so zdravotným postihnutím

Komisára volí národná rada z kandidátov navrhnutých príslušným výborom národnej rady. Návrh na kandidáta na komisára môže príslušnému výboru národnej rady predložiť len poslanec národnej rady.

Voľbu komisára vyhlasuje predseda Národnej rady Slovenskej republiky tak, aby sa voľba vykonala :

- v lehote začínajúcej šesťdesiatym dňom pred uplynutím funkčného obdobia komisára, nie však skôr ako 30 dní po jej vyhlásení, alebo
- do 60 dní od zániku výkonu funkcie komisára, ak k zániku výkonu funkcie komisára došlo pred uplynutím jeho funkčného obdobia, nie však skôr ako 30 dní po jej vyhlásení.³⁰⁷

Za komisára možno zvoliť fyzickú osobu, ktorá

- je občanom Slovenskej republiky,
- má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu,
- dosiahla vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa,
- je bezúhonná,
- je akceptovaná reprezentatívnymi organizáciami a
- písomne súhlasila s kandidatúrou za komisára.

Splnenie podmienok voliteľnosti overuje príslušný výbor národnej rady.³⁰⁸

Funkčné obdobie komisára je šesť rokov a začína plynúť dňom začatia výkonu funkcie komisára.³⁰⁹

³⁰⁶ §19 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č.176/2015 Z. z. o komisárovi pre deti a komisárovi pre osoby so zdravotným postihnutím a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

³⁰⁷ §16 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č.176/2015 Z. z. o komisárovi pre deti a komisárovi pre osoby so zdravotným postihnutím a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

³⁰⁸ §15 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č.176/2015 Z. z. o komisárovi pre deti a komisárovi pre osoby so zdravotným postihnutím a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

³⁰⁹ §17 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č.176/2015 Z. z. o komisárovi pre deti a komisárovi pre osoby so zdravotným postihnutím a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Národná rada na návrh príslušného výboru národnej rady komisára odvolá, ak komisár

- prestal spĺňať podmienky voliteľnosti podľa § 15 ods. 1 písm. a) až d),
- začal vykonávať funkciu alebo činnosť, ktorá je nezlučiteľná s výkonom jeho funkcie,
- ak nevykonáva funkciu komisára viac ako šesť po sebe nasledujúcich mesiacov.

Komisár sa môže vzdať svojej funkcii písomným oznámením predsedovi národnej rady. Výkon funkcie komisára zanikne dňom doručenia písomného oznámenia predsedovi národnej rady, ak v oznámení nie je uvedený neskorší deň vzdania sa funkcie.³¹⁰

Špeciálny prokurátor

Špeciálneho prokurátora volí do funkcie **národná rada na návrh generálneho prokurátora na základe výberového konania. Funkčné obdobie** špeciálneho prokurátora je **sedem rokov**. Za špeciálneho prokurátora môže byť zvolený **iba prokurátor generálnej prokuratúry**. Tá istá osoba nemôže byť opakovane zvolená za špeciálneho prokurátora.³¹¹

Špeciálny prokurátor môže byť, okrem prípadov uvedených v zákone, z funkcie odvolaný iba národnou radou na návrh generálneho prokurátora, ak zo zdravotných dôvodov nevykonáva svoju funkciu viac ako šesť mesiacov.³¹²

Najvyšší súd Slovenskej republiky – Disciplinárny senát

Súdna rada volí na obdobie troch rokov 10 predsedov disciplinárnych senátov a 30 členov disciplinárnych senátov, ktorí sa na účely vytvárania disciplinárnych senátov zaraďujú do troch databáz:

- databázy predsedov senátov zvolených z kandidátov navrhnutých sudcovskými radami,
- databázy, ktorá má 15 členov senátov zvolených z kandidátov navrhnutých ministrom, z ktorých je osem sudcov,
- databázy, ktorá má 15 členov senátov zvolených z kandidátov navrhnutých národnou radou, z ktorých je osem sudcov.

---

³¹⁰ § 19 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č.176/2015 Z. z. o komisárovi pre deti a komisárovi pre osoby so zdravotným postihnutím a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

³¹¹ § 24a ods.1 zákona č.154/2001 Z. z. o prokurátoroch a právnych čakateloch prokuratúry.

³¹² § 24d ods.4 zákona č.154/2001 Z. z. o prokurátoroch a právnych čakateloch prokuratúry.

Sudcovské rady, minister a národná rada navrhujú súdnej rade kandidátov na základe žiadosti súdnej rady. V žiadosti na predloženie návrhov na kandidátov súdna rada určí

- počet členov disciplinárnych senátov alebo predsedov disciplinárnych senátov, ktorých bude voliť na základe návrhu jednotlivých navrhovateľov,
- databázu, do ktorej sa má voliť,
- či je potrebné zvoliť sudcu alebo inú osobu ako sudcu a
- lehotu na predloženie návrhov na kandidátov, ktorá nesmie byť kratšia ako 45 dní odo dňa doručenia žiadosti.

Sudcovské rady, minister a národná rada predložia súdnej rade dvojnásobný počet kandidátov na členov disciplinárnych senátov alebo kandidátov na predsedov disciplinárnych senátov, ktorých bude súdna rada voliť. Ak bol ten istý kandidát navrhnutý viacerými navrhovateľmi, súdna rada si od toho, koho návrh bol doručený neskôr, bez zbytočného odkladu vyžiada nový návrh na kandidáta.

Ak nebol zvolený potrebný počet predsedov disciplinárneho senátu alebo členov disciplinárneho senátu v jednotlivých databázach, vyhlási súdna rada bezodkladne v potrebnom rozsahu doplňujúce voľby.

Predseda súdnej rady je povinný zabezpečiť zverejňovanie databáz na webovom sídle súdnej rady a bezodkladné zverejňovanie všetkých zmien v týchto databázach.³¹³

Za predsedu disciplinárneho senátu a za člena disciplinárneho senátu môže byť zvolený len sudca vrátane sudcu, ktorý má prerušený výkon funkcie,

- ktorý vo funkcii sudcu pôsobí najmenej päť rokov,
- proti ktorému sa nevedie disciplinárne konanie, alebo trestné stíhanie,
- ktorému nebolo uložené disciplinárne opatrenie,
- ktorý nie je členom súdnej rady, predsedom súdu alebo podpredsedom súdu.

Za člena disciplinárneho senátu môže byť zvolená aj iná osoba ako sudca, ktorá

- spĺňa podmienky na vymenovanie za sudcu,
- vykonáva právnickú prax najmenej desať rokov,
- nie je členom súdnej rady.

---

³¹³ § 119a zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediach a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Sudca môže byť zvolený za predsedu disciplinárneho senátu alebo člena disciplinárneho senátu a iná osoba ako sudca za člena disciplinárneho **senátu najviac dve po sebe nasledujúce funkčné obdobia**.³¹⁴

Funkcia predsedu disciplinárneho senátu a člena disciplinárneho senátu zanikne

- uplynutím funkčného obdobia,
- zánikom funkcie sudcu,
- ustanovením sudcu za predsedu alebo podpredsedu súdu,
- zvolením sudcu za člena súdnej rady,
- právoplatnosťou rozhodnutia disciplinárneho senátu o uložení disciplinárneho opatrenia,
- ak člen disciplinárneho senátu alebo predseda disciplinárneho senátu, ktorý je sudcom, prestane spĺňať podmienky,
- ak člen disciplinárneho senátu, ktorý nie je sudcom, prestane spĺňať podmienky,
- vzdaním sa funkcie člena disciplinárneho senátu alebo predsedu disciplinárneho senátu.

Ak v disciplinárnom konaní začatom pred uplynutím funkčného obdobia predsedu disciplinárneho senátu alebo niektorého z jeho členov bol prednesený na ústnom pojednávaní návrh na začatie disciplinárneho konania, disciplinárne konanie dokončí tento senát v rovnakom zložení, aj keď funkčné obdobie predsedu disciplinárneho senátu alebo niektorého z jeho členov už uplynulo.

Ak zanikne funkcia predsedu disciplinárneho senátu alebo člena disciplinárneho senátu a ak odsek 2 neustanovuje inak, na uvoľnené miesto nastupuje náhradník, ak ho niet, vyhlási súdna rada bezodkladne v potrebnom rozsahu doplňujúce voľby.³¹⁵

Disciplinárny senát prvého stupňa je trojčlenný a jeho predseda a jeden člen musia byť sudcovia a jeden člen iná osoba ako sudca. **Odvolací disciplinárny senát je päťčlenný** a jeho predseda a dvaja členovia musia byť sudcovia a dvaja členovia iné osoby ako sudcovia.

Činnosť disciplinárnych senátov organizačne a technicky zabezpečuje najvyšší súd.³¹⁶

---

³¹⁴ § 119b zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediaciach a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

³¹⁵ § 119e zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediaciach a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

³¹⁶ § 119 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediaciach a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Národná banka Slovenska

Guvernéra a viceguvernérov vymenúva a odvoláva prezident na návrh vlády schválený národnou radou; ak neboli vymenovaní zo zamestnancov Národnej banky Slovenska, dňom vymenovania im vzniká pracovný pomer k Národnej banke Slovenska.

Funkčné obdobie členov bankovej rady je šesťročné. Funkčné obdobie guvernéra, viceguvernéra alebo iného člena bankovej rady začína plynúť dňom účinnosti jeho vymenovania do príslušnej funkcie. **Tá istá osoba môže byť vymenovaná za člena bankovej rady opätovne, pričom však tá istá osoba môže byť vymenovaná za guvernéra najviac na dve funkčné obdobia a za viceguvernéra najviac na dve funkčné obdobia.** Členom bankovej rady môže byť fyzická osoba s náležitými odbornými vedomosťami a skúsenosťami v menovej oblasti alebo v oblasti finančnictva, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu a ktorá je bezúhonná. Za náležité odborné vedomosti a skúsenosti sa považuje úplné vysokoškolské vzdelanie univerzitného zamerania a najmenej päť rokov praxe v riadiacej, vedeckej alebo pedagogickej funkcii v menovej oblasti alebo v oblasti finančnictva. Za bezúhonnú sa považuje fyzická osoba, ktorá nebola právoplatne odsúdená za úmyselný trestný čin; bezúhonnosť sa preukazuje výpisom z registra trestov.

Funkcia člena bankovej rady je nezlučiteľná s funkciou prezidenta, poslanca národnej rady, člena vlády, sudcu, prokurátora a s inou funkciou, povolaním alebo so zamestnaním v štátnom orgáne, orgáne územnej samosprávy alebo v inom orgáne verejnej moci, s členstvom alebo inou funkciou v riadiacom, dozornom alebo kontrolnom orgáne právnickej osoby, ktorá je zriadená na podnikateľskú činnosť okrem členstva v Rade pre riešenie krízových situácií a okrem výkonu svojich práv na valnom zhromaždení alebo členskej schôdzi v rámci správy svojho vlastného majetku. Funkcia člena bankovej rady je tiež nezlučiteľná s podnikaním a s inou hospodárskou alebo zárobkovou činnosťou, ktorá môže byť v rozpore s výkonom funkcie člena bankovej rady. Člen bankovej rady nesmie vykonávať ani žiadnu inú funkciu alebo nezárobkovú činnosť, ktorá môže byť v rozpore s výkonom funkcie člena bankovej rady. Ak člen bankovej rady v čase jeho vymenovania do tejto funkcie zastáva alebo vykonáva funkciu, povolanie, zamestnanie alebo činnosť, ktorá je nezlučiteľná s funkciou člena bankovej rady, je povinný bezodkladne preukázateľne urobiť právny úkon smerujúci k ukončeniu každej takej funkcie, povolania, zamestnania alebo činnosti a je povinný bezodkladne zanechať každú takú funkciu, povolanie, zamestnanie alebo činnosť.³¹⁷

---

³¹⁷ § 7 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 566/1992 Zb. o Národnej banke Slovenska.

Fond národného majetku

Fond národného majetku bol zrušený zákonom č. 375/2015 Z. z. o zrušení Fondu národného majetku Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Rada pre vysielanie a retransmisiiu

Rada má deväť členov, ktorých volí a odvoláva národná rada. Návrhy kandidátov na členov rady môžu výboru národnej rady predkladať poslanci, profesijné inštitúcie a občianske združenia pôsobiace v oblasti audiovizie, hromadných informačných prostriedkov, kultúry, vedy, vzdelávania, športu, registrované cirkvi a náboženské spoločnosti a občianske združenia občanov so zdravotným postihnutím prostredníctvom Koordinačného výboru pre otázky zdravotne postihnutých občanov Slovenskej republiky.³¹⁸

Za člena rady možno zvoliť občana Slovenskej republiky s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorý dosiahol vek 25 rokov, má spôsobilosť na právne úkony v celom rozsahu a je bezúhonný. Za bezúhonného sa považuje ten, kto nebol právoplatne odsúdený za úmyselný trestný čin; bezúhonnosť sa preukazuje výpisom z registra trestov.

Funkcia člena rady je nezlučiteľná s funkciou prezidenta, poslanca národnej rady, člena vlády, štátneho tajomníka a vedúceho úradu ministerstva, vedúceho iného ústredného orgánu štátnej správy a jeho štatutárneho zástupcu, zamestnanca orgánu štátnej správy, starostu (primátora), sudcu, prokurátora, člena rady Rozhlasu a televízie Slovenska.

Člen rady nesmie

- **vykonávať funkciu v politickej strane** alebo v politickom hnutí, vystupovať v ich mene alebo pôsobiť v ich prospech,
- **byť vydavateľom** periodickej tlače, vysielateľom, prevádzkovateľom retransmisie alebo členom štatutárneho orgánu, riadiaceho orgánu, kontrolného orgánu, štatutárnym orgánom alebo zamestnancom týchto osôb; toto obmedzenie sa vzťahuje aj na osoby blízke členovi rady,
- **mať podiel na základnom imaní** alebo podiel na hlasovacích právach osoby, ktorá je vysielateľom alebo prevádzkovateľom retransmisie; toto obmedzenie sa vzťahuje aj na osoby blízke členovi rady,
- **byť členom štatutárneho orgánu**, riadiaceho orgánu alebo kontrolného orgánu, alebo štatutárnym orgánom osoby, ktorá poskytuje služby súvisiace s výrobou programov, reklamou alebo technickým zabezpečením

---

³¹⁸ § 6 zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách.

vysielania, retransmisie a poskytovania audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie,

- **poskytovať** vysielateľom alebo prevádzkovateľom retransmisie priamu alebo sprostredkovanú **poradenskú alebo odbornú službu** alebo pomoc za odplatu alebo inú protihodnotu.

Funkcia člena rady je verejná funkcia. Funkcia predsedu rady je nezlučiteľná s iným pracovným pomerom alebo s obdobným pracovným pomerom; toto obmedzenie sa nevzťahuje na vedeckú, pedagogickú, publicistickú, literárnu alebo umeleckú činnosť. Ostatní členovia rady môžu vykonávať svoju funkciu ako jedinú činnosť alebo popri pracovnom pomere pri dodržaní vyššie spomenutých obmedzení.³¹⁹

Funkčné obdobie člena rady je šesťročné. Člena rady možno zvoliť **najviac na dve funkčné obdobia.** Jedna tretina rady sa obnovuje každé dva roky. Na miesta uvoľnené uplynutím funkčného obdobia sa volia noví členovia rady. Na miesta uvoľnené z iného dôvodu sa volia noví členovia rady na zostávajúci čas do konca funkčného obdobia toho člena rady, ktorého miesto sa uvoľnilo.³²⁰

Členstvo v rade sa skončí

- uplynutím funkčného obdobia,
- vzdaním sa funkcie; členstvo zaniká odo dňa doručenia oznámenia člena rady o vzdaní sa funkcie predsedovi národnej rady,
- odvolaním člena rady z funkcie alebo
- smrťou člena rady.

Národná rada člena rady odvolá len ak

- prestal spĺňať predpoklady na výkon funkcie,
- bol právoplatne odsúdený za úmyselný trestný čin,
- bol právoplatne pozbavený spôsobilosti na právne úkony alebo jeho spôsobilosť na právne úkony bola právoplatne obmedzená,
- nevykonáva svoju funkciu viac ako šesť po sebe nasledujúcich kalendárnych mesiacov alebo
- koná v rozpore so štatútom rady.³²¹

Rozhlas a televízia Slovenska

Rada má deväť členov. Členov rady **volí a odvoláva národná rada** nadpolovičnou väčšinou prítomných poslancov; členov rady volí z kandidátov na

³¹⁹ § 7 zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách.

³²⁰ § 8 zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách.

³²¹ § 9 zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách.

členov rady, ktorých jej navrhuje príslušný výbor národnej rady tak, aby v rade boli zastúpení:

- traja odborníci v oblasti rozhlasového vysielania,
- traja odborníci v oblasti televízneho vysielania,
- dvaja odborníci v oblasti ekonómie a
- jeden odborník v oblasti práva.

Návrhy kandidátov na členov rady predkladajú príslušnému výboru národnej rady právnické osoby pôsobiace v oblasti audiovizie, médií, kultúry, ekonómie, práva, hospodárstva, vedy, vzdelávania, rozvoja a ochrany duchovných hodnôt, ľudských práv a životného prostredia, ochrany zdravia, reprezentujúce alebo zastupujúce záujmy národnostných menšín alebo etnických skupín, iných menšín alebo registrované cirkvi a náboženské spoločnosti. Výzvu na predkladanie návrhov kandidátov na členov rady zverejňuje príslušný výbor národnej rady prostredníctvom vysielania Rozhlasu a televízie Slovenska, na webovom sídle Rozhlasu a televízie Slovenska, na webovom sídle národnej rady a najmenej v jednom denníku celoštátnej periodickej tlače.³²²

Za člena rady možno zvoliť občana Slovenskej republiky, ktorý má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu a je bezúhonný.

Funkcia člena rady je nezlučiteľná s funkciou

- prezidenta,
- poslanca národnej rady,
- člena vlády,
- štátneho tajomníka,
- vedúceho služobného úradu ministerstva,
- predsedu, vedúceho alebo riaditeľa ostatného ústredného orgánu štátnej správy,
- člena Rady pre vysielanie a retransmisiu,
- člena rady Audiovizuálneho fondu,
- v orgánoch štátnej správy,
- v orgánoch územnej samosprávy,
- prokurátora,
- sudcu,
- sudcu ústavného súdu.

Funkcia člena rady je nezlučiteľná s pracovnoprávnym vzťahom alebo iným právnym vzťahom k Rozhlasu a televízii Slovenska. Toto obmedzenie sa vzťahuje

---

³²² § 9 zákona č. 532/2010 Z. z. o Rozhlase a televízii Slovenska a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

aj na člena rady, ktorého blízka osoba je v riadiacej funkcii Rozhlasu a televízie Slovenska.

Člen rady nesmie vykonávať funkciu v politickej strane alebo politickom hnutí, nesmie byť v pracovnoprávnom vzťahu s politickou stranou alebo politickým hnutím, vystupovať v ich mene alebo pôsobiť v ich prospech.

Člen rady nesmie byť vysielateľom programovej služby alebo prevádzkovateľom retransmisie, štatutárnym orgánom alebo členom štatutárneho orgánu, riadiaceho orgánu, kontrolného orgánu, dozorného orgánu alebo zamestnancom týchto osôb, ani v tejto oblasti podnikat'; toto obmedzenie sa vzťahuje aj na osoby blízke členovi rady s výnimkou zamestnancov týchto osôb.

Člen rady nesmie byť vydavateľom periodickej tlače, prevádzkovateľom tlačovej agentúry, štatutárnym orgánom alebo členom štatutárneho orgánu, riadiaceho orgánu, kontrolného orgánu alebo dozorného orgánu takých osôb, byť majiteľom, spolumajiteľom ani štatutárnym orgánom alebo členom štatutárneho orgánu, riadiaceho orgánu, kontrolného orgánu alebo dozorného orgánu osoby, ktorá poskytuje služby súvisiace s výrobou programov, s mediálnou komerčnou komunikáciou, technickým zabezpečením vysielania programovej služby a prevádzkovania retransmisie, s výrobou alebo distribúciou audiovizuálnych diel, zvukových záznamov alebo zvukovo-obrazových záznamov.³²³

Funkčné obdobie člena rady je šesť rokov. Člena rady možno zvoliť opätovne, najviac však na dve po sebe nasledujúce funkčné obdobia. Každé dva roky sa obmieňa jedna tretina členov rady.

Ak sa skončí výkon funkcie všetkých členov rady, noví členovia rady si na prvom zasadnutí, po zvolení všetkých členov rady, žrebom určia troch členov rady, ktorých funkčné obdobie je dva roky, a troch členov rady, ktorých funkčné obdobie je štyri roky.

Ak sa členstvo v rade skončí pred uplynutím funkčného obdobia, nový člen rady je zvolený na zvyšok funkčného obdobia toho člena rady, ktorého vo funkcii nahradil.³²⁴

Výkon funkcie člena rady sa skončí

- uplynutím funkčného obdobia člena rady,
- vzdaním sa funkcie člena rady; členstvo zaniká dňom doručenia oznámenia o vzdaní sa funkcie predsedovi rady; členstvo predsedu rady zaniká dňom doručenia oznámenia o vzdaní sa funkcie predsedovi národnej rady,

³²³ § 10 zákona č.532/2010 Z. z. o Rozhlase a televízii Slovenska a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

³²⁴ § 11 zákona č.532/2010 Z. z. o Rozhlase a televízii Slovenska a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

- odvolaním člena rady z funkcie,
- odvolaním všetkých členov rady alebo
- smrťou člena rady.

Národná rada člena rady odvolá, ak

- vykonáva funkciu alebo činnosť nezlučiteľnú s funkciou člena rady,
- bol právoplatne odsúdený za úmyselný trestný čin alebo za trestný čin, pri ktorom výkon trestu odňatia slobody nebol podmiennečne odložený,
- bol právoplatne pozbavený spôsobilosti na právne úkony alebo jeho spôsobilosť na právne úkony bola právoplatne obmedzená, alebo
- nevykonáva funkciu člena rady najmenej tri po sebe nasledujúce kalendárne mesiace.

Ak sa členovi rady skončí funkčné obdobie, národná rada je povinná vykonať všetky potrebné opatrenia na to, aby 15 dní pred skončením funkčného obdobia bol zvolený nový člen rady.

Predseda národnej rady zaradí rokovanie o odvolaní člena rady na najbližšiu schôdzu národnej rady. Ak národná rada rozhodne o odvolaní člena rady, predseda národnej rady zaradí voľbu nového člena rady na najbližšiu schôdzu národnej rady od rozhodnutia o odvolaní, a ak to nie je možné, zaradí voľbu nového člena rady na schôdzu nasledujúcu po najbližšej schôdzi národnej rady.

Národná rada odvolá všetkých členov rady, ak

- svojím uznesením dvakrát v priebehu šiestich mesiacov konštatuje, že rada neplní povinnosti ustanovené týmto zákonom, alebo
- svojím hlasovaním nerozhodla o odvolaní generálneho riaditeľa z dôvodu, že rada najmenej trikrát za sebou neschválila jeho návrh a predložila príslušnému výboru národnej rady podnet na podanie návrhu na odvolanie generálneho riaditeľa.

Ak boli odvolaní všetci členovia rady, predseda národnej rady zaradí voľbu nových členov rady na najbližšiu schôdzu národnej rady od rozhodnutia o odvolaní, a ak to nie je možné, zaradí voľbu na schôdzu nasledujúcu po najbližšej schôdzi národnej rady.³²⁵

Za **generálneho riaditeľa** možno zvoliť fyzickú osobu, ktorá

- sa prihlásila za kandidáta na funkciu generálneho riaditeľa na výzvu príslušného výboru národnej rady; kandidát nesmie byť členom rady,
- má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu a je bezúhonná,
- má vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa,

³²⁵ § 12 zákona č. 532/2010 Z. z. o Rozhlase a televízii Slovenska a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

- má najmenej päťročnú odbornú prax v oblasti riadenia a
- nevykonáva funkcie a činnosti uvedené ako nezlučiteľné s funkciou člena rady.

Funkčné obdobie generálneho riaditeľa začína plynúť odo dňa nasledujúceho po skončení výkonu funkcie generálneho riaditeľa, na miesto ktorého bol zvolený, najskôr však dňom jeho zvolenia národnou radou, a trvá päť rokov. Generálneho riaditeľa možno zvoliť opätovne, najviac však na dve po sebe nasledujúce funkčné obdobia.³²⁶

Generálneho riaditeľa volí národná rada na návrh príslušného výboru národnej rady na základe verejného vypočutia prihlásených kandidátov. Verejné vypočutie kandidáta zabezpečuje príslušný výbor národnej rady a jeho súčasťou je prezentácia projektu riadenia a rozvoja Rozhlasu a televízie Slovenska. Verejné vypočutie je vysielané naživo na webovom sídle národnej rady.

Príslušný výbor národnej rady zverejní najneskôr 90 dní pred uplynutím funkčného obdobia generálneho riaditeľa výzvu na prihlásenie kandidátov, a to prostredníctvom vysielania Rozhlasu a televízie Slovenska, na webovom sídle Rozhlasu a televízie Slovenska, na webovom sídle národnej rady a najmenej v jednom denníku celoštátnej periodickej tlače.

Ak sa výkon funkcie generálneho riaditeľa skončí pred uplynutím jeho funkčného obdobia, príslušný výbor národnej rady zverejní do 15 dní od skončenia výkonu funkcie generálneho riaditeľa výzvu na prihlásenie kandidátov.

Po verejnom vypočutí všetkých kandidátov zaujme príslušný výbor národnej rady stanovisko a následne predloží v lehote najviac 120 dní od zverejnenia výzvy skompletizovaný **návrh na voľbu generálneho riaditeľa spolu so svojim stanoviskom národnej rade.**

Hlasovanie o voľbe generálneho riaditeľa zaradí predseda národnej rady do programu najbližšej schôdze národnej rady. Zvolený je kandidát, ktorý získal vo voľbe nadpolovičnú väčšinu hlasov prítomných poslancov národnej rady.

Ak žiaden z kandidátov nebol zvolený, vykoná sa opakovaná voľba. Na opakovanej voľbe sa zúčastnia dvaja kandidáti, ktorí získali najvyšší počet hlasov. V prípade rovnosti počtu hlasov sa na opakovanej voľbe zúčastnia všetci kandidáti, ktorí tento počet získali. Opakovaná voľba sa nevykoná, ak sa

---

³²⁶ § 16 zákona č. 532/2010 Z. z. o Rozhlase a televízii Slovenska a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

hlasovalo len o jedinom kandidátovi, ktorý z dôvodu, že nezískal potrebnú väčšinu hlasov, nebol zvolený.

Ak generálny riaditeľ nebol zvolený, vykoná sa nová voľba.

Výzvu na prihlasovanie kandidátov do novej voľby generálneho riaditeľa zverejní príslušný výbor národnej rady do piatich dní od neúspešnej opakovanej voľby.³²⁷

Výkon funkcie generálneho riaditeľa sa skončí

- uplynutím funkčného obdobia generálneho riaditeľa,
- vzdaním sa funkcie generálneho riaditeľa,
- odvolaním generálneho riaditeľa z funkcie alebo
- smrťou generálneho riaditeľa.

Generálny riaditeľ sa môže vzdať svojej funkcie písomným oznámením predsedovi národnej rady; výkon funkcie sa skončí dňom doručenia oznámenia o vzdaní sa funkcie predsedovi národnej rady.

Národná rada na návrh príslušného výboru národnej rady odvolá generálneho riaditeľa, ak

- bol právoplatne odsúdený za úmyselný trestný čin alebo za trestný čin, pri ktorom výkon trestu odňatia slobody nebol podmiennečne odložený,
- bol právoplatne pozbavený spôsobilosti na právne úkony alebo jeho spôsobilosť na právne úkony bola právoplatne obmedzená, alebo
- vykonáva funkciu alebo činnosť nezlučiteľnú s funkciou generálneho riaditeľa aj po uplynutí 30 dní od jeho zvolenia.

Národná rada môže na návrh príslušného výboru národnej rady odvolať generálneho riaditeľa, ak

- nevykonáva svoju funkciu najmenej tri po sebe nasledujúce kalendárne mesiace,
- rada počas šiestich po sebe nasledujúcich kalendárnych mesiacov svojím uznesením opakovane konštatuje, že Rozhlas a televízia Slovenska si neplní úlohy a povinnosti ustanovené týmto zákonom alebo povinnosti ustanovené osobitnými predpismi, na čo bola opakovane upozornená Radou pre vysielanie a retransmisiu, a generálny riaditeľ napriek uzneseniu rady nevykonával žiadne úkony smerujúce k náprave,
- nesplnil si niektorú z povinností explicitne definovaných zákonom,
- nedodrжал záväzné ukazovatele schváleného rozpočtu Rozhlasu a televízie Slovenska na príslušný rozpočtový rok,

---

³²⁷ § 17 zákona č.532/2010 Z. z. o Rozhlase a televízii Slovenska a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

- rada najmenej trikrát za sebou neschválila jeho návrh a predložila príslušnému výboru národnej rady podnet na podanie návrhu na odvolanie generálneho riaditeľa.

O predložení návrhu na odvolanie generálneho riaditeľa príslušným výborom národnej rady rozhoduje príslušný výbor národnej rady uznesením. Národná rada rozhoduje o odvolaní generálneho riaditeľa nadpolovičnou väčšinou prítomných poslancov.³²⁸

Národný bezpečnostný úrad - NBÚ

Riaditeľa Národného bezpečnostného úradu (ďalej len „bezpečnostný úrad“), ak spĺňa stanovené predpoklady, **volí a odvoláva národná rada na návrh vlády. Funkčné obdobie** riaditeľa bezpečnostného úradu je **sedem rokov** a začína plynúť odo dňa zvolenia do funkcie riaditeľa bezpečnostného úradu. Tú istú osobu možno zvoliť za riaditeľa bezpečnostného úradu najviac na dve funkčné obdobia.

Funkcia riaditeľa bezpečnostného úradu sa nezlučuje s výkonom funkcie v inom orgáne verejnej moci, s pracovným pomerom alebo s obdobným pracovným vzťahom, s podnikateľskou činnosťou, s členstvom v riadiacom alebo kontrolnom orgáne právnickej osoby, ktorá vykonáva podnikateľskú činnosť, ani s inou hospodárskou alebo zárobkovou činnosťou okrem správy vlastného majetku, vedeckej, pedagogickej, publicistickej, literárnej alebo umeleckej činnosti.

Výkon funkcie riaditeľa bezpečnostného úradu sa končí uplynutím jeho funkčného obdobia. Pred uplynutím funkčného obdobia zaniká výkon funkcie riaditeľa bezpečnostného úradu len

- vzdaním sa funkcie,
- odvolaním z funkcie,
- smrťou alebo vyhlásením za mŕtveho.

Riaditeľ bezpečnostného úradu sa môže vzdať svojej funkcie písomným oznámením predsedovi národnej rady.

Národná rada môže odvolať riaditeľa bezpečnostného úradu z funkcie na základe návrhu 30 poslancov alebo na návrh vlády, alebo ak riaditeľ bezpečnostného úradu

- do troch mesiacov od vymenovania do funkcie neodstránil dôvody nezlučiteľnosti výkonu funkcie,
- začal vykonávať funkciu alebo činnosť, ktorá je nezlučiteľná s výkonom jeho funkcie,

³²⁸ § 18 zákona č.532/2010 Z. z. o Rozhlase a televízii Slovenska a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

- bol právoplatným rozhodnutím súdu odsúdený za spáchanie trestného činu,
- bol právoplatne pozbavený spôsobilosti na právne úkony alebo jeho spôsobilosť na právne úkony bola obmedzená,
- stratil štátne občianstvo,
- stal sa členom politickej strany alebo politického hnutia,
- nie je spôsobilý zo zdravotných dôvodov podľa lekárskeho posudku, rozhodnutia orgánu štátnej zdravotnej správy alebo orgánu sociálneho zabezpečenia vykonávať svoju funkciu dlhšie ako jeden rok,
- nemá trvalý pobyt na území Slovenskej republiky,
- stratil oprávnenie na oboznamovanie sa s utajovanými skutočnosťami.³²⁹

Telekomunikačný úrad

Zrušený zákonom č. 402/2013 Z. z. o Úrade pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb a Dopravnom úrade a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Poštový regulačný úrad

Zrušený zákonom č. 402/2013 Z. z. o Úrade pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb a Dopravnom úrade a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Úrad pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb

Na čele Úradu pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb (ďalej len "regulačný úrad") je predseda regulačného úradu, ktorého volí a odvoláva národná rada na návrh vlády. Uznesenie o odvolaní predsedu regulačného úradu spolu s odôvodnením návrhu uznesenia zverejňuje národná rada na svojom webovom sídle.

Predseda regulačného úradu je štatutárnym orgánom regulačného úradu, riadi ho a zodpovedá za jeho činnosť.

Vláda navrhne národnej rade kandidáta na funkciu predsedu regulačného úradu najneskôr tri mesiace pred uplynutím funkčného obdobia predsedu regulačného úradu. Ak národná rada nezvolí navrhnutého kandidáta, vláda navrhne národnej rade iného kandidáta na príslušnú funkciu najneskôr do jedného mesiaca od predchádzajúceho nezvolenia.

---

³²⁹ § 71 zákona č. 215/2004 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Funkčné obdobie predsedu regulačného úradu je šesťročné. Tá istá osoba môže vykonávať funkciu predsedu regulačného úradu najviac dve po sebe nasledujúce funkčné obdobia. Predseda regulačného úradu ostáva vo funkcii aj po uplynutí funkčného obdobia do dňa vzniku funkcie nového predsedu regulačného úradu; dňom vzniku funkcie je deň uvedený v oznámení o zvolení nového predsedu regulačného úradu.

Výkon funkcie predsedu regulačného úradu sa skončí

- uplynutím funkčného obdobia,
- vzdaním sa funkcie,
- odvolaním z funkcie.

Výkon funkcie predsedu regulačného úradu zaniká

- smrťou alebo právoplatným rozhodnutím súdu o vyhlásení za mŕtveho,
- právoplatným rozhodnutím súdu, ktorým bol odsúdený za úmyselný trestný čin, alebo právoplatným rozhodnutím súdu, ktorým bol odsúdený za trestný čin spáchaný z nedbanlivosti na nepodmienečný trest odňatia slobody,
- právoplatným rozhodnutím súdu, ktorým bol pozbavený spôsobilosti na právne úkony alebo jeho spôsobilosť na právne úkony bola právoplatným rozhodnutím súdu obmedzená.

Predseda regulačného úradu sa môže vzdať funkcie písomným oznámením doručeným predsedovi národnej rady. Výkon funkcie predsedu regulačného úradu sa skončí dňom doručenia písomného oznámenia o vzdaní sa funkcie, ak v oznámení nie je uvedený neskorší deň vzdania sa funkcie.

Národná rada odvolá predsedu regulačného úradu, ak nevykonáva svoju funkciu najmenej počas šiestich po sebe nasledujúcich mesiacov.³³⁰

Úrad pre reguláciu siet'ových odvetví

Prezident vymenúva troch (zo šiestich) členov Rady pre reguláciu na návrh národnej rady a troch členov Rady pre reguláciu na návrh vlády. Na každé miesto člena Rady pre reguláciu sa navrhujú aspoň dvaja kandidáti.

Člen Rady pre reguláciu musí byť občanom Slovenskej republiky a musí spĺňať odborné a morálne predpoklady, ktorými sú:

- vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa technického, ekonomického alebo právnického smeru,
- 10 rokov praxe, z toho 5 rokov v riadiacej funkcii,

---

³³⁰ § 3 zákona č. 402/2013 Z. z. o Úrade pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb a Dopravnom úrade a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

- spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu,
- bezúhonnosť; za bezúhonného sa považuje ten, kto nebol právoplatne odsúdený za trestný čin.

Funkčné obdobie členov Rady pre reguláciu je šesť rokov. Rada pre reguláciu sa z jednej tretiny obnovuje každé dva roky.

Členstvo v Rade pre reguláciu je nezlučiteľné s funkciou poslanca Národnej rady Slovenskej republiky, s funkciou člena vlády, s funkciou alebo so zamestnaním v orgáne štátnej správy; to neplatí pre predsedu rady, s funkciou alebo s členstvom v orgáne územnej samosprávy. **Členom rady nemôže byť ten,** koho blízka osoba je vedúcim zamestnancom úradu, má majetkovú účasť na podnikaní regulovaných subjektov, podniká v regulovaných činnostiach alebo je členom riadiacich, dozorných alebo kontrolných orgánov regulovaných subjektov.

Člen Rady pre reguláciu nemôže byť zamestnancom úradu (to neplatí pre predsedu rady), byť zamestnancom regulovaných subjektov, podnikat' v sieťových odvetviach vo vlastnom alebo v cudzom mene, alebo prostredníctvom združenia osôb, mať majetkovú účasť na podnikaní regulovaných subjektov, byť členom riadiacich, dozorných alebo kontrolných orgánov regulovaných subjektov.

Členstvo v Rade pre reguláciu zaniká

- uplynutím funkčného obdobia,
- vzdaním sa funkcie,
- odvolaním z funkcie,
- smrťou alebo vyhlásením za mŕtveho.

Prezident odvolá člena Rady pre reguláciu, ak

- bol právoplatným rozhodnutím súdu odsúdený za úmyselný trestný čin alebo za trestný čin spáchaný z nedbanlivosti priamo súvisiaci s výkonom jeho funkcie,
- bol právoplatným rozhodnutím súdu pozbavený spôsobilosti na právne úkony alebo jeho spôsobilosť na právne úkony bola právoplatným rozhodnutím súdu obmedzená,
- prestal spĺňať vyššie uvedené podmienky,
- nevykonáva svoju funkciu dlhšie ako dva po sebe nasledujúce kalendárne mesiace; to neplatí, ak je člen Rady pre reguláciu dočasne uznaný za práceneschopného pre chorobu alebo úraz,

- sa preukáže nezákonnosť konania alebo úradného postupu úradu; uvedené platí, ak ide o člena Rady pre reguláciu, ktorý bol jej členom v čase nezákonného konania alebo úradného postupu .

Účinky odvolania z funkcie nastávajú dňom vymenovania nových členov Rady pre reguláciu.

Na uvoľnené miesto člena Rady pre reguláciu navrhuje nového kandidáta ten, kto navrhol člena Rady pre reguláciu, ktorého členstvo zaniklo. Na uvoľnené miesto člena Rady pre reguláciu, ktorý bol vymenovaný za predsedu úradu, navrhuje nového kandidáta ten, kto navrhol člena Rady pre reguláciu, ktorý bol vymenovaný za predsedu úradu. Návrh predloží prezidentovi Slovenskej republiky do 30 dní od zániku členstva podľa odseku. Na každé miesto člena Rady pre reguláciu sa navrhujú dvaja kandidáti.³³¹

Ústav pamäti národa

Správna rada Ústavu pamäti národa **má deviatich členov**. Predsedu a štyroch členov na návrh určeného výboru volí národná rada, po dvoch menujú vláda a prezident.

Funkčné obdobie členov správnej rady je šesťročné. Pri prvej voľbe členov správnej rady dňa 21. mája 2003 sa losom určili mená polovice zo štyroch členov ustanovených národnou radou, dvoch vládou a dvoch prezidentom, funkčné obdobie ktorých skončí po troch rokoch. Po zániku členstva člena správnej rady volí nového člena ten orgán, ktorý volil predchádzajúceho, a to na celé funkčné obdobie. **Prvé funkčné obdobie predsedu je šesť rokov.**

Člena správnej rady môže odvolať ten orgán, ktorý ho ustanovil, len vtedy, ak bol právoplatne odsúdený za trestný čin alebo ak po dobu najmenej šiestich mesiacov nevykonáva svoju funkciu.³³²

Dozorná rada Ústavu pamäti národa je najvyšším kontrolným orgánom ústavu. Má troch členov. **Dvoch členov volí a odvoláva na návrh určeného výboru národná rada** a jedného člena vymenúva a odvoláva minister spravodlivosti Slovenskej republiky. Dozorná rada si spomedzi svojich členov volí predsedu. **Funkčné obdobie členov dozornej rady je šesťročné.**³³³

³³¹ Zákon č. 250/2012 Z.z. o regulácii v sieťových odvetviach.

³³² § 12 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 553/2002 Z. z. o sprístupnení dokumentov a činnosti bezpečnostných zložiek štátu 1939-1989 a založení Ústavu pamäti národa a o doplnení niektorých zákonov (zákon o pamäti národa).

³³³ § 14 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 553/2002 Z. z. o sprístupnení dokumentov a činnosti bezpečnostných zložiek štátu 1939-1989. a založení Ústavu pamäti národa a o doplnení niektorých zákonov (zákon o pamäti národa).

Úrad na ochranu osobných údajov

Predseda Úradu na ochranu osobných údajov (ďalej len „úrad“) **na návrh vlády volí a odvoláva národná rada**. Návrh na voľbu predsedu úradu na nové funkčné obdobie predkladá vláda národnej rade najneskôr 60 dní pred uplynutím funkčného obdobia úradujúceho predsedu úradu. **Funkčné obdobie predsedu úradu je päť rokov a možno ho zvoliť najviac na dve po sebe nasledujúce obdobia**. Predseda úradu ostáva vo funkcii aj po uplynutí funkčného obdobia, kým národná rada nezvolí predsedu úradu na nové funkčné obdobie.

Za predsedu úradu možno zvoliť občana, ktorý je voliteľný za poslanca do národnej rady, je bezúhonný, má vysokoškolské vzdelanie, má najmenej 10 rokov odbornej praxe v oblasti informatiky alebo práva a dosiahol vek najmenej 35 rokov. Za bezúhonného občana sa považuje občan, ktorý nebol právoplatne odsúdený za úmyselný trestný čin alebo za trestný čin, za ktorý mu bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody. Bezúhonnosť sa preukazuje výpisom z registra trestov, ktorý nie je starší ako tri mesiace.

Predseda úradu nemôže byť členom politickej strany ani politického hnutia.

Počas výkonu funkcie **nesmie predseda úradu podnikat' ani vykonávať inú zárobkovú činnosť** s výnimkou vedeckej, pedagogickej, publicistickej, literárnej alebo umeleckej činnosti a správy vlastného majetku a majetku svojich maloletých detí.

Národná rada môže odvolať z funkcie predsedu úradu, ak

- mu zdravotný stav dlhodobo, najmenej však počas jedného roka, nedovoľuje riadne vykonávať povinnosti vyplývajúce z jeho funkcie,
- porušil povinnosť zachovávať mlčanlivosť o skutočnostiach týkajúcich sa obsahu osobných údajov, o ktorých sa dozvedel v súvislosti s výkonom svojej funkcie.

Predseda úradu je odvolaný z funkcie dňom nasledujúcim po dni, keď mu bolo doručené rozhodnutie národnej rady o odvolaní z funkcie.³³⁴

Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou

Národná rada volí a odvoláva piatich členov dozornej rady Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou (ďalej len „úrad pre dohľad“) na návrh vlády.

---

³³⁴ § 35 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 428/2002 Z. z. o ochrane osobných údajov.

Funkčné obdobie členov dozornej rady je päťročné. Začína plynúť dňom zvolenia do funkcie. Členstvo v dozornej rade je obmedzené najviac na dve za sebou nasledujúce funkčné obdobia.

Za člena dozornej rady môže byť zvolená fyzická osoba, ktorá

- má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu,
- je dôveryhodná,
- má trvalý pobyt na území Slovenskej republiky,
- má diplom o absolvovaní vysokoškolského štúdia v študijných programoch druhého stupňa,
- má najmenej trojročnú prax v oblasti zdravotného poistenia, v oblasti práva, v oblasti finančného trhu alebo v oblasti poskytovania zdravotnej starostlivosti.

Funkcia člena dozornej rady je nezlučiteľná s funkciou prezidenta, poslanca národnej rady, člena vlády, prokurátora, sudcu, štátnych tajomníkov ministerstiev, vedúcich služobných úradov ministerstiev, predsedov (vedúcich alebo riaditeľov) ďalších ústredných orgánov štátnej správy a ich štatutárnych zástupcov a s funkciou, povolaním alebo zamestnaním v orgáne územnej samosprávy. Členmi dozornej rady nesmú byť ani predseda úradu pre dohľad, členovia správnej rady a zamestnanci úradu pre dohľad. Ak člen dozornej rady v čase jeho zvolenia do tejto funkcie zastáva alebo vykonáva funkciu, povolanie, zamestnanie alebo činnosť, ktorá je nezlučiteľná s funkciou člena dozornej rady, je povinný bez zbytočného odkladu skončiť každú takú funkciu, povolanie, zamestnanie alebo činnosť.

Členovia dozornej rady sú povinní bez zbytočného odkladu po svojom zvolení doručiť predsedovi národnej rady písomné oznámenie, v ktorom uvedú, či spĺňajú podmienky nezlučiteľnosti.

Výkon funkcie člena dozornej rady sa končí uplynutím jeho funkčného obdobia.

Pred uplynutím funkčného obdobia výkon funkcie člena dozornej rady zaniká

- vzdaním sa funkcie na písomnú žiadosť člena dozornej rady doručenú národnej rade; výkon funkcie v takom prípade zaniká dňom doručenia písomného oznámenia, ak v ňom nie je uvedený neskorší deň vzdania sa funkcie,
- odvolaním z funkcie národnou radou,
- smrťou alebo vyhlásením za mŕtveho.

Člena dozornej rady odvolá národná rada z jeho funkcie, ak

- bol právoplatným rozsudkom súdu odsúdený za úmyselný trestný čin alebo bol právoplatne odsúdený za trestný čin a súd nerozhodol o podmiennečnom odložení výkonu trestu odňatia slobody,
- bol právoplatne pozbavený spôsobilosti na právne úkony alebo jeho spôsobilosť na právne úkony bola obmedzená,
- nepriaznivý zdravotný stav mu dlhodobo nedovoľuje, najmenej počas jedného roka, vykonávať funkciu,
- začal vykonávať funkciu, povolanie, zamestnanie alebo činnosť, ktorá je nezlučiteľná s funkciou člena dozornej rady, alebo ak nesplnil povinnosť doručiť predsedovi národnej rady písomné oznámenie o splnení podmienky nezlučiteľnosti funkcií.

Člena dozornej rady môže národná rada odvolať z jeho funkcie aj z iných dôvodov, na návrh vlády.³³⁵

Sociálna poisťovňa

Členov dozornej rady s výnimkou predsedu volí a odvoláva národná rada. Dozorná rada Sociálnej poisťovne má 11 členov. Predsedom dozornej rady je minister práce sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky.

Dozorná rada sa ďalej tvorí

- z troch zástupcov navrhnutých reprezentatívnymi združeniami odborových zväzov,
- z troch zástupcov navrhnutých reprezentatívnymi združeniami zamestnávateľov,
- z jedného zástupcu ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny a z dvoch zástupcov ministerstva financií navrhnutých vládou,
- z jedného zástupcu navrhnutého záujmovými združeniami občanov reprezentujúcimi poberateľov dôchodkových dávok.

Za člena dozornej rady môže byť navrhnutá a zvolená fyzická osoba, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, je bezúhonná a má skončené vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa. Bezúhonná fyzická osoba je fyzická osoba, ktorá nebola právoplatne odsúdená za trestný čin. Bezúhonnosť sa preukazuje výpisom z registra trestov nie starším ako tri mesiace.

Funkčné obdobie člena dozornej rady je päťročné.

---

³³⁵ § 26 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 581/2004 Z. z. o zdravotných poisťovniach, dohľade nad zdravotnou starostlivosťou a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Členstvo v dozornej rade zaniká

- uplynutím funkčného obdobia člena dozornej rady,
- vzdaním sa funkcie písomnou žiadosťou člena dozornej rady doručenou národnej rade, a to najskôr odo dňa doručenia žiadosti, ak v nej nie je uvedený neskorší deň vzdania sa funkcie,
- odvolaním alebo smrťou.

Národná rada odvolá člena dozornej rady, ak

- sa neodôvodnene nezúčastnil najmenej na troch zasadnutiach dozornej rady,
- začal vykonávať činnosť nezlučiteľnú s členstvom v dozornej rade,
- si neplní povinnosti člena dozornej rady ustanovené zákonom a ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi,
- bol právoplatne odsúdený za trestný čin.

Člena dozornej rady môže národná rada odvolať z jeho funkcie aj z iných dôvodov, ako sú uvedené vyššie, na základe návrhu toho, kto podal návrh na zvolenie člena dozornej rady alebo na návrh orgánu dozoru štátu.³³⁶

Slovenský pozemkový fond

Orgány pozemkového fondu sú:

- rada pozemkového fondu,
- generálny riaditeľ a námestník generálneho riaditeľa.

Funkcie člena rady, generálneho riaditeľa a námestníka sú navzájom nezlučiteľné. Členmi rady nemôžu byť zamestnanci pozemkového fondu.

Činnosť a hospodárenie pozemkového fondu kontroluje jedenásťčlenná rada. Členov rady volí a odvoláva národná rada, a to šiestich členov na návrh vlády a piatich členov na základe princípu pomerného zastúpenia politických strán a politických hnutí, za ktoré boli poslanci zvolení do národnej rady, na návrh výboru. Rada začne vykonávať svoju činnosť, ak národná rada zvolí všetkých členov navrhnutých vládou a nadpolovičnú väčšinu členov navrhnutých výborom; povinnosť zvoliť zvyšných členov rady tým nie je dotknutá. Funkčné obdobie členov rady je tri roky.

Členstvo v rade, ako aj funkcia predsedu alebo podpredsedu zanikajú

- uplynutím funkčného obdobia,
- dňom doručenia oznámenia o vzdaní sa členstva výboru,
- dňom odvolania národnou radou,

---

³³⁶ § 123 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení.

- právoplatným odsúdením za úmyselný trestný čin,
- smrťou alebo vyhlásením za mŕtveho.³³⁷

Tlačová agentúra Slovenskej republiky

Správna rada TASR má päť členov a je zložená z

- odborníka v oblasti práva, odborníka v oblasti ekonómie, odborníka v oblasti žurnalistiky a odborníka v oblasti informačných technológií, ktorých volí a odvoláva národná rada z kandidátov na členov správnej rady navrhnutých príslušným výborom národnej rady,
- jedného člena, ktorého volia a odvolávajú zamestnanci tlačovej agentúry zo zamestnancov tlačovej agentúry v pracovnom pomere; členom správnej rady nemôže byť generálny riaditeľ.

Kandidátov na členov správnej rady predkladajú príslušnému výboru národnej rady poslanci alebo právnické osoby pôsobiace v oblasti médií, kultúry, audiovizie, vedy, vzdelávania, informačných technológií, rozvoja a ochrany duchovných hodnôt, ľudských práv, reprezentujúce alebo zastupujúce profesijné združenia, národnostné menšiny alebo etnické skupiny, iné menšiny alebo registrované cirkvi a náboženské spoločnosti. Za odborníka sa považuje fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa, najmenej päť rokov odbornej praxe a tri roky riadiacej praxe v požadovanej oblasti.

Členom správnej rady môže byť štátny občan Slovenskej republiky, ktorý má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu a je bezúhonný. **Člen správnej rady nesmie vykonávať funkciu v politickej strane** alebo politickom hnutí, vystupovať v ich mene alebo pôsobiť v ich prospech.

Člen správnej rady nesmie byť

- **vydavateľom** periodickej tlače, osobou, ktorá vyhľadáva a spracúva informácie s cieľom sprostredkovať ich odplatne v agentúrnom spravodajstve verejnosti, štatutárnym orgánom alebo členom štatutárneho orgánu, riadiaceho orgánu, kontrolného orgánu, dozorného orgánu týchto osôb, alebo zamestnancom týchto osôb, ani v tejto oblasti podnikat',
- **vysielateľom** programovej služby alebo prevádzkovateľom retransmisie, štatutárnym orgánom alebo členom štatutárneho orgánu, riadiaceho orgánu, kontrolného orgánu, dozorného orgánu alebo zamestnancom týchto osôb, ani v tejto oblasti podnikat', alebo
- **vlastníkom**, spoluvlastníkom, ani štatutárnym orgánom alebo členom štatutárneho orgánu, riadiaceho orgánu, kontrolného orgánu alebo

³³⁷ § 35a zákona Slovenskej národnej rady č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, obvodných pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách.

dozorného orgánu osoby, ktorá poskytuje služby súvisiace s reklamou a propagáciou alebo marketingovou komunikáciou.³³⁸

Funkčné obdobie člena správnej rady je päť rokov. Člena správnej rady možno zvoliť opätovne, najviac na dve po sebe nasledujúce funkčné obdobia.

Ak sa členstvo v správnej rade skončí pred uplynutím funkčného obdobia, nový člen správnej rady je zvolený na zvyšok funkčného obdobia toho člena správnej rady, ktorého vo funkcii nahradil.³³⁹

Výkon funkcie člena správnej rady sa skončí

- uplynutím funkčného obdobia,
- vzdaním sa funkcie člena správnej rady; členstvo sa skončí dňom doručenia oznámenia o vzdaní sa funkcie predsedovi správnej rady, ak ide o predsedu správnej rady, dňom doručenia oznámenia o vzdaní sa funkcie podpredsedovi správnej rady,
- odvolaním člena správnej rady z funkcie,
- smrťou člena správnej rady alebo jeho vyhlásením za mŕtveho,
- skončením pracovného pomeru člena správnej rady.

Národná rada odvolá člena správnej rady, alebo zamestnanci tlačovej agentúry odvolajú člena správnej rady ak

- vykonáva funkciu alebo činnosť nezlučiteľnú s funkciou člena správnej rady,
- bol právoplatne odsúdený za úmyselný trestný čin alebo za trestný čin, pri ktorom výkon trestu odňatia slobody nebol podmiennečne odložený,
- bol právoplatne pozbavený spôsobilosti na právne úkony alebo jeho spôsobilosť na právne úkony bola právoplatne obmedzená,
- nevykonáva funkciu člena správnej rady najmenej tri po sebe nasledujúce kalendárne mesiace alebo
- stratil štátne občianstvo Slovenskej republiky.³⁴⁰

Prehľad kreačnej činnosti národnej rady

V prílohe č. 5 je uvedená prehľadná tabuľka kreačnej činnosti národnej rady, v ktorej sú uvedené orgány a inštitúcie, do ktorých volí alebo schvaľuje kandidátov národná rada, stručne popísaná úloha národnej rady v tomto procese, označený subjekt, ktorý podáva návrh na danú funkciu a taktiež príslušný výbor národnej rady, ktorý sa tým zaoberá.

³³⁸ § 9 zákona č. 385/2008 Z. z. o Tlačovej agentúre Slovenskej republiky a o zmene niektorých zákonov.

³³⁹ § 10 zákona č. 385/2008 Z. z. o Tlačovej agentúre Slovenskej republiky a o zmene niektorých zákonov.

³⁴⁰ § 11 zákona č. 385/2008 Z. z. o Tlačovej agentúre Slovenskej republiky a o zmene niektorých zákonov.

6. ČASŤ

PÔSOBNOSŤ NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY V ZÁLEŽITOSTIACH EURÓPSKEJ ÚNIE

6.1 Úloha národných parlamentov

Národné parlamenty **nie sú súčasťou oficiálnej inštitucionálnej architektúry EÚ**, no aj napriek tomu zohrávajú vo fungovaní EÚ dôležitú úlohu. Postavenie národných parlamentov vychádza z konceptu zastupiteľskej demokracie na európskej úrovni po prvýkrát definovaného v Ústave pre Európu a v nezmenenej podobe prevzatého do Lisabonskej zmluvy v čl. 10 Zmluvy o Európskej únii (ďalej len „ZEÚ“). **Na európskej úrovni sa zastupiteľská demokracia prejavuje na dvoch úrovniach** – na úrovni Európskeho parlamentu a na úrovni národných parlamentov. Postavenie národných parlamentov bolo Lisabonskou zmluvou zakotvené priamo do textu zmluvy v podobe čl. 12 ZEÚ definujúceho spôsobu, akými národné parlamenty aktívne prispievajú k dobrému fungovaniu EÚ.³⁴¹ Uvedené ustanovenie priamo odkazuje na špecifikujúcu úpravu v **Protokole (č. 1) o úlohe národných parlamentov v EÚ a Protokole (č. 2) o uplatňovaní zásad subsidiarity a proporcionality**, ktoré sú pripojené k Lisabonskej zmluve.

Lisabonskou zmluvou bolo postavenie národných parlamentov posilnené predovšetkým v nasledujúcich oblastiach:

- včasná a úplná informovanosť národných parlamentov o činnosti inštitúcií EÚ a pripravovanej legislatíve [upravené v Protokole (č. 1) o úlohe národných parlamentov v Európskej únii],
- zapojenie sa národných parlamentov do kontroly dodržiavania zásady subsidiarity vytvorením mechanizmu predbežnej kontroly alebo následnej súdnej kontroly dodržiavania zásady subsidiarity [upravené v Protokole (č. 2) o uplatňovaní zásad subsidiarity a proporcionality],
- povinnosť informovať národné parlamenty o realizácii politiky v rámci oblasti slobody, bezpečnosti a spravodlivosti a zakotvenie účasti vnútroštátnych parlamentov na kontrole činnosti Europolu a hodnotení činnosti Eurojustu,
- zapojenie sa národných parlamentov do rokovania o návrhoch na zmenu zmluvného základu EÚ a účasť zástupcov národných parlamentov v konvente k ich prorokovaniu (čl. 48 ZEÚ), vrátane možnosti jediného

---

³⁴¹ Čl. 12 Zmluvy o Európskej únii.

národného parlamentu vetovať zjednodušenú revíziu zmlúv spočívajúcu v prechode na rozhodovanie kvalifikovanou väčšinou,

- zapojenie sa národných parlamentov do kontroly využívania klauzule flexibility (čl. 352 ZEÚ),
- povinnosť Rady Európskej únie (ďalej len „Rada“) informovať národné parlamenty o žiadostiach o členstvo v EÚ (čl. 49 ZEÚ).³⁴²

Predpokladom aktívneho postavenia národných parlamentov v EÚ je ich **včasná, úplná a systematická informovanosť**. Čl. 12 ZEÚ zakotvuje povinnosť pre inštitúcie EÚ informovať národné parlamenty. Postupujú sa všetky návrhy právnych aktov EÚ, t.j. návrhy Európskej komisie (ďalej len „EK“), podnety skupiny členských štátov, podnety Európskeho parlamentu (ďalej len „EP“), žiadosti Súdneho dvora EÚ, odporúčania Európskej centrálnej banky alebo žiadosti Európskej investičnej banky, ale aj konzultačné dokumenty vydané EK, ročný legislatívny program a ďalšie nástroje legislatívneho plánovania a politické stratégie. Lisabonská zmluva potvrdila existujúcu prax priamej komunikácie medzi inštitúciami EÚ a národnými parlamentmi tak, ako začala zo strany EK na základe tzv. Barrosovej iniciatívy.

Popri informačnej povinnosti Lisabonská zmluva stanovuje aj určité lehoty s cieľom vytvoriť pre národné parlamenty časový priestor pre preskúmanie návrhu právneho aktu EÚ. Lisabonská zmluva **predlžuje lehotu** medzi postúpením návrhu právneho aktu národným parlamentom a jeho zaradením do predbežného programu rokovania Rady **zo 6 na 8 týždňov**. Vo vzťahu k lehotám Protokol (č. 1) o úlohe národných parlamentov v Európskej únii rovnako zakotvuje že, medzi zaradením návrhu právneho aktu EÚ do predbežného programu Rady a prijatím postoja v Rade k predmetnému návrhu musí prejsť **lehota desať dní**.³⁴³ Cieľom uvedenej desaťdňovej lehoty je umožnenie informovať národný parlament o priebehu rokovania.

Včasná, úplná a systematická informovanosť národných parlamentov vrátane stanovenia príslušných lehôt má za cieľ umožniť národným parlamentom, aby **na základne vlastných procedúr** mohli včas a zodpovedne **formulovať svoje stanovisko nielen k postoju, ktorý plánuje uplatniť národná exekutíva na rokovaní Rady, ale aj k dodržiavaniu zásady subsidiarity**.

Žltá a oranžová karta

Lisabonská zmluva zakotvuje **nový mechanizmus sledovania dodržiavania zásady subsidiarity**. Zásada subsidiarity vychádza z čl. 5 ods. 3 ZEÚ, ktorý

---

³⁴² SYLLOVÁ, Jindřiška – PÍTROVÁ, Lenka – PALDUSOVÁ, Helena a kol. *Lisabonská smlouva. Komentář*. Praha: C.H. Beck, 2010, s. 73 – 74.

³⁴³ Čl. 4 Protokolu (č. 1) o úlohe národných parlamentov v Európskej únii.

stanovuje, že „podľa zásady subsidiarity koná Únia v oblastiach, ktoré nepatria do jej výlučnej právomoci, len v takom rozsahu a vtedy, **ak ciele zamýšľané touto činnosťou nemôžu členské štáty uspokojivo dosiahnuť na ústrednej úrovni alebo na regionálnej a miestnej úrovni**, ale z dôvodov rozsahu alebo účinkov navrhovanej činnosti ich možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie.“³⁴⁴ Mechanizmus kontroly subsidiarity sa teda uplatňuje v oblastiach, v ktorých má EÚ spoločné právomoci s členskými štátmi. Nevzťahuje sa na oblasti, v ktorých má EÚ výlučnú právomoc (ako napr. spoločná obchodná politika), ani na nelegislatívne dokumenty, ako sú oznámenia alebo zelené knihy. Pri posudzovaní súladu návrhu legislatívneho aktu EÚ so zásadou subsidiarity je potrebné odpovedať na otázku, či má príslušný návrh nadnárodné aspekty, ktoré národné štáty nedokážu samy uspokojivo vyriešiť na národnej, regionálnej alebo miestnej úrovni; či prináša výhody na európskej úrovni a či by činnosť alebo nečinnosť členského štátu bola v rozpore s cieľmi EÚ.

Podrobná úprava parlamentnej kontroly dodržiavania zásady subsidiarity je špecifikovaná v **Protokole (č. 2) o uplatňovaní zásad subsidiarity a proporcionality**. Účelom týchto noriem je, aby uvedené princípy boli rešpektované už vo fáze vypracovania a predloženia návrhu legislatívneho aktu. Protokol zakotvuje povinnosť EK zdôvodniť predložené návrhy legislatívnych aktov z perspektívy zásady subsidiarity a proporcionality. Všetky legislatívne návrhy tak musia obsahovať podrobné vyjadrenie umožňujúce posúdiť, či boli tieto princípy dodržané.

Nový mechanizmus sledovania dodržiavania zásady subsidiarity je známy ako **tzv. mechanizmus žltej a oranžovej karty**. Každý národný parlament môže v lehote **8 týždňov** od postúpenia návrhu legislatívneho aktu poslať predsedom EP, Rady a EK **tzv. odôvodnené stanovisko**. Národné parlamenty vo svojich odôvodnených stanoviskách musia objasniť, prečo sa domnievajú, že návrh určitého návrhu legislatívneho aktu nie je v súlade so zásadou subsidiarity. EK odpovie na všetky odôvodnené stanoviská, ktoré dostane od národných parlamentov. Avšak formálny účinok odôvodnených stanovísk na legislatívny proces **závisí od počtu predložených stanovísk**. Na účely výpočtu týchto prahových hodnôt sa priradujú dva hlasy každému národnému parlamentu (t.j. **jednokomorové parlamenty majú dva hlasy**, dvojkomorové parlamenty jeden hlas pre každú komoru). Celkový počet hlasov je v súčasnosti 56 (dvojnásobný ako počet členských štátov).

Mechanizmus žltej karty sa uplatňuje vtedy, ak predložené odôvodnené stanoviská zodpovedajú najmenej **jednej tretine hlasov** priradených národných parlamentom (t.j. 18 hlasov) alebo **jednej štvrtine** (t.j. 14 hlasov) v prípade, ak sa

---

³⁴⁴ Čl. 5 ods. 3 Zmluvy o Európskej únii.

predložený návrh legislatívneho aktu týka priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti. Pri uplatnení tohto postupu musí EK prehodnotiť svoj návrh. Na základe preskúmania sa môže EK rozhodnúť, či ho ponechá, zmení alebo stiahne. EK musí uviesť dôvody svojho rozhodnutia. Doteraz sa postup žltej karty uplatnil dvakrát, a to v súvislosti s návrhom EK na nariadenie Rady o výkone práva uskutočniť kolektívnu akciu v rámci slobody usadiť sa a slobody poskytovať služby (tzv. návrh Monti II) a v súvislosti s návrhom EK na nariadenie Rady o zriadení Európskej prokuratúry (tzv. návrh EPPO). V oboch prípadoch však EK po posúdení odôvodnených stanovísk národných parlamentov nezistila, že by bola porušená zásada subsidiarity. Návrh Monty II. bol však nakoniec zo strany EK stiahnutý.

Mechanizmus oranžovej karty sa uplatňuje vtedy, ak predložené odôvodnené stanoviská predstavujú **väčšinu hlasov** priradených národným parlamentom (t.j. minimálne 28 hlasov) a návrh je predložený v rámci riadneho legislatívneho postupu. Pri uplatnení tohto mechanizmu musí EK prehodnotiť svoj návrh. Na základe preskúmania sa EK môže rozhodnúť, či ho ponechá, zmení alebo stiahne. Ak sa EK rozhodne návrh ponechať, musí v odôvodnenom stanovisku vysvetliť EP a Rade, prečo je návrh v súlade so zásadou subsidiarity. V takýchto prípadoch EP a Rada ešte pred ukončením prvého čítania zvažia, či je návrh v súlade so zásadou subsidiarity. Ak sa jednoduchá väčšina členov EP alebo 55 % členov Rady zhodne na tom, že návrh porušuje zásadu subsidiarity, nebude predmetom ďalšieho postupu. Postup oranžovej karty sa zatiaľ ešte neuplatnil.³⁴⁵

Mechanizmus žltej karty a oranžovej karty predstavujú spôsoby *ex ante* kontrolu súladu návrhu legislatívneho aktu EÚ so zásadou subsidiarity. Okrem uvedených blokujúcich prostriedkov môžu národné parlamenty iniciovať súdnu kontrolu dodržiavania zásady subsidiarity, a to podaním návrhu na Súdny dvor EÚ na začatie osobitného typu konania o neplatnosti legislatívneho aktu. **Podanie žaloby na Súdny dvor EÚ vo veci porušenia zásady subsidiarity predstavuje *ex post* kontrolu súladu legislatívneho aktu so zásadou subsidiarity.**

Politický dialóg

V roku 2006 zaviedla EK do praxe ako novú formu spolupráce s národnými parlamentmi tzv. **politický dialóg** s cieľom zlepšiť postavenie národných parlamentov a posilniť parlamentný a demokratický rozmer EÚ. Politický dialóg predstavuje nástroj snažiaci sa o odstránenie demokratického deficitu prostredníctvom väčšieho zapojenia národných parlamentov do legislatívnej činnosti a do procesu formovania politik EK. Na rozdiel od mechanizmov sledovania dodržiavania zásady subsidiarity však **nejde o formálny prostriedok**

---

³⁴⁵ Európska komisia. Mechanizmus kontroly subsidiarity. [online]. Dostupné na: <http://ec.europa.eu/dgs/secretariat_general/reasons_relations_other/np/subsidiarity_sk.htm>, overené 29.02.2016.

založený na zmluvnom základe. Politický dialóg je v súčasnosti využívaný paralelne so systémom včasného varovania a predstavuje ďalšiu možnú formu komunikácie medzi národnými parlamentmi a EK.

Ak národný parlament dospel k názoru, že návrh legislatívneho aktu EÚ porušuje zásadu subsidiarity, môže poslať príslušným inštitúciám EÚ odôvodnené stanovisko vysvetlené vyššie. Ak má však iné námietky k spomínanému aktu (**napr. k podstate návrhu**), môže začať politický dialóg s EK. V rámci politického dialógu môžu národné parlamenty zasielať svoje stanoviská EK, ktorá sa na ne snaží odpovedať **do troch mesiacov**. Stanoviská sa môžu týkať dokumentov EK alebo politických oblastí, ktoré spadajú do jej kompetencie. Častokrát práve politický dialóg umožní EK zohľadniť hlavné výhrady národných parlamentov k podstate návrhov a dáva priestor pre možné rokovania s Radou a EP za účelom prispôsobenia návrhu názorom národných parlamentov. Rovnako aj v prípadoch, ak sa nedosiahne potrebné kvórum na aktiváciu žltej alebo oranžovej karty, EK na odôvodnené stanoviská reaguje v rámci politického dialógu.

V praxi je politický dialóg realizovaný v troch základných formách:

- **prostredníctvom parlamentnej diplomacie na úrovni EÚ** – cestou bilaterálnych a multilaterálnych diskusií a výmen názorov počas medziparlamentných stretnutí na pôde EÚ [napr. Konferencia parlamentných výborov pre záležitosti Únie parlamentov členských štátov Európskej únie (ďalej len „COSAC“)],
- **prostredníctvom písomnej komunikácie medzi národnými parlamentmi a EK,**
- **prostredníctvom menej formalizovaných komunikačných kanálov** (napr. kontakty a stretnutia medzi výbormi pre európske záležitosti národných parlamentov a členmi EK).³⁴⁶

Zelená karta

Myšlienka zelenej karty pôvodne **vychádza z posolstva COSAC z júna 2013**, ktoré apeluje na väčšiu angažovanosť národných parlamentov v rámci legislatívneho procesu na úrovni EÚ. Slovné spojenie „zelená karta“ sa však po prvýkrát objavilo až v záveroch COSAC v decembri 2014, kedy väčšina národných parlamentov podporila tento nový nástroj. Svoj príspevok k rozvoju inštitútu zelenej karty mala aj **dolná komora parlamentu Holandského kráľovstva**, ktorá predstavila ideu zavedenia zelenej karty vo svojej správe pod názvom *Pokrok v Európe: o úlohe holandskej Druhej komory a národných parlamentov v Európskej únii*. Táto iniciatíva bola ďalej podporená aj zo strany

³⁴⁶ Odbor pre európske záležitosti Kancelárie NR SR. Podkladový materiál na stretnutie vedúcich kancelárií parlamentov Európskej únie (12. – 13. marca 2015, Rím). Bratislava: 2015, s. 2.

parlamentu Dánskeho kráľovstva a hornej komory parlamentu Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska. Ako výsledok týchto snáh sa 19. januára 2015 stretli predstavitelia výborov pre európske záležitosti 14 komôr národných parlamentov a reprezentanti EP s cieľom diskutovať možné formy a postupy pri zavedení tohto nového nástroja. Následne lotyšské predsedníctvo v Rade zaradilo tému zelenej karty do svojho portfólia v rámci parlamentnej dimenzie predsedníctva. Krátko na to sa objavila výzva adresovaná luxemburskému predsedníctvu v Rade, aby rozpracovanie mechanizmu zelenej karty bolo realizované vo forme špeciálnej **pracovnej skupiny** pre posilnenie politického dialógu zavedením zelenej karty a zefektívnením mechanizmu udelenia žltej karty. Táto *ad hoc* pracovná skupina 30. októbra 2015 v Luxemburgu potvrdila, že väčšina národných parlamentov podporuje zelenú kartu, avšak ich názory na rozsah tohto nástroja a procesné náležitosti s ním späté sa rôznia.

Zelená karta predstavuje jednu z možných foriem koordinácie medzi národnými parlamentmi. Ide o mimozmluvný nástroj opierajúci sa o politický dialóg popísaný vyššie. **Zelená karta znamená možnosť proaktívneho zapojenia sa národných parlamentov do procesu tvorby politík a legislatívy na úrovni EÚ cestou zasielania právne nezáväzných návrhov a podnetov EK.** V praxi je na rozhodnutí EK, ako na konkrétnu zelenú kartu zareaguje. Inak povedané, zmluvný základ EÚ nezaväzuje EK osvojiť si návrhy politík alebo legislatívnych aktov doručené zo strany národných parlamentov cestou zelenej karty. Sila zelenej karty môže spočívať v tom, že môže mať potenciál vyvinúť politický tlak na konanie EK v určitej oblasti a zároveň môže motivovať národné parlamenty k väčšej angažovanosti sa v rámci tvorby politík a legislatívneho procesu na úrovni EÚ.³⁴⁷

Pilotná zelená karta bola iniciovaná Výborom Európskej únie Snemovne lordov Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska v máji 2015 na tému riešenia problematiky plytvania s potravinami. K tejto iniciatíve sa pridal aj Výbor NR SR pre európske záležitosti uznesením č. 195 z 25. júna 2015.

Medziparlamentná spolupráca v EÚ

Medziparlamentná spolupráca na úrovni EÚ vychádza z čl. 9 Protokolu (č. 1) o úlohe národných parlamentov v Európskej únii pripojeného k Lisabonskej zmluve, ktorý dáva splnomocnenie EP a národným parlamentom na vymedzenie spôsobu medziparlamentnej spolupráce v EÚ. Podľa čl. 9 Protokolu (č. 1) o úlohe národných parlamentov v Európskej únii „*Európsky parlament a národné*

---

³⁴⁷ Odbor pre európske záležitosti Kancelárie NR SR. *Zelená karta: Smerom k posilnenému politickému dialógu*. Bratislava: 2015, s. 3 – 8.

*parlamentsy spoločne vymedzujú organizáciu a podporu účinnej a pravidelnej medziparlamentnej spolupráce v Európskej únii“.*³⁴⁸

Špecifikujúcu úpravu predstavujú dva dokumenty prijaté na pôde **Konferencie predsedov parlamentov členských štátov EÚ**:

- **Rokovací poriadok Konferencie predsedov parlamentov členských štátov EÚ** prijatý v Ríme v roku 2000 a revidovaný v Štokholme v roku 2010. Tento dokument je známy ako tzv. Štokholmské smernice pre Konferenciu predsedov parlamentov EÚ.
- **Pravidlá medziparlamentnej spolupráce v Európskej únii** schválené na Konferencii predsedov parlamentov členských štátov EÚ v Haagu v roku 2004, zmenené a doplnené v Lisabone v roku 2008.³⁴⁹

Medzi základné ciele medziparlamentnej spolupráce v EÚ patrí najmä **podporovať výmenu informácií a osvedčených pracovných postupov** medzi národnými parlamentmi a EP s cieľom posilniť parlamentnú kontrolu, vplyv a dohľad na všetkých úrovniach. Okrem toho je účelom medziparlamentnej spolupráce v EÚ aj zaistenie efektívneho výkonu kompetencií národných parlamentov v záležitostiach EÚ (najmä v oblasti kontroly dodržiavania zásady subsidiarity) a podporovať spoluprácu s parlamentmi z tretích krajín.

Medziparlamentná spolupráca je v rámci Európskej únie vykonávaná prostredníctvom nasledujúcich štruktúr:

- **Konferencia predsedov parlamentov členských štátov EÚ** – združuje predsedov parlamentov členských štátov EÚ a predsedu EP. Kandidátske krajiny disponujú štatútom pozorovateľa. Úlohou tejto platformy je dohliadať na medziparlamentnú spoluprácu v EÚ.
- **Konferencia parlamentných výborov pre záležitosti Únie parlamentov členských štátov Európskej únie (COSAC)** – tvoria ju zástupcovia výborov pre európske záležitosti parlamentov členských štátov EÚ, poslanci EP a pozorovatelia z kandidátskych krajín. Toto fórum poskytuje priestor pre výmenu informácií a osvedčených postupov.
- **Spoločné zasadnutia na témy spoločného záujmu** – parlament členského štátu, ktorý aktuálne predsedá Rade, môže v spolupráci s EP organizovať spoločné zasadnutia vo veciach spoločného záujmu napr. spoločné zasadnutia vecných výborov parlamentov členských štátov EÚ a EP.

---

³⁴⁸ Čl. 9 Protokolu (č. 1) o úlohe národných parlamentov v Európskej únii.

³⁴⁹ Rokovací poriadok Konferencie predsedov parlamentov členských štátov EÚ a Pravidlá medziparlamentnej spolupráce v Európskej únii sú v anglickom jazyku dostupné na: <<http://www.ipex.eu/IPEXL-WEB/euspeakers/getspeakers.do>>, overené 29.02.2016.

- **Zasadnutia vecných výborov** – stretnutia medzi partnerskými vecnými výbormi parlamentov členských štátov EÚ a EP slúžia na výmenu názorov v oblastiach jednotlivých politik EÚ na základe ich vecnej pôsobnosti.
- **Stretnutie vedúcich kancelárií parlamentov členských štátov EÚ** – vedúci kancelárií alebo iní poverení zamestnanci národných parlamentov sa stretávajú pravidelne za účelom prípravy návrhu programu a podkladov pre diskusiu pre Konferenciu predsedov parlamentov členských štátov EÚ. Vedúci kancelárií alebo iní poverení funkcionári parlamentov sa môžu stretávať aj za účelom inej nevyhnutnej vzájomnej konzultácie.
- **Stáli zástupcovia národných parlamentov pri EP** – pôsobenie stálych zástupcov národných parlamentov v Bruseli umožňuje pravidelnú výmenu informácií medzi národnými parlamentmi a EP a medzi národnými parlamentmi navzájom.³⁵⁰

Okrem uvedeného sa v roku 2012 vo Varšave predsedovia parlamentov uzniesli, že v súlade s Protokolom č. 1 o úlohe národných parlamentov v EÚ založia novú **Medziparlamentnú konferenciu pre spoločnú zahraničnú a bezpečnostnú politiku a spoločnú bezpečnostnú a obrannú politiku EÚ**. Prvé zasadnutie sa uskutočnilo v dňoch 8. – 11. septembra 2012 v Pafose (Cyperská republika). Na tomto stretnutí bol schválený rokovací poriadok konferencie, predstavené priority a stratégie EÚ v oblasti spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky a spoločnej bezpečnostnej a obrannej politiky EÚ a prebehla diskusia na tému EÚ a Arabská jar. Zdôraznená bola potreba zintenzívniť demokratické pôsobenie v rámci týchto politik EÚ presadzovaním systematickejšej, pravidelnejšej a včasnej výmeny informácií o rozličných aspektoch a dôsledkoch týchto politik, a to na národnej a európskej úrovni, ako aj potreba rozšírenej úlohy parlamentov.

V apríli 2013 sa predsedovia parlamentov rozhodli založiť ďalšiu meziparlamentnú konferenciu, a to **Medziparlamentnú konferenciu o stabilite, koordinácii a hospodárskom riadení v EÚ**. Prvé zasadnutie sa uskutočnilo vo Vilniuse v dňoch 16. až 17. októbra 2013. Na úvodnom stretnutí bol diskutovaný najmä cieľ, účel a vízia vznikajúcej konferencie a ďalšie vecné otázky súvisiace s postkrízovým riadením hospodárskych záležitostí, bankovou úniou a finančnou integráciou v rámci EÚ.

Medzi nástroje medziparlamentnej spolupráce v EÚ patrí najmä:

- **Platforma IPEX** (*Interparliamentary EU Information Exchange* – Medziparlamentná výmena informácií v EÚ),³⁵¹ ktorá predstavuje priestor

³⁵⁰ IPEX. *Guidelines for Inter-Parliamentary Cooperation in the European Union*. [online]. Dostupné na: <<http://www.ipex.eu/IPEXL-WEB/euspeakers/getspeakers.do>>, overené 29.02.2016.

³⁵¹ Platforma IPEX je dostupná na: <<http://www.ipex.eu>>

pre elektronickú výmenu informácií a dokumentov medzi národnými parlamentmi členských a kandidátskych krajín EÚ a inštitúciami EÚ. IPEX je zdrojom informácií o aktuálnom stave posudzovania návrhov právnych aktov EÚ v národných parlamentoch, pričom umožňuje aktívne sledovať priebeh kontrolných procedúr a nahliadať do súvisiacich dokumentov národných parlamentov.

- **informácie, výskum a dokumentácia** – národné parlamenty by si mali navzájom vymieňať informácie, výskumné materiály a dokumentáciu, a to najmä prostredníctvom COSAC a Európskeho centra pre parlamentný výskum a dokumentáciu (ECPRD).³⁵²

Parlamentná dimenzia predsedníctva v Rade EÚ

Predsedníctvo v Rade predstavuje pre členský štát EÚ jednu z najdôležitejších a najnáročnejších úloh vyplývajúcich z členstva. Podľa článku 16 ods. 9 ZEÚ **predsedníctvo jednotlivých formácií Rady**, s výnimkou Rady pre zahraničné veci, zabezpečujú členské štáty **na základe rotačného princípu** v súlade s podmienkami stanovenými v čl. 236 Zmluvy o fungovaní Európskej únie. V praxi je predsedníctvo vykonávané skupinou troch členských štátov počas obdobia 18 mesiacov (tzv. **predsednícke trio**). Predsednícke trio je kreované na základe princípu rotácie medzi členskými štátmi prihliadajúc na ich rozmanitosť, geografickú polohu či geopolitické hľadisko. Trio realizuje spoločný program, pričom každý člen tejto trojice v presne stanovenom poradí predsedá Rade **počas obdobia šiestich mesiacov**. Ostatní členovia tria sú predsedníckemu štátu nápomocní vo všetkých funkciách vychádzajúc zo spoločného programu. V období od 1. januára 2016 do 30. júna 2017 vytvorí Holandské kráľovstvo predsednícke trio so Slovenskou republikou a Maltskou republikou. **Slovenská republika prevezme predsedníctvo v Rade v období od 1. júla do 31. decembra 2016.**

Každé **predsedníctvo členského štátu EÚ v Rade** obsahuje okrem podujatí na úrovni exekutívy aj tzv. **parlamentnú dimenziu** spočívajúcu v niekoľkých veľkoformátových stretnutiach medzi predstaviteľmi národných parlamentov 28 členských štátov (pri dvojkomorových parlamentoch zástupcovia oboch komôr), kandidátskych a partnerských krajín, ako aj EP či ďalšími pozvanými hosťami. V tejto súvislosti je **povinnosťou** parlamentu členského štátu, ktorý predsedá v Rade, **usporiadať** viaceré z vyššie uvedených podujatí, a to konkrétne **COSAC (predsednícky a plenárny), Medziparlamentnú konferenciu pre spoločnú zahraničnú a bezpečnostnú politiku a spoločnú bezpečnostnú a obrannú politiku EÚ a Medziparlamentnú konferenciu o stabilite, koordinácii a hospodárskom riadení v EÚ**. V prípade, ak daná krajina predsedá v Rade

---

³⁵² IPEX. *Guidelines for Inter-Parliamentary Cooperation in the European Union*. [online]. Dostupné na: <<http://www.ipex.eu/IPEXL-WEB/euspeakers/getspeakers.do>>, overené 29.02.2016.

v druhom polroku (tak ako Slovenská republika), má jej parlament **povinnosť zorganizovať aj Stretnutie vedúcich kancelárií parlamentov členských štátov EÚ a Konferenciu predsedov parlamentov členských štátov EÚ v nasledujúcom polroku**. Okrem uvedených medziparlamentných konferencií môže parlament predsedníckeho štátu usporiadať aj ďalšie medziparlamentné stretnutia podľa potreby napr. zasadnutia vecných výborov.

Parlament členského štátu, ktorý predsedá v Rade, zabezpečuje organizačno-logistickú a obsahovú stránku všetkých uvedených medziparlamentných konferencií a stretnutí, pričom týmto konferenciám a stretnutiam predsedajú predsedovia príslušných výborov národného parlamentu. Rokovacím jazykom je spravidla angličtina a francúzština príp. štátny jazyk usporiadateľskej krajiny. Výnimkou je plenárny COSAC, ktorý je tlmočený do všetkých oficiálnych jazykov EÚ.

V súčasnosti sa v rámci **parlamentnej dimenzie slovenského predsedníctva v Rade predpokladá organizácia 7 veľkoformátových viacdňových medziparlamentných podujatí** na úrovni predstaviteľov zákonodarných zborov (z tohto **5 v roku 2016 a 2 v roku 2017**) s predpokladaným počtom hostí v rozmedzí 150 – 300 na jedno podujatie, ako aj realizácia viacerých ďalších stretnutí.

Okrem vyššie uvedeného prijatím zmien v rámci Smerníc IPEX sa zaviedlo **rotujúce ročné predsedníctvo v správnej rade IPEX**. Správnej rade IPEX po novom predsedá parlament, ktorý predsedal výročnému stretnutiu Konferencie predsedov parlamentov členských krajín EÚ, t.j. parlament krajiny, ktorá predsedala v Rade v druhom polroku. V nadväznosti na predsedníctvo Slovenskej republiky v Rade v druhom polroku 2016 teda **preberie národná rada predsedníctvo v správnej rade IPEX počas Konferencie predsedov parlamentov členských krajín EÚ v apríli 2017 v Bratislave**. Zloženie správnej rady ako aj vymenovanie jej predsedu bude odsúhlasené na Stretnutí vedúcich kancelárií parlamentov členských štátov EÚ vo februári 2017 v Bratislave. Predsedom správnej rady má byť podľa Smerníc IPEX generálny tajomník predsedajúceho parlamentu (t.j. v prípade národnej rady **vedúci kancelárie národnej rady**).

6.2 Spolupráca Národnej rady Slovenskej republiky a vlády Slovenskej republiky v záležitostiach Európskej únie

Súčasná právna úprava vzťahov medzi národnou radou a vládou v záležitostiach Európskej únie je obsiahnutá v **ústavnom zákone č. 397/2004 Z. z. o spolupráci Národnej rady Slovenskej republiky a vlády Slovenskej republiky v záležitostiach**

Európskej únie a **v rokovačom poriadku**. Podrobnejšiu úpravu obsahuje **Systém tvorby stanovísk k návrhom aktov EÚ a stav koordinácie realizácie politík EÚ** schválený uznesením vlády Slovenskej republiky č. 627 z 27. októbra 2013.³⁵³ Tento dokument nastavuje pravidlá kooperácie medzi ústrednými orgánmi štátnej správy a ďalšími aktérmi a procedurálny postup pri tvorbe stanovísk Slovenskej republiky k návrhom legislatívnych a iných aktov EÚ.

Ústavný zákon č. 397/2004 Z. z.

Dňa 24. júna 2004 schválila národná rada návrh ústavného zákona č. 397/2004 Z. z., ktorého **cieľom je upraviť postavenie národnej rady v línii silného modelu kontrolnej pôsobnosti** národnej rady voči vláde. Ide o rámcovú úpravu vzťahov zákonodarnej a výkonnej zložky moci v oblasti záležitostí EÚ. Tento ústavný zákon dosiaľ nebol zmenený ani doplnený, a tak niektoré jeho ustanovenia nezodpovedajú terminológii Lisabonskej zmluvy, čo však nemá vplyv na reálne postavenie národnej rady v záležitostiach EÚ.

Vzťah národnej rady a vlády v záležitostiach EÚ má v zásade dve roviny – **povinnosť vlády predkladať určené materiály a právomoc národnej rady schvaľovať stanoviská Slovenskej republiky**. Vláda alebo poverený člen vlády predkladá národnej rade návrhy právne záväzných aktov a iných aktov EÚ, o ktorých budú rokovať zástupcovia vlád členských štátov EÚ, a informuje národnú radu o ostatných záležitostiach súvisiacich s členstvom Slovenskej republiky v EÚ. Tieto návrhy má národná rada k dispozícii nielen od vlády, ale sú v rámci tzv. Barrosovej iniciatívy zasielané aj priamo národným parlamentom.³⁵⁴ Okrem toho vláda predkladá národnej rade aj **návrhy stanovísk Slovenskej republiky** k návrhom právne záväzných aktov a iných aktov EÚ, pričom ich súčasťou je najmä odhad ich vplyvu a dosahu na Slovenskú republiku.³⁵⁵

Národná rada má právomoc (možnosť) schvaľovať stanoviská Slovenskej republiky k návrhom právne záväzných aktov a iných aktov EÚ, o ktorých sa rozhoduje na úrovni zástupcov vlád členských štátov EÚ. Z tejto právnej úpravy vyplýva teda právo národnej rady, nie však povinnosť, vyjadrovať sa k stanoviskám vlády k návrhom právnych aktov EÚ. Národná rada môže (ale nemusí) schvaľovať stanoviská Slovenskej republiky aj k ďalším záležitostiam EÚ, ak ju o to požiada vláda alebo najmenej pätina poslancov národnej rady. Aj v tomto prípade ide o právo národnej rady, ale nie o povinnosť vyjadrovať sa aj k iným záležitostiam EÚ.

---

³⁵³ Vláda Slovenskej republiky. *Systém tvorby stanovísk k návrhom aktov EÚ a stav koordinácie realizácie politík EÚ*. [online]. Dostupné na: <<http://www.rokovania.sk/Rokovanie.aspx/BodRokovaniaDetail?idMaterial=22946>>, overené 29.02.2016.

³⁵⁴ Uvedené návrhy aktov EÚ sú zverejňované v tzv. *Systéme sledovania európskych záležitostí* <http://www.nrsr.sk/ssez/>.

³⁵⁵ Čl. 1 ústavného zákona č. 397/2004 Z. z. o spolupráci Národnej rady Slovenskej republiky a vlády Slovenskej republiky v záležitostiach Európskej únie.

Ústavný zákon č. 397/2004 Z. z. stanovuje právne účinky pre prípady, keď národná rada:

- schváli návrh stanoviska Slovenskej republiky
- nevyjadrí sa k návrhu stanoviska Slovenskej republiky v lehote dvoch týždňov od jeho predloženia
- neschváli návrh stanoviska Slovenskej republiky ani iné stanovisko v tej istej veci.

Ak národná rada schváli návrh stanoviska Slovenskej republiky, člen vlády je týmto stanoviskom viazaný pri zastupovaní Slovenskej republiky v príslušnom orgáne EÚ. Člen vlády sa môže od stanoviska Slovenskej republiky odchýliť len v nevyhnutnom prípade a so zreteľom na záujmy Slovenskej republiky; v takom prípade je povinný o tom bezodkladne informovať národnú radu a takýto postup odôvodniť. Člen vlády môže požiadať národnú radu o zmenu stanoviska Slovenskej republiky.³⁵⁶

Ak sa národná rada **nevyjadrí** k návrhu stanoviska Slovenskej republiky **do dvoch týždňov od jeho predloženia**, člen vlády je viazaný (predloženým) návrhom stanoviska Slovenskej republiky.³⁵⁷ Možnosť sa ku návrhu stanoviska nevyjadriť (tzv. **princíp tichej procedúry**) je prejavom možnosti stanovisko vziať na vedomie resp. „mlčky“ odsúhlasiť a vôbec ho neprerokovávať ani explicitne neschvaľovať. Ak sa národná rada rozhodne nevyjadriť sa, vláda bude v orgánoch EÚ prezentovať také stanovisko, ktoré si k danej veci pripravila a predložila národnej rade. Táto možnosť má využitie napríklad pri marginálnych otázkach, pri ktorých by prerokovávanie a schvaľovanie bolo len nadbytočným procedurálnym zaťažením národnej rady na úkor rozsiahlejších otázok so širším nadnárodno-politickým dosahom.

Ak národná rada **neschváli** návrh stanoviska Slovenskej republiky a zároveň **neschváli v danej veci iné stanovisko**, člen vlády je viazaný (predloženým) návrhom stanoviska Slovenskej republiky.³⁵⁸ Tento princíp je analogický k tzv. **princípu konštruktívneho nesúhlasu**.

Okrem toho národná rada **najmenej raz za rok na základe správy podanej vládou rokuje o záležitostiach súvisiacich s členstvom Slovenskej republiky v EÚ** a schvaľuje odporúčania pre vládu v nasledujúcom období.³⁵⁹

---

³⁵⁶ Čl. 2 ods. 5 ústavného zákona č. 397/2004 Z. z. o spolupráci Národnej rady Slovenskej republiky a vlády Slovenskej republiky v záležitostiach Európskej únie.

³⁵⁷ Čl. 2 ods. 4 ústavného zákona č. 397/2004 Z. z. o spolupráci Národnej rady Slovenskej republiky a vlády Slovenskej republiky v záležitostiach Európskej únie.

³⁵⁸ Čl. 2 ods. 4 ústavného zákona č. 397/2004 Z. z. o spolupráci Národnej rady Slovenskej republiky a vlády Slovenskej republiky v záležitostiach Európskej únie.

³⁵⁹ Čl. 2 ods. 6 ústavného zákona č. 397/2004 Z. z. o spolupráci Národnej rady Slovenskej republiky a vlády Slovenskej republiky v záležitostiach Európskej únie.

6.3 Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre európske záležitosti

Podľa ústavného zákona č. 397/2004 Z. z. **môže národná rada vykonávaním pôsobnosti v záležitostiach EÚ zákonom poveriť svoj výbor.** To znamená, že pokiaľ sa národná rada uznesie, že všetka európska agenda, ktorou sa rozhodne zaoberať, nebude prerokovávaná na schôdzi národnej rady, môže na tento účel zriadiť nový výbor alebo poveriť touto pôsobnosťou iný, už existujúci výbor. Na tento účel bol najskôr dočasne uznesením Národnej rady Slovenskej republiky č. 893 z 29. apríla 2004 a neskôr na trvalo rokovacím poriadkom zriadený **Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre európske záležitosti.**

Výbor pre európske záležitosti bol právnymi predpismi kreovaný ako **silný výbor.** Táto skutočnosť vyplýva najmä z ustanovenia ústavného zákona č. 397/2004 Z. z., podľa ktorého ak národná rada (výbor pre európske záležitosti) schváli návrh stanoviska (**mandát**) vlády, je člen vlády týmto stanoviskom (mandátom) viazaný pri zastupovaní Slovenskej republiky v príslušnom orgáne EÚ.

Keďže však výbor pre európske záležitosti v praxi nevykonáva len pôsobnosť v intenciách ústavného zákona č. 397/2004 Z. z. (**schvaľovanie záväzných mandátov pre členov vlády**), ale sú mu rokovacím poriadkom zverené aj ďalšie právomoci národných parlamentov (napr. **posudzovanie súladu návrhov legislatívnych aktov EÚ so zásadou subsidiarity** vrátane schvaľovania odôvodnených stanovísk), je možné konštatovať, že slovenský model predstavuje tzv. **zmiešaný systém sledovania záležitostí EÚ v národnom parlamente.**

Prerokovanie záležitostí EÚ vo výbore pre európske záležitosti upravujú **§ 58a a § 58b zákona o rokovanom poriadku**, v ktorých sú podrobnejšie definované pravidlá postupu a rokovania tohto výboru. Okrem toho vyššie uvedené ustanovenia zakotvujú zloženie výboru, spôsob hlasovania, ako aj povinnosti vlády voči tomuto výboru. Nový § 58b zákona o rokovanom poriadku upravuje postup pri prerokovaní a podávaní žaloby vo veci porušenia zásady subsidiarity legislatívnym aktom EÚ.

Zloženie výboru

Národná rada volí predsedu a členov výboru pre európske záležitosti **na základe princípu pomerného zastúpenia** politických strán a politických hnutí, za ktoré boli poslanci zvolení do národnej rady v príslušnom volebnom období.

Princíp pomerného zastúpenia sa uplatňuje z toho dôvodu, že výbor pre európske záležitosti prijíma záväzné stanoviská a odporúčania pre zástupcov Slovenskej

republiky v inštitúciách EÚ, a preto je potrebné, aby o jeho stanoviskách rozhodovali všetky politické strany a politické hnutia zastúpené v národnej rade.

Výbor pre európske záležitosti je jediným výborom národnej rady, v ktorom má každý z jeho členov jedného **náhradného člena**. Náhradných členov volí rovnako národná rada. Dôvodom je zabezpečenie stálej funkčnosti výboru a čo najširšie odborné pokrytie agendy výboru.

Náhradný člen sa môže zúčastniť na schôdzi výboru pre európske záležitosti za člena výboru **na základe oznámenia člena výboru predsedovi výboru**. V tomto prípade sa náhradný člen započítava do počtu prítomných členov výboru a má na schôdzi výboru pre európske záležitosti právo hlasovať. Ak sa zúčastňuje na schôdzi výboru pre európske záležitosti spolu s členom výboru, ktorého je náhradným členom, alebo bez oznámenia člena výboru o účasti náhradného člena, náhradný člen sa nezapočítava do počtu prítomných členov výboru a nemá právo hlasovať. Náhradný člen za predsedu výboru alebo podpredsedu výboru pre európske záležitosti sa na schôdzi výboru zúčastňuje ako člen výboru.³⁶⁰

Na rokovaní výboru pre európske záležitosti sa môžu zúčastňovať aj poslanci Európskeho parlamentu zvolení na území Slovenskej republiky, pričom **majú právo vyjadrovať** sa k prerokovanej veci, ak požiadajú o slovo. Na rokovaní však **nemajú právo hlasovať**.

Pôsobnosť výboru

Výbor pre európske záležitosti:

- a) prerokúva návrhy právne záväzných aktov a iných aktov Európskej únie,
- b) schvaľuje stanoviská Slovenskej republiky k návrhom podľa písmena a), o ktorých budú rokovať príslušné orgány Európskej únie,
- c) posudzuje súlad návrhov legislatívnych aktov Európskej únie so zásadou subsidiarity vrátane schvaľovania odôvodnených stanovísk,
- d) prerokúva návrhy žalôb vo veci porušenia zásady subsidiarity legislatívnym aktom Európskej únie,
- e) prerokúva správy a informácie predkladané národnej rade vládou a členmi vlády a akty predkladané národnej rade orgánmi Európskej únie,
- f) môže požiadať ostatné výbory národnej rady o ich stanoviská k návrhom podľa písmen a) a b),
- g) podáva národnej rade správy o činnosti podľa písmen a) až f).³⁶¹

³⁶⁰ § 58a ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky v znení zákona č. 399/2015 Z. z.

³⁶¹ § 58a ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov.

Národná rada si však môže vyhradiť rozhodnutie o záležitostiach podľa písm. a) až c). Týmto sa **ponecháva národnej rade možnosť, aby si v prípadoch osobitnej dôležitosti vyhradila rozhodnutie vo veciach zverených do pôsobnosti výboru pre európske záležitosti.**

Z vyššie uvedeného je zrejme, že **výbor pre európske záležitosti môže požiadať aj ostatné výbory národnej rady (tzv. vecné výbory) o stanoviská** k návrhom právne záväzných aktov a iných aktov EÚ a k návrhom stanovísk Slovenskej republiky k týmto návrhom. Spolupráca výboru pre európske záležitosti s vecnými výbormi **vo veciach podstaty návrhov** právnych aktov EÚ a návrhov stanovísk Slovenskej republiky k nim je bežnou praxou a umožňuje zohľadniť širšie spektrum odborných a politických názorov. O stanovisko vecného výboru výbor pre európske záležitosti požiada spravidla vtedy, ak gestorské ministerstvo označí návrh ako prioritný (s vysokou dôležitosťou) z pohľadu záujmov Slovenskej republiky. Napríklad ak sa návrh právne záväzného aktu EÚ prioritnej dôležitosti týka problematiky financií, môže výbor pre európske záležitosti požiadať o odborné stanovisko k podstate toho návrhu Výbor NR SR pre financie a rozpočet a pod. Výbor pre európske záležitosti potom pri ďalšom rokovaní o návrhu zohľadní stanovisko vecného výboru k tomuto návrhu, ak bolo výboru doručené.

Rokovací poriadok neustanovuje, v ktorom štádiu rozhodovacích procesov na úrovni EÚ sa má národná rada (resp. výbor pre európske záležitosti) uvedenými návrhmi zaoberať, ponechávajúc tak aj toto na rozhodnutí samotnej národnej rady resp. výboru pre európske záležitosti. Predseda výboru pre európske záležitosti priebežne zaradí do návrhu programu schôdze návrhy právnych aktov EÚ, ktoré boli výboru doručené, spravidla tak, aby výbor mohol v prípade návrhov legislatívnych aktov preskúmať ich súlad so zásadou subsidiarity do ôsmich týždňov od ich doručenia. V praxi to znamená, že výbor pre európske záležitosti je pravidelne informovaný o nových návrhoch právnych aktov EÚ formou tabuľky s novými návrhmi. Tabuľka obsahuje informáciu o stručnom obsahu návrhu, kedy končí lehota na posúdenie súladu so zásadou subsidiarity, informáciu o dôležitosti návrhu z pohľadu záujmov Slovenskej republiky a odporúčanie Odboru pre európske záležitosti kancelárie národnej rady, či sa má výbor pre európske záležitosti návrhom ďalej zaoberať a akou formou.

Ako bolo vysvetlené vyššie Lisabonská zmluva zavádza právo národných parlamentov dohliadať prostredníctvom **systemu včasného varovania nad dodržiavaním zásady subsidiarity v návrhoch legislatívnych aktov EÚ.** Keďže národná rada zverila svoje právomoci v oblasti európskych záležitostí výboru pre európske záležitosti, práve tento výbor má možnosť kontrolovať súlad spomínaných návrhov právnych aktov EÚ z hľadiska ich súladu so zásadou subsidiarity. Ak sa národná rada (výbor pre európske záležitosti) v osemtýždňovej

lehote stanovenej Lisabonskou zmluvou uznesie na tom, že konkrétny návrh legislatívneho aktu EÚ nie je v súlade so zásadou subsidiarity, zašle príslušným inštitúciám EÚ **odôvodnené stanovisko** uvádzajúce, prečo sa domnieva, že daný návrh nie je v súlade so zásadou subsidiarity. Ak predložené odôvodnené stanoviská zodpovedajú potrebnej väčšine hlasov priradených národných parlamentom, uplatní sa **mechanizmus žltej alebo oranžovej karty** popísaný v prvej časti tejto kapitoly.

Okrem uvedených blokujúcich prostriedkov môžu národné parlamenty iniciovať súdnu kontrolu dodržiavania zásady subsidiarity, a to podaním návrhu na Súdny dvor EÚ na začatie osobitného typu konania o neplatnosti legislatívneho aktu. Výbor pre európske záležitosti alebo najmenej pätina poslancov národnej rady môže písomne požiadať národnú radu, aby sa uzniesla na podaní **žaloby vo veci porušenia zásady subsidiarity legislatívnym aktom EÚ**. Návrh žaloby musí obsahovať presné znenie žaloby, na ktorej sa má národná rada uznieť. Návrh žaloby sa predkladá predsedovi národnej rady, a to najneskôr pätnásť deň pred uplynutím lehoty na podanie žaloby, pričom ďalšie náležitosti bližšie upravuje § 58b zákona o rokovacom poriadku.

Predbežné stanovisko

Cieľom predbežného stanoviska je na úvod legislatívneho procesu na úrovni EÚ **definovať východiskové pozície** Slovenskej republiky a určiť národné priority pre nasledujúcu diskusiu. Predbežné stanovisko je východiskovým dokumentom pre zástupcu Slovenskej republiky v diskusiách v pracovných skupinách Rady. Pripravuje ho zodpovedajúci ústredný orgán štátnej správy a schvaľuje príslušná Rezortná koordinačná skupina (t.j. expertná skupina, ktorá koordinuje rozhodovací proces v záležitostiach EÚ na úrovni ministerstva alebo iného ústredného orgánu štátnej správy).

Vláda alebo poverený člen vlády **najneskôr štyri týždne po obdržaní návrhu** právneho aktu a návrhu legislatívneho aktu EÚ predkladá výboru pre európske záležitosti predbežné stanovisko k tomuto návrhu. Predbežné stanovisko je pozičným dokumentom vlády (ministerstva), ktorý obsahuje primárne hodnotenie predloženého návrhu v počiatočnom štádiu legislatívneho procesu na úrovni EÚ.

Výbor pre európske záležitosti sa môže s hodnotením súladu návrhu so zásadou subsidiarity v predbežnom stanovisku stotožniť a s predloženým predbežným stanoviskom vysloviť súhlas, alebo v opačnom prípade, môže člena vlády zaviazať presadzovať v Rade inú pozíciu (napr. namietat porušenie zásady subsidiarity).

Stanovisko Slovenskej republiky

Stanovisko Slovenskej republiky predstavuje **národné stanovisko na diskusiu alebo rozhodnutie na zasadnutia Rady**. Návrh stanoviska Slovenskej republiky na rokovanie Rady pripravuje gestorský rezort na základe dovedty spracovaných materiálov (predbežné stanovisko, pozícia a inštrukcia) a na základe výsledkov rokovaní príslušných pracovných skupín Rady, výborov Rady a Výboru stálych zástupcov (tzv. COREPER). Návrh stanoviska schvaľuje zodpovedný minister alebo vedúci predstaviteľ iného ústredného orgánu štátnej správy, pričom pred schválením je návrh predmetom rokovania Komisie pre európske záležitosti, ktorá pôsobí na Ministerstve zahraničných vecí a európskych záležitostí SR a je hlavným expertným medzirezortným koordinačným orgánom v oblasti tvorby stanovísk k návrhom právnych aktov EÚ.

Vláda alebo poverený člen vlády v **dostatočnom časovom predstihu predkladá výboru pre európske záležitosti návrh stanoviska Slovenskej republiky** k návrhom právne záväzných aktov a iných aktov EÚ, pričom v tejto veci je povinný zúčastniť sa na rokovaní výboru a informovať ho.³⁶²

Ak výbor pre európske záležitosti schváli návrh stanoviska Slovenskej republiky, je člen vlády týmto stanoviskom viazaný pri zastupovaní Slovenskej republiky v príslušnom orgáne EÚ. Člen vlády sa môže od stanoviska Slovenskej republiky odchýliť len v nevyhnutnom prípade a so zreteľom na záujmy Slovenskej republiky; v takom prípade je povinný o tom bezodkladne informovať výbor pre európske záležitosti a takýto postup odôvodniť. Člen vlády môže požiadať výbor pre európske záležitosti o zmenu stanoviska Slovenskej republiky.³⁶³

Ak sa výbor pre európske záležitosti **nevyjadrí** k návrhu stanoviska Slovenskej republiky **do dvoch týždňov od jeho predloženia**, člen vlády je viazaný (predloženým) návrhom stanoviska Slovenskej republiky.³⁶⁴ Možnosť sa ku návrhu stanoviska nevyjadriť (tzv. **princíp tichej procedúry**) je prejavom možnosti stanovisko vziať na vedomie resp. „mlčky“ odsúhlasiť a vôbec ho neprerokovávať ani explicitne neschvaľovať.

Ak výbor pre európske záležitosti **neschváli** návrh stanoviska Slovenskej republiky a zároveň neschváli v danej veci iné stanovisko, člen vlády je viazaný

---

³⁶² § 58a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovanom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov.

³⁶³ Čl. 2 ods. 5 ústavného zákona č. 397/2004 Z. z. o spolupráci Národnej rady Slovenskej republiky a vlády Slovenskej republiky v záležitostiach Európskej únie.

³⁶⁴ Čl. 2 ods. 4 ústavného zákona č. 397/2004 Z. z. o spolupráci Národnej rady Slovenskej republiky a vlády Slovenskej republiky v záležitostiach Európskej únie.

(predloženým) návrhom stanoviska Slovenskej republiky.³⁶⁵ Tento princíp je analogický k tzv. **princípu konštruktívneho nesúhlasu**.

Správa o záležitostiach súvisiacich s členstvom Slovenskej republiky v EÚ

Vláda zabezpečí **pravidelné informovanie výboru pre európske záležitosti** členmi vlády o aktuálnych otázkach, ktoré sú prerokúvané v orgánoch EÚ, ktorých sú členmi. Vláda predkladá národnej rade do konca marca správu o záležitostiach súvisiacich s členstvom Slovenskej republiky v EÚ za predchádzajúci kalendárny rok, ak národná rada nerozhodne inak.

Výbor pre európske záležitosti môže kedykoľvek požiadať vládu alebo povereného člena vlády o predloženie správy, podanie informácie, odôvodnenia alebo vysvetlenia v záležitostiach súvisiacich s členstvom Slovenskej republiky v Európskej únii.³⁶⁶

Odbor pre európske záležitosti

Na zabezpečenie výkonu pôsobnosti národnej rady v záležitostiach EÚ zriadila kancelária národnej rady Odbor pre európske záležitosti, ktorého pracovníci pripravujú odborné podkladové materiály na rokovanie výboru pre európske záležitosti.

---

³⁶⁵ Čl. 2 ods. 4 ústavného zákona č. 397/2004 Z. z. o spolupráci Národnej rady Slovenskej republiky a vlády Slovenskej republiky v záležitostiach Európskej únie.

³⁶⁶ § 58a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov.

7. ČASŤ

MEDZINÁRODNÉ ORGANIZÁCIE A SPOLUPRÁCA NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY S ICH PARLAMENTNÝMI ORGÁNMI

7.1 Medziparlamentné štruktúry v rámci medzinárodných organizácií

Napriek tomu, že oblasť diplomacie je tradične viac či menej vyhradená pre pôsobenie exekutívy, čoraz častejšie stieranie hraníc medzi národným a nadnárodným nevyhnutne vedie k potrebe zapájania sa parlamentov do medzinárodnopolitického diania. Čím ďalej tým širšie spektrum otázok má svoje korene v medzinárodnopolitickom vývoji a štruktúre. Pochopenie, že expandujúcu činnosť vlád v medzinárodných organizáciách je dôležité sledovať, je odzrkadlené v existencii medziparlamentných štruktúr v rámci medzinárodných organizácií. Na druhej strane, parlamentná dimenzia diplomacie je rovnako aj výrazom spolupráce a spolupôsobenia výkonnej a zákonodarnej moci v zahraničnopolitickej oblasti.

Myšlienka parlamentnej diplomacie (tzv. parlomacie) nie je novou ideou. Parlamentná diplomacia nadväzuje na pôvodné poňatie zahraničnej politiky štátov uskutočňovanej prostredníctvom kontinuálneho udržiavania zahraničných vzťahov t.j. diplomacie. **Koncept parlamentnej diplomacie sa vyznačuje mnohoznačnosťou.** Tento pojem sa používa v niekoľkých odlišných významoch, pričom definícia parlamentnej diplomacie predstavuje funkcionálne zakotvenú definíciu t.j. definíciu odvodenú z praxe. Parlamentná diplomacia:

- **predstavuje celé spektrum medzinárodných aktivít poslancov parlamentov** za účelom zvýšenia vzájomného porozumenia medzi štátmi;
- **pomáha kontrole vnútroštátnych vlád** (výmena názorov v rámci multilaterálnych parlamentných fór a priamy prístup k informáciám, ktoré tieto fóra poskytujú, zjednodušuje uplatňovanie kontrolnej funkcie parlamentu voči vláde);
- **posilňuje legitimitu medzinárodných organizácií** a pomáha saturovať demokratický deficit v nich;³⁶⁷

---

³⁶⁷ WEISGLAS, Frans – de BOER, Gonnie. *Parliamentary Diplomacy*. In: *The Hague Journal of Diplomacy* 2 (2007), s. 2 [online]. Dostupné na: <<http://www.fransweisglas.nl/images/uploads/publicaties/6.pdf>>, overené 29.02.2016.

- reprezentuje dôležitú **strednú úroveň** ležiacu medzi tradičnými aktérmi medzištátnej diplomacie (vládami) a novými aktérmi medzinárodných vzťahov (napr. nadnárodné záujmové skupiny).³⁶⁸

Primárnym cieľom parlamentnej diplomacie je zvýšiť vzájomné porozumenie medzi štátmi na multilaterálnej úrovni prostredníctvom posilnenia demokratickej legitimity v rámci medzinárodných organizácií. Národná rada vníma význam medzinárodných aktivít predovšetkým v tom, že stále delegácie národnej rady do medziparlamentných štruktúr jednotlivých medzinárodných organizácií sú **kreované podľa princípu pomerného zastúpenia** politických strán v národnej rade na návrh poslaneckého grémia na začiatku každého volebného obdobia. To umožňuje väčšiu flexibilitu, a to aj napriek skutočnosti, že tieto aktivity sú komplementárne k vládnej zahraničnej politike.

Z hľadiska konkrétnych **aktérov** parlamentná diplomacia predstavuje nielen kontakty parlamentov ako celkov alebo účasť zástupcov parlamentov v delegáciách do medziparlamentných orgánov medzinárodných organizácií, ale aj kontakty medzi jednotlivými poslancami, či politickými stranami. Vo všeobecnom meradle tak v zásade možno vymedziť štyri **hlavné kategórie aktérov parlamentnej diplomacie**:

- parlamenty (či už lokálne, regionálne alebo celoštátne),
- výbory parlamentov,
- poslanci parlamentov,
- politické strany.³⁶⁹

Všetky uvedené štyri kategórie aktérov vykonávajú parlamentnú diplomaciu prostredníctvom niekoľkých formálnych a neformálnych spôsobov, a to konkrétne na **vnútroštátnej úrovni** (najmä cestou kontroly zahraničnej politiky vlády), **medzištátnej úrovni** (prostredníctvom medziparlamentných štruktúr v rámci medzinárodných organizácií a bilaterálnych skupín priateľstva medzi parlamentmi), **vnútroregionálnej** (napr. cestou medziparlamentnej spolupráce v rámci EÚ) a **medziregionálnej úrovni** (napr. v rámci Medziparlamentnej únie).

Na úrovni národnej rady sa na parlamentnej diplomacii ako aktéri podieľajú najmä národná rada ako celok (najmä cestou kontroly zahraničnej politiky vlády), výbory národnej rady, funkcionári národnej rady, stále delegácie národnej rady

³⁶⁸ MALAMUD, Andrés – STAVRIDIS, Stelios. *Parliaments and Parliamentarians as International Actors*. In: *The Ashgate Research Companion to Non-State Actors*, s. 104 [online]. Dostupné na:

<<http://www.eui.eu/Personal/Researchers/malamud/Ashgate-Malamud-Stavridis.pdf>>, overené 29.02.2016.

³⁶⁹ Porovnaj s FIOTT, Daniel. *On the Value of Parliamentary Diplomacy*. In: *Madariaga Paper, Roč. 4, č. 7 (2011)*, s. 2-3 [online]. Dostupné na: <<http://www.madariaga.org/images/madariagapapers/2011-apr-fiott-on%20the%20value%20of%20parliamentary%20diplomacy.pdf>>, overené 29.02.2016.

v medziparlamentných štruktúrach v rámci medzinárodných organizácií, skupiny priateľstva národnej rady a poslanci národnej rady.

Od vzniku samostatnej Slovenskej republiky sa národná rada aktívne zapája do činnosti medzinárodných organizácií a ich parlamentných orgánov. V súčasnosti je národná rada riadnym členom Parlamentného zhromaždenia Rady Európy, Parlamentného zhromaždenia Organizácie pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe, Medziparlamentnej únie, Parlamentného zhromaždenia Severoatlantickej aliancie, parlamentnej dimenzie Stredoeurópskej iniciatívy, Parlamentného zhromaždenia Únie pre Stredomorie a pozorovateľom v Parlamentnom zhromaždení Čiernomorskej hospodárskej spolupráce. Okrem uvedeného poslanci národnej rady participujú aj v rámci parlamentných seminárov Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj.

Vo všetkých uvedených organizáciách pôsobia stále delegácie národnej rady v rámci medziparlamentnej spolupráce, t. j. poslanci sú zapojení do činnosti jednotlivých výborov a podieľajú sa na riešení rozličných aktuálnych problémov, v mnohých prípadoch i ako spravodajcovia. Funkcie tajomníkov delegácií vykonávajú odborní zamestnanci kancelárie národnej rady z Odboru zahraničných vzťahov a protokolu.

7.2 Pôsobenie poslancov Národnej rady Slovenskej republiky v medzinárodných inštitúciách

Parlamentné zhromaždenie Rady Európy

Rada Európy v súčasnosti so svojimi 47 členskými štátmi pomyselné pokrýva väčšinu európskeho svetadielu. Organizácia bola založená v roku 1949 desiatimi štátmi (Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska, Francúzska republika, Belgické kráľovstvo, Holandské kráľovstvo, Luxemburské veľkovevodstvo, Švédske kráľovstvo, Nórske kráľovstvo, Dánske kráľovstvo, Talianska republika a Írsko). Slovenská republika sa stala členom Rady Európy dňa 30. júna 1993.

Hlavným cieľom Rady Európy je **ochrana ľudských práv, pluralitnej demokracie a právneho štátu.** Tieto hodnoty sú základom pre tolerantnú občiansku spoločnosť nevyhnutnú pre európsku stabilitu, ekonomický rast a sociálnu kohéziu. Na základe uvedených primárnych pilierov sa Rada Európy aktuálne snaží nájsť spoločné riešenie problémov ako sú terorizmus, organizovaný zločin a korupcia, počítačová kriminalita, bioetika a klonovanie, násilie na deťoch a ženách a obchodovanie s ľuďmi. Spoluprácu medzi všetkými

členskými štátmi vníma ako jediný spôsob ako vyriešiť hlavné problémy, ktorým čelí dnešná spoločnosť.³⁷⁰

Parlamentné zhromaždenie Rady Európy (ďalej len „PZ RE“) je poradným orgánom Rady Európy, ktorého závery sú schvaľované vo forme uznesení (rezolúcií), stanovísk a odporúčaní pre Výbor ministrov. V tejto súvislosti má PZ RE v kompetencii prerokovávať akékoľvek záležitosti späté s cieľmi organizácie. Okrem toho na požiadanie Výboru ministrov má právomoc diskutovať aj iné aktuálne otázky.

V praktickej rovine PZ RE bolo a je aktívnym činiteľom v práci Rady Európy – v poslednom období najvýraznejšie rezonuje jeho zapojenie sa v kooperačnej iniciatíve pod názvom „partneri pre demokraciu“. Štatút tzv. partnerov pre demokraciu bol na pôde PZ RE vytvorený v roku 2009, pričom môže byť udelený vnútroštátnym parlamentom nečlenských krajín Rady Európy, ktoré spĺňajú kritériá stanovené rokovacím poriadkom PZ RE (najmä úsilie príslušného národného parlamentu zachovávať hodnoty Rady Európy, ktorými sú predovšetkým ochrana ľudských práv, pluralitnej demokracie a právneho štátu). Do roku 2015 bol tento status udelený Marockému kráľovstvu (2011), Palestínskemu štátu (2011) a Kirgizskej republike (2014). Na tento štatút môžu ďalej aspirovať krajiny južného Stredomoria a Blízkeho východu združené v rámci tzv. Únie pre Stredomorie a krajiny strednej Ázie participujúce v rámci Organizácie pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe. Popri tom PZ RE neustále monitoruje aj demokracie s dlhou tradíciou, aby hodnoty a ciele Rady Európy neboli vnímané len vo formálnej rovine.

Zasadnutia PZ RE sa uskutočňujú **štyrikrát ročne vo forme týždňovej plenárnej schôdze** v Palais de l'Europe v Štrasburgu. V súčte PZ RE **pozostáva z 324 riadnych členov a 324 náhradných členov** menovaných národnými parlamentmi spomedzi svojich poslancov. Počet členov delegácií jednotlivých štátov je odvodený od veľkosti populácie daného štátu, pričom sa pohybuje v rozmedzí od dvoch do osemnástich zástupcov, ktorí by mali vyvážené reprezentovať politické zloženie príslušného národného parlamentu.

V prípade národnej rady je delegácia kreovaná podľa princípu pomerného zastúpenia politických strán v národnej rade na návrh poslaneckého grémia na začiatku každého volebného obdobia. Nominácie do stálej delegácie národnej rady v PZ RE schvaľuje národná rada na svojej schôdzi na základe uznesenia Zahraničného výboru NR SR. **Podmienkou je zastúpenie oboch pohlaví. Delegácia národnej rady v PZ RE sa skladá z 5 členov a 5 náhradníkov.**

---

³⁷⁰ Council of Europe. *Who we are*. [online]. Dostupné na: <<http://www.coe.int/en/web/about-us/who-we-are>>, overené 29.02.2016.

Funkciu tajomníka delegácie vykonáva pracovník Odboru zahraničných vzťahov a protokolu kancelárie národnej rady.

Práca PZ RE je štruktúrovaná do činnosti **predsedníctva, Stáleho výboru a špecializovaných výborov** podľa oblastí jednotlivých politík. Predsedníctvo je zložené z predsedu PZ RE, 20 podpredsedov PZ RE, predsedov piatich politických skupín a predsedov jednotlivých výborov PZ RE. Predseda národnej delegácie členského štátu Rady Európy, ktorý aktuálne predsedá Výboru ministrov, predseda národnej delegácie členského štátu, ktorý vykonával funkciu predsedníctva vo Výbore ministrov v predchádzajúcom období a predsedovia národných delegácií členských štátov Rady Európy, ktoré budú vykonávať nasledujúce dve predsedníctva, sú automaticky členmi predsedníctva PZ RE. Predsedníctvo zodpovedá za koordináciu činnosti PZ RE a jeho výborov, pričom spolupracuje s predsedom PZ RE v otázkach vonkajších vzťahov. Stály výbor, zodpovedný za kontinuitu v práci PZ RE mimo plenárnych schôdzí, sa skladá z členov predsedníctva a predsedov národných delegácií. Popri uvedených rýdzo parlamentných orgánoch bol z dôvodov zvýšenia flexibility práce Rady Európy ustanovený aj tzv. **Zmiešaný výbor** pozostávajúci zo zástupcov Výboru ministrov a predstaviteľov PZ RE.

Parlamentné zhromaždenie Rady Európy v súčasnosti **vytvorilo nasledujúce výbory:**

- Výbor pre politické otázky a demokraciu
- Výbor pre právne otázky a ľudské práva
- Výbor pre sociálne otázky, zdravie a trvalo udržateľný rozvoj
- Výbor pre kultúru, vedu, vzdelanie a médiá
- Výbor pre rovnosť príležitostí a boj proti diskriminácii
- Výbor pre plnenie záväzkov a povinností členských štátov Rady Európy (Monitorovací výbor)
- Výbor pre migráciu, utečencov a presídlené osoby
- Výbor pre rokovací poriadok, imunitu a inštitucionálne otázky
- Výbor pre voľbu sudcov Európskeho súdu pre ľudské práva.

V Parlamentnom zhromaždení Rady Európy pôsobí **5 politických skupín**, do ktorých sa poslanci zapájajú podľa politickej príslušnosti. Sú to:

- Socialistická skupina (SOC)
- Skupina Európskej ľudovej strany (EPP/CD)
- Aliancia liberálov a demokratov pre Európu (ALDE)
- Skupina Európskych konzervatívov (EC)
- Skupina Zjednotenej európskej ľavice (UEL).

Niektorí poslanci PZ RE sú nezávislí.

Parlamentné zhromaždenie Rady Európy **prijíma a schvaľuje tri základné typy dokumentov**: odporúčania pre Výbor ministrov; uznesenia (rezolúcie) zdôrazňujúce vlastný názor PZ RE a stanoviská (napr. k zmluvám alebo prihláškam potenciálnych nových členov organizácie).

V dlhodobom horizonte sa PZ RE sústreďuje na otázky ochrany ľudských práv a demokracie v kontexte boja proti terorizmu rešpektujúc ľudské práva; riešenie otázok migrácie; otázky sociálnej kohézie a posilnenia medzikultúrneho a medzináboženského dialógu.

Popri oficiálnych rokovacích jazykoch Rady Európy (anglický a francúzsky jazyk) PZ RE používa ako pracovný jazyk aj nemecký, taliansky a ruský jazyk.³⁷¹

Parlamentné zhromaždenie Organizácie pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe

Organizácia pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe (ďalej len „OBSE“) so svojimi **57 členskými štátmi** z Európy, Ázie a Severnej Ameriky predstavuje najväčšiu regionálnu bezpečnostnú organizáciu na svete. OBSE zastáva komplexný prístup k problematike bezpečnosti zahŕňajúci politicko-vojenské, ekonomické a ľudsko-právne aspekty a hľadiská životného prostredia, pričom ponúka priestor pre politické rokovania v otázkach včasného varovania, prevencie konfliktov, krízového manažmentu a postkonfliktnej obnovy. Spoločným cieľom účastníckych krajín OBSE je udržiavať vzájomnou spoluprácou mier a bezpečnosť v teritoriálnej oblasti OBSE. Účastnícke krajiny OBSE sa zaväzujú rešpektovať ľudské práva a základné slobody, demokraciu, princípy právneho štátu a zabezpečovať sociálnu spravodlivosť a ochranu životného prostredia.³⁷²

Slovenská republika sa stala členom Konferencie pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe (ďalej len „KBSE“) sukcesiou členstva ČSFR v KBSE 1. januára 1993. Konferencia pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe sa v septembri 1994 premenovala na OBSE.

Parlamentné zhromaždenie OBSE (ďalej len „PZ OBSE“) predstavuje parlamentnú dimenziu spolupráce členských štátov v rámci OBSE. Primárnou úlohou **323 členného zhromaždenia** je sprostredkovať a uľahčiť medziparlamentný dialóg, ktorý je vnímaný ako dôležitý prvok celkového úsilia o upevnenie demokracie v celej oblasti OBSE. V zmysle svojho rokovacieho poriadku PZ OBSE, založené v roku 1990 na summite v Paríži, monitoruje

---

³⁷¹ *Parliamentary Assembly of Council of Europe. Functioning.* [online]. Dostupné na: <http://website-pace.net/en_GB/web/apce/functioning>, overené 29.02.2016.

³⁷² *Organization for Security and Co-operation in Europe. Who we are.* [online]. Dostupné na: <<http://www.osce.org/whatistheosce>>, overené 29.02.2016.

dodržiavanie princípov a implementáciu cieľov OBSE v členských štátoch organizácie; vyvíja a zlepšuje mechanizmy prevencie a riešenia konfliktov; podporuje posilňovanie a konsolidáciu demokratických inštitúcií v členských štátoch OBSE; prispieva k rozvoju medziinštitucionálnej komunikácie v rámci OBSE a diskutuje aktuálne otázky predstreté na Ministerskej rade alebo na summite hláv štátov alebo predsedov vlád. Za uvedeným účelom PZ OBSE každoročne schvaľuje Záverečnú deklaráciu a nespočetné množstvo odporúčaní a uznesení. Významnou súčasťou práce PZ OBSE je rozsiahly program monitorovania volieb, pričom v tejto súvislosti sú delegácie vysielané na misie do oblastí s aktívnou, ale aj latentnou krízou demokratických princípov.

Práca PZ OBSE je štruktúrovaná do pôsobenia tzv. **Stáleho výboru, predsedníctva a jednotlivých výborov**. Predsedníctvo je zložené z predsedu PZ OBSE, 9 podpredsedov PZ OBSE, pokladníka, predsedov všetkých hlavných výborov a predchádzajúceho predsedu PZ OBSE, ktorí sú volení na výročnom zasadnutí PZ OBSE. Predsedníctvo zodpovedá za procesno-technické aspekty práce Stáleho výboru. Úlohou Stáleho výboru pozostávajúceho z predsedov národných delegácií a členov predsedníctva je posilňovať efektivitu práce PZ OBSE prostredníctvom vytvárania pracovnej kontinuity medzi jednotlivými zasadnutiami.

Hlavnými (stálymi) výbormi sú:

- Výbor pre politické záležitosti a bezpečnosť,
- Výbor pre ekonomické záležitosti, vedu, techniku a životné prostredie a
- Výbor pre demokraciu, ľudské práva a humanitárne otázky.

Plenárne zasadnutia PZ OBSE sa uskutočňujú trikrát ročne, a to v mesiaci júl v niektorej z členských krajín OBSE (tzv. výročné zasadnutie), v mesiaci január/február vo Viedni (tzv. zimné zasadnutie) a v mesiaci september (tzv. jesenné zasadnutie). Členovia PZ OBSE sa zúčastňujú ako pozorovatelia volieb v členských krajinách OBSE. Rokovacími jazykmi sú angličtina, francúzština, ruština, nemčina, taliančina a španielčina.³⁷³

V prípade národnej rady je **delegácia kreovaná podľa princípu pomerného zastúpenia** politických strán v národnej rade na návrh poslaneckého grémia na začiatku každého volebného obdobia. Nominácie do stálej delegácie národnej rady v PZ OBSE schvaľuje národná rada na svojej schôdzi na základe uznesenia Zahraničného výboru NR SR. **Delegácia národnej rady v PZ OBSE** je zložená **zo 4 členov a 4 náhradníkov**. Funkciu tajomníka delegácie vykonáva zamestnanec Odboru zahraničných vzťahov a protokolu kancelárie národnej rady.

---

³⁷³ *Parliamentary Assembly of Organization for Security and Co-operation in Europe. About the OSCE PA. [online]. Dostupné na: <<http://www.oscepa.org/about-osce-pa>>, overené 29.02.2016.*

Medziparlamentná únia

Medziparlamentná únia (ďalej len „MPÚ“) je medzinárodná organizácia združujúca parlamenty suverénnych štátov. Ako **ústredný prvok celosvetového medziparlamentného dialógu** pôsobí **Medziparlamentná únia od 1889** s primárnym cieľom udržiavania spolupráce medzi ľuďmi a upevňovania reprezentatívnych inštitúcií. Za týmto účelom sprostredkúva a posilňuje výmenu informácií a skúseností medzi parlamentmi, vytvára platformu pre riešenie aktuálnych otázok medzinárodného záujmu a prispieva k ochrane ľudských práv, pričom rozširuje povedomie nielen o ľudských právach, ale aj o význame slobodne zvolených demokratických inštitúcií snažiac sa o ich nastolenie a zakotvenie v praxi. MPÚ zdieľa ciele Organizácie spojených národov, podporuje jej úsilie a úzko s ňou spolupracuje. MPÚ rovnako kooperuje s regionálnym medziparlamentnými organizáciami a rôznymi mimovládnyimi organizáciami vyznávajúcimi tieto hodnoty. Aktuálna strategická koncepcia MPÚ schválená v roku 2011 na obdobie rokov 2012 – 2017 pod názvom **Lepšie parlamenty, silnejšie demokracie** zdôrazňuje potrebu zefektívnenia práce MPÚ, hlbšieho zapojenia sa národných parlamentov v medzinárodnopolitickej oblasti a posilnenia demokracie.

Každý parlament vytvorený v súlade s právnymi predpismi suverénneho štátu, ktorý reprezentuje obyvateľstvo na určitom území a na tomto území vykonáva svoje funkcie, má právo požiadať o členstvo v MPÚ. V súčasnosti má MPÚ **167 riadnych a 10 asociovaných členov**. Medzi asociovanými členmi figurujú niektoré medziparlamentné zhromaždenia ako napr. Európsky parlament či Parlamentné zhromaždenie Rady Európy.

Činnosť MPÚ je štruktúrovaná do pôsobenia **štyroch základných orgánov**:

- Zhromaždenie MPÚ,
- Riadiaca rada MPÚ,
- Výkonný výbor MPÚ a
- Sekretariát.

Riadiaca rada MPÚ zodpovedá za vytvorenie koncepcnej línie fungovania MPÚ, pričom v praxi predovšetkým zostavuje ročné programy a rozpočet; zodpovedá za prijímanie a zrušenie členstva riadnych a asociovaných členov; určuje počet a mandát stálych výborov MPÚ, ad hoc výborov, pracovných skupín a špecializovaných stretnutí. Riadiaca rada MPÚ **pozostáva z troch zástupcov z každého členského parlamentu, pričom musia byť zastúpené obe pohlavia**. Predseda MPÚ je *ex officio* členom a zároveň aj predsedom Riadiacej rady.

Sedemnástčlenný **Výkonný výbor MPÚ** zodpovedá za administratívno-koordináčny úlohy. Pätnásť členov Výkonného výboru MPÚ je volených

Riadiacou radou MPÚ na funkčné obdobie 4 rokov. Predseda MPÚ a predsedníčka Koordinačného výboru žien poslankýň sú *ex officio* členmi Výkonného výboru MPÚ.

Sekretariát MPÚ je zodpovedný za plnenie programu činnosti MPÚ v súlade s prijatými rozhodnutiami jej štatutárnych orgánov. Sídлом Sekretariátu je Ženeva. Úradným jazykom je angličtina a francúzština.

Zhromaždenie MPÚ (predtým známe ako Medziparlamentná konferencia) je hlavným štatutárnym orgánom, ktorý sprostredkúva dialóg o aktuálnych medzinárodnopolitických otázkach. Pre zúčastnených poslancov vytvára platformu pre analýzu a riešenie medzinárodných problémov. Väčšina členov Zhromaždenia MPÚ je začlenená do niektorej zo **šiestich geopolitických skupín** (Africká skupina; Arabská skupina; Ázijsko-pacifická skupina; Euro-ázijská skupina; Latinskoamerická a karibská skupina a Skupina 12 plus). **Slovenská republika je súčasťou Skupiny 12 plus.**

Zhromaždenie MPÚ sa stretáva **dvakrát ročne** (tzv. jarné a jesenné zasadnutie). Na jarnom zasadnutí Zhromaždenia MPÚ je organizované stretnutie žien poslankýň, ktorého sa zúčastňujú všetky poslankyne zvolené do stálych delegácií členských štátov MPÚ. Stále výbory asistujú Zhromaždeniu MPÚ pri jeho práci. Ich mandát a zloženie je v právomoci Riadiacej rady MPÚ. Národné delegácie sú zastúpené v každom stálom výbore MPÚ jedným členom a jedným náhradníkom.

V súčasnosti sú ustanovené tieto **štyri stále výbory**:

- Výbor pre mier a medzinárodnú bezpečnosť;
- Výbor pre udržateľný rozvoj, financie a obchod;
- Výbor pre demokraciu a ľudské práva;
- Výbor pre záležitosti Organizácie spojených národov.³⁷⁴

V rámci národnej rady je vytvorená **Slovenská skupina Medziparlamentnej únie**. Poslanci sa stávajú členmi Slovenskej skupiny MPÚ získaním poslaneckého mandátu. Činnosť Slovenskej skupiny MPÚ je štruktúrovaná do práce Valného zhromaždenia a Výkonného výboru. **Valné zhromaždenie pozostáva zo všetkých poslancov národnej rady.** Výkonný výbor riadi činnosť Slovenskej skupiny MPÚ, pričom je volený v rámci každého volebného obdobia.

Stála delegácia národnej rady v MPÚ je kreovaná podľa princípu pomerného zastúpenia politických strán v národnej rade na návrh poslaneckého grémia na začiatku každého volebného obdobia. Nominácie do stálej delegácie národnej

---

³⁷⁴ *Inter-parliamentary Union. Statutes of the Inter-parliamentary Union. [online]. Dostupné na: <<http://www.ipu.org/strct-e/statutes-new.htm#1>>, overené 29.02.2016.*

rady v MPÚ schvaľuje národná rada na svojej schôdzi na základe uznesenia Zahraničného výboru NR SR. Delegácia národnej rady v MPÚ **je zložená z jedného poslanca za každý poslanecký klub národnej rady (z toho minimálne jedna žena) a predsedu Slovenskej skupiny MPÚ (tradične predseda národnej rady)**. Funkciu tajomníka delegácie vykonáva zamestnanec Odboru zahraničných vzťahov a protokolu kancelárie národnej rady.

V rámci Slovenskej skupiny MPÚ sa zriaďujú **dvojstranné (bilaterálne) skupiny priateľstva národnej rady**, ktorých cieľom je nadväzovanie osobných kontaktov s členmi parlamentov iných štátov alebo skupín štátov a prehlbovanie poznatkov o týchto krajinách v politickej, hospodárskej a kultúrnej oblasti. Predsedov skupín priateľstva volí Valné zhromaždenie Slovenskej skupiny MPÚ t.j. národná rada. Predseda skupiny priateľstva riadi jej činnosť, zvoláva podľa potreby jej schôdze a podáva Valnému zhromaždeniu Slovenskej skupiny MPÚ výročnú správu o činnosti príslušnej skupiny priateľstva. Členovia každej skupiny priateľstva si volia zo svojho stredy podpredsedu. Členovia skupín priateľstva sa zúčastňujú bilaterálnych stretnutí pri návštevách zahraničných delegácií a pri pracovných cestách predstaviteľov národnej rady v zahraničí.

Dvojstranné skupiny priateľstva sa vytvárajú so všetkými členskými štátmi MPÚ, pričom interne sa zlučujú do regionálnych skupín, ktoré však voči zahraničiu vystupujú jednotlivo. Každý poslanec národnej rady sa môže prihlásiť do ľubovoľného počtu regionálnych skupín priateľstva. Doplňovať členstvo v skupinách možno do 1 mesiaca od ustanovujúcej schôdze Slovenskej skupiny MPÚ v novom volebnom období a v dni konania Valných zhromaždení Slovenskej skupiny MPÚ.

Členstvo poslancov národnej rady v Slovenskej skupine MPÚ je bezplatné, **o prípadných príspevkoch členov dvojstranných skupín priateľstva rozhoduje Valné zhromaždenie Slovenskej skupiny MPÚ na návrh Výkonného výboru.**

Parlamentné zhromaždenie Severoatlantickej aliancie

Severoatlantická aliancia (ďalej len „NATO“) je medzivládna vojenská aliancia orientovaná predovšetkým na vzájomnú obranu členských štátov. NATO bolo **založené v roku 1949 vo Washingtone**. Z pasívnej obrannej pozície na aktívnejšiu pozíciu hájenia záujmov členských štátov posunula vymedzenie organizácie najmä strategická koncepcia NATO prijatá na washingtonskom summite v apríli 1999. Najdiskutovanejšími sa stali predovšetkým tie časti stratégie umožňujúce neobranne vojenské akcie NATO bez predchádzajúceho mandátu Bezpečnostnej rady Organizácie spojených národov. Najaktuálnejšia koncepčná zmena politiky NATO stratégia ***Aktívna angažovanosť, moderná obrana*** prijatá vedúcimi predstaviteľmi členských štátov v Lisabone v novembri

2010 vyjadruje snahu zefektívnenia obranných cieľov NATO voči novým bezpečnostným rizikám (vrátane kybernetických útokov) s presunom ťažiska na globálne stabilizačné tendencie NATO. **Nová koncepcia tak upevňuje pozíciu NATO ako globálneho stabilizačného elementu.** Medzi prioritné úlohy nová stratégia stanovuje okrem dosiaľ zaužívaného krízového manažmentu a kolektívnej bezpečnosti aj relatívne novú úlohu kooperatívnej bezpečnosti, čím je umožnené ovplyvňovať politický vývoj mimo hraníc NATO. Koncepcia potvrdzuje, že pokiaľ budú v „neuroatlantickom“ svete existovať jadrové zbrane, zostane aj NATO jadrovou alianciou. V súčasnosti má aliancia **28 členov**. Sídлом riaditeľstva organizácie je Brusel.³⁷⁵

Parlamentné zhromaždenie NATO (ďalej len „PZ NATO“) predstavuje medziparlamentnú platformu zloženú zo zákonodarcov z členských krajín NATO, rovnako ako aj z reprezentantov 14 pridružených členských štátov. PZ NATO poskytuje priestor pre medzinárodný parlamentný dialóg o bezpečnostných, politických a ekonomických záležitostiach. **Primárnym cieľom PZ NATO je podporovať vzájomné porozumenie medzi v ňom zastúpenými poslancami ohľadom kľúčových bezpečnostných výziev,** ktorým čelí transatlantického partnerstva. Práca PZ NATO má za cieľ prispieť ku konsenzu na pôde celej organizácie a posilniť tak transatlantické väzby a transparentnosť politik NATO. Aktuálne sa PZ NATO v dlhodobom horizonte sústreďuje aj na zvýšenie spolupráce s krajinami, ktoré uprednostňujú spoluprácu pred členstvom, vrátane tých na Kaukaze a v stredomorskom regióne.

V Severoatlantickej zmluve z roku 1949 sa nepredpokladalo zriadenie parlamentného zhromaždenia, ale presadil sa názor, že by bolo užitočné vytvoriť parlamentné grémium, ktoré bude podporovať NATO v jeho činnosti ako poradný a koordinačný orgán. V tomto zmysle majú **rozhodnutia PZ NATO charakter odporúčaní aj pre vlády a parlamenty členských krajín.**

Z členských štátov NATO tvorí PZ NATO **257 delegátov**. Počet členov národnej delegácie závisí od veľkosti populácie príslušnej krajiny. Okrem toho každá krajina môže vymenovať rovnaký počet náhradníkov, ktorí sa síce môžu zúčastňovať zasadnutí PZ NATO, ale nemajú hlasovacie právo, pokiaľ je prítomný riadny člen. Popri riadnych členoch sa zasadnutí majú právo zúčastniť aj zástupcovia z 13 štátov, ktorým bol v NATO udelený štatút pridruženého člena a rovnako aj reprezentanti 4 štátov so štatútom regionálneho stredomorského partnera, predstavitelia 8 štátov so statusom parlamentného pozorovateľa, delegácia Európskeho parlamentu a zástupcovia niektorých medziparlamentných zhromaždení napr. dvaja delegáti za Parlamentné zhromaždenie Rady Európy.

---

³⁷⁵ NATO. What is NATO?. [online]. Dostupné na: < <http://www.nato.int/nato-welcome/index.html> >, overené 29.02.2016.

V prípade národnej rady je delegácia kreovaná podľa princípu pomerného zastúpenia politických strán v národnej rade na návrh poslaneckého grémia na začiatku každého volebného obdobia. Nominácie do stálej delegácie národnej rady v PZ NATO schvaľuje národná rada na svojej schôdzi na základe uznesenia Zahraničného výboru NR SR. **Delegácia národnej rady v PZ NATO je zložená z piatich členov a piatich náhradníkov.** Funkciu tajomníka delegácie vykonáva zamestnanec Odboru zahraničných vzťahov a protokolu kancelárie národnej rady.

PZ NATO sa od svojho vzniku **schádza dvakrát ročne na plenárnom zasadnutí na jar a na jeseň** (výročné zasadnutie). Zasadnutia sa konajú striedavo v niektorej z členských krajín.

Práca PZ NATO je štruktúrovaná do **piatich výborov**, ktorých pôsobnosť je zostavená podľa hlavných bezpečnostných a politických výziev NATO. V uvedenom kontexte je aktuálne vytvorených týchto päť výborov:

- Politický výbor
- Výbor pre obranu a bezpečnosť
- Ekonomický a bezpečnostný výbor
- Výbor pre vedu a technológie
- Výbor pre civilnú dimenziu bezpečnosti

PZ NATO **riadi predsedníctvo zložené z predsedu, piatich podpredsedov a pokladníka.** Predsedu a podpredsedov volia delegáti na nasledujúci rok na výročnom plenárnom zasadnutí (na jeseň) a pokladníka každý druhý rok.

Prípravu plenárnych zasadnutí, plánovanie termínov aktivít, zriaďovanie podvýborov, posudzovanie návrhu rozpočtu, dohľad nad financovaním PZ NATO a ďalšie súvisiace kompetencie má v gescii **Stály výbor** PZ NATO zložený z jedného zástupcu z každého členského štátu menovaného príslušnou národnou delegáciou. Členovia predsedníctva a predsedovia výborov PZ NATO sú *ex officio* zastúpení v Stálom výbore.

Medzinárodný sekretariát PZ NATO pod vedením generálneho tajomníka PZ NATO plní dve základné funkcie. Na jednej strane vykonáva študijnú činnosť a vypracováva rešerše, o ktoré sa opierajú členovia výborov pri riešení nastolených otázok, a na strane druhej zodpovedá za prípravu a organizáciu jarných a výročných (jesenných) zasadnutí, stretnutí výborov a podvýborov a ostatné aktivity PZ NATO.

Sídlom PZ NATO je Brusel, úradným jazykom je angličtina a francúzština. Financovanie PZ NATO sa uskutočňuje z príspevkov parlamentov a z každoročného príspevku od NATO. Pre stanovenie výšky príspevku platia tie isté

kritéria ako pre civilný rozpočet NATO. Národné delegácie sú zodpovedné za financovanie participácie svojich členov na aktivitách PZ NATO samostatne.³⁷⁶

Stredoeurópska iniciatíva

Stredoeurópska iniciatíva (ďalej len „SEI“) predstavuje regionálne medzivládne fórum orientované na podporu európskej integrácie cestou spolupráce medzi členskými štátmi SEI, Európskou úniou, zainteresovanými verejnými inštitúciami, tretím sektorom a regionálnymi a medzinárodnými organizáciami. SEI kombinuje prvky multilaterálnej diplomacie a projektového manažmentu (jednak ako donor, jednak ako príjemca) za účelom vyrovnávania rozdielov medzi európskymi makroregiónmi. Od svojho založenia v roku 1989 sa SEI usiluje o politický a sociálnoekonomický rozvoj v regióne stredovýchodnej a juhovýchodnej Európy. Za týmto účelom sa SEI zameriava na posilňovanie kapacít v štátoch mimo EÚ s cieľom upevniť ich inštitucionálne a sociálnoekonomické zázemie a tak ich priblížiť EÚ. Politický dialóg smeruje k podpore rozvoja ľudských zdrojov budovaním kapacít a zdieľaním know-how. Inak povedané, cieľom SEI je podpora ekonomickej a kultúrnej spolupráce medzi členskými krajinami, podpora štátov kandidujúcich na členstvo v Európskej únii a posilnenie transformačného procesu v tranzitívnych krajinách.

SEI združuje 18 štátov stredovýchodnej a juhovýchodnej Európy: Albánsku republiku, Bieloruskú republiku, Bosnu a Hercegovinu, Bulharskú republiku, Českú republiku, Čiernu Horu, Chorvátsku republiku, Macedónsku republiku, Maďarsko, Moldavskú republiku, Poľskú republiku, Rakúsku republiku, Rumunsko, Slovenskú republiku, Slovinskú republiku, Srbskú republiku, Taliansku republiku a Ukrajinu.³⁷⁷

Práca SEI je založená na trojpilierovej štruktúre – parlamentná dimenzia, vládna dimenzia a obchodná dimenzia. Primárnym **cieľom parlamentnej dimenzie SEI** je prispieť k naplneniu cieľov SEI cestou spolupráce s vládou a ostatnými zainteresovanými stranami. Parlamentná dimenzia SEI sa v tejto súvislosti zameriava na vytvorenie a stabilizáciu partnerských štruktúr založených na princípoch demokracie a právneho štátu, prostredníctvom ktorých má úmysel prehĺbovať európsku integráciu. Popritom je ústredným cieľom parlamentnej dimenzie SEI aj podpora sociálnoekonomického rozvoja v súlade so zásadami trvalo udržateľného rozvoja.

---

³⁷⁶ NATO Parliamentary Assembly. *About us*. [online]. Dostupné na: <<http://www.nato-pa.int/Default.asp?SHORTCUT=1>>, overené 29.02.2016.

³⁷⁷ Central European Initiative. *Mission and Objectives*. [online]. Dostupné na: <<http://www.cei.int/content/mission-objectives>>, overené 29.02.2016.

Členstvo v parlamentnej dimenzii SEI je vyhradené pre zástupcov národných parlamentov členských štátov SEI zvolených do národných parlamentov v demokratických voľbách. Počet členov národných delegácií je odvodený od veľkosti populácie príslušnej členskej krajiny, pričom najnižší počet členov je stanovený na troch.

V prípade národnej rady je delegácia kreovaná podľa princípu pomerného zastúpenia politických strán v národnej rade na návrh poslaneckého grémia na začiatku každého volebného obdobia. Nominácie do stálej delegácie národnej rady v parlamentnej dimenzii SEI schvaľuje národná rada na svojej schôdzi na základe uznesenia Zahraničného výboru NR SR. **Delegácia národnej rady v parlamentnej dimenzii SEI** je zložená z **piatich poslancov**. Funkciu tajomníka delegácie vykonáva zamestnanec Odboru zahraničných vzťahov a protokolu kancelárie národnej rady.

Parlamentná dimenzia SEI pozostáva z **piatich základných orgánov**:

- Parlamentné zhromaždenie;
- Parlamentný výbor;
- Stály výbor;
- tri všeobecné výbory (výbor pre politické a vnútorné záležitosti, výbor pre hospodárske záležitosti, výbor pre kultúrne záležitosti)
- podvýbor pre vzťahy s medzinárodnými a regionálnymi parlamentnými organizáciami.

Parlamentné zhromaždenie zasadá **najmenej raz ročne na jeseň** v členskom štáte, ktorý v príslušnom kalendárnom roku predsedá SEI. Predsedníctvo SEI trvá jeden rok a rotuje medzi členmi podľa abecedného poradia anglických názvov členských štátov. Predsedom parlamentnej dimenzie SEI sa stáva predseda národnej delegácie z členskej krajiny predsedajúcej SEI v danom kalendárnom roku. Parlamentný výbor zasadá najmenej raz ročne na jar v aktuálne predsedajúcom členskom štáte SEI. Každá národná delegácia posielala na rokovanie Parlamentného výboru dvoch svojich členov, pričom jedno miesto z uvedených dvoch by malo byť tradične vyhradené pre predsedu národnej delegácie. V Stálom výbore sú zastúpení: predseda parlamentnej dimenzie SEI, podpredsedovia parlamentnej dimenzie SEI, predsedovia výborov a predsedovia národných delegácií. Podpredsedami parlamentnej dimenzie SEI sa stávajú predsedovia národných delegácií z predchádzajúcej a nasledujúcej predsedníckej krajiny.³⁷⁸

---

³⁷⁸ Central European Initiative. Parliamentary Dimension. [online]. Dostupné na: <<http://www.cei.int/content/parliamentary-dimension>>, overené 29.02.2016.

Parlamentné zhromaždenie Únie pre Stredomorie

Únia pre Stredomorie (ďalej len „UfM“) podporuje ekonomickú integráciu a implementáciu demokratických **reforiem v 15 štátoch v južnom Stredomorí, severnej Afrike a na Blízkom východe, susediacich s južnou a juhovýchodnou časťou EÚ**. Zmluvy o spolupráci, známe ako tzv. Barcelonský proces a následne Euro-stredomorské partnerstvo, boli obnovené v roku 2008 vo forme UfM. Opätovné zahájenie spolupráce v regióne je zamerané na konkrétnejšie a viditeľnejšie projekty so skutočným dosahom na miestnych obyvateľov. **Projekty sa týkajú prioritných oblastí ako je najmä rozvoj obchodu, doprava a rozvoj miest, životné prostredie, vodné hospodárstvo, energetika, školstvo, výskum a sociálne veci**. V uvedenej súvislosti sa činnosť UfM aktuálne sústreďuje na zníženie znečistenia Stredozemného mora, vrátane pobrežných a chránených morských oblastí; vytvorenie námorných a pozemných ciest spájajúcich prístavy; zlepšenie železničného spojenia za účelom uľahčenia pohybu osôb a tovaru; budovanie spoločnej civilnej ochrany s cieľom prevencie a pripravenosti na prírodné a človekom spôsobené katastrofy; koncipovanie plánu stredomorskej solárnej energie skúmajúc možnosti rozvoja alternatívnych zdrojov energie v regióne a pod.

Popri 28 členských štátoch EÚ je členom UfM 15 štátov južného Stredomorja, Afriky a Blízkeho východu (Albánska republika, Alžírka demokratická ľudová republika, Bosna a Hercegovina, Čierna Hora, Egyptská arabská republika, Izraelský štát, Jordánske hášimovské kráľovstvo, Libanonská republika, Marocké kráľovstvo, Mauritánska islamská republika, Monacké kniežatstvo, Palestínsky štát, Sýrska arabská republika, Tuniská republika a Turecká republika).³⁷⁹

Parlamentné zhromaždenie Únie pre Stredomorie (ďalej len „PA-UfM“) predstavuje parlamentný rozmer tzv. barcelonského procesu. Ťažiskom jeho práce je teda rozvíjať spoluprácu medzi členskými štátmi EÚ a štátmi východného a južného Stredomorja v politickej, ekonomickej a kultúrnej rovine s primárnym cieľom podporovať stabilitu a bezpečnosť v regióne. PA-UfM **má 280 členov pozostávajúc zo 148 zástupcov z partnerských krajín** (t.j. 130 delegátov národných parlamentov z 10 zakladajúcich partnerov z oblasti Stredomorja, 10 reprezentantov parlamentu Mauritánskej islamskej republiky a 8 zástupcov parlamentov z partnerských štátov) **a 132 reprezentantov z členských štátov EÚ a zástupcov Európskeho parlamentu** (t.j. 83 zástupcov národných parlamentov členských štátov EÚ a 49 delegátov Európskeho parlamentu). PA-UfM zasadá raz ročne, pričom jeho rozhodnutia a stanoviská nie sú právne záväzné. Spolupráca v rámci PA-UfM sa okrem uvedeného

---

³⁷⁹ Union for the Mediterranean. About us. [online]. Dostupné na: <<http://ufmsecretariat.org/who-we-are/>>, overené 29.02.2016.

plenárneho zasadnutia uskutočňuje aj v rámci piatich výborov, ktoré rokujú najviac štyrikrát ročne.

V rámci PA-UfM pôsobí **päť výborov**:

- Výbor pre politické otázky, bezpečnosť a ľudské práva,
- Výbor pre hospodárske a finančné záležitosti, sociálne veci a vzdelávanie,
- Výbor pre zlepšovanie kvality života, výmenu medzi občianskymi spoločnosťami a kultúru,
- Výbor pre práva žien v štátoch európskeho Stredomoria,
- Výbor pre energetiku, životné prostredie a vodné hospodárstvo.

Prácu PA-UfM koordinuje **predsedníctvo** zložené z dvoch členov menovaných parlamentmi partnerských krajín z oblasti Stredomoria, jedného zástupcu národných parlamentov členských štátov EÚ a jedného reprezentanta menovaného Európskym parlamentom. PA-UfM predsedá jeden z členov predsedníctva, a to na základe princípu rotácie počas obdobia jedného roka.

Oficiálnymi jazykmi PA-UfM sú oficiálne jazyky EÚ, arabský, hebrejský a turecký jazyk. Pracovnými jazykmi PA-UfM sú francúzsky, anglický a arabský jazyk.³⁸⁰

V prípade národnej rady je delegácia kreovaná podľa princípu pomerného zastúpenia politických strán v národnej rade na návrh poslaneckého grémia na začiatku každého volebného obdobia. Nominácie do stálej delegácie národnej rady v PA-UfM schvaľuje národná rada na svojej schôdzi na základe uznesenia Zahraničného výboru NR SR. **Delegácia národnej rady v PA-UfM** je zložená z **troch poslancov**. Funkciu tajomníka delegácie vykonáva zamestnanec Odboru zahraničných vzťahov a protokolu kancelárie národnej rady.

Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj

Korene Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (ďalej len „OECD“) siahajú do obdobia po skončení druhej svetovej vojny, keď bola založená Organizácia pre európsku hospodársku spoluprácu slúžiaca ako administratívno-koordináčny aparát Marshallovoho plánu. Jednotlivé zainteresované štáty si postupne začali uvedomovať vzájomnú ekonomickú prepojenosť. Úspech tejto spolupráce vyústil do pristúpenia Spojených štátov amerických a Kanady k Organizácii pre európsku hospodársku spoluprácu prostredníctvom **dohovoru o založení OECD podpísaného 14. decembra 1960**. Predmetný dohovor

---

³⁸⁰ *Parliamentary Assembly of the Union for Mediterranean. Rules of Procedure of the Parliamentary Assembly of the Union for Mediterranean. [online]. Dostupné na: <http://www.paufm.org/Rules_Procedures/RulesofProcedures/2014/Reglement2014_EN.pdf>, overené 29.02.2016.*

nadobudol platnosť 30. septembra 1961, a teda tento dátum možno považovať za oficiálny deň vzniku OECD.

V súčasnosti má OECD 34 členských štátov. Patrí medzi ne mnoho z najvyspelejších ekonomík sveta, ale aj rozvíjajúce sa štáty ako Spojené štáty mexické, Čilská republika a Turecká republika. OECD taktiež úzko spolupracuje s novými svetovými hráčmi ako Čínska ľudová republika, Indická republika a Brazílska federatívna republika a rozvíjajúcimi sa ekonomikami v Afrike, Ázii, Latinskej Amerike, Karibiku a taktiež kooperuje s Európskou komisiou, všetkými členskými štátmi EÚ a ďalšími takmer 70 štátmi. Slovenská republika vstúpila do OECD v roku 2000.

OECD je medzinárodná organizácia združujúca ekonomicky najrozvinutejšie štáty sveta a štáty s rozvíjajúcimi sa ekonomikami s cieľom podporovať ekonomický rozvoj a stabilizovať medzinárodné finančné trhy. OECD koordinuje ekonomickú a sociálnu spoluprácu členských štátov, sprostredkúva nové investície a presadzuje liberalizáciu medzinárodného obchodu. OECD vytvára platformu, v rámci ktorej si vlády členských štátov môžu vymieňať skúsenosti a hľadať riešenia aktuálnych hospodárskych a finančných problémov. Práca OECD je založená na kontinuálnom monitorovaní udalostí v členských štátoch OECD, ale aj mimo nich, pričom zahŕňa pravidelné projekcie ekonomického vývoja v krátkodobom a strednodobom horizonte. **Sekretariát OECD zbiera a analyzuje jednotlivé dáta z členských štátov.** Následne je analýza predmetných dát diskutovaná vo výboroch, pričom na základe výsledku rokovania vo výboroch Rada OECD prijme odporúčania pre jednotlivé členské štáty. Implementácia odporúčaní Rady OECD je sledovaná v rámci multilaterálneho dohľadu ostatných členských štátov. Ústredným prostriedkom pre šírenie know-how sú **pravidelne vydávané publikácie** (výhľady, ročné prehľady a porovnávacie štatistiky).

OECD je financovaná prostredníctvom ročných príspevkov od členských štátov vypočítaných v závislosti od veľkosti ekonomiky príslušného členského štátu. Veľkosť rozpočtu a spôsob jeho distribúcie sú dohodnuté členskými štátmi na dvojročnej báze. Popri povinných platbách majú členské štáty možnosť dobrovoľne finančne podporiť aj jednotlivé programy OECD.³⁸¹

Pre zástupcov národných parlamentov členských štátov OECD organizuje trikrát ročne parlamentné semináre zamerané na aktuálne ekonomicko-politické otázky, napr. na problematiku udržateľného hospodárskeho rastu, otázky klimatických zmien, oblasť spravovania štátu s dôrazom na úlohu a postavenie parlamentov a pod.

---

³⁸¹ OECD. About. [online]. Dostupné na: <<http://www.oecd.org/about/>>, overené 29.02.2016.

Delegácia národnej rady v OECD je kreovaná podľa princípu pomerného zastúpenia politických strán v národnej rade na návrh poslaneckého grémia na začiatku každého volebného obdobia. Nominácie do stálej delegácie národnej rady v OECD schvaľuje národná rada na svojej schôdzi na základe uznesenia Zahraničného výboru NR SR. **Delegácia národnej rady v OECD** je zložená **z troch členov a troch náhradníkov**. Funkciu tajomníka delegácie vykonáva pracovník Odboru zahraničných vzťahov a protokolu kancelárie národnej rady. Rokovacími jazykmi parlamentných seminárov OECD sú anglický a francúzsky jazyk.

Parlamentné zhromaždenie Čiernomorskej hospodárskej spolupráce

Čiernomorská hospodárska spolupráca bola vytvorená v dôsledku spoločensko-politických zmien koncom 80-tych rokov 20. storočia, keď sa národy čiernomorskej oblasti znovu objavili na svetovej politickej scéne. Využívajú spoločného menovateľa, akým sú zemepisná blízkosť a spoločné kultúrne a historické dedičstvo, krajiny tohto regiónu urýchlene nadviazali vzájomné bilaterálne a multilaterálne vzťahy. Po formálnej rovine bola Čiernomorská hospodárska spolupráca **ustanovená na základe spoločného vyhlásenia zainteresovaných štátov podpísaného v Istanbule v júni 1992 s cieľom posilnenia hospodárskej, obchodnej, sociálnej, kultúrnej a politickej kooperácie v regióne**. **Parlamentné zhromaždenie Čiernomorskej hospodárskej spolupráce** bolo založené o osem mesiacov neskôr, vo **februári 1993**.

Parlamentné zhromaždenie Čiernomorskej hospodárskej spolupráce (ďalej len „PABSEC“) predstavuje **konzultatívny orgán** Čiernomorskej hospodárskej spolupráce vytvorený za účelom zjednotenia úsilia národných parlamentov regiónu pri sledovaní cieľov spolupráce. V uvedenom kontexte PABSEC poskytuje právny základ pre hospodársku, obchodnú, sociálnu, kultúrnu a politickú kooperáciu medzi členskými štátmi; schvaľuje právne akty nevyhnutné na implementáciu rozhodnutí vzniknúcich zo spoločných zasadnutí exekutívnych zložiek moci; poskytuje pomoc národným štátom pri posilňovaní demokracie; zabezpečuje osvetu ohľadom činnosti, cieľov a hodnôt organizácie a v neposlednom rade aktívne prispieva k spolupráci s ostatnými medzinárodnými organizáciami.

Riadnym členstvom v PABSEC disponuje v súčasnosti 12 členských štátov (Albánska republika, Arménska republika, Azerbajdžanská republika, Bulharská republika, Gruzínsko, Helénska republika, Moldavská republika, Rumunsko, Ruská federácia, Srbská republika, Turecká republika a Ukrajina). **Slovenskej republike bol v roku 2000 udelený štatút pozorovateľa**.

PABSEC sa **stretáva dvakrát ročne na riadnom plenárnom zasadnutí** (jarné a jesenné zasadnutie), pričom zasadá v aktuálne predsedajúcom členskom štáte. Výkon funkcie predsedníctva trvá šesť mesiacov. Zasadnutia PABSEC sú verejné, pokiaľ zhromaždenie nerozhodne inak.

Pracovnými jazykmi PABSEC sú anglický, francúzsky, ruský a turecký jazyk a oficiálne dokumenty a korešpondencia sú vedené v anglickom jazyku.³⁸²

Delegácia národnej rady v PABSEC pozostáva z jedného člena, nakoľko Slovenskej republike bol v rámci PABSEC udelený **štatút pozorovateľa**.

---

³⁸² PABSEC. Introduction. [online]. Dostupné na: <<http://www.pabsec.org/Introduction.asp>>, overené 29.02.2016.

8. ČASŤ

KANCELÁRIA NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Kancelária národnej rady plní odborné, organizačné, poradenské, informačné a technické úlohy spojené so zabezpečovaním činnosti národnej rady, to znamená jej predsedu, podpredsedov, výborov a komisií.

8.1 Úlohy Kancelárie Národnej rady Slovenskej republiky

Kancelária národnej rady ako právnická osoba, plní svoje úlohy v rozsahu ustanovenom rokovacím poriadkom³⁸³ a úlohy vyplývajúce z iných právnych predpisov, najmä v pracovnoprávnych vzťahoch, ale aj úlohy týkajúce sa správy a ochrany majetku štátu.

Kancelária národnej rady je štátna rozpočtová organizácia, ktorá je samostatnou rozpočtovou kapitolou a v rámci svojej činnosti spravuje aj rozpočet národnej rady. Pre poslancov zabezpečuje administratívno-technické podmienky v rozsahu ustanovenom v rokovacom poriadku a v ďalších zákonoch. Zabezpečuje úlohy súvisiace s náležitosťami a osobnou agendou poslancov národnej rady.

Kancelária národnej rady pripravuje predovšetkým podklady na konanie schôdzí národnej rady, jej výborov a komisií. Odborne, organizačne a technicky zabezpečuje priebeh rokovaní národnej rady a jej výborov a plní úlohy spojené so zabezpečením kontroly plnenia prijatých uznesení a opatrení. Pripravuje odborné podklady, informácie, rozborov a návrhy súvisiace s činnosťou národnej rady a jej výborov. Vede tiež evidenciu občianskych iniciatív, petícií a sťažností doručených národnej rade, jej výborom a funkcionárom. Ďalej zabezpečuje publicitu o činnosti národnej rady a jej výborov, dokumentáciu a archiváciu parlamentných materiálov a písomností. Zabezpečuje tiež vzdelávacie aktivity pre poslancov a zamestnancov kancelárie národnej rady, vytvára finančné, materiálno-technické, prevádzkové, elektronické a informačné podmienky na činnosť národnej rady a jej výborov a zabezpečuje služby s tým spojené. Kancelária národnej rady zabezpečuje aj činnosti súvisiace so zahraničnými vzťahmi národnej rady, jej funkcionárov a výborov.

---

³⁸³ § 143 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

Kancelária národnej rady pri plnení úloh spolupracuje s Kanceláriou prezidenta, s Úradom vlády Slovenskej republiky, s ústrednými orgánmi štátnej správy a s ďalšími orgánmi štátnej správy Slovenskej republiky.

V súlade s rokovacím poriadkom má kancelária národnej rady právo vyžadovať od štátnych či iných orgánov a právnických osôb podklady, informácie a vysvetlenia, ktoré potrebuje na svoju činnosť národná rada alebo jej predseda, podpredsedovia, výbory prípadne zriadené komisie.³⁸⁴

Úlohy kancelárie národnej rady plnia štátni zamestnanci a zamestnanci (hlavne vykonávajúci práce vo verejnom záujme). Právne vzťahy štátnych zamestnancov sa v zmysle rokovacieho poriadku riadia zákonom č. 400/2009 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Právne vzťahy ostatných zamestnancov sú upravené zákonom č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme a zákonom č. 341/2011 Z. z. Zákonník práce.

8.2 Vedúci Kancelárie Národnej rady Slovenskej republiky

Vedúci kancelárie národnej rady má práva a povinnosti vedúceho organizácie a vykonáva svoju funkciu v rozsahu vymedzenom právnymi predpismi; rozhoduje v súlade s nimi ako aj v súlade s uzneseniami národnej rady a s rozhodnutiami predsedu národnej rady.

Vedúci kancelárie národnej rady je jej štatutárnym orgánom, riadi a organizuje jej činnosť, koordinuje prácu útvarov a za jej činnosť priamo zodpovedá predsedovi národnej rady, ktorý ho do funkcie vymenúva a z funkcie odvoláva³⁸⁵. Predseda národnej rady určuje tiež vedúcemu kancelárie národnej rady plat, paušálnu náhradu výdavkov spojených s výkonom funkcie a ďalšie náležitosti³⁸⁶. Vedúci kancelárie národnej rady má právo byť prítomný na verejných aj neverejných schôdzach národnej rady a na verejných aj neverejných schôdzach výborov.³⁸⁷

Vedúci kancelárie národnej rady plní funkciu vedúceho služobného úradu. Vydáva organizačný poriadok kancelárie národnej rady, ostatné služobné a iné predpisy, ako je napr. registratúrny poriadok a ďalšie vnútroorganizačné predpisy.

---

³⁸⁴ § 143 ods. 11 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

³⁸⁵ § 143 ods. 5 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

³⁸⁶ § 143 ods. 8 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

³⁸⁷ § 143 ods. 6 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

V čase neprítomnosti zastupuje vedúceho kancelárie národnej rady zástupca vedúceho kancelárie národnej rady, ktorým je podľa rozsahu práv a povinností v písomnom poverení vedúceho kancelárie národnej rady určený príslušný vedúci zamestnanec kancelárie národnej rady.

8.3 Činnosť jednotlivých útvarov Kancelárie Národnej rady Slovenskej republiky

Zoznam organizačných útvarov a organizačná schéma Kancelárie Národnej rady Slovenskej republiky platné od 1. júna 2014 (pracovná verzia zahrňujúca dodatok č. 1 a dodatok č. 2).

I. Zoznam organizačných útvarov kancelárie národnej rady:

a) Špecializované organizačné útvary:

Sekretariát predsedu NR SR
Sekretariát podpredsedu NR SR
Sekretariát podpredsedu NR SR
Sekretariát podpredsedu NR SR
Sekretariát podpredsedu NR SR
Zamestnanci poslaneckých klubov

b) Organizačné útvary:

- 1. Sekretariát vedúceho Kancelárie NR SR**
- 2. Osobný úrad**
- 3. Odbor komunikácie s médiami a verejnosťou**
  - 3.1. Referát pre petície a sťažnosti
- 4. Odbor právnych služieb a verejného obstarávania**
  - 4.1. Oddelenie verejného obstarávania
- 5. Referát vnútornej kontroly**
- 6. Vnútorný audit**
- 7. Odbor obrany, bezpečnosti a ochrany**
  - 7.1. Oddelenie obrany, ochrany utajovaných skutočností a ochrany objektov
    - 7.1.1. Referát krízového manažmentu a civilnej ochrany
    - 7.1.2. Referát ochrany utajovaných skutočností a bezpečnostných systémov
    - 7.1.3. Referát strážnej a informačnej služby
  - 7.2. Oddelenie písomností
    - 7.2.1. Referát – podateľňa
    - 7.2.2. Referát administratívnej bezpečnosti, register utajovaných skutočností
- 8. Organizačný odbor**
  - 8.1. Referát schôdzí NR SR
  - 8.2. Referát pre styk s poslancami a dokumentácie zo schôdzí NR SR
- 9. Sekretariát Mandátového a imunitného výboru NR SR**
- 10. Sekretariát Výboru NR SR pre nezlučiteľnosť funkcií**
- 11. Sekretariát Ústavnoprávneho výboru NR SR**
- 12. Sekretariát Výboru NR SR pre financie a rozpočet**
- 13. Sekretariát Výboru NR SR pre hospodárske záležitosti**
- 14. Sekretariát Výboru NR SR pre pôdohospodárstvo a životné prostredie**

15. Sekretariát Výboru NR SR pre verejnú správu a regionálny rozvoj
16. Sekretariát Výboru NR SR pre sociálne veci
17. Sekretariát Výboru NR SR pre zdravotníctvo
18. Sekretariát Výboru NR SR pre obranu a bezpečnosť
19. Sekretariát Zahraničného výboru NR SR
20. Sekretariát Výboru NR SR pre vzdelávanie, vedu, mládež a šport
21. Sekretariát Výboru NR SR pre kultúru a médiá
22. Sekretariát Výboru NR SR pre ľudské práva a národnostné menšiny
23. Sekretariát Osobitného kontrolného výboru NR SR na kontrolu činnosti Slovenskej informačnej služby a Osobitného kontrolného výboru NR SR na kontrolu činnosti Národného bezpečnostného úradu
24. Sekretariát Osobitného kontrolného výboru NR SR na kontrolu činnosti Vojenského spravodajstva
25. Sekretariát Výboru NR SR na preskúmavanie rozhodnutí Národného bezpečnostného úradu
26. Odbor pre európske záležitosti
27. Odbor zahraničných vzťahov a protokolu
  - 27.1. Referát protokolu, zahraničných vzťahov a ciest vedenia NR SR
  - 27.2. Referát medzi-parlamentnej spolupráce a zahraničných pracovných ciest poslancov NR SR a zamestnancov Kancelárie NR SR
  - 27.3. Referát parlamentnej dimenzie zahraničnej politiky a prípravy predsedníctva SR v Rade EÚ
  - 27.4. Referát ekonomickej, pasovej a vízovej agendy
28. Odbor legislatívy a aproximácie práva
  - 28.1. Oddelenie legislatívy
  - 28.2. Referát aproximácie práva
29. Odbor Parlamentný inštitút
  - 29.1. Oddelenie parlamentného výskumu a vzdelávania
  - 29.2. Oddelenie Parlamentná knižnica
  - 29.3. Oddelenie Parlamentný archív
30. Odbor informačných technológií
  - 30.1. Oddelenie informačných systémov a telekomunikácií
  - 30.2. Oddelenie bezpečnosti a správy serverov, pracovných staníc a periférií
31. Odbor prevádzky a služieb
  - 31.1. Oddelenie stravovacích služieb
  - 31.2. Oddelenie rozvoja a obnovy
  - 31.3. Oddelenie technicko-prevádzkových činností
    - 31.3.1. Referát materiálno-technického zásobovania
    - 31.3.2. Referát dopravy
    - 31.3.3. Referát reprografie
  - 31.4. Oddelenie správy hradu
    - 31.4.1. Referát údržby
    - 31.4.2. Referát služieb
32. Ekonomický odbor
  - 32.1. Oddelenie rozpočtu, miezd a účtovníctva
  - 32.2. Oddelenie správy majetku
33. Odbor účelových zariadení
  - 33.1. Referát služieb technického rozvoja a údržby
  - 33.2. Referát prevádzky

Kancelária národnej rady sa organizačne člení na tieto útvary:

- a) **odbor** je organizačný útvar vykonávajúci koncepčné, odborné, metodické, organizačno-technické a kontrolné činnosti v okruhu úzko súvisiacich agend; odbor je začlenený do priamej riadiacej pôsobnosti vedúceho kancelárie národnej rady; odbormi sú sekretariáty výborov národnej rady a sekretariát vedúceho kancelárie národnej rady;
- b) **oddelenie** je organizačný útvar vykonávajúci ucelenú agendu; oddelenie môže byť začlenené do odboru alebo do priamej riadiacej pôsobnosti vedúceho kancelárie národnej rady;
- c) **referát** je organizačný útvar vykonávajúci svoju agendu zvyčajne v rámci oddelenia; v osobitných prípadoch referát môže byť v priamej riadiacej pôsobnosti vedúceho kancelárie národnej rady alebo odboru. Referát nie je stupňom riadenia;
- d) **pracovisko osobitného stáleho zástupcu národnej rady pri Európskom parlamente a iných inštitúciách Európskej únie v Bruseli** na zabezpečenie činnosti národnej rady v záležitostiach EÚ, je organizačne začlenené do odboru zahraničných vzťahov a protokolu.

Postavenie a úlohy kancelárie národnej rady, jej vnútorné organizačné členenie, systém a stupne riadenia, hlavné činnosti organizačných útvarov a ich súčinnosť upravuje podrobnejšie Organizačný poriadok Kancelárie NR SR. Posledná úprava Organizačného poriadku Kancelárie NR SR je platná s účinnosťou od 1. júna 2014. (pozri Organizačná schéma Kancelárie NR SR platná od 1. júna 2014, príloha č. 6).

Špecializované útvary

Sekretariát predsedu, podpredsedov a zamestnanci klubov tvoria samostatnú skupinu **špecializovaných útvarov**.

Sekretariát predsedu národnej rady odborne a organizačne zabezpečuje úlohy predsedu národnej rady, spojené s výkonom jeho ústavných funkcií a ďalšie úlohy podľa pokynov predsedu národnej rady. Na ten účel môže požadovať spoluprácu a poskytnutie podkladov od útvarov kancelárie národnej rady; pripravuje aj odborné stanoviská z medzinárodnej politickej a legislatívnej oblasti k materiálom predkladaným na rokovanie národnej rady. Zabezpečuje úlohy spojené s výkonom funkcie predsedu národnej rady vo vzťahu k prezidentovi, k vláde, k občianskym iniciatívam a iným inštitúciám. Zabezpečuje tiež úlohy spojené s vystupovaním predsedu národnej rady navonok.

Sekretariát podpredsedu národnej rady plní odborné a organizačné úlohy spojené s výkonom práv a povinností podpredsedu národnej rady v národnej rade a jej výboroch a úlohy vyplývajúce z jeho povinností ako poslanca. Na ten účel môže požadovať spoluprácu a poskytnutie podkladov od útvarov kancelárie národnej rady.

Zamestnanci poslaneckých klubov zabezpečujú činnosť klubov, predovšetkým finančné, materiálne a organizačné záležitosti súvisiace s prácou poslaneckých klubov.

Útvary kancelárie národnej rady priamo riadené vedúcim kancelárie národnej rady

Vedúci kancelárie národnej rady **priamo riadi nasledujúce útvary**: Sekretariát vedúceho kancelárie národnej rady, Osobný úrad, Odbor komunikácie s médiami a verejnosťou, Odbor právnych služieb a verejného obstarávania, Referát vnútornej kontroly, Vnútorný audit a odbory.

1.

Sekretariát vedúceho kancelárie národnej rady plní odborné a organizačné úlohy spojené so zabezpečovaním právomocí vedúceho kancelárie národnej rady. Z vecnej a organizačno-technickej stránky pripravuje porady a rokovania; vyhotovuje záznamy z týchto porád a rokovaní a vedie evidenciu o plnení úloh z nich vyplývajúcich, zabezpečuje príjem, evidenciu, spracovanie a uloženie písomností v súlade s registratúrnym poriadkom; odporúča spôsob ich vybavenia a vykonáva a kontroluje plnenie pokynov vedúceho kancelárie národnej rady na ich vybavenie. Sekretariát vedúceho kancelárie národnej rady plní v prípade potreby úlohy sekretariátu predsedu národnej rady.

2.

Osobný úrad. Úlohou osobného úradu je zabezpečovať plnenie úloh a povinností služobného úradu, ktorým je kancelária národnej rady a ktoré služobnému úradu vyplývajú z ustanovení zákona č. 400/2009 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákona č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme v znení neskorších predpisov, zákona č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme v znení neskorších predpisov, zákona č. 341/2011 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov a zákona o rokovacom poriadku a plniť úlohu osobného úradu pre vedúceho kancelárie národnej rady. V súčinnosti s vecne príslušnými útvarmi navrhuje vnútorné predpisy na zabezpečovanie uplatňovania právnych vzťahov pri vykonávaní štátnej služby, pri výkone práce vo verejnom záujme a personálnom riadení.

3.

Odbor komunikácie s médiami a verejnosťou zabezpečuje informovanosť verejnosti o činnosti národnej rady a jej výborov prostredníctvom masovokomunikačných prostriedkov vrátane internetovej stránky národnej rady a plní úlohy, ktoré vyplývajú kancelárii národnej rady zo zákona č. 211/2000 Z.

z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, koncepčne a výkonne sa podieľa na budovaní vzťahov medzi národnou radou a verejnosťou. Zabezpečuje vybavovanie celkovej agendy spojenej s prijímaním, prerokúvaním a vybavovaním petícií, sťažností, podnetov a iných podaní adresovaných národnej rade, výborom a kancelárii národnej rady. Zabezpečuje denné informovanie z rokovaní schôdzí národnej rady prostredníctvom internetovej stránky. Je zodpovedný za organizáciu podujatí národnej rady a podujatí organizovaných inými inštitúciami v priestoroch národnej rady.

4.

Odbor právnych služieb a verejného obstarávania vypracováva návrhy zmlúv, podaní a iných právnych dokumentov, poskytuje odborné konzultácie právneho charakteru útvarem kancelárie národnej rady pri vypracovaní návrhov a stanovísk, sleduje a aplikuje vo vymedzených právnych oblastiach zákony a ostatné všeobecne záväzné právne predpisy a sleduje súlad vnútorných predpisov s nimi. Na základe poverenia vedúceho kancelárie zastupuje kanceláriu národnej rady pred štátnymi orgánmi. Zabezpečuje agendu vymáhania pohľadávok štátu v správe kancelárie národnej rady po lehote splatnosti postúpených ekonomickým odborom. Zabezpečuje tiež činnosti spojené s verejným obstarávaním pre národnú radu a kanceláriu národnej rady v súlade so zákonom o verejnom obstarávaní.³⁸⁸

5.

Referát vnútornej kontroly plní úlohy súvisiace s vykonávaním vnútornej kontroly v rámci kancelárie národnej rady, ako orgánu štátnej správy. Referát vnútornej kontroly vykonáva vnútornú kontrolnú činnosť, predovšetkým finančnú kontrolu v zmysle zákona č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite v kancelárii národnej rady, na základe písomného poverenia vedúceho kancelárie národnej rady.

6.

Vnútorný audítor plní úlohy súvisiace s vykonávaním vnútorného auditu v rámci kancelárie národnej rady. Cieľom vnútorného auditu je vykonávať nezávislú, objektívnu, overovaciu, hodnotiacu, uisťovaciu a konzultačnú činnosť zameranú na zdokonaľovanie riadiacich a kontrolných procesov so zohľadnením medzinárodne uznávaných audítorských štandardov.

7.

Odbor obrany, bezpečnosti a ochrany plní úlohy na úseku ochrany utajovaných skutočností v oblasti personálnej bezpečnosti, administratívnej bezpečnosti,

---

³⁸⁸ Zákon č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

fyzickej bezpečnosti a objektovej bezpečnosti, bezpečnosti technických prostriedkov, priemyselnej bezpečnosti a šifrovej ochrany informácií; úlohy podateľne (príjem, evidencia, distribúcia a odosielanie pošty, kuriérna služba); úlohy na úseku bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu; úlohy na úseku riadenia štátu v krízových situáciách mimo času vojny a vojnového stavu; úlohy na úseku hospodárskej mobilizácie a civilnej ochrany obyvateľstva; úlohy, súvisiace s opatreniami na zabezpečenie ochrany, režimu pohybu osôb v budovách národnej rady a ich bezprostrednej blízkosti; úlohy pre zabezpečenie režimu pohybu a parkovania vozidiel v priestoroch objektov národnej rady.

8.

Organizačný odbor plní koncepčné, organizačné a koordinačné činnosti a administratívne úlohy pri príprave schôdzí národnej rady ako aj úlohy spojené so zabezpečovaním jej činnosti. Podieľa sa na tvorbe a realizácii štátnych záležitostí súvisiacich s uplatňovaním ústavného postavenia a právomocami národnej rady a jej predsedu. Vypracúva návrh programu schôdzí národnej rady a procedurálny priebeh na ich riadenie. Zabezpečuje podmienky na prerokovanie materiálov v národnej rade (evidencia a dokumentácia parlamentných tlačí, ich doručovanie poslancom a ostatným adresátom, zasielanie poslaneckých návrhov zákonov vláde na zaujatie stanoviska). Podieľa sa na vypracúvaní uznesení národnej rady a na kontrole ich plnenia. Organizačne a administratívno-technicky zabezpečuje schôdze národnej rady (prezenčné služby, služby v rokovacej sále). Vykonáva činnosti súvisiace s hodinou otázok a interpeláciami. Zabezpečuje prepis zvukových záznamov z rokovaní schôdzí národnej rady a spracúva komplexnú dokumentáciu z rokovaní národnej rady vrátane vyhotovenia zápisníc a správ o schôdzach národnej rady. Zabezpečuje a vedie personálnu agendu poslancov národnej rady.

9. – 25.

Sekretariáty výborov národnej rady

Sekretariát výboru národnej rady zabezpečuje koncepčnú, metodickú, koordinačnú a výkonnú činnosť výboru. V tejto súvislosti sa zúčastňuje na príprave návrhov zákonov a odporúčaní výboru vo veciach, ktoré patria do ich pôsobnosti a sleduje ich dodržiavanie v praxi. Zúčastňuje sa na príprave zásadných materiálov o otázkach právneho poriadku, hospodárskeho a sociálneho rozvoja Slovenskej republiky. Pripravuje koncepciu činnosti výboru na príslušné volebné obdobie, zabezpečuje jej uskutočňovanie, vrátane prezentácie činnosti výboru v Slovenskej republike a zahraničí. Sekretariát výboru riadi tajomník výboru.

26.

Odbor pre európske záležitosti zabezpečuje koordinačné, odborné, koncepčné a výkonné úlohy súvisiace s plnením úloh národnej rady a sekretariátu výboru pre európske záležitosti, vyplývajúcich z členstva Slovenskej republiky v EÚ a z ústavného zákona č. 397/2004 Z. z. o spolupráci Národnej rady Slovenskej republiky a vlády Slovenskej republiky v záležitostiach Európskej únie a z ďalších právnych predpisov.

27.

Odbor zahraničných vzťahov a protokolu plní úlohy vyplývajúce zo zahraničných vzťahov národnej rady, jej výborov a kancelárie národnej rady v oblasti bilaterálnej a multilaterálnej medzi-parlamentnej spolupráce a príslušných vzťahov s domácimi partnermi. V neposlednom rade plní taktiež úlohy v oblasti štátneho a diplomatického protokolu. Zabezpečuje prípravu a realizáciu zahraničných pracovných ciest na všetkých úrovniach národnej rady i domácich prijatí zahraničných partnerov po protokolárnej a organizačno-logistickej stránke. Gestoruje činnosť stálych delegácií národnej rady v medzinárodných parlamentných organizáciách, ako aj organizačnú a logistickú stránku parlamentnej dimenzie nadchádzajúceho predsedníctva SR v Rade EÚ.

V spolupráci s ministerstvami a odbornými útvarmi kancelárie národnej rady pripravuje podkladové materiály pre zahraničné pracovné cesty poslancov a zamestnancov kancelárie národnej rady, ako aj pre prijatia zahraničných návštev a spracováva stanoviská k dokumentom prijímaných v medzinárodných parlamentných organizáciách.

Organizačne vedie kanceláriu stáleho zástupcu NR SR v Európskom parlamente v Bruseli.

28.

Odbor legislatívy a aproximácie práva plní odborné úlohy súvisiace s ústavodarnou a zákonodarnou činnosťou národnej rady. Posudzuje podané návrhy zákonov, ich súlad s ústavou a ostatnými zákonmi a právom Európskej únie. Zúčastňuje sa rokovaní výborov a poskytuje stanoviská k legislatívnym problémom v oblasti legislatívneho procesu tvorby zákonov a právne záväzných aktov EÚ pri ich prerokovaní od ich podania až po schválenie a publikovanie. Plní úlohy súvisiace s kontrolnou činnosťou v oblasti prenesenej legislatívnej právomoci, zabezpečuje informácie o práve EÚ. Posudzuje návrhy zákonov a vypracúva k nim stanoviská, v ktorých vyjadruje súlad návrhu zákona s ústavou, ústavnými zákonmi, zákonmi, ako aj právom ES/EÚ a ich vyváženosti s právnym poriadkom SR a z hľadiska dodržiavania procedurálnych a legislatívno-technických pravidiel. Posudzuje stupeň kompatibility návrhov zákonov s právom EÚ a navrhuje odstránenie zistených rozporov. Poskytuje odbornú pomoc spoločnému spravodajcovi výborov pri rokovaní gestorského výboru a rokovaní národnej rady k prejedávanému návrhu zákona. Sleduje

rokovania a poskytuje odbornú pomoc zameranú na prerokovaný bod programu alebo na priebeh schôdze priamou účasťou v rokovacej miestnosti. Spracúva čistopisy zákonov po ich schválení národnou radou a pripravuje ich na podpis ústavným činiteľom. Poskytuje informácie k otázkam legislatívneho procesu, vyjadruje sa k otázkam interpretácie všeobecne záväzných právnych predpisov adresovaných národne rade a kancelárii národnej rady.

29.

Odbor Parlamentný inštitút plní odborné, koncepčné, analytické, informačné a dokumentačné úlohy súvisiace s činnosťou národnej rady, jej výborov a poslancov. Jeho úlohy stanovuje rokovací poriadok.³⁸⁹

Pracovisko parlamentného výskumu a vzdelávania a poskytuje vedeniu národnej rady, jej výborom, poslancom a útvarom kancelárie národnej rady poradenskú a konzultačnú službu k odborným a vecným problémom prerokúvaným v národnej rade. Z uvedeného dôvodu spracúva na požiadanie, ale aj samostatne analýzy, odborné informácie, výsledky vedeckých výskumov a sprostredkúva ďalšie odborné informácie. Sleduje vývoj v oblasti jednotlivých politík EÚ a zodpovedajúcu národnú agendu. Plní úlohy výskumu v oblasti parlamentarizmu a vedie dokumentačné centrum parlamentného výskumu. Spracováva analýzy a komparácie vybraných právnych problémov súvisiacich s legislatívnou a kontrolnou činnosťou národnej rady. Spolupracuje na činnosti odborných komisií zriadených národnou radou a výbormi, sleduje agendu jednotlivých parlamentných zoskupení, poskytuje analýzy a informácie o slovenskej legislatíve a iných sociálnoekonomických skutočnostiach na základe požiadaviek zahraničných parlamentov a medzi-parlamentných organizácií. Podieľa sa na príprave materiálov v súvislosti s novým volebným obdobím a koncepčne pripravuje a organizuje úvodné školenia a inštruktáže týkajúce sa práce nových poslancov a asistentov. Spolupracuje s Európskym centrom pre parlamentný výskum a dokumentáciu (ECPRD), plní úlohu korešpondenta tohto centra v národnej rade a zabezpečuje odbornú spoluprácu a výmenu informácií s parlamentnými výskumnými pracoviskami 52 členských krajín Európskeho centra pre parlamentný výskum a dokumentáciu. Parlamentný inštitút koncepčne, obsahovo a organizačne zabezpečuje stážové pobyty študentov vysokých škôl v kancelárii národnej rady. Na požiadanie tiež spolupracuje s výbormi národnej rady pri prerokovaní návrhov zákonov a iných koncepčných materiálov a s odborom zahraničných vzťahov a protokolu pri príprave materiálov na prezentáciu poslancov na odborných zahraničných podujatiach.

Oddelenie Parlamentná knižnica má podľa zákona č. 126/2015 Z.z. o knižniciach a o zmene a doplnení zákona č. 206/2009 Z.z. o múzeách a o

---

³⁸⁹ § 144 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

galériách a o ochrane predmetov kultúrnej hodnoty a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 38/2014 Z.z. postavenie špeciálnej knižnice. V Študovni dokumentov práva a EÚ, v Spoločenskovednej študovni a v Študovni periodík poskytuje knižničné, informačné, referenčné, rešeršné a kopírovacie služby, sprístupňuje katalógy (knihy, periodiká, odborné články a tematické rešerše) v automatizovanom knižničnom systéme PROFLIB, sprístupňuje databázy na nosičoch CD-ROM a DVD. Na indexovanie knižničných fondov a návrhov zákonov, ako ja na vyhľadávanie titulov využíva tezaurus EUROVOC, riadený automatizovaný slovník spracovaný tímom odborníkov v EÚ.

V r. 2015 knižničný fond obsahoval spolu 93 000 knižničných jednotiek, z toho 78 000 kníh. Ročný prírastok kníh je cca 4 500, ročný prírastok periodík je cca 780 titulov. Vo fonde sa nachádza aj špeciálna zbierka parlamentných dokumentov a zbierok zákonov od r. 1918. Knižnica dopĺňa svoj knižničný fond kúpou, darmi a v najväčšej miere povinným výtlakom v súlade so zákonom č. 212/1997 Z.z. o povinných výtlakoch periodických, neperiodických publikácií a rozmnoženín audiovizuálnych diel.

Poslanci národnej rady majú možnosť získať informácie o činnosti knižnice z webovej stránky Parlamentnej knižnice (na Intranete aj Internete). Okrem toho dostávajú e-mailom všetky novinky, ako napr. Nové knihy, Zoznam periodík dochádzajúcich do knižnice, tematické rešerše, SDI rešerše z tlačových agentúr, obsahy českých a slovenských právnických časopisov, a i. Na webovej stránke Parlamentnej knižnice a na Internete je sprístupnená aj Spoločná československá digitálna parlamentná knižnica, ktorá obsahuje plné texty vybraných dokumentov o činnosti parlamentov na našom území od r. 1848 až do súčasnosti. Od r. 2012 je na Internete aj Intranete sprístupnený aj Portál digitálnych knižníc krajín Višegrádskej štvorky, obohatený o 7-jazyčný prekladový parlamentný slovník a o historické mapovanie daných období v Európe. Parlamentná knižnica realizuje aj projekt Partnerské knižnice Národnej rady Slovenskej republiky, cieľom ktorého je poskytovať informácie o činnosti národnej rady prostredníctvom 36 vybraných verejných knižníc vo všetkých regiónoch Slovenska. Parlamentná knižnica sídli v Severných hradbách Bratislavského hradu. Kontakty na študovne a pracovníkov sú zverejnené na webovej stránke Parlamentnej knižnice.

Oddelenie Parlamentný archív zabezpečuje archiváciu všetkých materiálov a písomností, ktoré boli doručené národnej rade, jej orgánom a kancelárii národnej rady. Pracuje pod prísnu reguláciou zákona o archívoch a registratúrach,³⁹⁰ ktorý vymedzuje práva a povinnosti vlastníkov archívov. Metodicky usmerňuje prácu s písomnosťami na všetkých úsekoch kancelárie

---

³⁹⁰ Zákon č. 395/2002 Z. z. o archívoch a registratúrach a o doplnení niektorých zákonov.

národnej rady, poskytuje metodickú podporu útvárom v oblasti registratúry, pri práci s písomnosťami, preberá do archívnej starostlivosti písomnosti, sprístupňuje materiály pre potreby poslancov, zamestnancov a na základe súhlasu vedúceho kancelárie národnej rady aj iným inštitúciám na služobné účely. Archivuje projektovú dokumentáciu národnej kultúrnej pamiatky Bratislavského hradu a zabezpečuje prevádzku bádateľne archívu pre vedecké a odborné účely. Podieľa sa na vývoji a prevádzke digitálnej knižnice/archívu, dostupnej odbornej i laickej verejnosti na webovom sídle národnej rady. Pôsobí ako koordinátor pri zavádzaní a inovácii elektronického ukladania a obehú dokumentov.

30.

Odbor informačných technológií zabezpečuje informačnú službu a prevádzku informačného systému v národnej rade. Vykonáva najmä systémové, koordinačné a vývojové práce pri projektovaní parlamentného informačného systému vo väzbe na štátny informačný systém. Zabezpečuje prevádzku počítačovej siete, elektronickej pošty, aktualizáciu databáz parlamentného informačného systému, prevádzku elektronického hlasovacieho zariadenia, konzultačný servis pre poslancov a zamestnancov pri využívaní výpočtovej techniky, nasadenie telekomunikačných zariadení a jej účelné napojenie na ďalšie informačné systémy. Podieľa sa na zavádzaní automatizácie kancelárskych prác, vykonáva správu dát, údržbu a opravu techniky.

31.

Odbor prevádzky a služieb zabezpečuje technické, prevádzkové, obslužné činnosti, materiálno-technické zásobovanie a skladové hospodárstvo pre národnú radu, jej výbory, komisie a pre kanceláriu národnej rady vo všetkých objektoch v správe kancelárie národnej rady na území Bratislavy, vrátane národnej kultúrnej pamiatky Bratislavský hrad (areál a objekty sa v ňom nachádzajúce). Zabezpečuje prevádzku objektov v správe kancelárie národnej rady na území Bratislavy, technickú údržbu objektov, letnú a zimnú údržbu komunikácií v areáli objektov, trávnatých plôch, okrasnej zelene a stromov. Zabezpečuje prevádzku dopravných činností a dopravných služieb a zodpovedá za dodržiavanie zákona o technickej spôsobilosti vozidiel.³⁹¹ Poskytuje komplexné ubytovacie, stravovacie konferenčné a kongresové služby v účelových zariadeniach Častá-Papiernička. Zabezpečuje tiež prevádzku reprografického strediska a poslaneckých kancelárií.

32.

Ekonomický odbor plní odborné, organizačné a administratívne úlohy spojené s rozpočtovým hospodárením, s financovaním a správou majetku štátu v správe

---

³⁹¹ Zákon č. 725/2004 z. z. o podmienkach prevádzky vozidiel v premávke na pozemných komunikáciách a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

kancelárie národnej rady. Zostavuje návrh rozpočtu, zabezpečuje jeho rozpis, realizuje rozpočtové opatrenia, sleduje a vyhodnocuje plnenie príjmov a čerpanie výdavkov, spracúva a predkladá návrh záverečného účtu kancelárie národnej rady podľa programov. Predkladá podľa požiadaviek analýzy, rozboru a prehľady pre ministerstvo financií. Spracováva účtovné závierky a štatistické výkazníctvo. Zabezpečuje plnenie úloh v oblasti mzdovej agendy, spracúva platy a ďalšie náhrady poslancov národnej rady a zamestnancov kancelárie národnej rady, realizuje odvody daní a poistného do poisťovní, pokladničnú službu, finančne zabezpečuje zahraničné a tuzemské pracovné cesty poslancov i zamestnancov, refunduje výdavky na prevádzku poslaneckých kancelárií a úhrady za služby asistentov poslancov. Komplexne zabezpečuje správu majetku štátu v správe kancelárie národnej rady, vedie centrálnu evidenciu majetku, vybavenia bytov funkcionárov a pracovní poslancov a zabezpečuje jeho ochranu v spolupráci s ostatnými organizačnými útvarmi. Spolupracuje pri zabezpečovaní obnovy a investičnej výstavby v procese odovzdávania a prevzatia stavieb do užívania. Spracováva odborné stanoviská a vnútorné predpisy súvisiace s rozpočtovým hospodárením, financovaním a správou majetku štátu.

33.

Odbor účelových zariadení

Účelové zariadenie kancelárie národnej rady Častá-Papiernička poskytuje služby pre potreby štátnej reprezentácie a na organizované podujatia politického, vzdelávacieho a spoločenského charakteru pre:

- národnú radu,
- kanceláriu národnej rady,
- vládu a orgány štátnej správy,
- iné nepodnikateľské a podnikateľské subjekty,
- iné osoby alebo subjekty, výlučne za podmienok príslušnej písomnej zmluvy uzatvorenej s kanceláriou národnej rady.

Účelové zariadenie Častá - Papiernička poskytuje služby individuálne pre:

- a) poslancov národnej rady a poslancov Európskeho parlamentu, ktorí boli zvolení za Slovenskú republiku a poslancov, ktorí išli priamo z poslaneckého mandátu do dôchodku,
- b) členov vlády,
- c) zamestnancov kancelárie národnej rady,
- d) iné osoby, avšak iba v prípade, ak nie sú voľné kapacity ÚZ využité osobami uvedenými v písmenách a) až c).

Podrobné podmienky ako aj cenové relácie upravuje interná smernica kancelárie národnej rady.

Organizačná štruktúra Kancelárie NR SR, platná od 1. júna 2014 je uvedená ako príloha č. 6 tejto publikácie.

PRÍLOHY

Príloha č.1 Uznesenie NR SR č. 1179/1998

Príloha č.2 Uznesenie NR SR č. 267/2010

Príloha č. 3 Schéma legislatívneho procesu

Príloha č. 4 Kontrolná činnosť NR SR - vybrané predkladané správy a materiály

Príloha č. 5 Kreačná činnosť NR SR

Príloha č. 6 Organizačná schéma Kancelárie NR SR

Príloha č. 7 Objekty Bratislavského hradu

Príloha č. 1

Číslo: 570/1998

U Z N E S E N I E NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

1179

z 8. júla 1998

k schválenému zákonu, ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 120/1993 Z. z. o platových pomeroch niektorých ústavných činiteľov Slovenskej republiky v znení zákona č. 374/1994 Z. z. a v znení zákona č. 304/1995 Z. z.

Národná rada Slovenskej republiky

s c h v a ľ u j e

podľa § 4 ods. 4 zákona č. 120/1993 Z. z. o platových pomeroch niektorých ústavných činiteľov Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov do bezodplatného vlastníctva poslancov Národnej rady Slovenskej republiky pracovné pomôcky osobný počítač a tlačiareň, zakúpené z prostriedkov Kancelárie Národnej rady Slovenskej republiky a iné technické prostriedky zakúpené z prostriedkov poslaneckých klubov, ktoré boli prevzaté kvalifikovaným spôsobom.

Ivan Gašparovič v. r.
predseda
Národnej rady Slovenskej republiky

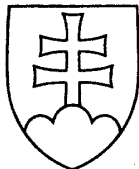
Overovatelia:

Stanislav Líška v. r.
Karol Zahatlán v. r.

NÁRODNÁ RADA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

V. volebné obdobie

Číslo: CRD-3063/2010

267

UZNESENIE

NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

z 15. decembra 2010

o ustanovení podrobností a podmienok uhrádzania výdavkov na prevádzku poslaneckej kancelárie a o zabezpečení služieb asistenta poslanca a odmeňovaní asistenta poslanca (tlač 198)

Národná rada Slovenskej republiky

v súlade s § 4a ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 120/1993 Z. z. o platových pomeroch niektorých ústavných činiteľov Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov

A. ustanovuje

podrobnosti a podmienky uhrádzania výdavkov na prevádzku poslaneckej kancelárie a o zabezpečení služieb asistenta poslanca a odmeňovaní asistenta poslanca uvedené v prílohe tohto uznesenia;

B. ukladá

poslancom oznámiť výšku odmeny asistenta poslanca a výšku mesačných výdavkov na prevádzku poslaneckej kancelárie na rok 2011 do 31. decembra 2010;

C. zrušuje

uznesenie Národnej rady Slovenskej republiky č. 1222 z 15. decembra 2000 a uznesenie Národnej rady Slovenskej republiky č. 1341 z 5. apríla 2001.

Richard Sulík v. r.

predseda

Národnej rady Slovenskej republiky

Overovatelia:

Alojz P ř i d a l v. r.

Pavol G o g a v. r.

Podrobnosti a podmienky

uhrádzania výdavkov na prevádzku poslaneckej kancelárie a o zabezpečení služieb asistenta poslanca a odmeňovaní asistenta poslanca

(§ 4a ods. 1 a 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 120/1993 Z. z.

v znení neskorších predpisov)

-
1. Kancelária Národnej rady Slovenskej republiky uhrádza poslancovi Národnej rady Slovenskej republiky (ďalej len „poslanec“) výdavky na asistenta a na prevádzku poslaneckej kancelárie do výšky 2,7-násobku priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky za predchádzajúci kalendárny rok, zaokrúhlenej nahor na celé euro podľa § 4a ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 120/1993 Z. z. v znení neskorších predpisov. V r. 2011 Kancelária Národnej rady Slovenskej republiky uhrádza poslancovi Národnej rady Slovenskej republiky výdavky na asistenta a na prevádzku poslaneckej kancelárie do výšky 2,7-násobku priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky za rok 2009 až do prvého dňa mesiaca nasledujúceho po mesiaci, kedy bude potvrdená Ministerstvom práce sociálnych vecí a rodiny SR výška priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca za r. 2010. Poslanec písomne oznámi Kancelárii Národnej rady Slovenskej republiky mesačnú výšku odmeny asistenta a výšku mesačných výdavkov na prevádzku poslaneckej kancelárie. Poslanec písomne oznámi údaje o osobe, ktorá bude vykonávať funkciu asistenta a stanoví výšku mesačnej odmeny asistenta, prípadne asistentov v percentách zo sumy stanovenej poslancom pre asistentov a informáciu kde bude mať poslaneckú kanceláriu.
  2. Kancelária Národnej rady Slovenskej republiky zabezpečí poslancovi asistenta podľa § 4a ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 120/1993 Z. z. v znení neskorších predpisov nasledovným spôsobom:
    - a. asistent poslanca vykonáva svoju funkciu ako osoba, ktorá podniká na základe živnostenského oprávnenia, ako osoba zapísaná v obchodnom registri alebo ako osoba, ktorá podniká na základe iného než živnostenského oprávnenia, a to na základe zmluvy, ktorú uzatvára Kancelária Národnej rady Slovenskej republiky s asistentom poslanca podľa § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka (vzor v prílohe). Zmluva sa môže uzatvoriť maximálne na dobu výkonu mandátu poslanca;
    - b. poslanec písomne oznámi Kancelárii Národnej rady Slovenskej republiky meno, dátum narodenia, bydlisko a najvyššie dosiahnuté vzdelanie fyzickej osoby, ktorú navrhuje za svojho asistenta. Poslanec písomne oznámi základné údaje o jeho živnostenskom oprávnení alebo inom oprávnení podľa osobitných predpisov;
    - c. asistent poslanca predloží originál alebo úradne osvedčenú kópiu všetkých potrebných dokladov (čestné prehlásenia, doklad o najvyššom dosiahnutom vzdelaní, živnostenský list alebo výpis z obchodného registra), nie staršie ako tri mesiace.
  3. Kancelária Národnej rady Slovenskej republiky poskytne asistentovi poslanca odmenu vo výške určenej poslancom po riadnom doručení faktúry o vykonaní služieb asistenta poslanca týmto asistentom. Poslanec je povinný na tejto faktúre (vystavená 1x mesačne) svojím podpisom osvedčiť, že asistent poslanca vykonával svoju funkciu vo fakturovanom období. Súčasťou faktúry musí byť špecifikácia vykonaných prác asistenta poslanca. Bez splnenia tejto podmienky Kancelária Národnej rady Slovenskej republiky nevyplatí asistentovi poslanca odmenu podľa § 4a ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 120/1993 Z. z. v znení neskorších predpisov.

4. Funkciu asistenta poslanca nesmie vykonávať zamestnanec Kancelárie Národnej rady Slovenskej republiky a príbuzní poslanca v priamom rade a blízke osoby v zmysle § 116 Občianskeho zákonníka. Uvedená skutočnosť sa osvedčí čestným vyhlásením poslanca, že asistent, ktorého navrhuje na uzavretie zmluvy s Kanceláriou, nie je v príbuzenskom vzťahu podľa § 116 Občianskeho zákonníka a čestným vyhlásením asistenta, že nie je v príbuzenskom vzťahu podľa § 116 Občianskeho zákonníka so žiadnym poslancom Národnej rady Slovenskej republiky. Predpokladom pre výkon funkcie asistenta je občianstvo Slovenskej republiky, minimálne ukončené stredoškolské vzdelanie s maturitou. Funkciu asistenta môže vykonávať i viac osôb, avšak odmena za výkon ich práce nemôže presiahnuť sumu určenú poslancom podľa bodu 1.
5. Poslanec uzatvára zmluvy o nájme poslaneckej kancelárie ako i ďalšie zmluvné vzťahy súvisiace s prevádzkou poslaneckej kancelárie vo svojom mene a uhrádza nájomné a ďalšie úhrady spojené s prevádzkou poslaneckej kancelárie zo svojho účtu, resp. v hotovosti. Kancelária Národnej rady Slovenskej republiky refunduje výdavky za prevádzku poslaneckej kancelárie za predchádzajúci mesiac poslancovi do 14 dní od doručenia žiadosti o refundáciu vrátane originálnych dokladov o úhrade nákladov za prevádzku poslaneckej kancelárie, a to maximálne do výšky určenej poslancom podľa bodu 1.
6. Za výdavky na prevádzku poslaneckej kancelárie sa považujú nájomné za nájom poslaneckej kancelárie ako i ďalšie výdavky za služby bezprostredne súvisiace s prevádzkou poslaneckej kancelárie. Poslanec môže užívať i viac poslaneckých kancelárií, avšak celkové výdavky na ich prevádzku nemôžu prekročiť sumu určenú poslancom podľa bodu 1. Poslanec si nesmie na prevádzku poslaneckej kancelárie prenajať byt, rodinný dom alebo nebytový priestor vo svojom vlastníctve alebo vo vlastníctve jemu blízkej osoby podľa § 116 OZ alebo vo vlastníctve iného verejného funkcionára (čl. 2 ods. 1 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z.).
7. Zúčtovacou jednotkou voči štátnemu rozpočtu v zmysle zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov je Kancelária Národnej rady Slovenskej republiky, ktorá refunduje výdavky poslancom za ich poslanecké kancelárie na ťarchu svojich výdavkov. Z tohto dôvodu je kancelária povinná dodržať § 6 cit. zákona, podľa ktorého účtovná jednotka dokladuje skutočnosť účtovnými dokladmi t. j. originálnymi písomnosťami. V prípade, ak výdavky na prevádzku poslaneckej kancelárie nebudú v súlade s bodom 5 alebo 6 a poslanec nepredloží výpis z účtu za predchádzajúce obdobie, nasledovná refundácia výdavkov nebude vykonaná.

Bratislava december 2010

Z M L U V A
o zabezpečení služieb asistenta poslanca NR SR uzavretá
v zmysle § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka

Čl. 1

1. asistent poslanca:

miesto podnikania:
oprávnenie na podnikateľskú činnosť:
IČO:
Č. ú.:

(ďalej len „asistent poslanca“)

na jednej strane a

2. objednávateľ služieb:Kancelária Národnej rady

Slovenskej republiky
Nám. A. Dubčeka 1
812 80 Bratislava

zastúpená:.....

vedúci Kancelárie NR SR

IČO:00151491

Bankové spojenie:Štátna pokladnica

č. ú. 7000004863/8180

(ďalej len „objednávateľ služieb“)

na strane druhej sa dohodli na tejto zmluve:

Čl. 2

1. Asistent poslanca sa zaväzuje poskytovať pre poslanca NR SR ..... odborné a administratívne služby spojené s výkonom mandátu poslanca podľa pokynov a požiadaviek poslanca.
2. Asistent poslanca je zodpovedný za riadny výkon odborných a administratívnych služieb pre poslanca NR SR.
3. Asistent poslanca je povinný služby podľa tejto zmluvy vykonávať osobne.

Čl. 3

1.Odbornými službami asistenta poslanca sú:

- a) príprava podkladov pre poslanecké návrhy zákonov,
- b) príprava a organizovanie pracovného programu poslanca vrátane jeho vecného zabezpečenia,
- c) príprava podkladov a vyhľadávanie odborných a ďalších podkladov k prerokúvaným materiálom zaradeným na rokovanie NR SR a príslušného výboru NR SR,
- d) príprava materiálov pre mediálnu prezentáciu práce a stanovísk poslanca,
- e) plnenie ďalších úloh podľa pokynov poslanca súvisiacich s prevádzkou poslaneckej kancelárie.

2.Administratívnymi službami asistenta poslanca sú:

- a) vedenie dokumentácie súvisiacej s prevádzkou poslaneckej kancelárie,

- b) vybavovanie korešpondencie poslanca súvisiacej s výkonom jeho mandátu,
- c) vedenie dokumentácie a evidencie bežných výdavkov súvisiacich s prevádzkou poslaneckej kancelárie,
- d) zabezpečovanie administratívnych prác súvisiacich s prevádzkou poslaneckej kancelárie.

Čl. 4

1. Objednávateľ služieb sa zaväzuje uhradzovať asistentovi poslanca za poskytnuté služby odmenu vo výške ..... € vrátane DPH, mesačne pozadu, bezhotovostným prevodom na jeho účet v peňažnom ústave. Asistent poslanca berie na vedomie, že objednávateľ služieb nie je platca DPH.
2. Objednávateľ služieb zmení odmenu asistenta poslanca o príslušnú čiastku na základe žiadosti poslanca NR SR a to odo dňa riadneho doručenia žiadosti objednávateľovi.
3. Objednávateľ služieb zmení odmenu asistenta poslanca o príslušnú čiastku s platnosťou od prvého dňa mesiaca nasledujúceho po mesiaci, kedy bude podľa § 27 zákona č. 120/1993 Z. z. v znení neskorších predpisov potvrdená výška priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky za predchádzajúci kalendárny rok.
4. Aktuálnu výšku odmeny oznámi objednávateľ služieb asistentovi poslanca osobitným listom.
5. Asistent poslanca vystaví najneskôr do piateho dňa mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom pre poslanca NR SR vykonával služby podľa tejto zmluvy, faktúru za vykonané služby.
6. Výkon funkcie asistenta poslanca a rozsah vykonanej práce uvedený v tejto zmluve potvrdí poslanec NR SR na faktúre opatrenej touto doložkou:
Poslanec NR SR svojím podpisom potvrdzuje rozsah vykonanej práce asistenta.

dátum:vlastnoručný podpis plným menom

Podpis a vyjadrenie poslanca zabezpečí asistent poslanca.

7. Objednávateľ služieb zabezpečí prevod finančných prostriedkov (dohodnutej odmeny) na účet asistenta poslanca do 14 dní odo dňa doručenia faktúry za vykonané služby, opatrenej podpisom a vyhlásením poslanca NR SR, objednávateľovi služieb. Za deň finančného plnenia sa považuje deň poukázania fakturovanej sumy z účtu objednávateľa v prospech účtu asistenta poslanca.
8. V prípade, ak je zmluva uzavretá v priebehu mesiaca, má asistent poslanca nárok na pomernú časť mesačnej odmeny.

Čl. 5

1. Zmluva sa uzatvára na dobu určitú s účinnosťou od ..... do dňa zániku mandátu poslanca vo ..... volebnom období.
2. Asistent poslanca a objednávateľ služieb sú oprávnení vypovedať zmluvu z akýchkoľvek dôvodov, ako aj bez udania dôvodu. Výpovedná lehota je jednomesačná a jej plynutie upravuje § 122 OZ. Vzájomné záväzky sú si povinné strany vysporiadať do 7 dní od ukončenia tejto zmluvy.
3. Objednávateľ služieb ukončí zmluvu výpoveďou na základe žiadosti poslanca NR SR do siedmich dní odo dňa predloženia tejto žiadosti, a to v jednomesačnej výpovednej lehote, ktorej plynutie je upravené § 122 OZ. Vzájomné záväzky sú si povinné strany vysporiadať do 7 dní odo dňa skončenia tejto zmluvy.
4. Objednávateľ služieb ukončí zmluvu v prípade, že sa poslanec NR SR a asistent dohodnú na skončení poskytovania služieb, a to dňom uvedeným v písomnom oznámení, ktoré bude podpísané poslancom NR SR a doručené objednávateľovi služieb.

Čl. 6

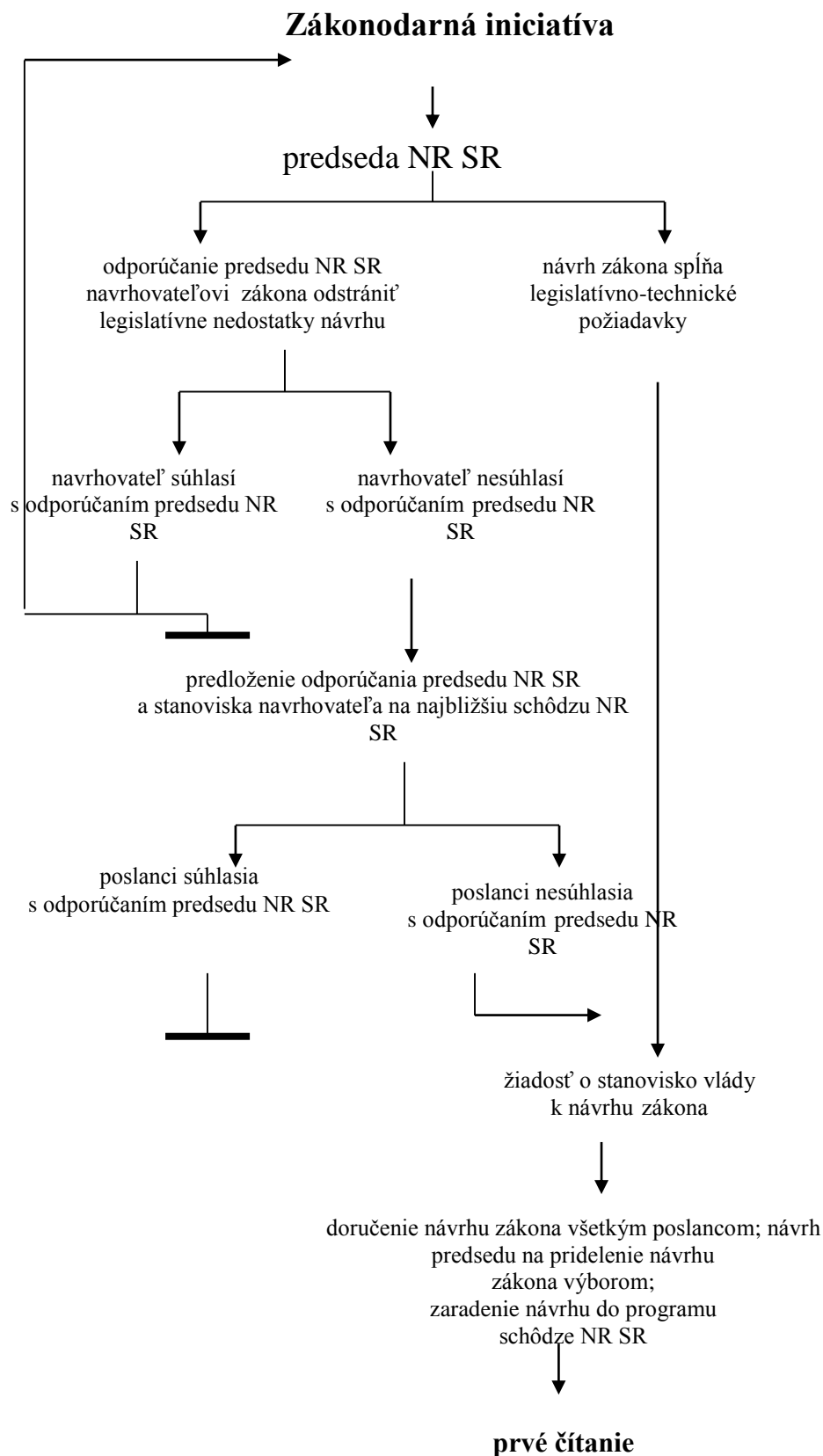
1. Zmluvné strany sa v zmysle § 262 ods.1 Obchodného zákonníka dohodli na tom, že záväzkový vzťah vzniknutý na základe tejto zmluvy sa riadi ustanoveniami Obchodného zákonníka, i keď ide o vzťah subjektov, ktorý nespadá pod vzťahy uvedené v ustanovení § 261 Obchodného zákonníka. Okrem ustanovení Obchodného zákonníka platia pre tento zmluvný vzťah príslušné ustanovenia zákona NR SR č. 120/1993 Z. z. o platových pomeroch niektorých ústavných činiteľov v znení neskorších predpisov a príslušného uznesenia NR SR v platnom znení.
2. Všetky prípadné zmeny a doplnenia zmluvy budú vyhotovené len v písomnej forme a po vzájomnej dohode zmluvných strán.
3. Zmluva sa vyhotovuje v štyroch rovnopisoch s povahou originálu, pričom objednávateľ služieb dostane 2 rovnopisy, asistent poslanca a poslanec dostanú po jednom rovnopise.
4. Zmluvné strany vyhlasujú, že si zmluvu riadne prečítali, jej obsahu porozumeli a na znak súhlasu ju bez akéhokoľvek nátlaku a teda slobodne podpísali.

V Bratislave dňa .....

.....
asistent poslanca

.....
objednávateľ služieb

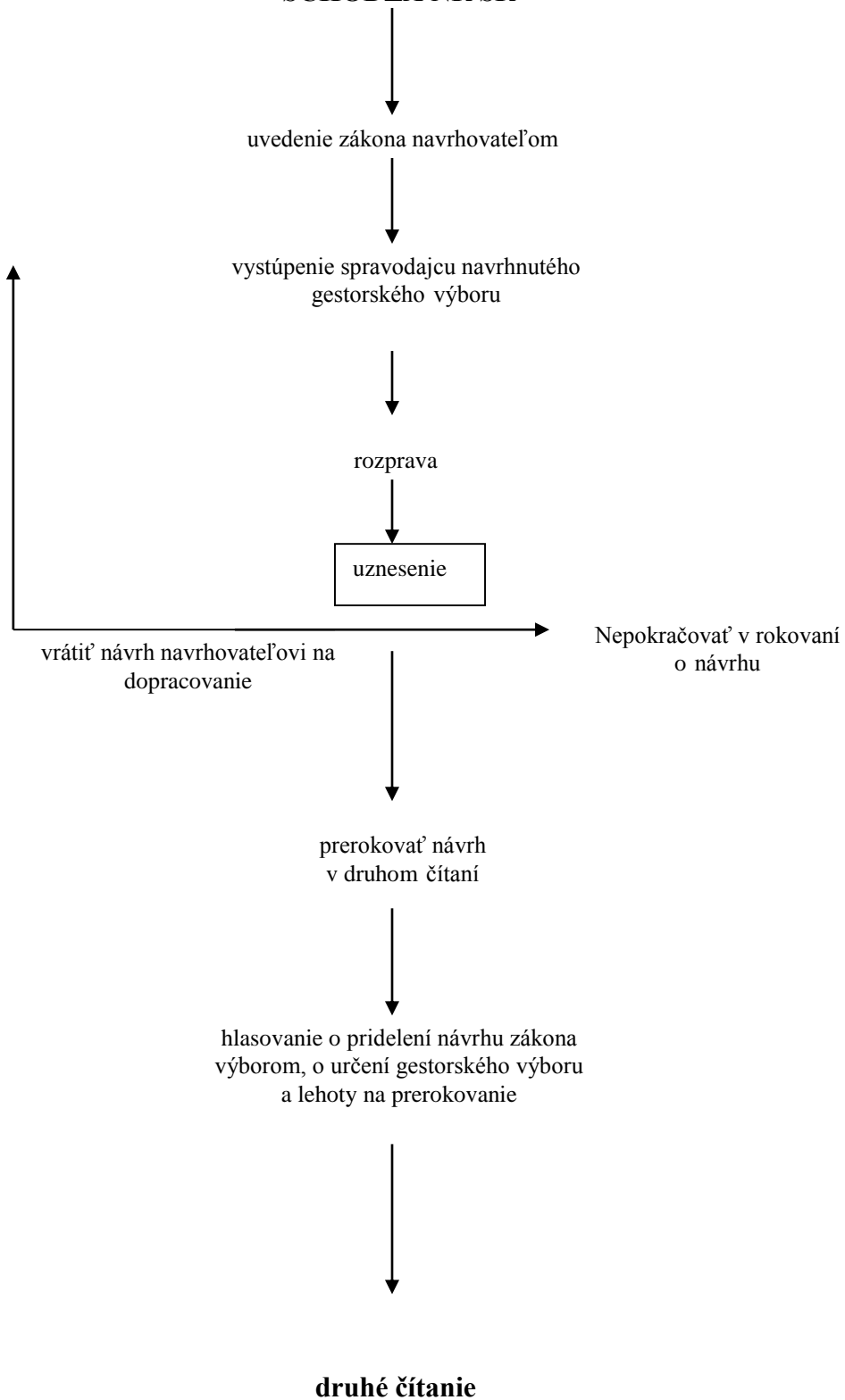
Schéma legislatívneho procesu

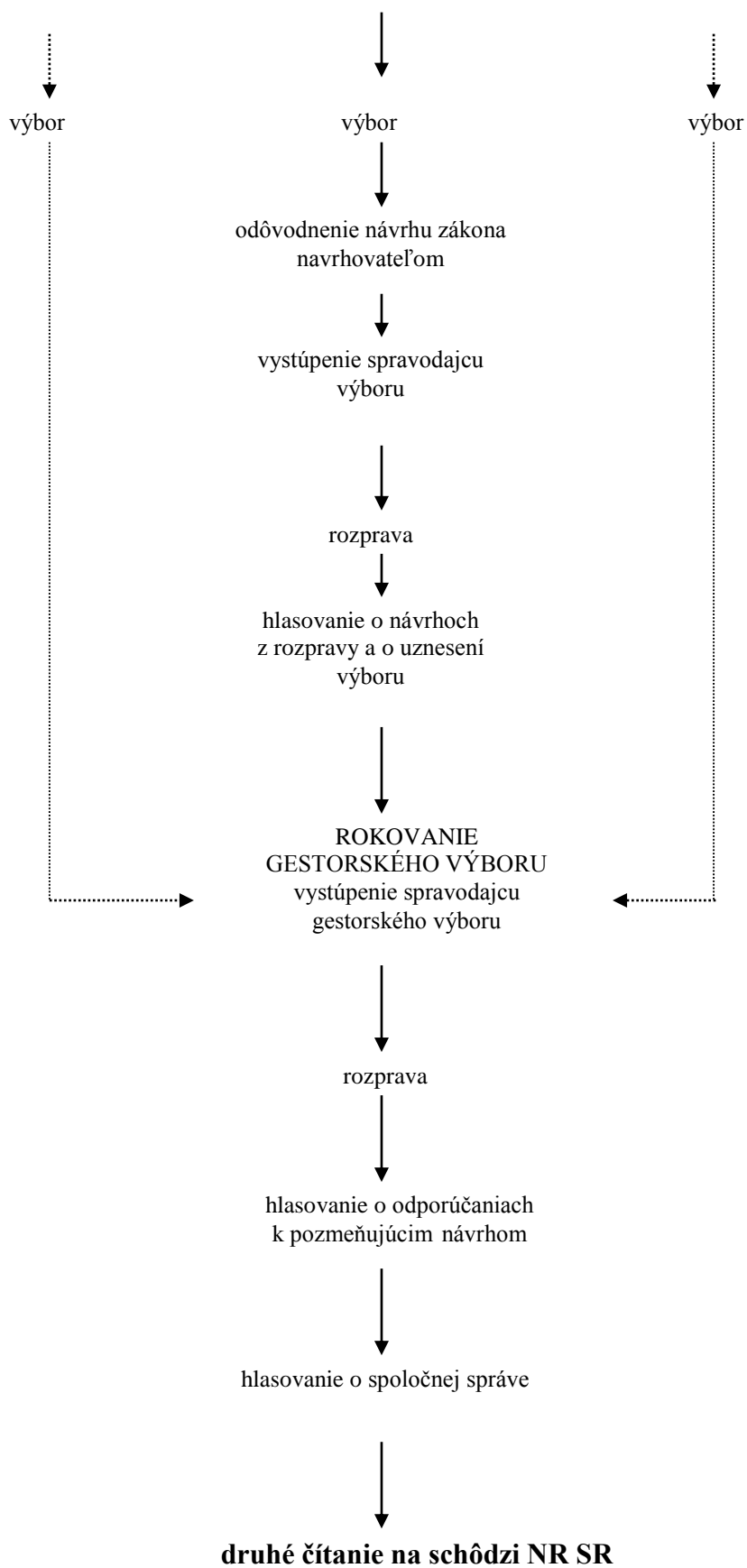

prvé čítanie

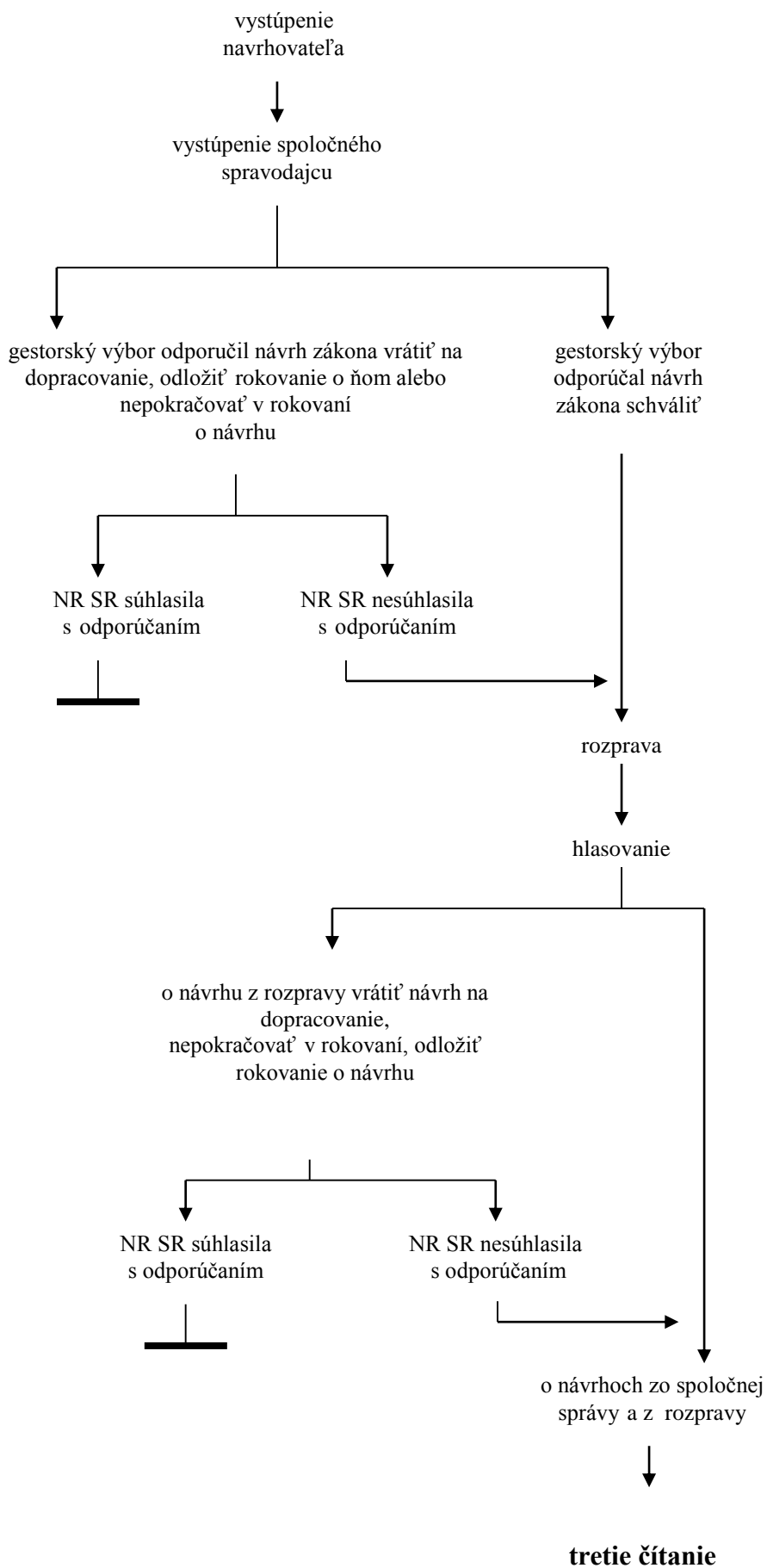
SCHÔDZA NR SR

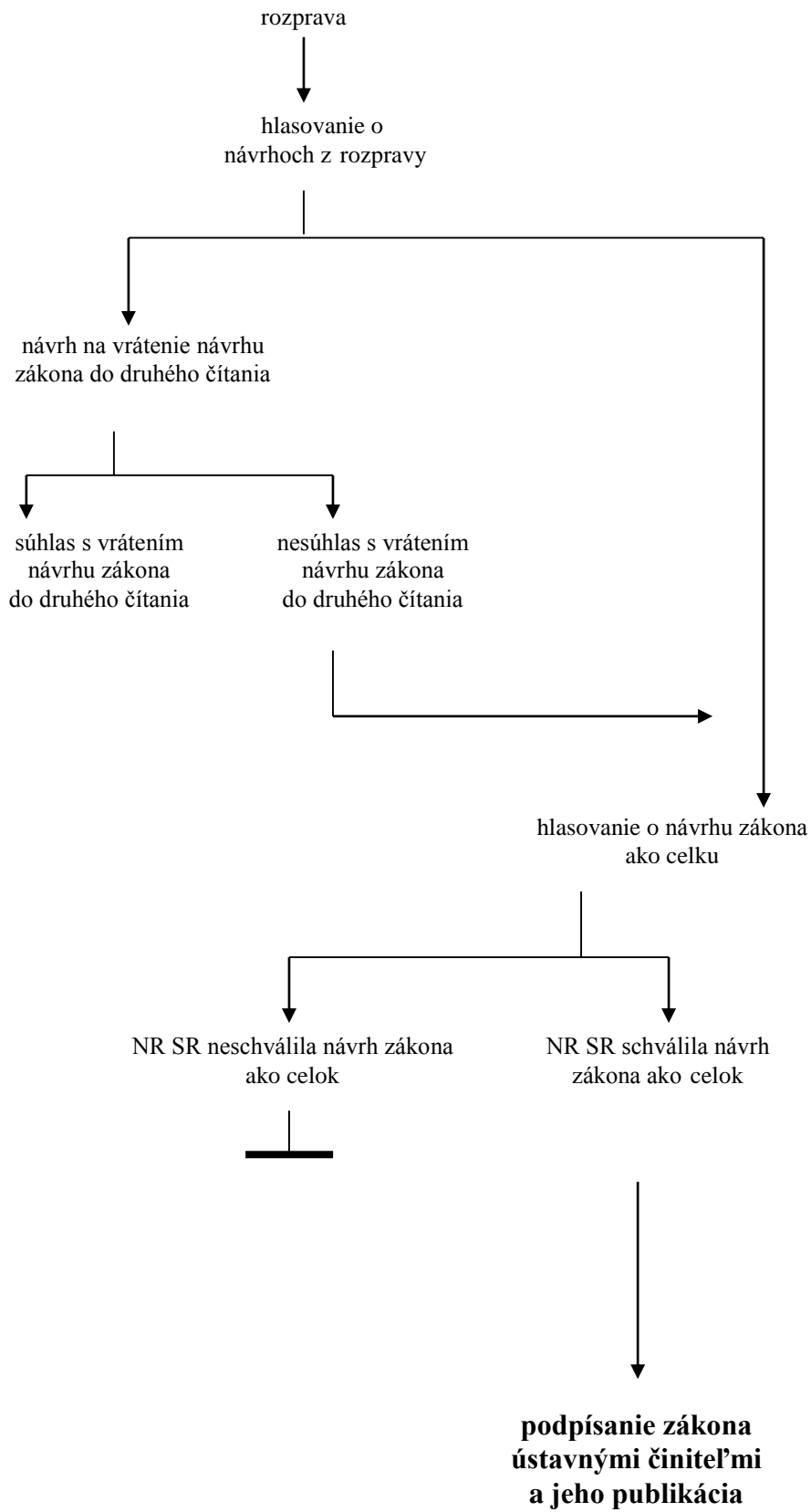
druhé čítanie vo výboroch NR SR

druhé čítanie na schôdzi NR SR

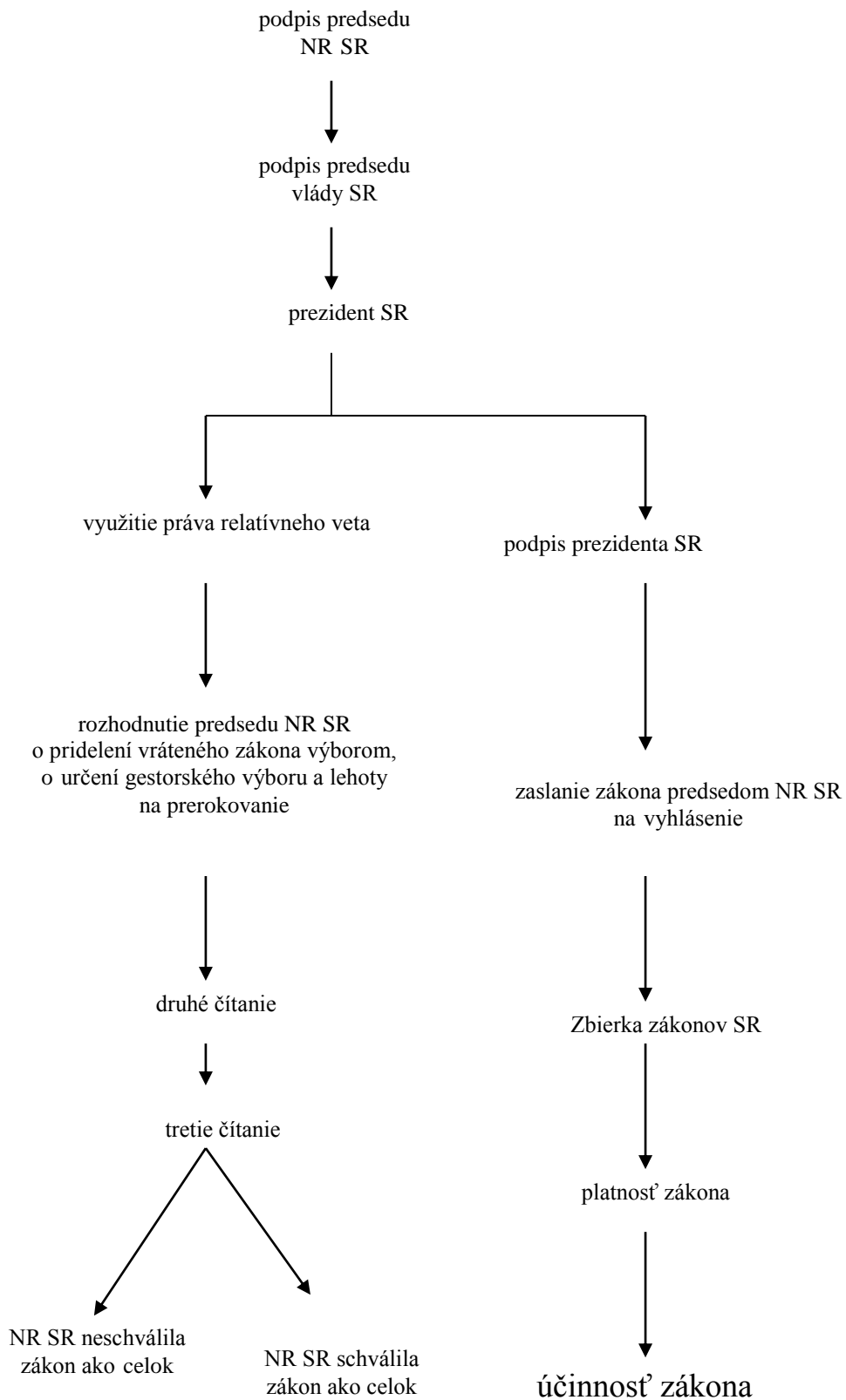

tretie čítanie na schôdzi NR SR

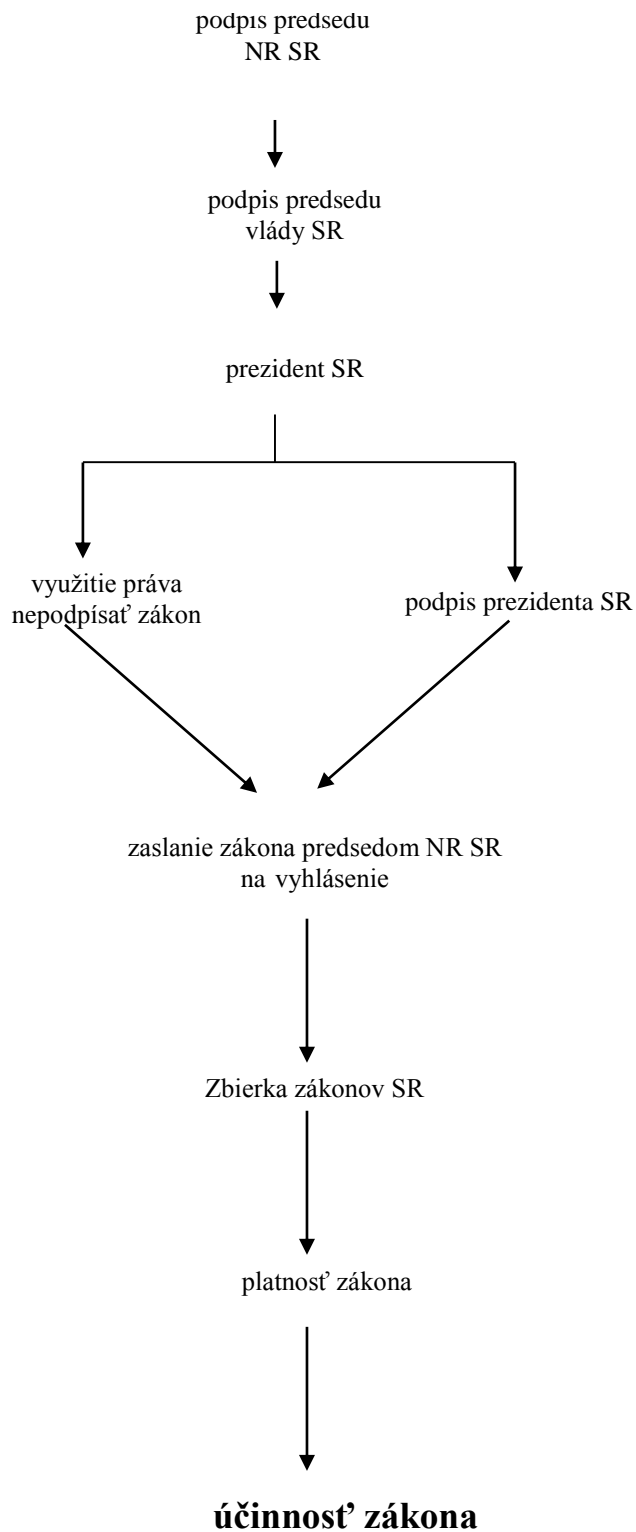

Podpisovanie zákona a jeho publikácia

Podpisovanie zákona a jeho publikácia

Podpisovanie vráteného zákona a jeho publikácia

Kontrolná činnosť Národnej rady Slovenskej republiky
– vybrané predkladané správy a materiály

Predkladateľ	Materiál, správa	V zmysle zákona	Termín
Národná banka Slovenska	Ročná správa o stave a vývoji finančného trhu	§ 1 ods. 3 písm. i) druhý bod zákona č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom a o zmene a doplnení niektorých zákonov	do 6 mesiacov po skončení príslušného kalendárneho roka
Národná banka Slovenska	Priebežné polročné správy o stave a vývoji finančného trhu	§ 1 ods. 3 písm. i) prvý bod zákona č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom a o zmene niektorých zákonov	do 3 mes. po skončení I. polroka príslušného kalendárneho roka
Vláda	Správa za predchádzajúci kalendárny rok o štátnej politike starostlivosti o Slovákoch žijúcich v zahraničí a o poskytnutej štátnej podpore Slovákom žijúcim v zahraničí spolu s návrhom programu štátnej politiky starostlivosti o Slovákov žijúcich v zahraničí na ďalší rok	§ 3 ods. 2 zákona č. 474/2005 Z. z. o Slovákoch žijúcich v zahraničí a o zmene a doplnení niektorých zákonov	do 1.9. každoročne
Verejný ochranca práv	Správa o činnosti	§ 23 a 24 zákona č. 564/2001 Z. z. o verejnom ochrancovi práv	každoročne v prvom štvrtroku
Slovenská informačná služba	Správa o plnení úloh SIS	§ 4 zákona NR SR č. 46/1993 Z. z. o Slovenskej informačnej službe	Najmenej raz ročne
Minister obrany SR	Správa o plnení úloh Vojenského spravodajstva	§ 4 zákona NR SR č. 198/1994 Z. z. o Vojenskom spravodajstve	Najmenej raz ročne
Rada Rozhlasu a televízie Slovenska	Správa o činnosti Výročná správa o činnosti RTVS v predchádzajúcom kalendárnom roku spolu so svojim stanoviskom - predkladá príslušnému výboru	§ 8 ods. 2 zákona č. 532/2010 Z. z. o Rozhlase a televízii Slovenska a o zmene a doplnení niektorých zákonov	Do 31.5. každoročne
Rada pre vysielanie a retransmisiu	Výročná správa o stave vysielania a o svojej činnosti	§ 5 ods. 2 písm. h) zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách	Do 90 dní po skončení kalendárneho roka
Sociálna poisťovňa	Výročná správa o činnosti Sociálnej poisťovne	§ 122 ods. 4 písm. c) prvý bod zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení	-

Kontrola finančného hospodárenia – vybrané predkladané materiály

Predkladateľ	Materiál, správa	V zmysle zákona	Termín
Vláda	Návrh rozpočtu verejnej správy na trojročné obdobie, vrátane návrhu štátneho rozpočtu SR na nasledujúci rozpočtový rok, na informáciu rozpočet verejnej správy	§ 4 ods. 3, § 14 ods. 5 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov	do 15.10. bežného roka, ak národná rada nerozhodla inak
Najvyšší kontrolný úrad SR	Stanovisko k návrhu Štátneho rozpočtu SR, v ktorom hodnotí aj návrh rozpočtu verejnej správy na príslušný rok	§ 5 ods. 1 zákona č. 39/1993 Z. z. o Najvyššom kontrolnom úrade Slovenskej republiky	30 dní po rozhodnutí vlády
Sociálna poisťovňa	Návrh rozpočtu Sociálnej poisťovne na príslušný kalendárny rok s predpokladaným vývojom príjmov a výdavkov na obdobie nasledovných dvoch rokov, so stanoviskom dozornej rady k tomuto návrhu (po schválení vládou)	§ 122 ods. 4 písm. c) druhý bod zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení	po schválení dozornou radou
Exportno-importná banka SR (EXIMBANKA)	Návrh rozpočtu na rozpočtový rok so stanoviskom vlády na schválenie. Jeho súčasťou je aj návrh obchodno-finančného plánu Eximbanky na príslušný rozpočtový rok	§ 6 ods. 6, § 31 ods. 1 s § 32 ods. 1 zákona č. 80/1997 Z. z. o Exportno-importnej banke SR	na nasledujúci rozpočtový rok po jeho prerokovaní vo vláde
Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou	Rozpočet úradu	§ 28 ods. 4 zákona č. 581/2004 Z. z. o zdravotných poisťovniach, dohľade nad zdravotnou starostlivosťou a o zmene a doplnení niektorých zákonov	do 15.8. bežného roka
Vláda	Návrh štátneho záverečného účtu za predchádzajúci rozpočtový rok a na informáciu záverečný účet verejnej správy	§ 29 ods. 6 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov	do 20. mája bežného roka
Najvyšší kontrolný úrad SR	Stanovisko k návrhu Štátneho záverečného účtu SR	§ 5 ods. 1 zákona č. 39/1993 Z. z. o NKÚ SR	V lehote 30 dní po rozhodnutí vlády

Kreačná činnosť Národnej rady Slovenskej republiky

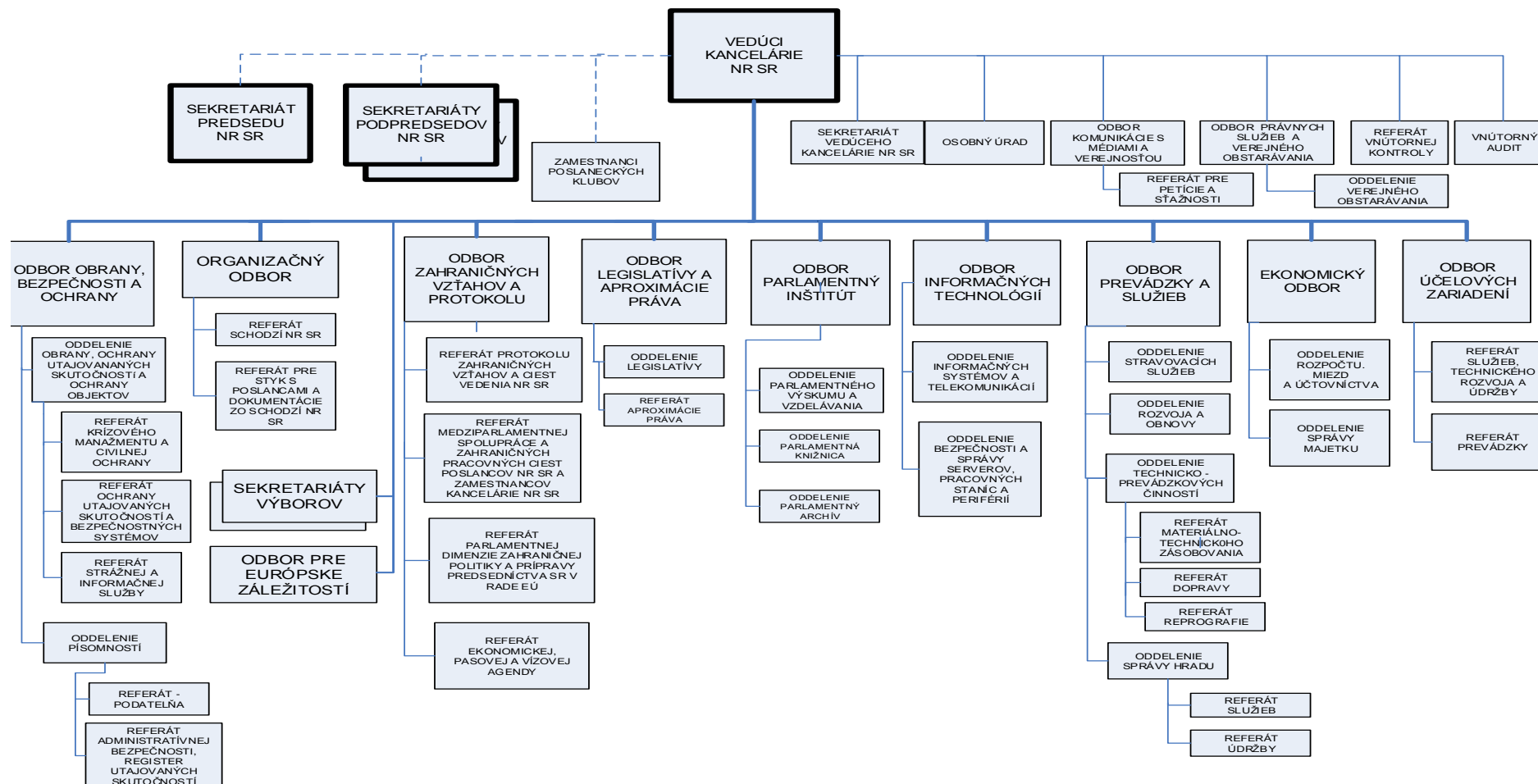
Inštitúcia	Úloha národnej rady / funkčné obdobie	Kto podáva návrh	Výbor národnej rady
Ústavný súd SR	voľba kandidátov na sudcov ÚS SR funkčné obdobie 12 rokov	§ 11 zákona NR SR č. 38/1993 Z. z. - poslanci národnej rady - vláda - predseda Ústavného súdu SR - predseda Najvyššieho súdu SR - generálny prokurátor SR - záujmové organizácie právnikov - vedecké inštitúcie	Ústavnoprávny výbor
Súdna rada	volí 3 členov funkčné obdobie 5 rokov	§ 126 ods. 2 zákona NR SR č. 350/1996 Z. z. poslanci a výbory národnej rady	
Generálny prokurátor SR	navrhuje vymenovanie a odvolanie kandidáta funkčné obdobie 7 rokov	§ 123 ods. 1 zákona NR SR č. 350/1996 Z. z. poslanci národnej rady	
Verejný ochranca práv	voľba a odvolávanie verejného ochrancu práv funkčné obdobie 5 rokov	§ 4 z. č. 564/2001 Z. z. skupina 15 poslancov národnej rady	Výbor NR SR pre ľudské práva a národnostné menšiny
Komisár pre deti	voľba a odvolávanie komisára pre deti funkčné obdobie 6 rokov	§ 16 z. č. 176/2015 Z. z. kandidáta na komisára môže príslušnému výboru národnej rady predložiť len poslanec národnej rady	
Komisár pre osoby so zdravotným postihnutím	voľba a odvolávanie komisára pre osoby so zdravotným postihnutím funkčné obdobie 6 rokov	§ 16 z. č. 176/2015 Z. z. kandidáta na komisára môže príslušnému výboru národnej rady predložiť len poslanec národnej rady	
Najvyšší kontrolný úrad	voľba, odvolávanie a pozastavenie výkonu funkcie predsedu a podpredsedov NKÚ	§ 110 zákona NR SR č. 350/1996 Z. z. poslanci národnej rady	
Špeciálny prokurátor	volí a odvoláva špeciálneho prokurátora funkčné obdobie 7 rokov	§ 24a ods. 1 z. č. 154/2001 Z. z. na návrh generálneho prokurátora na základe výberového konania	
Najvyšší súd SR Disciplinárny senát	navrhuje súdnej rade kandidátov na členov disciplinárneho senátu funkčné obdobie 3 roky	§ 119 ods. 3 z. č. 385/2000 Z. z. na základe žiadosti súdnej rady	Ústavnoprávny výbor

Národná banka Slovenska	schvaľuje návrh vlády na vymenovanie guvernéra a 2 viceguvernérov funkčné obdobie 6 rokov	§ 7 ods. 2 z. č. 566/1992 Zb. vláda	Výbor NR SR pre financie a rozpočet
Rada pre vysielanie a retransmisiiu	volí a odvoláva 9 členov Rady funkčné obdobie 6 rokov	§ 6 ods. 2 z. č. 308/2000 Z. z. <u>poslanci, profesijné inštitúcie a občianske združenia</u> pôsobiace v oblasti audiovizie, hromadných informačných prostriedkov, kultúry, vedy, vzdelávania, športu, registrované cirkvi a náboženské spoločnosti a občianske združenia občanov so zdravotným postihnutím prostredníctvom Koordinačného výboru pre otázky zdravotne postihnutých občanov Slovenskej republiky	
Rozhlas a televízia Slovenska RTVS Rada	volí 9 členov rady funkčné obdobie je 6 rokov; každé 2 roky sa obmieňa tretina členov rady	§9 ods.1 z. č. 532/2010 Z. z. príslušný výbor národnej rady, §9 ods.3 z. č. 532/2010 Z. z. návrhy kandidátov na členov rady predkladajú príslušnému výboru národnej rady právnické osoby pôsobiace v oblasti audiovizie, médií, kultúry, ekonómie, práva, hospodárstva, vedy, vzdelávania, rozvoja a ochrany duchovných hodnôt, ľudských práv a životného prostredia, ochrany zdravia, reprezentujúce alebo zastupujúce záujmy národnostných menšín alebo etnických skupín, iných menšín alebo registrované cirkvi a náboženské spoločnosti. §17 ods.1 z. č. 532/2010 Z. z. príslušný výbor národnej rady	Výbor NR SR pre vzdelávanie, vedu, mládež a šport; Výbor NR SR pre kultúru a médiá
Generálny riaditeľ	volí národná rada funkčné obdobie 5 rokov		Výbor NR SR pre vzdelávanie, vedu, mládež a šport; Výbor NR SR pre kultúru a médiá
Úrad pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb	Volí a odvoláva predsedu regulačného úradu Funkčné obdobie 6 rokov	§ 3 zákona NR SR č. 402/2013 Z. z. vláda	

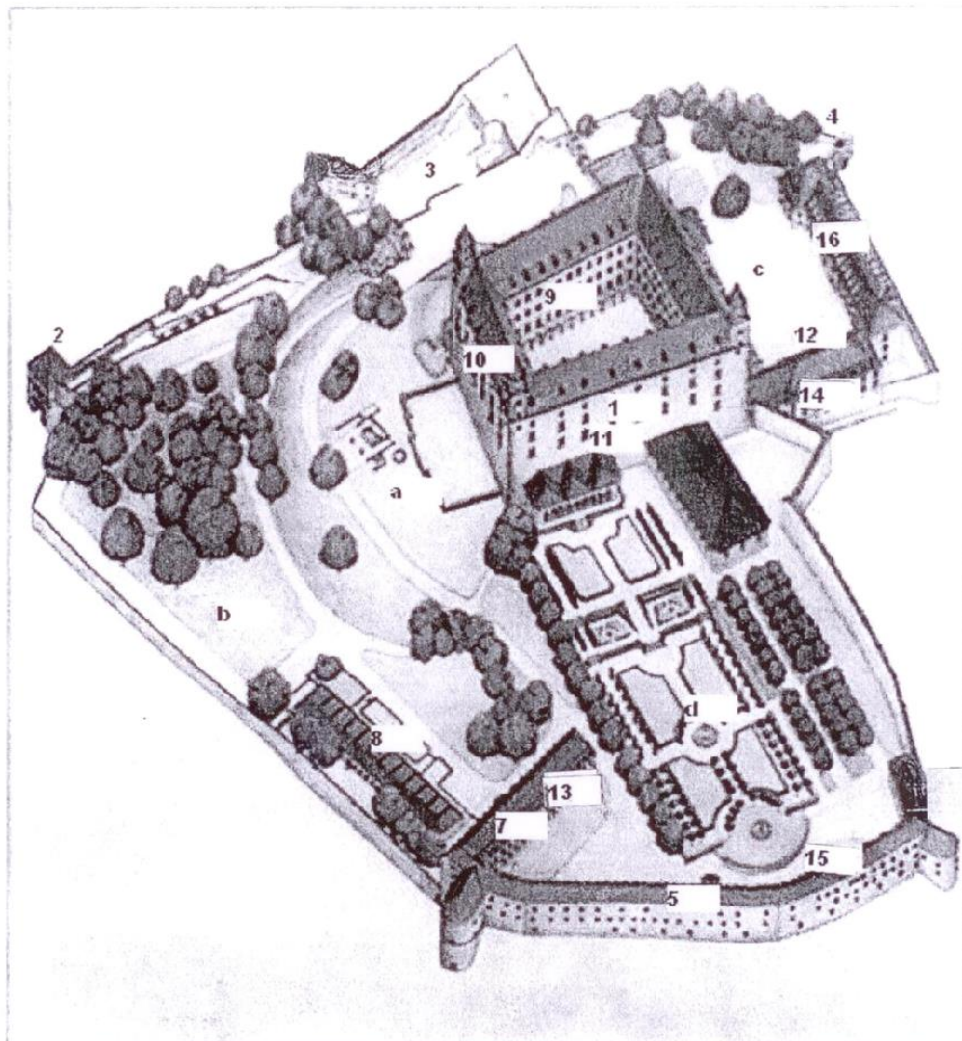
Úrad pre reguláciu sieťových odvetví	navrhuje 3 členov regulačnej rady funkčné obdobie 6 rokov	§ 126 ods. 2 zákona NR SR č. 350/1996 Z. z. poslanci a výbory národnej rady	
Ústav pamäti národa	volí predsedu a 4 členov správnej rady a 2 členov dozornej rady funkčné obdobie 6 rokov	§ 12 ods. 1, § 14 ods. 1 z. č. 553/2002 Z. z. určený výbor národnej rady § 126 ods. 2 zákona NR SR č. 350/1996 Z. z. poslanci a výbory národnej rady	
Úrad na ochranu osobných údajov	volí a odvoláva predsedu funkčné obdobie 5 rokov	§ 35 ods.2 z. č. 428/2002 Z. z. na návrh vlády	Výbor NR SR pre ľudské práva a národnostné menšiny
Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou	volí a odvoláva 5 členov dozornej rady funkčné obdobie 5 rokov	§ 26 ods. 3 z. č. 581/2004 Z. z. vláda	
Sociálna poisťovňa	volí a odvoláva členov dozornej rady funkčné obdobie 5 rokov	§ 123 ods. 4 z. č. 461/2003 Z. z. - reprezentatívne združenia odborových zväzov troch zástupcov - reprezentatívne združenia zamestnávateľov troch zástupcov - ministerstvo práce... jedného zástupcu a ministerstvo financií dvoch zástupcov navrhnutých vládou, - záujmové združenia občanov reprezentujúcich poberateľov dôchodkových dávok jedného zástupcu.	
Slovenský pozemkový fond	volí a odvoláva členov Rady fondu funkčné obdobie 3 roky	§ 35a ods. 1 z. č. 330/1991 Z. z. - šiestich členov na návrh vlády - piatich členov na základe princípu pomerného zastúpenia politických strán a politických hnutí, za ktoré boli poslanci zvolení do národnej rady, na návrh výboru.	Výbor NR SR pre pôdohospodárstvo a životné prostredie
Tlačová agentúra Slovenskej republiky	volí a odvoláva členov rady funkčné obdobie 5 rokov	§10 z. č. 385/2008 Z. z. - poslanci alebo právnické osoby pôsobiace v oblasti médií, kultúry, audiovizie, vedy, vzdelávania, informačných technológií, rozvoja a ochrany duchovných hodnôt, ľudských práv, reprezentujúce alebo zastupujúce profesijné združenia, národnostné menšiny alebo etnické skupiny, iné menšiny alebo	Výbor NR SR pre vzdelávanie, vedu, mládež a šport; Výbor NR SR pre kultúru a médiá

		registrované cirkvi a náboženské spoločnosti	
Národný bezpečnostný úrad	volí a odvoláva riaditeľa NBÚ Funkčné obdobie riaditeľa NBÚ je 7 rokov	§ 71 z. č. 215/2004 Z. z. <i>na návrh vlády</i>	Osobitný kontrolný výbor NR SR na kontrolu činnosti NBÚ

Organizačná schéma Kancelárie Národnej rady Slovenskej republiky platná od 1. júna 2014

Objekty Bratislavského hradu

- 1 – Palác a čestné nádvorie
- 2 – Žigmundova brána s príslušnými opevneniami
- 3 – Leopoldova brána s juhozápadným bastiónom, dom v Južnom bastióne, príslušné opevnenia a Leopoldovo nádvorie
- 4 – Viedenská brána s príslušnými opevneniami
- 5 – Budova na Severných hradbách
- 6 – Terasy:
  - a) Horná východná
  - b) Dolná východná
  - c) Západná
  - d) Severná záhrada
- 7 – Budova pri Mikulášskej bráne
- 8 – Hradná vináreň

Funkčná náplň objektov areálu Bratislavského hradu

- 9 – Priestory štátnej reprezentácie
- 10 – Sieň ústavy
- 11 – Priestory štátnej reprezentácie
- 12 – Informačné centrum pre verejnosť
- 13 – Parlamentný inštitút, tri výbory a ich zasadacie miestnosti
- 14 – Parlamentný archív
- 15 – Parlamentná knižnica:
  1. poschodie – Študovňa právnickej literatúry
  2. poschodie – Všeobecná študovňa
- 16 – Zasadacie pracovné miestnosti pre jednotlivých poslancov

AKO PRACUJE PARLAMENT

VII. volebné obdobie

Spracoval: **Parlamentný inštitút**
Kancelárie Národnej rady Slovenskej republiky

Vydala: **Kancelária Národnej rady Slovenskej republiky**
ako svoju internú publikáciu v náklade 500 ks
6.doplnené vydanie
Bratislava, marec 2016

Grafická úprava
a tlač: Tlačiareň Kancelárie národnej rady Slovenskej republiky
ISBN 978-80-89052-79-0
EAN 9788089052790